

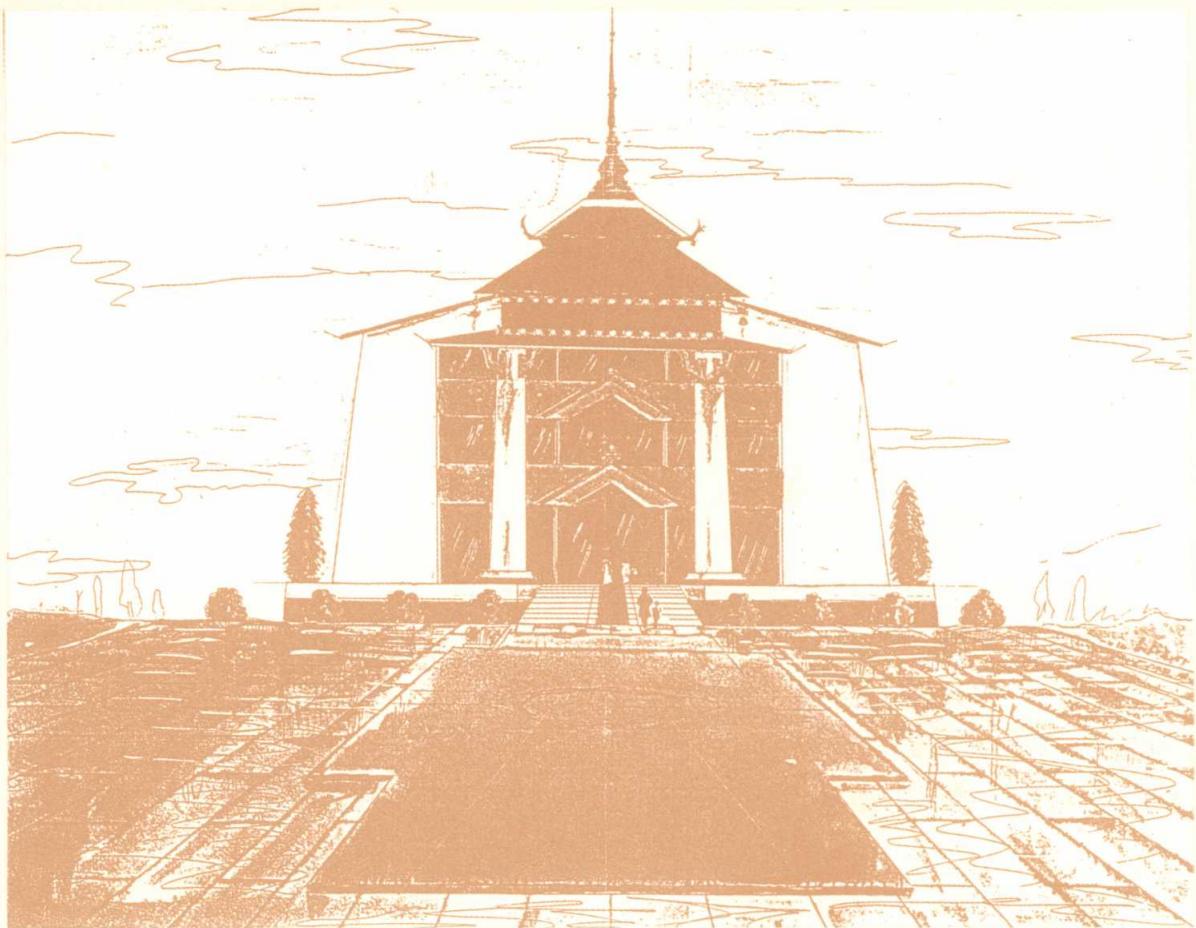
๖๗ ปี จีน ฮาร์มอนี

ถนนหนังสือ ฉบับที่ ๓๙ ปีที่ ๘ พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๔๙

PEACE & HARMONY

วัดด้ำชี สารกเย่ฯ (ดูค่าอธิบายหน้า ๑๕)

นายชัยันต์ ผลโภต ฉายรูปให้จากแพ็บล็อกน้ำของวัดอุโบสถาราม บันแม่น้ำสะแกกรัง จังหวัดอุทัยธานี การเขียนรูปราหูอมจันทร์ไว้ที่หน้าบรรณนั้นเป็นประเพณีเดิมซึ่งแสดงปริศนาธรรมตามวัดต่าง ๆ อย่างให้ผู้อ่านนอกราชเทินสู่กัน สำหรับหนังสือของมนั้นอ่านว่า “สวางชาเต มหาราช” โดยบีทีรักษากลที่ ๕ เสต็จเมืองอุทัยธานีก็ได้แพที่วัดนี้เป็นที่ประชุมสัมสริบเดิจ และไขแพนนี้เป็นศูนย์บัญชาการศึกษาของคณะสงฆ์แห่งเมืองนี้ ก่อนเกิดพระราขบัญญัติในปี ร.ศ. ๑๒๑ ครั้นสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรสเดิจตรวจการคณะสงฆ์ในรักษากลที่ ๖ ก็โปรดให้ใช้แพนนี้สำหรับลงอุโนโลหสังฆกรรม และโปรดให้สมเด็จพระวันรัต (เยง เขมจารี) ร่วมลังกกรรมกับคณะธรรมยุติของพระองค์ท่านด้วย ทางพพ.เองเคใช้แพนนี้ประชุมพระภิกษุสามเณร และอุบลาก อุบลสิกาทลายครั้ง องค์กรพุทธศาสนิกเพื่อสังคมในระดับนานาชาติ ก็ถือกำเนิด ณ การประชุมครั้งแรกที่แพนนี้ในปี พ.ศ. ๒๔๓๒ ปัจจุบันนี้ ชาวบ้านก็ยังคงใช้แพนนี้จากวัด เพื่อใช้ประกอบการกุศลต่าง ๆ อุญญ์เลมฯ มา นับว่าแพนนี้มีคุณค่าพิเศษควรแก่การอนุรักษ์

สารบัญ

๑	สาระใหม่โรง	
๒	๑๐๐ ปี พานา ปรีดี พนมยงค์	
๓	หน้าแรก	
๔	๔๙ ปี เอกราชยินเดีย ๔๐ ปี มรณกรรมของคนอี อดีตสู่ปัจจุบัน	
๕	จดหมายสหายธรรม	
๖	ปาฐกถาธรรม	
๗	เคล็ดลับการเรียนให้เป็นเลิศ จดจำบทเรียนได้แม่นยำ	พระธรรมปีฎก
๘	แสงแห่งการครั้งรุ้ง (๒)	ส.ศิริรักษ์
๙	อนุทินเชิญธรรม	
๑๐	ธรรมสัญจร กุดชุม	ทีปโก ภิกขุ
๑๑	กระแสใหม่	
๑๒	ทรัพยากรชีวภาพอาเพส การย้ายพันธุกรรมและการต่อสู้ของมนุษย์ วิชาร์ย เสี้ยนจำรูญ	
๑๓	บุรุษแห่งสมัย	เอเจร์ ชิงฟ์
๑๔	ทุกขสัจจของสังคม	
๑๕	เขื่อนราชีโคล ความเป็นธรรมที่หล่นหาย	สนั่น ชูสกุล
๑๖	มองออกหน้าต่างวัด	
๑๗	๑๗ มีนาคม วัดหยุดเขื่อนโลก	
๑๘	สถิติใหม่คนไทยเป็นหนี้ต่อหัว ๗ หมื่นบาท	
๑๙	ตู้หนังสือเชิญธรรม	
๒๐	จันกระแซ	
๒๑	รัฐบาลควรเชิดชู ฯพณฯ ปรีดี พนมยงค์	สันต์ หัดศรีรัตน์
๒๒	จับโกโก ปตท.	พระไฟศาลา วิสาไถ
๒๓	พุทธศาสนาในโลกกว้าง	
๒๔	รู้จักเรียนตามผ่านการทำงานของแม่ชี	อวยพร เขื่อนแก้ว
๒๕	ทดสอบมหิดลอนุสรณ์ ลาดัก ทิมาลัย อินเดีย	สังฆเสน่า ภิกขุ
๒๖	ดาชี රාර්කයේ สมาคมวัดมนธรรมแห่งวัด	ตามะໂດບຸນ ອຸສກູ
๒๗	พิธีอุปสมบทกิกขุณี ณ พุทธคยา ประเทศไทยอินเดีย	พระศรีปริยัติโนลี
๒๘	ปกินะ	
๒๙	อนุสาวรีย์ที่ต้องอยู่ในทางสีแยก	ต้วน ลี เชิง
๓๐	สัตว์ร่วมทุกชีวิตรักแก่เจ็บตาย	คันศร
๓๑	อังควรภวัน	

ปกหน้า

รูปเชิญจากมองโกเลีย ซึ่งมีอยู่ทุกวัด แสดงถึงภารträภาพของสรรพสัตว์ กล่าวคือในชาดกหนึ่งมีเรื่องว่า สัตว์ทั้งสี่ต้องการนับอายุกัน กระต่ายบอกว่า เศรษฐีเงินได้ต้นไม้ใหญ่นี้ ลิงว่าเคยเห็นต้นนี้เมื่อยังไม่เป็นต้นไม้ใหญ่ ช้างว่าเคยเดินคร่อมต้นไม้นั้น ในขณะที่กบบอกว่าต้นนี้ขึ้นจากอุจจาระที่ดิน ถ่ายติดเมล็ดพันธุ์ออกมา จึงนับได้ว่านกเป็นพี่เอื้อย ช้างเป็นน้องรอง ตาม นกด้วยลิงและกระต่ายในที่สุด นับเป็นอุทาหรณ์ให้มนุษย์นับญาติกับสรรพ สัตว์และธรรมชาติทั้งมวล

ปกหน้าด้านใน

วัดดาชี රාර්කයේ, แพนัวด์โบสถ์

ปกหลังด้านใน

อังควรภวันและสมพรภวัน

ปกหลัง

ภาพสีน้ำมันปรีดี พนมยงค์ โดยอารยัน เลาส์ดีย์

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣମରାଧି

เป็นจดหมายข่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้ และประสบการณ์ การประยุกต์หลักธรรมาภิชัยกับชีวิตและสังคมสมัยใหม่ ก้าวในหมู่ของบรรพชิตและชาวสากล

นายธัช บุญกาส

พระครูสังฆวิชัย (สมนึก นาถ)

พระอธิการทับทิม นาวีโว
พระอธิการวิทยา จิตดุรัมโม^๑
พระมหาปрабจวบ ปเบญญาทิปเป
พระมหานันพนธ์ สุกอรุณโม^๒
พระมหาเจิม สุวож^๓
พระไภคลา วิสาโล^๔
พระใบภิกษุกาสทัศน์ วชิรญาโน^๕

นายเงิน นคร

นายนิพนธ์ แจ่มดวง
นายปรีดา เรืองวิชาธรรม
นายสมเกียรติ มีธรรม
นายวงศ์ เวชมาลีนันท์
นางพูลชนก เรืองวิชาธรรม
นายพรชัย บริบูรณ์ตระกูล^๔
นางสาวศิริพร ฉัตรทรัพย์รัตนมงคล

ຜູ້ຈັດກຳ

กลุ่มเสี่ยงธรรมร่วมกับคณะกรรมการค่าสอนเพื่อการพัฒนา (ศพพ.)

ก้าวไปสู่ความสำเร็จ

ເສັ້ນຍອດຮົມ ອອກແພີແພຣ໌ປີລະ ຕ ຂບັບ ດ່າວັນຄົກສາທິກ ແລ້ວ
ບາທ ຕ່ອ ອ ປີ ທີ່ອຸດາມກຳລັງຄຽກທ່ານ ປະສົງຄົຈະບອກຮັນເປັນສາມາຊີກ
ອຸປົມກີໄທແກ່ພະຫຼອມແມ່ນໜີ ໂປຣດ່າວັນຄົກທີ່ອຸດົມຕົ້ວແລກເງິນໃນນາມ
ນາຍວຽງພອງໝໍ ເວັບມາລືນໜໍ້ ມາຍັງເລີກທີ່ ១២៤ ຊອຍວັດທອນພົມ
ຄູນສົມເຕີຈົມເຈົ້າພະຍາ ຄລອງສານ ກຽງເຖິງ ១០៦០០ ປຸນ.ຄລອງສານ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច

เกิดขึ้นจากการรวมตัวของพระภิกษุและมารดาสผู้ห่วงใยใน
พระพุทธศาสนาและสภาพของสังคมไทย มีความประสงค์จะประยุกต์
ใช้ศาสตร์ธรรมเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมอย่างสมสมัย นอก
เหนือจากการประสานงานและเกื้อหนุนกำลังใจเชิงกันและกันใน
การทำงานเพื่อสังคมในด้านต่างๆ แล้ว ลักษณะเฉพาะอีกประการ
หนึ่งของกลุ่มฯ ก็คือ การเพิ่รพยายามประยุกต์ธรรมะเพื่อเป็นข้อ^๑
วัตตุปฏิบัติเพื่อขัดเกลาตนเอง โดยมุ่งประโยชน์สุขของสังคมและเพื่อ^๒
สมดุลของระบบนิเวศน์ยาทิ การลดและพยาบาลดิเว่นจากอบายมุ
สัมภัยใหม่ เช่น บุหรี่ เครื่องดื่มประเภทยาชา กำลัง น้ำอัดลม
ภาคและพลาสติกและฟูม เป็นต้น

ผู้มีความสนใจ ติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่ฝ่ายประสานงานกลุ่มเชิงธรรม ๑๒๔ ซอยวัดทองนพคุณ ถนนสุมเทิร์นเจ้าพระยา เชตุมงคลสถาน กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐ โทร. ๐๘๗-๙๕๔๗๔ แล้ว ๐๘๑-๙๕๔๗๕๐

គណៈក្រោមការគោលបានដើម្បីការពិចារណា (គរប.)

ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. ประสานงานระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสสนาและการพัฒนาเพื่อดำเนินงานร่วมกัน
 ๒. แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ความเข้าใจเรื่องศาสสนาและการพัฒนา พร้อมทั้งศึกษาหาแนวทางร่วมกันในการทำงาน
 ๓. ฝึกอบรมและสร้างหัวรพยากรบุคคลและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุน ส่งเสริมหน่วยงานซึ่งต้องการการเก็บอนุญาตถูกต้อง

ສີරາໂຄມໂຮງ

๑๐๐ ปี

ພາບນາ ປົກລົງ ພະນັກ

๒
นี่เป็นเวลา ๒ ปีแต่นี้ไป สังคมไทยก็จะก้าวเข้าสู่
ช่วงเวลาอันพิเศษ พร้อมๆกับการมาถึงของศตวรรษใหม่
ในระดับโลก ช่วงเวลาสำคัญนั้นก็คือวาระแห่งการครบรอบ
๑๐๐ ปีชาติการของท่านรัฐบูรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์ ใน
วันที่ ๑๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗ ผู้ที่เกียรติคุณ
ความดีของท่านถูกความพ่ายแพลบเลือนโดยเหล่าพาลชน
มาตลดดวยข้อหา หรือกระทำการทั้งบางที่อาจจัดว่ากว่าด้วย
บรรดาสาอุชชานจึงหวังใจว่า ในกาลสมัยอันเป็นช่วงแห่ง
รอยต่อของศตวรรษใหม่นี้ จะกล้ายเป็นนิมิตหมายเริ่ม
ต้นของความเข้าใจที่แท้จริง และความร่วมมืออย่างสมาน
ฉันท์เพื่อสร้างเส้นทางใหม่ในการนำพาผู้คนและสังคม

ให้สามารถไปให้พันธุ์วันแห่งการเอาไว้ด้วยความรู้ที่มีอยู่แล้ว ที่อันถูกกำหนดโดยด้วยโครงสร้างอันอยู่ติดกันที่

ความหวังตั้งใจเข่นนี้ จะถือว่าเป็นการพยายามมองโลกในแง่ดีประการหนึ่งก็ได้ แต่หากปราศจากชั้งความมุ่งมาดปรารถนาในทำนองเข่นนี้เสียแล้ว ก็คงรู้ว่าสถานการณ์อันพึงบังเกิดขึ้นกับบ้านเมืองไทยในอนาคต อาจจำต้องมองให้เห็นไปในทางเลวร้ายให้เสียเวลาเลยก็ได้

อุทการณ์ต่อเรื่องวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ที่เรากำลังประสบพบเจอยู่ในปัจจุบัน (แม้ว่าจะมีผู้พยายามสร้างภาพผ่านว่ากำลังกระเดื่องขึ้นแล้วก็ตาม) หรือสภาวะวิกฤตทางสังคมการเมืองที่เกิดขึ้น ก่อนหน้านี้นั้น แล้วมาแทบทกเยาเมื่อกลางเดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๓๕ บ่งชี้ว่า ในทำมกลางความชบดี เชย์อนเคลื่อนตัวขององค์นายพิไญในทางสังคมขณะเมื่อเลียจุดสมดุลออกไปนั้น ย่อมก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประดาผู้คนซึ่งต้องการเกาะกูมสถานะเดิม อันก่อปะรุงด้วยผลประโยชน์ที่ตนเคยได้รับเอาไว้ ในขณะที่เกิดเป็นความตื่นเต้นของผู้ที่เคยตกอยู่ในสถานะอันเสียเปรียบภายใต้โครงสร้างอย่างเก่าว่า จะสามารถปลดตனเองพันไปจากพันธกิจการรัฐรึเปลี่ยน จันครัวกับว่า ยุคสมัยแห่งการเอารัดเอาเปรียบได้สิ้นสุดลงแล้ว ซึ่งในบทสรุปแห่งประสบการณ์ของท่านรัฐบุรุษอาวุโสบริสี ที่ได้เคยบอกย้ำด้วยวาทะของ เมืองทางสังคมคนหนึ่งที่กล่าวถึงขั้นสำคัญของการวิวัฒนาการเปลี่ยนผ่านตามกระบวนการเศรษฐกิจและกระบวนการสังคมไม่ว่า

“ในที่สุด ขณะที่การต่อสู้ของวารณะจะถึงความเดือดขาด ความเสื่อมถอยกำลังดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ที่จริงนั่นคือภัยในสังคมเก่าทั้งกระบวนการ การดึงว่าวนั้นรุนแรงและเกรี้ยวกราด จึงมีชันในวารณะปักครองส่วนห้อยแผนกหนึ่ง และทึ่งวารณะของตน และเข้าร่วมในวารณะอภิวัฒน์ ซึ่งเป็นวารณะที่กุมอนาคตไว้ในมือ”

แต่ในทางปฏิบัตินั้น การขับเคี่ยวกันระหว่างตัวแทนของกลุ่มพลังก้าวใหม่ในสังคมย่อมมีความขับช้อนพิสูจน์กันว่าที่จะอาชัยสูตรทางด้านวิทยาศาสตร์สังคมได้มาจับได้ ดังจะพบว่า เมื่อให้หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.๒๕๗๕ ก็ได้ หลังเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๑๖ ก็ได้ หลัง

เหตุการณ์เดือนพฤษภาคม พ.ศ.๒๕๗๕ ก็ตี และแม้หลังการมีรัฐประมูลฉบับปี พ.ศ.๒๕๘๐ ก็ตี เงื่อนไขเหตุผลของการปรับเปลี่ยนทางด้านสังคมการเมืองดูจะยังไม่เป็นการเพียงพอ กับการวางแผนรากแก่ที่วิถีชีวิตอย่างเป็นการเปิดศักราชใหม่ให้กับราชภรัตน์ส่วนใหญ่ เรื่องจึงมักกล่าวอยู่ในลักษณะที่ว่า ความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ๆ ทุกครั้ง นอกเหนือไปจากการแสตด์ตอบจากผู้สูญเสียผลประโยชน์โดยปกติแล้ว ยังมักเป็นช่องทางเปิดให้บุคคลประเทที่เรียกว่า “นักฉบายโอกาสตัวประเสริฐ” เข้ามาชูบังคับเป็นผลประโยชน์จากความเปลี่ยนแปลงที่บังเกิดขึ้นนั้นเสมอมา

ในการครั้งต่อไปนั้น ความพยายามของรากฐานในทางประชาริบถโดยของคนแห่งการเปลี่ยนแปลงการปกครองหรือคณะราษฎร พ.ศ.๒๔๗๕ นั้น ถูกมองว่าท้ายจากชนชั้นผู้สูงสุดแล้วเป็นประโยชน์ กระแสต่อ แล่นักจิตวิญญาณอุปกรณ์เป็นหล่ายครั้งหล่ายหนึ่ง ทั้งนี้ไม่นับวิกฤตการณ์ในระดับโลกที่ประทุตัวกล่าว เป็นสังคมขนาดใหญ่ แต่ในที่สุด ด้วยระยะเวลาภารานถึง ๑๕ ปี คณะผู้ก่อการโดยหัวหน้าปรีดี พนมยงค์ สามารถผลักดันให้เกิดมีกฏหมายแบ่งบทชื่อนามเพื่อใช้เป็นกติกาทางทางไปสู่ความเป็นประชาธิรัฐโดย ซึ่งก็คือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๔๘๙ แต่ดูเหมือนเวลาเพียง ๑๕ ปีจะยังไม่มากพอที่กลุ่มตัวแทนกระแสต่อประวัติศาสตร์ต้องการ ข้าราชการเวลาเพียงไม่ถึง ๑ ปี สังคมไทยจึงเกิดการถอยหลังด้วยอาการชาอกกลับไปสู่ยุคของความเรوار้ายอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนอยู่เป็นเวลาอีก ๑๕-๑๖ ปี

ปัจจุบันนี้เมื่อปีกрай ราชภูมิไทยจำนวนไม่น้อยมีความเชื่อว่า รัฐธรรมนูญฉบับที่ร่างโดยสภาร่างฯซึ่งผ่านฉันทางติดจารักษาสามาเมื่อ พ.ศ.๒๕๔๐ จะอำนวยประโยชน์แก่ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและประชาชนโดยรวม กลุ่มผู้สูงอายุเสียผลประโยชน์ กระแสต่อ แลนักจราจรอุกาสตัวประเสริฐจำนวนมากปรากฏการขึ้นก่อน ในทำมกลางและให้หลังสถานการณ์รัฐธรรมนูญโดยพร้อมเพียงกันอีกครั้ง แม้วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่แสดงถึงเคราะห์เดชอยู่ในทุกวันนี้ จะยังเทียบไม่ได้กับภาวะล้ำร้ายในระดับโลกครั้งที่ ๑ และ ๒ (แต่ก็มีได้หมายความว่าปัญหานี้จะไม่ลามขยายไปถึงขั้นดังกล่าวในที่สุด) หากแต่เงื่อนไขในแง่ของผลประโยชน์และสภาวะทางจิตใจในทางความโลกและความรุนแรง ณ ปัจจุบันคักราชนี้ มืออยู่อย่างเต็มเปี่ยมและเข้มข้นยิ่งกว่าสภาพการณ์ในอดีตมากมายนัก เมื่อเป็นเช่นนี้หนทางที่น่าจะเลือกดำเนินในตอนนี้ สมควรที่สาธุชนผู้มีสำเนียงจะได้ย้อนรำลึกไปถึงบทเรียน ความสามารถ ประสบการณ์และคุณธรรมความดี ของบุรุพกัลยาณชนในทางประชาธิปไตยของไทย ฯพณฯ ปรีดี พนมยงค์ อายุ่งพิเคราะห์ครัวญเพื่อนำกลับมาใช้แก่ไขปัญหาในปัจจุบันอย่างดีที่สุด อย่างน้อยก็เพื่อระเตรียมลู่ทางให้ศัตรูชนหน้าเป็นการเริ่มต้นร้อยปีของความดีความงามร่วมกันในมวลหมู่ราชภูมิเสียที

ความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ๆ ทุกครั้ง นอกเหนือไปจากกระแสตอบรับจากผู้สูงอายุแล้ว ยังมักเป็นช่องทางเปิดให้บุคคลประเภทที่เรียกว่า “นักจลาจล” หรือ “กลุ่มต้านรัฐบาล” ได้เข้ามายังชุมชน ซึ่งเป็นผลประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงที่บังเกิดขึ้นนั้น เช่นเดียวกัน

หน้าแรก

៥១ ពី កេវរាជកិនដើម

៥០ ពី មានការមហបគ្គនឹង

អតិថិជ្ជប័ណ្ណ

วันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่จะถึงนี้ เป็นวันที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับอินเดีย เพราะวันดังกล่าวเป็นวันครบรอบ ๕๑ ปีเอกราชของอินเดีย ซึ่งตรงกับวันสันติภาพของไทยด้วยเช่นกัน เพื่อเป็นการร่วมระลึกถึงเหตุการณ์ดังกล่าว เสธิยธรรม จึงขอนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวเนื่องกับอินเดียทั้งอดีตและปัจจุบัน ประกอบด้วย ประมวลเหตุการณ์สำคัญในชีวิตของมหาตมา คานธี (คัดจากหนังสือ ชีวประวัติของข้าพเจ้า โดย มหาตมา คานธี) บุรุษซึ่งนอกจากจะมีส่วนสำคัญในการได้มาซึ่งเอกราชของอินเดียแล้ว ยังเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย อันมีคุณปการต่อโลกอย่างไพศาล แม้ว่าท่านจะถูกกลบลังหารไปตั้งแต่เมื่อ ๕๐ ปีก่อน (๓๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๙๑) แต่เหตุปัจจัยหลายประการที่ท่านได้สร้างไว้ก็เริ่มส่งผล pragmatically ให้เห็นใน ๕๐ ปีให้หลัง เมื่ออินเดียมีประธานาธิบดีที่มาจากภารตะจัณฑลเป็นคนแรกคือนายโภจริญ รามัน นารายண ซึ่งเราได้นำเรื่องราวเกี่ยวกับท่านผู้นี้มาลงไว้ในชื่อ บุรุษแห่งสมัย โดยที่ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับประเทศไทยอย่างน่าสนใจ เพราะเคยเป็นเอกอัครราชทูตอินเดียประจำประเทศไทยในช่วงปีพ.ศ. ๒๕๑๒ ซ้ายังเป็นผู้เขียนคำนำในหนังสือ ชีวประวัติของข้าพเจ้า โดยมหาตมา คานธี ซึ่งอาจารย์กรุณา กุศลสาสีย์เป็นผู้แปลภาษาไทยด้วย นับว่าเป็นเรื่องที่สอดคล้องกันอย่างบังเอิญยิ่ง เพราะเสธิยธรรม ก็เพิ่งทราบเรื่องนี้เมื่อเวลาที่ความไปให้อาจารย์กรุณาตรวจสอบแก้ อีกทั้งคำนำดังกล่าวอย่างยังกล่าวถึงความสำคัญ คานธีได้อย่างน่าสนใจ จึงขอคัดมาลงไว้ด้วยกัน

สถานเอกอัครราชทูตอินเดีย

ພຣະນັກ

วันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๑๒

ข้าพเจ้าได้แสดงความยินดีต่อ นายกรุณากุศลลักษย์ ที่ได้แปลอักษรประวัติของมหาตมา คานธี เป็นภาษาไทย ข้าพเจ้ามองไม่เห็นว่าจะมีใครที่มีคุณสมบัติดีไปกว่านายกรุณากุศลลักษย์ ในการแปลหนังสือที่สำคัญและยังใหม่ล่ามานี้ นายกรุณากุศลลักษย์มีความรู้ในเรื่องอันเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

ของอินเดียอย่างลึกซึ้ง ทั้งยังเป็นผู้ที่มีความสันติภาพเรื่องประวัติการงาน และแนวปรัชญาของมหาตมา คานธี อีกด้วย โดยที่หนังสือเล่มนี้สำเร็จเป็นรูปปั่นนี้ในปีนี้ อันเป็นปีฉลองครบรอบร้อยปีแห่งการเกิดของคานธี การแปลหนังสืออัตชีวประวัติของท่านออกเผยแพร่ จึงเท่ากับเป็นการแสดงค่าระหว่างประเทศและเป็นอนุสรณ์แด่มหาบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ท่านนี้ อีกทั้งยังเป็นการส่งเคราะห์อันสำคัญที่จะช่วยให้เข้าใจอนุสานและคำสอนของท่านผู้นี้ด้วย

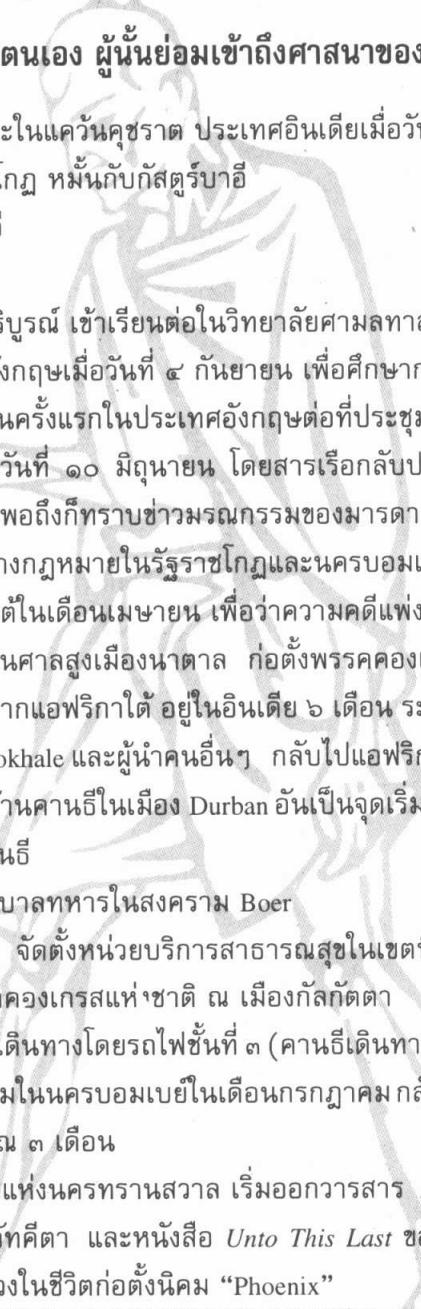
ในส่วนที่เกี่ยวกับโลกโดยทั่วไปแล้ว คำสอนอันว่าด้วยความเมตตากรุณา การยึดมั่นในความสัตย์จริงและการไม่ใช้กำลังประหัตประหารกัน ซึ่งคานธีได้ให้ไว น่าจะมีความหมายอันสำคัญยิ่งในทุกวันนี้ มากกว่าในระยะเวลาที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ ดังที่คานธีจีเองก็ได้เคยกล่าวไว้ครั้งหนึ่งว่า “โลกกำลังคุ้มคลั่งด้วยการซึ้งชัย ประหัตประหารกัน” ลิ่งที่น่าตกเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้คือ ความจริงที่ว่า ทุกวันนี้ วิทยาศาสตร์และวิชาการด้านเทคนิคได้รับการปลูกปั้นจนมุ่งย聴สามารถมีอำนาจที่จะทำลายล้างแม้แต่อารยธรรมเองให้สูญไปได้โดยลิ้นเชิง ในท่ามกลางสถานการณ์เช่นนี้ บรรดาบุคคลที่มีสติสัมปชัญญะทั่วโลกจึงหันไปสนใจในหลักการและคำสอนของคานธี เพื่อหาทางออกจากวิกฤติการณ์และสภาพนี้เสือ ประจำ เช่น ชีงมนุษย์ชาติกำลังเผชิญอยู่ แม้ว่าโลกอาจจะยังไม่พร้อมที่จะนำร่องการแห่งการไม่ใช้กำลังที่คานธีจึงได้สอนไว้ ไปปฏิบัติในความสัมพันธ์ทางการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างชาติ์ตาม แต่ความประจักษ์แจ้งก็ได้เกิดขึ้นโดยทั่วไปแล้วว่าปัญหาและความชัดแย้งต่างๆ นั้น จะแก้ไขไม่ได้ด้วยวิธีการแห่งสังคมและการใช้กำลัง ประวัติชีวิตและการงานของมหาตมา คานธี เป็นเครื่องพิสูจน์ได้เป็นอย่างดีว่า ยังมีทางเลือกที่เจริญและสงบราบรื่นกว่าวิธีการแห่งสังคมและการใช้กำลัง

สำหรับเราชาวเอเชียด้วยกันแล้ว มหาตมา คานธียื่อมีความหมายและความสำคัญเป็นพิเศษ แน่นอน มหาตมา คานธีเป็นชาวเอเชียที่อิ่งใหญ่คนหนึ่ง ซึ่งได้อสูเพื่อการปลดปล่อยและการกลับฟื้นคืนชีพของเอเชียในยุคปัจจุบันของเรา มหาตมา คานธี เป็นสัญลักษณ์ที่ดงดิบสุดแห่งค่านิยมทางจิตใจและความเป็นมนุษย์ อันเป็นลักษณะที่เด่นชัดของอารยธรรมโบราณของเอเชีย ซึ่งเราในประเทศไทยและประเทศไทยต่างก็เป็นทายาทแห่งอารยธรรมนี้ ทุกวันนี้ ในการก้าวหน้าไปสู่สมัยใหม่และความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ ปัญหาที่เผชิญหน้าเรามีอยู่นั้น ทางเขามีแต่เพียงปัญหาอันเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศของเราให้เจริญโดยรวดเร็วในด้านเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ และวิชาการด้านเทคนิคเท่านั้นไม่ หากยังเป็นปัญหาอันเกี่ยวกับการดำรงรักษาไว้ซึ่งมรดกทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของเรา อีกทั้งปัญหาขั้น多层次จึงว่าด้วยค่านิยมทางวัฒนธรรม และความเป็นมนุษย์ที่มีอยู่ในอารยธรรมของเราด้วย ข้าพเจ้ามองไม่เห็นว่าจะมีอะไรอีกที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาที่มากไปกว่าตัวอย่างแห่งชีวิตและการปฏิบัติงานของมหาตมา คานธี รวมทั้งการไครค์ราณศึกษาวิธีการปฏิบัติการ และหลักคำสอนของท่านด้วย

เค.อาร์ นารายณ์

ประมวลเหตุการณ์สำคัญในชีวิตของคนอี

“ผู้ใดที่เข้าถึงศาสนาของตนเอง ผู้นั้นย่อมเข้าถึงศาสนาของผู้อื่นด้วย” คนอี.

-
- ค.ศ. ๑๙๖๒ เกิดที่เมืองโปรดพันธุ์ในแคว้นคุชราต ประเทศอินเดียเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม
ค.ศ. ๑๙๗๖ ปฐมศึกษาในรัฐราชโภูมิ หมันกับสตูร์บารี
ค.ศ. ๑๙๘๓ แต่งงานกับสตูร์บารี
ค.ศ. ๑๙๘๕ บิดาถึงแก่กรรม
ค.ศ. ๑๙๘๗ ผ่านสอบขั้นมัธยมบริบูรณ์ เข้าเรียนต่อในวิทยาลัยศามลาทัส ที่เมืองภานุค
ค.ศ. ๑๙๘๘ เดินทางไปประเทศอังกฤษเมื่อวันที่ ๔ กันยายน เพื่อศึกษากฎหมาย
ค.ศ. ๑๙๘๙ พูดในที่สาธารณะเป็นครั้งแรกในประเทศอังกฤษต่อที่ประชุมนักมังสวิรัติ
ค.ศ. ๑๙๙๑ เป็นเนติบัณฑิต เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน โดยสารเรือกลับประเทศอินเดียถึงนครบอมเบย์
วันที่ ๗ กรกฎาคม พอถึงกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นจุดแรกของการเดินทาง
ค.ศ. ๑๙๙๒ เริ่มประกอบอาชีพทางกฎหมายในรัฐราชโภูมิและนครบอมเบย์
ค.ศ. ๑๙๙๓ เดินทางไปแอฟริกาใต้ในเดือนเมษายน เพื่อว่าความคดีแพ่ง
เข้าเป็นทนายความในศาลสูงเมืองนาตาล ก่อตั้งพรรคกองเกรส อินเดียแห่งเมืองนาตาล
ค.ศ. ๑๙๙๔ กลับประเทศอินเดียจากแอฟริกาใต้ อยู่ในอินเดีย ๖ เดือน ระหว่างนี้ได้พบกับผู้นำอินเดียมี Lokmanya Tilak, Gokhale และผู้นำคนอื่นๆ กลับไปแอฟริกาใต้อีกเมื่อวันที่ ๒๕ พ.ย.
ค.ศ. ๑๙๙๗ มีการเดินขบวนต่อต้านคนอีในเมือง Durban อันเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงในชีวิตคนอี
ค.ศ. ๑๙๙๙ ช่วยฝ่ายอังกฤษพยาบาลทหารในสังคม Boer
ค.ศ. ๑๙๐๑ กลับประเทศอินเดีย จัดตั้งหน่วยบริการสาธารณสุขในเขตที่กาฬโรคระบาดในรัฐราชโภูมิ
เข้าร่วมประชุมพรรครองเกรสแห่งชาติ ณ เมืองกัลกัตตา^๑
ค.ศ. ๑๙๐๒ ไปประเทศฟรنس เริ่มเดินทางโดยรถไฟชั้นที่ ๓ (คนอีเดินทางโดยรถไฟชั้นที่ ๓ เป็นประจำ)
เปิดสำนักทนายความในนครบอมเบย์ในเดือนกรกฎาคม กลับไปแอฟริกาใต้อีกหลังจากได้
อยู่ในอินเดียประมาณ ๓ เดือน
ค.ศ. ๑๙๐๓ ก่อตั้งสมาคมอินเดียแห่งนครทราบสวาล เริ่มออกภารสาร Indian Opinion
ค.ศ. ๑๙๐๔ เริ่มศึกษาคัมภีร์กวศตคิตา และหนังสือ Unto This Last ของ Ruskin ซึ่งก่อให้เกิดการ
ปฏิรูปอย่างใหญ่หลวงในชีวิตก่อตั้งนิคม “Phoenix”
ค.ศ. ๑๙๐๖ เกิดกบฏ Zain ข่ายผู้ที่ได้รับบาดเจ็บในการกบฏ ตั้งปณิธานประพฤติพรหมจรรย์ บัญญัติ
คำว่า “สัตยาเคราะห์” (Satyagraha) ขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศอังกฤษในฐานะสมาชิก
คนหนึ่งในคณะผู้แทนอินเดีย
ค.ศ. ๑๙๐๗ เริ่มปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ต่อต้าน “กฎหมายมิพ” (Black Act)
ค.ศ. ๑๙๐๘ ลงนามความตกลงชั่วคราวกับอังกฤษ ถูกประทุร้ายโดยชาวน้ำตก ปฏิบัติการสัตยา-

- เคราะห์ ถูกจับกุมคุมขัง**
ค.ศ. ๑๙๐๙ เชยันจดหมายติดต่อกับลีโอ ตอบสีตอย เป็นครั้งแรก ไปประเทศอังกฤษในฐานะสมาชิกคนหนึ่งในคณะผู้แทนอินเดียครั้งที่ ๒ ระหว่างเดินทางกลับจากประเทศอังกฤษ แต่งหนังสือเรื่อง **สินดุ สุราษฎร์** (อินเดียภาคของตนเอง)
- ค.ศ. ๑๙๑๐** ก่อตั้ง **ฟาร์มตลาดสดอย ในเมืองโจฮันส์เนสเบอร์ก**
- ค.ศ. ๑๙๑๒** นายโคงะเล (ผู้นำคนสำคัญคนหนึ่งของอินเดีย) ไปเยี่ยมแօพริการได้ พิมพ์หนังสือชื่อ **นิติธรรม** แต่งหนังสืออีกเล่มหนึ่งว่าด้วยการบำบัดโรคโดยธรรมชาติ
- ค.ศ. ๑๙๑๓** ปฏิบัติการสัตยาเคราะห์อีก ถูกจับและได้รับการปล่อยตัว อุดอาหาร ๗ วัน และหลังจากนั้นรับประทานอาหารวันละมื้อ เป็นเวลา ๔ เดือนครึ่ง
- ค.ศ. ๑๙๑๔** อุดอาหาร ๑๔ วัน ปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ประสบผลสำเร็จ มีการออมซ้อมกัน (ระหว่างอังกฤษกับอินเดีย ไปประเทศอังกฤษ เมื่อสิงหาคม พบประกันนางสโรชินี นาหยู (สตรีผู้นำของอินเดีย))
- ค.ศ. ๑๙๑๕** ได้รับเหรียญเกียรติคุณ “ไกสเร อินดุ” จากรัฐบาลอังกฤษ เมื่อเดินทางกลับถึงประเทศไทย อินเดีย พบประกันนายกาภา สาหบ กาเลลกะระ และอาจารย์กุปลานี (หั้งสองคนเป็นผู้นำของอินเดีย) ก่อตั้งอาชรมสภาพรดี เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม
- ค.ศ. ๑๙๑๖** แสดงสุนทรพจน์ ประวัติศาสตร์ในโอกาสเปิดสถาบันการศึกษา “กาศี วิศววิทยาลัย” พบกับiyarathala เน็ต เป็นครั้งแรก ในการประชุมพระคองเกรสแห่งชาติที่เมืองลักเนว์
- ค.ศ. ๑๙๑๗** พบกับดอกเตอร์ราเซนทร์ประสานทรัพยากรเป็นครั้งแรก เริ่มปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ กรณีไร่ราม ในเมืองจัมปารัน เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ต่อสู่จนมีการยกเลิกกฎหมายว่าจ้างแรงงานโดยมีสัญญาผูกมัด เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม
- ค.ศ. ๑๙๑๘** กรรมกรโรงงานทอผ้าในเมืองอะหัมดาบาดผละงาน อุดอาหาร ๓ วัน ปฏิบัติการสัตยา-เคราะห์ที่เมือง เข-รา พื้นพูดการปันด้วยมือ
- ค.ศ. ๑๙๑๙** รัฐบาลประกาศกฎหมายเราแลต (Roylee Act) ประจำค.ศ. เมษายนเป็นวันสวัสดิ์ให้พะและอดอาหาร เกิดการสังหารผู้ชายนยลเลียนนาลาบาด เมื่อวันที่ ๓๑ เมษายน ออกราชการสาร Young India (ยุวอินเดีย) และ Navajivan (นาชีพ - ชีวิตใหม่) เริ่มการเคลื่อนไหว “ชีราฟต์” ประชุมพระคองเกรสที่เมืองอมฤตสาร
- ค.ศ. ๑๙๒๐** เชยันธรรมนูญให้พระคองเกรสแห่งชาติ เริ่มขบวนการไม่ว่ามือกับรัฐบาล
- ค.ศ. ๑๙๒๑** ก่อตั้งสถาบันการศึกษาชาตินิยมหลายแห่งทั่วประเทศอินเดีย ไม่ว่ามือกับรัฐบาลในการต้อนรับมกุฎราชกุマーของอังกฤษซึ่งเสด็จประพาสอินเดีย อุดอาหาร ๕ วัน
- ค.ศ. ๑๙๒๒** เกิดการกบฏเจารี-เจรา เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ยับยั้งปฏิบัติการสัตยาเคราะห์อุดอาหาร ๕ วัน ถูกจับเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ศาลพิพากษาลงโทษจำคุก ๖ ปี
- ค.ศ. ๑๙๒๓** ผ้าตัดໄลส์ติง ได้รับการปล่อยตัวจากที่คุกขังเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ อุดอาหาร ๒๑ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กันยายน เพื่อเรียกร้องความสามัคคีระหว่างยินดูกับมุสลิม เป็นประธานการประชุมพระคองเกรสแห่งชาติที่เมืองเบลคาม

- ค.ศ. ๑๙๗๕ อดอาหาร ๑ สปดาห์ก่อตั้งสมาคมปันด้วยมือ
- ค.ศ. ๑๙๗๗ เดินทางทั่วประเทศอินเดียเพื่อส่งเสริมการใช้ผ้าห่อตัวโดยมือ
- ค.ศ. ๑๙๗๘ ปฏิบัติการสัตยาเคราะห์ที่เมืองบาราโถลีลูกชัยชื่อม坎ลาล (Maganlal) ถึงแก่กรรมที่เมืองปัตนา
- ค.ศ. ๑๙๗๙ พระครุคงเกรสแห่งชาติ ซึ่งประชุมที่เมืองลารีอร์ฝ่านญัตติให้อินเดียต่อสู้เพื่อเอกราชโดยสมบูรณ์
- ค.ศ. ๑๙๗๐ ประกาศการต่อสู้เพื่อเอกราชโดยสมบูรณ์เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ขบวนเดินเท้าไปเมืองทันที เพื่อล้มกษัตริย์มาสเตอร์ ถูกจับกุมตัวเมื่อวันที่ ๕ พ.ค.
- ค.ศ. ๑๙๗๑ ได้รับการปลดปล่อยจากที่คุมขังเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ลงนามในข้อตกลงนานีเออร์วิน ร่วมประชุมโต้ะกลมครั้งที่ ๒ ในประเทศอังกฤษในฐานะผู้แทนคนเดียวจากประเทศไทยเดียว แต่ต้องกลับด้วยความผิดหวังในเดือนธันวาคม
- ค.ศ. ๑๙๗๒ รัฐบาลประกาศให้พระครุคงเกรสแห่งชาติเป็นองค์การผิดกฎหมาย ต่อสู้ด้วยวิธีการของสัตยาเคราะห์อีก ถูกจับเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ประกาศคดอาหารจนตายตั้งแต่วันที่ ๒๐ กันยายน เป็นการประท้วงที่รัฐบาลจะให้สิทธิเลือกตั้งแก่ประชาชนบางกลุ่ม โดยแยกไปจากส่วนรวม (Communal Award) มีการตกลงกันได้ ในวันที่ ๒๕ กันยายน เลิกคดอาหาร เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน
- ค.ศ. ๑๙๗๓ อุดอาหารเป็นเวลา ๑๑ วัน ตั้งแต่วันที่ ๕ พฤษภาคม เริ่มออกวารสาร หริชัน ได้รับการปล่อยตัวจากที่คุมขังแล้วถูกจับอีก ถูกตัดสินจำคุกหนึ่งปี ประกาศคดอาหารจนตายตั้งแต่วันที่ ๑๖ สิงหาคม แต่เลิกคดอาหารจากนั้น ๑ สปดาห์ (เพราะมีการตกลงกันได้กับฝ่ายรัฐบาล) ถูกปล่อยตัวจากที่คุมขังเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ย้ายออกจากอาศรม สำพรமตี ไปอยู่ที่วาราเดินทางไปยังภาคต่างๆ ของอินเดียเพื่อยกฐานะของชนวรรณะต่ำต้อย (หริชัน)
- ค.ศ. ๑๙๗๔ อุดอาหารเป็นเวลา ๗ วัน จัดตั้งองค์การส่งเสริมอุตสาหกรรมชนบทเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ร่วมประชุมพระครุคงเกรสแห่งชาติที่นครบอมเบย์
- ค.ศ. ๑๙๗๕ ร่วมทดลองงานสุวรรณสมโภชของพระครุคงเกรสแห่งชาติ
- ค.ศ. ๑๙๗๖ จัดตั้งอาศรมเสวนาคม
- ค.ศ. ๑๙๗๗ รับเป็นสมาชิกพระครุคงเกรสแห่งชาติในเดือนกรกฎาคม เริ่มโครงการ “ การศึกษาใหม่ ”
- ค.ศ. ๑๙๗๘ ประกาศคดอาหารจนตายที่เมืองราชโ哥ภีแต่เลิกคดภายหลัง ๔ วัน เพราะอุปราชของอินเดียเข้าใกล้เกลี้ย พระครุคงเกรสแห่งชาติประชุมที่เมืองทริปุระ สงครามโลกครั้งที่ ๒ เกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๓ กันยายน รัฐบาลพระครุคงเกรสแห่งชาติในทุกแคว้นลาออกจากเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม
- ค.ศ. ๑๙๗๙ เริ่มปฏิบัติการสัตยาเคราะห์เพียงลำพังคนเดียว เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม
- ค.ศ. ๑๙๘๑ ประกาศเลิกการเป็นผู้นำพระครุคงเกรสแห่งชาติ จัดตั้งองค์การพิทักษ์วัว เมื่อวันที่ ๓๐ ก.ย.
- ค.ศ. ๑๙๘๒ ยอมรับการเป็นผู้นำของพระครุคงเกรสแห่งชาติอีกครั้งหนึ่งประกาศให้อังกฤษถอนตัวออก

จากอินเดียเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ผู้นำของพรรคคงเกรสแห่งชาติถูกจับคุกขังตัวทั่วประเทศ

- ค.ศ. ๑๙๔๗ อดอาหารเป็นเวลา ๒๑ วัน ในวังของพระเจ้าชาน (สถานที่ที่คานธิถูกคุกขัง)
- ค.ศ. ๑๙๔๘ กัสตอร์บารี (ภารยาของคานธิ) ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ได้รับการปล่อยตัวเมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม การเจรจาระหว่างคานธิ-จินนาห์ (ผู้ก่อตั้งประเทศไทย) ผู้นำของอินเดียได้รับการปล่อยตัวจากที่คุกขัง การประชุมที่เมืองสิมลาครั้งที่ ๑
- ค.ศ. ๑๙๔๙ อังกฤษส่งคณะรัฐมนตรีมาเจรจาเรื่องให้อกราชแก่อินเดีย สันนิบาตมุสลิมเริ่มปฏิบัติการ “Direct Action” เพื่อแบ่งแยกอินเดียออกจากปากีสถาน ชาว印ดูกับมุสลิมเริ่มประท้วตประหารกัน คานธิออกเดินด้วยเท้า (บาทยาตรา) ไปเมืองโนอาชาลีเพื่อยับยั้งมิให้印ดู-มุสลิมประท้วตประหารกัน
- ค.ศ. ๑๙๕๗ อินเดียฉลองอกราชเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม อดอาหาร ๗๗ ชั่วโมงเพื่อเรียกร้องมิให้印ดู-มุสลิมมาร่วมกันในครั้งกัตตา
- ค.ศ. ๑๙๕๘ ประกาศอดอาหารจนตายเพื่อวิงวอนให้印ดู-มุสลิมหยุดประท้วตประหารกันในครเดลี อดอาหารได้ ๕ วัน ชุมชนทั้งสองฝ่ายก็หยุดประท้วตประหารกัน ถูกยิงตายเมื่อเวลา ๑๗.๐๕ น. ของวันที่ ๓๐ ม.ค.

คำจากหนังสือ ชีวประวัติของข้าพเจ้า โดย มหาตมา คานธิ
กรุณา ถุคลาสัย แปล

วีดีทัศน์ธรรมชุด พระธรรมปีฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต)

ธรรมประทีปแห่งยุคโลกาภิวัตน์

ท่านเจ้าคุณพระธรรมปีฎกเป็นแบบอย่างของชีวิตตามอุดมคติของพระพุทธศาสนาคือ เป็นบุคคลเรียนรู้ แสวงหาปัญญาเพื่ออิสรภาพ โดยอาศัยเมตตา-กรุณา กัลยานมิตรธรรม กระตุนให้สังคมเกิดการเรียนรู้ เกิดปัญญาที่จะฝ่าขามวิกฤต ดังที่ท่านกล่าวอยู่เสมอว่า “ปัญญามา ปัญญาหมด”

ท่านเป็นชาวไทยคนแรกที่ได้รับรางวัลการศึกษาเพื่อสันติภาพขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ซึ่งเป็นรางวัลโลกในระดับเดียวกับรางวัลโนเบล

โดยที่ท่านจะมีอายุครบ ๖๐ ปี ในวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๒ นี้ มูลนิธิเด็กจึงจัดทำวีดีทัศน์ธรรมชุด พระธรรมปีฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต) ธรรมประทีปแห่งยุคโลกาภิวัตน์ขึ้น เพื่อเผยแพร่เกียรติคุณแบบอย่างชีวิต เรียนรู้ผลงานและพุทธทัศนะของท่านให้ กว้างขวางอออกไปในสังคมไทยทุกรุ่นดับ

ท่านได้สนใจวีดีทัศน์ชุดนี้ สามารถสั่งซื้อได้ที่มูลนิธิเด็ก ในราคาม้วนละ ๗๙๐ บาท (เฉพาะพระสงฆ์และแม่ชี ลด ๒๐ % เหลือ ๖๗๐ บาท)

เลขที่ ๖๖๖ ถนนเจริญนคร เชตคลองสาน กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

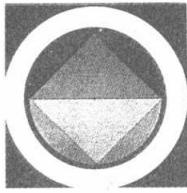
โทรศัพท์ ๐๘๑-๐๗๑๗๑, ๐๘๑-๐๗๗๗-๔, ๐๘๑-๐๗๗๑-๒ โทรสาร ๐๘๑-๗๙๐๑

ชำระเงินผ่านทาง -- เช็ค -- ธนาณัติ หรือ -- โอนเงินเข้าบัญชีอมทรัพย์

ในนาม “มูลนิธิเด็ก” และกรณีโอนเงินผ่านธนาคาร กรุณาแจ้งเจ้าหน้าที่มูลนิธิเด็ก

เพื่อที่มูลนิธิเด็กจะได้ส่งใบเสร็จรับเงินถึงท่านโดยเร็ว

จิตหมายสหายธรรม

วัดวินิจธรรมาราม

ต.กุดชุม อ.กุดชุม จ.ยโสธร

๗ เมษายน ๒๕๔๑

เจริญพร

อาทมาพระยุทธ ที่ปีโก วัดวินิจธรรมาราม จ.ยโสธร ได้ติดตามข่าวคราวจากหน้าหนังสือพิมพ์ เกี่ยวกับการบอกใบให้หายของพระรูปหนึ่ง ในน.นายก โดยส่วนตัวแล้ว อาทมาไม่เห็นด้วยกับการบอกใบให้หายอยู่แล้ว แต่กรณีพระบอกเลขใบหายที่่นนายกนี้ อาทมาติดตามการแก้ไขปัญหาของคณะสงฆ์ว่าจะทำอย่างไรบ้าง และได้ฟังคำสัมภาษณ์ของท่านอาคม เจริญ ท่านบอกว่าพระที่บอกใบให้หายนั้นต้องลงโทษให้เด็ดขาด เพราะว่าพระที่ใบหายนั้น มอมเม่า หลอกหลวงประชาชน เป็นการผิดต่อกฎหมายสมากม อาทมาเห็นด้วยและคิดว่าหากไม่มีกฎหมายสมากม การกระทำดังกล่าวก็ผิดต่อพระราชบัญญัติแล้ว แต่การแก้ปัญหาดังกล่าวนั้น อาทมาคิดว่า เราจะแก้ตามวิธีของพุทธศาสนาจะดีกว่า กล่าวคือ ควรแก้ปัญหาตามหลักอริยสัจจ์ ๔ ควรจะหาว่า เหตุที่เกิดปัญหาการมอมเม่าหรือหลอกหลวงประชาชนที่แท้จริงนั้นอยู่ที่ไหน อยู่ที่พระบอกใบให้หายหรืออยู่ที่ไหนกันแน่ ถ้าหากว่าอยู่ที่พระบอกใบให้หาย ตามที่ท่านรัฐมนตรีพูด การแก้ปัญหาที่ควรแก้ที่พระ ตามที่อาทมาวิเคราะห์ดู การแก้ปัญหานั้นยังไม่ถูกที่มากนัก เพราะต้นเหตุของการมอมเม่าประชาชนนั้นมีอยู่ที่พระบอกใบให้หาย ต้นเหตุของการงมงายกับความหวังลงมา แล้วนั้น น่าจะอยู่ที่การมีสลากกินแบ่ง ซึ่งอยู่ในความดูแลของรัฐบาลเอง การแก้ปัญหานั้นรัฐบาลต้องแก้ที่รัฐบาลเอง โดยรัฐบาลน่าจะยุบหรือยกเลิกการออกสลากกินแบ่งเสีย ปัญหาต่างๆจะหมดไป เพราะการออกสลากกินแบ่งนั้นถือได้ว่าเป็นการมอมเม่าประชาชนอยู่แล้ว ตามที่อาทมาสังเกตดูนั้น แม้พระไนเบอร์ ประชาชนก็แสวงหาเลขเด็ดกันอยู่แล้ว หากโทษพระมอมเม่าหรือสร้างความมبالغ่ายผิดๆให้คน迷信ไม่ถูกนัก ฝ่ายพระนั้นมีกรอบคือธรรมวินัยอยู่แล้ว ใครผิดถูกนั้นตัวพระเองรู้ดี ว่าสถานภาพความเป็นพระนั้นของตนเองอยู่ที่ไหน หากพระศึกษาธรรมวินัยอย่างจริงๆ จังๆ ย่อมเข้าใจว่าตัวเองผิดหรือถูก การจะจับผิดกับพระที่ใบหายนั้นอย่างเดียวคงไม่ได้ พระที่เชื่อหายโดยเฉพาะหายใต้ดินก็น่าจะจับด้วย เพราะเข้าข่ายผิดวินัยเหมือนกัน อาจจะผิดชั้นรุนแรงกว่าใบหายเสียอีก เพราะเป็นการลักลอบซื้อสิ่งผิดกฎหมายได้

ตามที่ รัฐมนตรีอาคม เจริญ พยายามจะจับพระครุฑายที่่นนายกสัก เพราะท่านให้เลขถูกหลายงวดนั้น คงเป็นการแก้ปัญหาที่ไม่ถูกมากนัก

อาทมาจึงขอให้ท่านทั้งหลาย ควรគิริคุณให้ดี ๆ ไม่ว่าจะกรณีของพระครุฑายกตีหรือปัญหาต่างๆ เช่นการประท้วงของเกษตรกร เป็นต้นนั้น มีสาเหตุมาจากอะไร ท่านผู้เกี่ยวข้องไม่ว่ารัฐบาล รัฐมนตรี หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ควรคิดหาเหตุให้ดี ทั้งนี้นั้นอาทมาเสนอวิธีคิดตามพุทธวิธี จะคิดโดยวิธีอริยสัจจ์ ๔ หรืออิทธิปัจจัย四大 แล้วเราจะรู้ถึงสาเหตุที่แท้จริงและสามารถแก้ถูกที่คันหรือแก้ปัญหาได้ถูกที่ ไม่ใช่มาแก้ไขที่ปลายเหตุอย่างที่ทำกันอยู่ทุกวันนี้

ขอเจริญมโนธรรม
ที่ปีโกภิกขุ

วันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๑

กราบเรียน อาจารย์สุลักษณ์ ศิวรักษ์

ผมชื่อ โอซามุ อิซumi เป็นนักศึกษาญี่ปุ่นชั้นศึกษาเกียวกับเรื่องบทบาทของพระสงฆ์นักพัฒนาในสังคมชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นนักศึกษาระดับปริญญาเอกคณะพื้นที่ศึกษา(Area Cultural Studies) มหาวิทยาลัยโตเกียวภาษาต่างประเทศ

ผมได้คร่ำชอนญูยาตแปลหนังสือ คู่มือเสธิยธรรมและຄอລัมນในนิตยสารเสธิยธรรม ฉบับที่ ๓๗ ปีที่ ๘ มกราคม-เมษายน ๒๕๔๑ เรื่อง ‘ทำไมจึงต้องทำเสธิยธรรมวิทยาลัย’ โดยปรีดา เรืองวิชาอร เป็นภาษาญี่ปุ่น ผมต้องการเชียนรายงานการวิจัยเกียวกับบทบาทของพระสงฆ์นักพัฒนาปัจจุบันนี้ว่า มีอะไรบ้าง และทัศนวิสัยของท่านเป็นอย่างไร ผมมั่นใจว่า รายงานนี้จะมีประโยชน์ต่อพระญี่ปุ่นและต่อไทย ศึกษาของอาจารย์ญี่ปุ่นคงรับ

จึงเรียนมาเพื่อขอความกรุณา

ด้วยความเคารพยิ่ง
โอซามุ อิซumi (OSAMU IZUMI)

วัดพระพุทธบาทตากผ้า

๒๒ มีนาคม ๒๕๔๑

เจริญพร คุณโยมวารพงษ์ เวชมาลีนันท์

พร้อมจดหมายฉบับนี้ อาทมาได้ฝากส่งของกระดาษบรรจุ “เสธิยธรรม” ที่ส่งให้สมาชิกประจำ เช่น อาทมา นำกลับมาคืน ให้ทางเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดส่ง “เสธิยธรรม” ได้พิจารณาไว้ใช้เป็นประโยชน์ในการบรรจุหนังสือ นิตยสารสิ่งพิมพ์ส่งให้สมาชิกในโอกาสต่อๆ ไป จะได้ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในส่วนค่าซองกระดาษใหม่ และช่วยสนับสนุนทรัพยากรของชาติได้บ้าง ยังดีกว่าทึ้งไว้เป็นขยะ เป็นภาระในการกำจัดด้วย
เจริญพรมาเพื่อทราบ

พระกมล อัคคอมโม

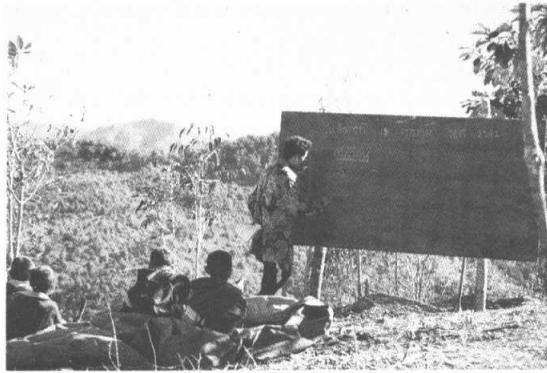

ป ร ะ บ น า ย ค ต ร ร ว ณ

เคล็ดลับ

การเรียนให้เป็นเลิศ ลดจำนวนเรียนได้แม่นยำ

พระธรรมปีภก

สิ่งที่ได้ยินได้ฟัง สิ่งได้รับรู้ต่างๆ จากภายนอก

หลักธรรมนี้มีอยู่ ๔ ข้อ โดยแยกเป็นฝ่ายรับ ๒ ข้อ และฝ่ายเอาไปใช้ ๒ ข้อ

ภาครับข้อมูล เวลาเรา rับข่าวสารข้อมูล หรือแม้แต่รับฟังคำสั่งสอนหรือว่าการถ่ายทอดวิชาความรู้เรา ก็จะใช้ธรรมะปฏิสัมภิทាយภาครับ ๒ ขั้นตอน ได้แก่

๑. ทำความเข้าใจให้ชัดเจนในสิ่งที่เราได้ยินได้ฟังมา (รับข้อมูล)

คือ เข้าใจเนื้อหา เข้าใจความหมาย อันนี้ต้องไปตรองมา คือ ก่อนที่เราจะทำสูญเสียต่อไป ก็ต้องมีความเข้าใจก่อน เพราะถ้าเราไม่รู้ไม่เข้าใจในสิ่งที่เข้ามา มนก์เป็นการติดตันดังแต่ตันแล้ว ดังนั้นเวลาเข้ามาดูอะไรก็ตาม เราจึงต้องเข้าใจเนื้อความอย่างชนิดที่ว่า พอเราเข้าใจแล้ว ในใจของเรานั้นสามารถถอย回去หรือขยายเนื้อความของสิ่งที่เราได้ยินได้ฟังมาได่องเรื่อยๆ (แต่นี่ยังเป็นขั้นตอนของความรู้สึกที่อยู่ในใจอยู่ ยังไม่ใช่ขั้นตอนแสดงออก)

ถ้าใครมีความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยินได้ฟัง ถึงขั้นที่ว่าตัวเองสามารถขยายความขึ้นมาในใจ และสามารถนำไปพูดอธิบายให้แก่ผู้อื่นได้เข้าใจตามได้ ก็ย่อมแสดงว่าคนนั้นเป็นคนที่มีความเข้าใจเนื้อหาและสามารถถอย回去ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ดี โดยสิ่งที่เขาอธิบายนั้นก็อาจจะไม่เหมือนกับตอนที่เขารับมา คือ สามารถถอย回去ได้จากความคิดของตนเองที่มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้จริงๆ ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องอธิบายเหมือนกับในหนังสือก็ได้ ดังนั้นในใจของเขานั้นจึงนอก

จากจะต้องเข้าใจชัดแล้ว ก็ยังจะต้องสามารถคิดขยายความในใจได้อีกด้วย เพื่อจะให้เกิดความชัดเจนจนมีความสามารถซึ่ง ได้ถ้าหากจะต้องไปพูดอธิบายให้ผู้อื่นฟังได้

เทคนิคการอ่านหนังสือเรียนให้เข้าใจ

อย่างเวลาเราอ่านหนังสือ แต่ละหน้า แต่ละหัวข้อ ให้เราอ่านทำความเข้าใจให้โดยตลอด เวลา อ่านผ่านไปแต่ละหัวข้อ ต้องถามตัวเองว่า หัวข้อที่อ่านไปแล้วนี่เราเข้าใจหมดไหม ถ้ายังมีส่วนไหนยังติด ตันอยู่แสดงว่ายังไม่เข้าใจ คนที่ใช้หลักการนี้ (ปฏิสัมภิทา) จะไม่ยอมให้ส่วนไหนของหนังสือผ่านไปโดยที่ ยังไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน ถ้าเป็นเรื่องที่สำคัญ จะต้องเข้าใจย่างถ่องแท้ แต่ถ้าเป็นเรื่องไม่สำคัญ เราอาจจะข้ามๆ ไปก่อนก็ได้ แต่ถ้าเป็นเรื่องที่สำคัญ เช่น เกี่ยวกับชีวิตของเรา หรือเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่การทำงาน โดยตรง อันนี้จะต้องเข้าใจให้ชัดเจน

สรุปว่า ถ้าเรารับข้อมูลอะไรเข้ามา ก็ให้เข้าใจเนื้อความสิ่งที่เข้าอธิบายความหมายให้ชัดเจน หมวด และถ้าเป็นการอ่านหนังสือ ก็ให้ทำความเข้าใจให้ชัดเจนหมด ทุกหัวข้อ ทุกบรรทัด และทุกประโยค

เทคนิคการเรียนหนังสือภาษาอังกฤษ

ยกตัวอย่าง การเรียนภาษาอังกฤษ สิ่งที่ถือว่าสำคัญมากในขั้นแรก คือ เราอ่านแล้วเข้าใจหมด ทุกประโยครึไม่ ดังนั้น ในหลักสูตรภาษาอังกฤษที่ดีเข้าสู่มีวิชา Comprehension (ภาครับ) เรียนคู่กับ วิชา Expression (ภาคแสดง) เพื่อทดสอบความเข้าใจว่า เราอ่านแล้วเข้าใจดีหรือเปล่า เป็นการสร้างความชัดเจน ให้กับตัวเรา เพราะถ้าเราอ่านแล้วเราเข้าใจหมด มันก็ชัดเจนสามารถเชื่อมโยงติดต่อ กันได้ตลอด สาย จะนั้นในการอ่าน เราจึงไม่ให้อ่านผ่านข้ามไปอย่างง่ายๆ นอกจากมันจะสุดวิสัยเต้มที่แล้ว เช่น ประโยคที่อ่านมันติดตันจริงๆ ถึงตรงนี้เราอาจจะบอกตัวเองว่า “เอาว่าก่อน เดียวค่อยมาเจอกันใหม่” จากนั้นเราจึงค่อยผ่านไป บางทีพอเราอ่านไปข้างหน้า พอดีมีความเข้าใจมากขึ้น เมื่อเรากลับมา อ่านประโยคที่เราเคยติดตันจริงๆ ถึงตรงนี้เราอาจจะเข้าใจก็ได้ แต่ทั้งนี้ก็ต้องหมายความว่าเราได้พยายามอย่างสุดเต้มที่ ของเราแล้วจริงๆ มันไม่ได้แน่ๆ เราจึงยอมผ่านไปก่อน

๒. จับประเด็นให้ได้ว่าสาระสำคัญของเนื้อหาที่รับฟังมานั้นอยู่ที่ตรงไหน

ภาครับตัวที่ ๒ นี่คือ รู้จักจับตัวสาระสำคัญที่เป็นประเด็นของเนื้อหาที่ฟังมาโดยภาพรวม หรือ จากที่ อ่านหนังสือมาเป็นร้อยๆ หน้าว่า ประเด็นของมันอยู่ที่ตรงไหน? คืออะไร? มุ่งที่อะไร? ถ้าโครงสร้าง ประเด็นเหล่านี้ได้ ก็จะเป็นการทุ่นเวลาการศึกษาที่สุด เพราะเป็นไปไม่ได้ที่คนเราจะสามารถจำเนื้อ ความของหนังสือทั้งเล่มได้ ดังนั้น คนที่สามารถจับประเด็นได้ จึงเท่ากับว่า ได้หนังสือเล่มนั้นมาแล้วทั้ง เล่มนั้นเอง

เนื้อความต่าง ๆ ที่เราได้ฟังหรืออ่านมา เมื่อเราได้ใช้รีไนภาครับข้อที่ ๑ ทำความเข้าใจได้แล้ว ต่อไปในภาครับข้อที่ ๒ นี่ ถ้าเราจับประเด็นได้ด้วย ก็แสดงว่าเราเก็บเอาแก่นของเรื่องนั้นๆ ไว้ได้

ดังนั้นในการที่เราอ่านหนังสือจบไปแต่ละบทแต่ละตอนนั้น เราจึงควรถามตัวเองอยู่ตลอดเวลาว่า “ประเด็นของเรื่องคืออะไร?” “สาระสำคัญอยู่ที่ไหน?” ถ้าเป็นเรื่องราวน่าสนใจบ้าง ก็ให้ถามตัวเองว่า

“จุดของปัญหาอยู่ที่ไหน?” ถ้าครองจุดของปัญหาไม่ได้ ก็แก้ไขปัญหาไม่ถูกจุด ทำให้เกิดเรื่องวุ่นวาย อันนี้เป็นขั้นที่ ๒ ที่ก้าวหน้ากว่าขั้นที่ ๑ ไปอีก เพราะแค่จับไว้แค่หัวข้อเพียงนิดเดียว

วิธีจำเนื้อหาในหนังสือได้อย่างแม่นยำ

อย่างวิธีที่จะท่องจำหนังสือให้จำแม่นย้ำก็เหมือนกันคือ ถ้าเวลาเราจะท่องอะไร ถ้าท่องเป็นข้อ หลายๆ ข้อๆ มาก จะเป็นการเสียเวลา很多 และมักจำไม่ค่อยจะได้ ดังนั้นเราจึงควรใช้ขั้นตอน ๒ ขั้น ดังกล่าว ใน การจำหนังสือได้อย่างแม่นยำ ขอทบทวนอีกครั้ง คือ

๑. อ่านให้เข้าใจ ทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านให้ชัดเจน จนสามารถอธิบายขยายความในใจได้
๒. จับประเด็น ว่าสาระสำคัญอยู่ที่ตัวไหน มันอาจจะมีคำๆ เดียวหรือประโยคๆ เดียวหรือ อาจจะเป็นตัวหนังสือเพียงตัวเดียวของข้อๆ นั้น ที่เป็นตัวแทนของทั้งบรรทัด หรือทั้งประโยค เมื่อเราจับเอกสารสำคัญที่เป็นตัวแทนได้แล้ว เรา ก็แค่ท่อง คัพท์ตัวนั้นเพียงข้อละตัวๆ แค่ทบทวนในใจว่าคัพท์ที่เป็นตัวแทนของ แต่ละข้อๆ นั้นขยายเป็นเนื้อความได้อย่างไร นี่เป็นวิธีท่องจำที่จำได้ง่าย ไม่ต้องไปท่อง เป็นบรรทัดๆ หรือเป็นข้อๆ เพียงแค่เราจับประเด็นหรือจับเอกสารสำคัญที่เป็นตัว แทนมาให้ได้ ก็จะเป็นการทุ่นเวลา ทุ่นแรงงานเป็นอันมากเลยที่เดียว

ในการอ่านหนังสือเรียน ถ้าเราใช้ ๒ ขั้นตอนนี้ ก็จะเกิดความสะดวกสบายมาก เพราะเป็น การตรวจสอบตัวเอง ทำให้เกิดความมั่นใจ ในเวลาลับมาอ่านทวนอีก ก็ไม่ต้องมาเที่ยวอ่านใหม่ทั้งเล่ม เพียงแค่ในแต่ละบทแต่ละตอน ให้มั่นใจว่า “สาระสำคัญของเรื่องอยู่ที่ตรงไหน?” อ่านเพียงแค่ อ่านผ่านไปเฉยๆ เพราะถ้าเราตามตัวเองแล้วตอบได้ เรา ก็จะเกิดความมั่นใจได้แม่นยำ

ที่นี่เวลาเราลับมาอ่านทวนอีกครั้งหนึ่ง หนังสือทั้งเล่มเป็นร้อยหน้า ทวนเดียวเดียวก็จบ เพราะ เพียงแต่เรา ก็แค่หัวข้อ แล้วนึกทบทวนเราก็จะจำสาระสำคัญได้และขยายความได้หมด อันนี้เป็นวิธี เรียนที่ช่วยได้มาก

การประยุกต์ใช้ “ปฏิสัมภิทา” ในชีวิตประจำวัน

ปัจจุบันเรารอยู่ในโลกของข่าวสารข้อมูล ดังนั้นในการดำเนินชีวิตประจำวันของเรา เราจึงสามารถนำหลักการนี้มาใช้ในการเรียนรู้ได้ เช่นเดียวกัน คือ

๑. ทำความเข้าใจข้อมูลได้ชัดเจน

๒. จับประเด็น สารสำคัญหรือจับจุดของปัญหาได้

โดยเฉพาะในยุคข่าวสารข้อมูลนี้ ถ้าใครที่มีคุณสมบัติในการรับข่าวสารข้อมูลแบบข้อที่ ๒ ได้ดี คือ จับประเด็นได้เก่ง คนๆ นั้นก็จะกลายเป็นคนที่ทันเหตุการณ์ เพราะสามารถรับข่าวสารข้อมูลได้ทั้งหมด ในขณะที่คนอื่นๆ ไม่สามารถทำได้ ในท่ามกลางสังคมปัจจุบันที่มีข่าวสารหลังให้เข้ามามากมายทั่วทั้น ไม่มีใครที่มีความสามารถที่จะบรรจุข่าวสารลงไว้ในสมองได้หมด มีเพียงแต่คนที่สามารถจับประเด็นได้ เท่านั้นที่สามารถเก็บสาระของข้อมูลได้ได้ทั้งหมด

การเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างในเชิงคุณภาพของภาครับทั้งสองแบบ

๑. เมื่อเห็นหัวข้อสามารถขยายความได้ (อัตถปฏิสัมภิทา)

๒. เมื่อเห็นเนื้อหาข่าวสารสามารถจับประเด็นได้ (อัมมปฏิสัมภิทา)

ภาคใช้งาน

๓. ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นได้เข้าใจ

เป็นข้อที่ ๓ ของปฏิสัมภิทา แต่เป็นข้อที่หนึ่งของภาคใช้งาน เป็นภาคการสื่อความหมายให้แก่คนอื่นเป็นการพูดชี้แจงแก่คนอื่น เช่นพูดแสดงความต้องการของเราให้เข้าใจ หรือว่าต้องการจะถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นได้เข้าใจตามที่เราต้องการ แล้วก็สามารถเอาเรื่องราวต่างๆ นี้มาจัดให้เข้าลำดับระเบียบ ต่างๆ ให้คนเรียนรู้ได้ง่าย ภาษาที่เป็นร่องที่สำคัญมาก เพราะภาษาเป็นตัวถ่ายทอดความคิด เป็นตัวแทนของความคิด ถ้าความคิดไม่ชัด ภาษาที่ไม่ชัด และถ้าภาษาไม่ชัด ความคิดก็ไม่ชัด คือถ้าฝ่ายรับ (ความคิด) ไม่ชัด ฝ่ายแสดง (ภาษา) ก็ไม่ชัดด้วย คือไม่รู้ว่าจะเอาอย่างไร ยกตัวอย่างเช่น เราไปเจอคำศัพท์วิชาการเข้าตัวหนึ่ง ถ้าคพท์ตัวนั้นคำนั้นใหม่สำหรับเรา เราอ่านแล้วไม่เข้าใจ ก็เลยทำให้เราไม่เข้าใจเรื่องราวไปด้วย เพราะฉะนั้น ภาษาถ้อยคำคือตัวแทนของความคิด ถ้าภาษาถ้อยคำนั้นไม่ชัด เวลาไปสื่อกับคนอื่นเขาฟังไม่เข้าใจชัด เช่นเดียวกัน ดังนั้นเราจึงต้องมีความเข้าใจเรื่องถ้อยคำภาษาต่างๆ ผู้ที่ใช้ผู้ที่พูดจะต้องมีความจัดเจนหรือชำนาญในการนำภาษามาใช้สื่อความหมายให้ได้ตามที่ต้องการ ข้อที่ ๓ นี้ จึงเป็นเรื่องของการสื่อความหมายกับผู้อื่น พระพุทธเจ้าตลอดจนพระอรหันต์ที่เป็นนักเผยแพร่ท่านจะเก่งในด้านนี้ด้วย หลักธรรมข้อนี้มีชื่อเรียกเป็นภาษาบาลีว่า “นิรุตติสัมภิทา” แปลว่า ปัญญาแตกฉานในการใช้ภาษา

คนบางคนนี้ตัวเองต้องการอะไรยังพูดให้คนเข้าใจเรื่องไม่ได้เลย คือสื่อความหมายไม่เข้าใจ ไม่ต้องพูดถึงเรื่องจะอธิบายเรื่องลึกซึ้งให้เข้าใจ นี่ก็เป็นเรื่องที่ยากอยู่ และยิ่งการศึกษาปัจจุบันนี้ เวลาสอบเรามักจะใช้แบบปรนัย มีก็แค่การตรวจสอบความเข้าใจ แต่ไม่สามารถตรวจสอบเชิงการใช้ภาษา

หรือการถ่ายทอดแก่ผู้อื่นได้ มันจึงได้แค่ด้านเดียว การสอบที่สมบูรณ์มันจะต้องได้ทั้งแห่งรับ และแห่งใช้การ รับข่าวสารข้อมูลได้ แต่ใช้เป็นหรือเปล่า นี่ยังเป็นปัญหา เพราะฉะนั้น การสอบแบบปรนัยก็ได้แค่ตรวจสอบความเข้าใจหรือภาครับ แต่ว่าไม่สามารถตรวจสอบภาคใช้การได้ว่า เขายจะสามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นได้เข้าใจมากน้อยแค่ไหน ที่นี่วิธีสอบอัตนัย ซึ่งเป็นวิธีที่ต้องใช้การอธิบาย อันนี้เป็นการตรวจสอบได้ว่า นอกจากตอนเร่องจะต้องเข้าใจด้วยแล้ว ยังต้องสามารถนำมาถ่ายทอดให้ผู้อื่นรู้อีกด้วย

ฉะนั้นวิธีการสอบแบบอัตนัยนี้จึงเป็นวิธีการตรวจสอบได้ทั้งสองขั้นเลย ดังนั้นการสอบแบบปรนัยจึงมีจุดอ่อนมาก แต่ว่าคงเป็นเพราะสมัยนี้เรามีเวลาจำกัด อาจารย์ก็มีลูกศิษย์มากทำให้จะต้องตรวจข้อสอบเยอะ จึงไม่มีเวลาที่จะอ่านข้อสอบแบบอัตนัย จึงต้องใช้แบบปรนัย มันก็เลยเป็นจุดอ่อนของการศึกษาในยุคนี้อย่างหนึ่ง ถ้าหากไม่มีการทดสอบหรือชดเชย ก็จะเสีย คือว่าผู้เรียนจะไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจตลอดจนความต้องการสื่อความหมายกับผู้อื่นได้ ใช้ภาษาไม่ค่อยเป็น พูดก็ไม่ค่อยเป็น เขียนก็ไม่ค่อยเป็น อันนี้เป็นข้อด้อยอันหนึ่ง คือภาครับอาจจะเก่งก็ได้ แต่ภาคแสดงไม่เก่ง ดังนั้นจึงต้องฝึกฝน ภาคแสดงให้ด้วย

ทักษะการใช้ภาษานี้เป็นเรื่องใหญ่มาก การศึกษาของฝรั่งในยุคกรีก โรมัน นี่เน้นเรื่องนี้เลย โดยถือกันว่าเป็นสุดยอดของการศึกษา ได้แก่ ศิลปศาสตร์ อักษรศาสตร์ วาระศิลป์ เขาระจสอบกันที่นี่ คือใครจะประสบความสำเร็จการศึกษา หรือใครจะเป็นผู้ที่ทรงภูมิปัญญา เข้าตัดกันที่นี่เลย ารยธรรมอันนี้เริ่มต้นในสมัยกรีกและโรมันได้รับเอาไปใช้ออกทดสอบนี้ เพราะฉะนั้นพวกรที่เก่งในอักษรศาสตร์ หรือวาระศิลป์ จึงได้ก้าวหน้าขึ้นมาเป็นนักการเมือง เป็นผู้นำ เพราะสามารถซักจุ่งใจคน ทำให้ผู้คนเห็นคล้อยตามได้ ความรู้ด้านนี้บางครั้งจึงสามารถทำให้เปลี่ยนยุคสมัยได้เลย อย่าง希ตเลอร์ เป็นต้น พูดอะไรออกไปคนเห็นคล้อยตามกันหมด สามารถปลุกใจคนเป็นหมื่นเป็นแสนให้คิดร่วมกันไปก่อสังหารได้ แต่ที่นี่เนื่องจากเป็นความคิดที่เห็นผิด ก็เลยพาภันไปแยกหัวใจที่ทรากันมา

นักการเมืองถึงแม้ในสมัยยุคปัจจุบันก็เล่นกันในเรื่องนี้มาก ว่าใครใช้ภาษาเก่ง สื่อความหมายเก่ง คนก็ให้ยอมตาม แต่ที่นี่ก็ต้องขึ้นอยู่ที่คุณภาพของคนที่พูดด้วย ว่าจะดัดได้อย่างไร คนบางพวกชอบภาษาตื่นเต้น ภาษาสนุกเร้าใจ สนองความอยากรู้ความชอบใจ พูดแล้วมันตี ชอบพังเข้าพูด Jerome ตีฝ่ายตรงข้ามได้รุนแรงตี ในยุคนี้เขาก็ได้กันแค่นี้

แต่ถ้ามีการพัฒนาปัญญาคนให้มีคุณภาพขึ้นมา คนก็จะไม่ติดอยู่แค่ความมันหรือความสามใจในการพูดเท่านั้น แต่จะต้องมีเนื้อหาทางปัญญา มีเหตุมีผล ด้วยจึงจะมีคุณค่าควรแก่การฟัง ดังนั้นคนที่สามารถใช้ภาษานี้ บางคนจึงใช้ได้แค่พูดได้ให้สะใจ แต่บางคนเข้าสามารถแสดงเหตุผลได้ มีเนื้อหาลึกซึ้ง มีความคิด มีภูมิปัญญาด้วยคนบางประเภทหลังที่ทำได้เช่นนี้ ถือได้ว่าเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่มาก

แต่ตอนนี้เรายังขาดข้อที่ ๔ ซึ่งข้อนี้จะเป็นข้อที่สำคัญมาก เพราะจะทำให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ เพราะถ้าหากมีเพียงแค่สามข้อแรก ก็รู้แต่เพียงตามที่เขาว่ามา เขายังคงต้องมาย่างไรเราถึงรู้ตามนั้น ถึงเราจะจับประเด็นสาระได้ เราเข้าใจจริงเราก็ถ่ายทอดไปตามนั้น แต่ความรู้มันยังไม่ได้อกต่อออกมายเลย มันจึงต้องมีอีกข้อหนึ่งเพื่อให้เดินหน้าต่อไป ข้อสุดท้ายนี้จะเป็นภาคใช้งานที่สำคัญมาก เพราะจะเป็นข้อที่จะทำให้ความรู้วิชาการของเราก้าวหน้าข้ายิ่งเพิ่มพูนออกไป คือไม่ใช้รู้แค่เท่าที่ครออาจารย์สอน คือถ้าเรามีคุณสมบัติแค่สามข้อแรก มันก็ได้เพียงแค่ “การเข้าใจ” การจับประเด็นชัดแล้วอธิบายได้ มันยัง

ไม่เป็นการแสดงว่าความรู้ได้จากการเพิ่มพูน คือมันยังเป็นแค่ความรู้เท่าเดิม ไม่ได้จากการไปไหน ถ้าหากคนเราฝึกแค่สามข้อแรก ภารຍอรรมมันก็ไม่ก้าวหน้าไปไหน ติดดันอยู่เหมือนเดิม ดังนั้น จึงจะต้องมีข้อที่ ๔ ที่สามารถสร้างสรรค์ความคิดหรือความรู้ที่เป็นสิ่งใหม่ๆ ให้เกิดขึ้นมาหนึ่นคือ

๔. ความสามารถที่เอาความรู้ความคิดข้อมูลเก่าที่มีอยู่มาเชื่อมโยงกันสร้างเป็นความรู้หรือความคิดใหม่ๆ ขึ้น

การที่เราจะเกิดความรู้ความคิดใหม่ขึ้นมา เราต้องอาศัยความรู้ความคิดเก่าที่มีอยู่แล้วมา เชื่อมโยงกัน ความรู้ที่เราเล่าเรียนศึกษามาหรือได้รับฟัง หรือได้รับการถ่ายทอดข้อมูลมาเยอะ แต่ว่าเราเก็บไว้ได้เท่าเดิม มันไม่ได้ไปไหน แต่ว่าถ้าเราสามารถเชื่อมโยง เอ่อันนัอนันนี้ เอาความรู้หลายอย่างมาเชื่อม โยงกัน มันก็จะเกิดเป็นความรู้ความคิดใหม่

การที่เอาความรู้ความคิดเก่าหรือข้อมูลเก่าที่รับมาแล้วนี้มาเชื่อมโยงกันจัดล้มพังรื้อใหม่ สร้าง เป็นความรู้ความคิดใหม่ขึ้นมา สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาที่ใหม่ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นได้ หรือสามารถนำไป สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ขึ้นได้

“รู้แค่ ๓ ข้อแรกแก้ไขปัญหาในปัจจุบันไม่ได้!”

แต่ก่อนนี้คนเคยแก้ไขปัญหาที่เคยเกิดขึ้นบางอย่างในอดีตได้ เขาถูกถ่ายทอดความรู้ให้เรา เรายังไงได้แคนน์ เราคงจะต้องเจอปัญหาเหมือนอย่างเก่าจึงแก้ได้ แต่ถ้าหากมีปัญหาใหม่ๆ เกิดขึ้นก็คงแก้ ไม่ได้ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นมันพลิกแพลงไปตามกาลเทศะที่เปลี่ยนแปลงไป มันจะเหมือนเดิมได้อย่างไร ดังนั้นคนที่ฝึกฝนแค่สามข้อแรก ถ้าหากไปเจอปัญหาในสถานการณ์ใหม่ๆ ก็จะแก้ไม่ได้ แต่ที่สำคัญที่สุด คือ พัฒนาฝึกฝนแบบข้อที่ ๔ คือ เป็นคนรู้จักเชื่อมโยงความรู้เก่าที่เคยรับมาให้เข้าด้วยกัน ทำการจัดลำดับ หรือ ทำการประสานให้เกิดเป็นความรู้ใหม่ รู้จักปรับความรู้ให้เข้ากับสถานการณ์ใช้แก้ปัญหานั้นได้ นอก จาก นั้นยังสามารถสร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ ก้าวหน้าต่อไปได้อีก

ฉะนั้นการเห็นความล้มพังเชิงเหตุปัจจัยระหว่างสิ่งต่างๆ นี้แหละ เป็นตัวสำคัญที่จะทำให้เรา นี้สามารถสร้างความรู้ขึ้นมาใหม่ ความเข้าใจในเหตุปัจจัย หรือในความจริงที่อิงอาศัยกันระหว่างสิ่งต่างๆ คนที่มองอะไร ไม่ใช่มองแค่ผิวเผิน แต่มองให้เห็นถึงเหตุปัจจัย หรือองค์ประกอบความล้มพังรั่วห่วง กันนี้ มันเป็นตัวเวือประโยชน์อย่างยิ่งในการสร้างความคิดใหม่ เพราะเข้าจะเห็นແง่暮ุ่นใหม่ๆ สิ่งที่เห็นน่า กันอยู่ในชีวิตประจำวันของเรามันก็เป็นเรื่องธรรมชาติที่คนทั่วไปเข้าเห็น แต่เราไม่สามารถไปเห็นความ สัมพันธ์เหตุปัจจัยองค์ประกอบ ที่มันไม่ได้ก็เลยอยู่แค่นี้ แต่พอเราจับได้ เราสืบสานเหตุปัจจัย เรายังได้ สร้างความคิดใหม่ๆ ได้ พอปัญหาเกิดขึ้นเราก็ร้อง อ้อ เพราะเห็นเหตุปัจจัยต่างๆ ที่ล้มพังกันเราก็ยัง ให้เข้ากันจนรู้วีก็แก้ไข เป็นต้น

คุณสมบัติข้อที่ ๔ มีชื่อเรียกเป็นภาษาบาลีว่า “ปฏิภาณปฏิสัมพิทา” ที่แปลว่า “ความคิดทัน การ” คือความคิดที่ประจำบันเรื่องราวหรือสถานการณ์ที่ต้องการใช้ความรู้ ทำให้สำเร็จผลตามที่ต้อง การได้

**ตกลงว่าในยุคข่าวสารข้อมูลถ้าโครงมีครบทั้ง ๕ ข้อนี้ก็มีชีวิตอยู่ได้อย่างดี
คราวนี้ขอสรุปบททวนเป็นหลักธรรมอีกครั้ง**

ปฏิสัมภิทา ๔ คือ ธรรมะที่ทำให้เกิดปัญญาแตกฉาน ๔ ประการ ได้แก่

๑. อัตตนปฏิสัมภิทา (ภาครับข้อที่ ๑) ปัญญาแตกฉานในเนื้อหา

ได้เห็นได้ยินหรือได้อ่านอะไรมา ก็สามารถเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจน

๒. อัมปปฏิสัมภิทา (ภาครับข้อที่ ๒) ปัญญาแตกฉานในประเด็น

สามารถจับประเด็นหรือจับจุดของเรื่องที่ได้ยินได้ฟังมาอย่างถูกต้องชัดเจน

๓. นิรุตติปฏิสัมภิทา (ภาคใช้ที่ ๑) ปัญญาแตกฉานในเชิงภาษา

**สามารถใช้ถ้อยคำ ภาษา สื่อความคิด ความต้องการ อธิบายความหมายต่าง ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจ
ตลอดจนกระทึบซักถามให้เข้าเห็นตามที่ต้องการ**

๔. ปฏิภานปฏิสัมภิทา (ภาคใช้ที่ ๒)

**ปัญญาแตกฉานในความคิดทันการ สามารถเอาความรู้ ความคิด ข่าวสารข้อมูลทั้งหลาย มา
เชื่อมโยง สร้างสรรค์เป็นความรู้ความคิดใหม่ในการแก้ปัญหาให้สำเร็จ และสามารถพัฒนาความคิดให้
ก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป**

อย่างการอ่านหนังสือเล่มหนึ่งนี้ คนเราจะได้มีเรื่องที่ต้องการ คือ บางคนนี่แม้แต่จะให้เข้าใจตามที่ผู้
เขียนอธิบายก็ยังเข้าใจได้ไม่หมด บางคนอาจจะตีขึ้นมาบ้างคือ เข้าใจตามที่ผู้เขียนฯ เอาไว้ แต่บางคนก็ตี
ขึ้นมาอีกคือ สามารถจับประเด็นของเรื่องได้ และบางคนตีที่สุดคือ เมื่ออ่านแล้ว เนื้อความแต่ละตอนที่
อ่านผ่านจะไปกราบทับความคิดของเข้า ทำให้เข้าได้แจ่มความคิดใหม่ ๆ ซึ่งไม่มีในหนังสือนั้น ทำให้
ได้ความรู้ใหม่ๆ ตลอดเวลา ดังนั้นคนประเภทสุดท้ายซึ่งเป็นนักพัฒนาปัญญาต้นของนี้ จึงอ่านหนังสือแค่
เล่มเดียว แต่ได้ความรู้ความคิดใหม่ๆ งอกงามอกรากลึกเข้า ซึ่งไม่มีในหนังสือ ตรงจุดนี้เอง
ที่ทำให้ปัญญามั่นคงกว่า ก็คือการพัฒนาขึ้นมาได้

พระอรหันต์ที่ได้ชี้อว่าเป็นพระอรหันต์ขั้นยอด ก็จะต้องมีปฏิสัมภิทา ๔ อย่างพระสารีบุตร เป็น
ต้น คือบรรลุพระอรหัตผล พร้อมทั้ง ปฏิสัมภิทา ๔ คือมีปัญญาแตกฉาน จึงสามารถทำงานเผยแพร่พระ
ศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในยุคนี้เป็นยุคข่าวสารข้อมูล เขาถือว่าเป็นยุคที่สำคัญมาก เพราะเป็นยุคแห่งการเรียนรู้ การ
รับรู้ข่าวสารเป็นเรื่องใหญ่ จนขนาดเดียวันนี้เข้าถึงกับมีคติถือกันว่าโครงคุณข่าวสารได้ ผู้นั้นคุณอำนวย ใน
หนังสือฝรั่งยุคใหม่ๆ นี้ก็บอกกว่า ข่าวสารข้อมูลหรือความรู้ (KNOWLEDGE) นี้จะเป็นตัวอำนาจและเป็น
ตัวสร้างยุคสมัย ยุคต่อไปนี้จึงเป็นยุคที่อยู่กันด้วยความรู้ แต่ถ้าเราไม่มีสติปัญญาตรวจสอบก็จะกลับเป็น
อยู่กันด้วยความหลงซึ่งทำให้เกิดโภ

เพราะฉะนั้นถ้าเราได้หลัก ๔ ข้อนี้ จึงสามารถตรวจสอบตัวเองได้ทันทีคือ เวลาเราได้รับข่าว-
สารข้อมูล เราสามารถตัวเองได้เลยว่า หนึ่ง เรา มีความเข้าใจถ่องแท้ในเรื่องนี้หรือเปล่า ส่อง เราจับประเด็น
ของเรื่องได้หรือเปล่า สาม เราสามารถสื่อความหมายอธิบายต่อไปได้ไหม สี่ เราสามารถเอาความรู้นี้ไปใช้
ในทางปฏิบัติได้หรือเปล่า ถ้าได้ ๔ ข้อนี้ก็พอแล้ว

รายังสามารถเอาริบบิ้นนี้ไปใช้ในการเรียนหนังสือได้เป็นอย่างดี คือ อ่านไปแต่ละหน้าแต่ละตอน

ให้เราถามตัวเองว่า หนึ่ง เราเข้าใจความหมายชัดเจนไหม ตอนไหนที่ยังไม่เข้าใจ อย่าเพิ่งผ่าน ถ้าเป็นวิชาสำคัญต้องว่ากันให้ถ่องแท้แจ่มชัด ต้องชัดทุกบรรทัด ทุกประโยคให้ชัดเจนหมวด เพราะถ้าเราปล่อยผ่าน ๆ เราจะกล้ายเป็นคนเสียน้ำเสียไปเลย ต่อไปเราจะกล้ายเป็นคนคร่าว ๆ ไม่ละเอียดถี่ถ้วน เราจึงต้องเอาให้ชัดทุกบรรทัดทุกประโยค ต้องให้ชัดหมวด ส่วนข้อสอง คือ เราจับประเด็นได้ไหม ได้แค่สองข้อก็สบายแล้ว ส่วนข้อสามข้อสี่เป็นการเดินหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไปแล้ว ข้อสามคือ เรายุดให้คนอื่นเข้าใจได้ไหม ลองเป็นอาจารย์ติวๆ ลองพูดให้คนอื่นฟังดูสิว่า เราสามารถพูดให้คนอื่นเข้าใจได้หรือเปล่า ให้พัฒนาตนเอง ฝึกบ่อย ๆ เว่องนี้สำคัญ ถ้าเราเป็นนักการเมือง การที่จะให้เข้าห้องตามเราก็เพราะความสามารถอันนี้ ส่วนข้อสี่นี้ก็เป็นการใช้ปฏิบัติ เวลาไม่ปัญหาอะไรก็สามารถใช้ความรู้นี้มาแก้ไขปัญหาได้

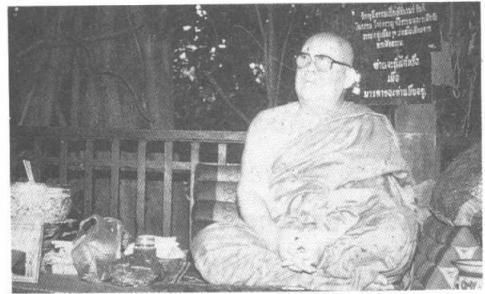

(ค่าจากหน้า ๔๙)

คุณพรพรรณพิพิธ กฤษณ์เกษตร	๔๕๐ บาท	นายไกรฤกษ์ เดชะพิชัยภักดีและครอบครัว	๔๕๐ บาท
อ.อภิรัชต์ ม่วงแก้ว (พงศ์พันธ์)	๔๕๐ บาท	นายพรชัย ต่อสุวรรณและครอบครัว	๔๕๐ บาท
ดร.ยืนส์ เพรตติริก และ คุณแสงจันทร์ -พระมหาวีโร	๒,๐๐๐ บาท	นางจินติ ชื่อไฟเวสน์และครอบครัว	๔๕๐ บาท
นาง Jarumee Loske		คุณระดิยา ศรีรัตน์	๑๐๐ บาท
นาง Brenda		คุณกรพินธ์ ศรีสุข	๔๕๐ บาท
คุณ Veena Vikitareth และคณะ		คุณปราณี ถุลละวนิชย์	๑,๐๐๐ บาท
น.ส.สมหมาย ธรรมชาติ	๑,๘๐๐ บาท	คุณไซยยา งามศิริอุดม	๕๐๐ บาท
น.ส.สุวรรณ เทียนหิรัญ	๙๐๐ บาท	สนพ.เลี่ยงเชียง	๔๕๐ บาท
อ.เคลาส์เนอร์ และคุณคำปัน มูลนิธิฟอร์ด	๑,๗๕๐ บาท	นายนิพนธ์ แจ่มดวง	๗,๗๐๐ บาท
คุณวรรูณี อัศววิชญ์	๔๕๐ บาท	พระกมล ยัคคีรัมโม	๔๕๐ บาท
คุณชัยญาณ์-พรพรรณ เกษมพงษ์ทองดี	๕๐๐ บาท	คุณแม่เมย์เง็ก แซ่แต้	๔๕๐ บาท
คุณสุวิมล ติระดั菸สมโภช	๑๐๐ บาท	นางศิริทิพย์ อุ่นอนุโลม	๔๕๐ บาท
นางอรอนพร คำคริริ	๔๕๐ บาท	นายเสกช์ วรรณปก	๔๕๐ บาท
คุณกานกพรรณ เนตรสุวรรณ และคุณดลพร เนตรสุวรรณ	๔๕๐ บาท	คุณธารดา ศรีดุรงค์ธรรมพ	๙๐๐ บาท
ดัญญะวรรณพร ชื่อไฟเวสน์ และนางนุศรา ชื่อไฟเวสน์	๔๕๐ บาท	คุณธาริน กรมพิคิมัย	๑,๔๕๐ บาท
น.ส.ทิพย์วรรณ เจริญศศิ		นางนิลอม วรรณปก	๔๕๐ บาท
และนางกิมไล เจริญศศิ	๔๕๐ บาท	นายเสรียรพงษ์ วรรณปก	๔๕๐ บาท
น.ส.ศิริจิตรา เยาว์ศิริกุลและครอบครัว	๔๕๐ บาท	นายเรืองยศ เดชะจันดนา	๔๕๐ บาท
คุณนริศ ชัยสุนทร	๒,๐๐๐ บาท	คุณประถิกิริ มุสิพรหม	๔๕๐ บาท
นายกรุณา-นางเรืองอุไร คุคลาสัย	๔๕๐ บาท	ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม	๕๐๐ บาท
นายณรงค์ จุนเจือศุภฤกษ์	๔๐๐ บาท	กลุ่มเพื่อนคุณแมว-ธนาคารกรุงเทพฯ	๑๒๐ บาท
คุณตรีชฎา รัชฎาวรรณ	๔๕๐ บาท	ครอบครัวริชมันท์	
น.ส.อาภากร จันทร์ศิลป์และครอบครัว	๔๕๐ บาท	คุณบัญชา เมหินทคุณ	๔๕๐ บาท
		คุณปัณฑิตา ยรรยงยุทธ์	๕๐๐ บาท
		คุณตุ้น ยรรยงยุทธ์	๕๐๐ บาท
		นางประไพรัตน์ ยรรยงยุทธ์	๕๐๐ บาท

បានការពិនិត្យផែនទំនួរ

ផលិនអេក្រង់ការពារត្រីស្តី (២)

ສ. ສິວරັກເໜີ

(ต่อจากฉบับที่แล้ว)

ຂ อกความเข้าใจว่า เจ้ายลักษณะนั้น
เดิมก็เป็นมนุษย์ปุถุชน เหมือนเราท่านทั้งหลายนี้
เองหากท่านมุ่งมั่นในโพธิสัตวธรรมบารมี จึงไม่
ต้องการเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ เสด็จออกมหาภิ-
เนชกรรม ทำตนเป็นเพียงผู้ขอ อัญญาโคนต้นไม้
ใช้ผ้าที่เขาทิ้งแล้วมาหุ่มยารักษาโรคก็ตามมีตาม
ได้จากสมุนไพรต่างๆ และเมื่อทรงบำเพ็ญ根กัม
บำรุงจนเต็มเปี่ยมในทางจิตสิกขา โดยศึกษา
ของพระองค์บริบูรณ์ด้วยการไม่เอาระริบพระองค์
เองและไม่เอาระริบผู้อื่น ก็ทรงเน้นถึงปัญญา-
สิกขายอย่างสูงสุด เอชจะฝังกิเลสมารทั้งหลายได้
โดยมีโลกะและราคะ ตลอดจนโภสและโมหะเป็น
เค้ามูลที่สำคัญยิ่ง

เมื่อตรัสรู้แล้วแม้จะทรงตระหนักว่าการเข้าถึงโพธิหรือการตีนจากกิเลสเยี่ยงพระองค์นั้นยากเย็นยิ่งนัก แต่สัตว์ที่มีอุสูรเบາบางลงในดวงตา มือยุ่ง สัตว์เหล่านี้ ที่เป็นมนุษย์ ทั้งหญิงและชาย อาจตรัสรู้ได้ ด้วยเหตุนั้นจึงเด็ดโปรดเวไนยนิกร เริ่มที่พระปัญจวัคคีย์จนถึงสุภัทรปริพากเป็น ปริโยสานต์ ทั้งนี้ก็เพื่อตั้งคณะสงฆ์ขึ้น ให้คณะ ดังกล่าวสืบทอดแสงแห่งการตรัสรู้ แม้นบากุณชัน ที่ได้รับแสงแห่งการตรัสรู้แล้วก็อาจเปลี่ยนไปเป็น กัลยาณบุคคลตาม

ลำดับขั้น จนถึงความเป็นพุทธได้ด้วยกันทุกคน
ไม่ว่าจะเป็นพระสัมมาสัมพุทธะ พระปัจเจกพุทธ
หรือพระอุณพุทธ

เมื่อจะเสด็จดับขันธปรินิพพาน พระพุทธเจ้าโปรดให้พระธรรมวินัยเป็นศาสตราแทนพระองค์แล้วให้สังชี้ลีบกหอดแสงแห่งการตรัสรู้ตัวตามแนวทางของพระธรรมวินัย

นี่เป็นมรดกที่สำคัญยิ่ง ชั่งพระพุทธองค์
ประทานแก่ชาวโลก ตราบใดที่คนสังฆมีศีล
เสมอ กัน นั่นคือความสำคัญข้อแรก กล่าวคือสังฆ
มีความประพฤติอย่างไม่เอาเปรียบ กันและกัน
อย่างรู้ตัวทั่วพร้อม อย่างเบาสบาย อย่างว่าง
อย่างไม่รุน อยู่อย่างบรรسان สอดคล้อง กันและกัน
และกับสังคม มองกว้าง ตลอดจนกับสรรพสัตว์ และ
ธรรมชาติที่แวดล้อม ทั้งหมดนี้ นับ เป็นองค์คุณ
สำคัญข้อแรก ดังพระภิกขุสูงสุด ต้องลงอุปถัทก
กึ่งเดือน เพื่อสำรวจตน ในเรื่องศีลหรือความเป็น
ปกติของตน และของสังคม สงฆ์

ข้อสอง คณะสังฆมีทิฐิเสเมอกัน นั่นคือหัวใจของพระศาสนา กล่าวคือการดำรงชีวิตเพื่อลดความเห็นแก่ตัวลงไปทุกที่ จนหมดความยึดมั่นถือมั่นในตัวตน เป็นอนัตภูภาวะโดยแลเห็นสภาพของความมุกข์ และความเปลี่ยนแปลงของสิ่งทั้งหลายทั้งปวง เมื่อเข้าใจความข้อนี้แล้ว ไม่ว่าจะคิดอะไร พุดอะไร ทำอะไรย่อมเป็นไปเพื่อการ

เกือกุล เพื่อคุณประโยชน์ เพื่อความสุขที่แท้ อย่างลดการเจ้อปนอาชีวสังไปทุกที่

ประเด็นหั้งสามนี้แลคือคุณค่าอันวิเศษของพระรัตนตรัย ดังเราอาจนำมากล่าวเป็นภาษาร่วมสมัยได้ว่า พระพุทธเจ้าคือท่านผู้ซึ่ทางแห่งชีวิตให้เราเดินไปสู่ความสว่าง อย่างไม่ติดยึด และช่วยให้เราเข้าถึงพระธรรม คือความรู้กับความรักซึ่งแนบแน่นกัน ใน การเกือกุลตนเองและสรรพสัตว์ ส่วนพระสงฆ์คือ ชุมชนหรือกลุ่มนบุคคลที่มีศีวิถอยู่อย่างบรรسانสอดคล้องกันและกับธรรมชาติที่แผลล้อมหั้งหมด อย่างดำรงตนโดยรู้ตัวทั่วพร้อมอยู่เสมออย่างไม่ติดยึด

เราต้องเข้าใจด้วยว่า คณะสังฆนี้เป็นชุมชนหรือสังคมตัวอย่างหั้งทางเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ดังจะเห็นได้จากการภาพของคณะสังฆ และความเสมอภาคของสังฆ โดยที่เสรีภาพของสังฆนั้น ไม่ใช่ว่าอยากทำอะไรก็ได้ตามกระแสของกิเลส หากเป็นเสรีภาพในการเอาชนะความโลภ โกรธ หลงหั้งหมด อย่างน้อยสมมติสังฆเป็นไปเพื่ออาชนาณอกุศล มูลนั้นๆ มีมาตรการทางศึกษาหรือพระวินัยให้ตรวจสอบชุมชนและความประพฤติส่วนบุคคล มีพระธรรมเป็นตัวเกื้อหนุนให้เจริญจิตสึกษา เพื่อเข้าถึงปัญญาเป็นขั้นๆ กล่าวคือยิ่งประกอบการทางปัญญา ไม่ว่าจะด้วยการฟัง(สุตมย) ด้วยการคิด(จินตมย) และด้วยการเจริญอย่างเป็นองค์รวม(ภาวะนา) จนถึงการตรัสรู้เป็นที่สุด

คนไทยแต่ไหนแต่ไรมาเห็นว่าการอุดหนุนคณะสังฆนี้เป็นกิจกรรมที่สำคัญสุดในชีวิต เพราะ

เราต้องการสังคมตัวอย่างที่สังคมชาวราษฎรจะได้ดำเนินรอยตาม แม้ไม่ได้หั้งหมดก็ให้ใกล้เคียงเข้าไป เพื่อเป็นอุบาสกอุบาสิกา แม้ Mara จะถือได้เพียงศีล ๕ คือยอมให้มีการอาเปรียบตนเองและผู้อื่นบ้าง โดยราคจริตก็ยังเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตผู้คนของเรา แม้จะพยายามลดโลกโกรธลงลงก็ตาม

พร้อมกันนั้นสังคมสังฆจะแนะนำแนวทางให้เพื่อ Mara ที่พัฒนาคุณภาพของชีวิตในทางความงาม ความดี และความจริง การที่เราไปวัดนั้น เราได้ทุกๆสิ่ง หั้งทางเยี่ยวยารักษาโรคภัยไข้เจ็บ หั้งทางกาย ทางใจ รวมถึงการป้องกันทุกๆโรคภัยต่างๆ ตลอดจนการศึกษาศิลปวิทยาการและวัฒนธรรมต่างๆอีกด้วย นอกจากการพักผ่อนหย่อนใจ หั้งได้สาระบันเทิง โดยมีทางได้พัฒนาจิตใจให้ก้าวล้ำหายใจ ให้รู้จักสำรวจตรวจสอบอย่างพิเคราะห์เจาะลึก หั้งยังมีทางได้แสวงหากลายณมิตร มาช่วยดักเตือนกันและกันโดยประกอบกุศลกรรมร่วมกันอีกด้วย

ถ้าเราถือศีล ๕ เป็นประจำ วันพระเราก็พยายามถือศีล ๘ เพื่อเอาอย่างพระอรหันต์ ดังคำขององค์อุโบสถมีว่า “จำเติมแต่ต้นจนตลอดชีวิต พระอรหันต์หั้งหลาย ท่านละความประพฤติอันมีให้พระมหาเจริญเสียแล้ว...งดเว้นการบริโภคอาหารในเวลาวิกาล งดเว้นจากการฟ้อนรำ ขับเพลง การหัดทรงสวมใส่ การประดับตกแต่งพวงมาลัย และเครื่องหอม การงดเว้นจากการนั่งนอนบนที่นอนสูง ที่นอนใหญ่ๆ แม้เราในวันนี้ ตลอดคืนหนึ่งวันหนึ่งนี้ ก็ละความประพฤติอันมีให้พระมหาเจริญเสียแล้ว” ดังนี้เป็นต้น เหตุหนึ่งซึ่งท่าน

“เราต้องเข้าใจด้วยว่าคณะสังฆนี้เป็นชุมชนหรือสังคมตัวอย่างหั้งทางเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ดังจะเห็นได้จากการภาพของคณะสังฆ และความเสมอภาคของสังฆ”

อาจารย์ พุทธทาสบวช ๓ เดือนแล้วไม่สึก เพราะท่านเห็นว่าวิถีชีวิตของพระ ทำคุณประโยชน์ให้ได้ยิ่งกว่าการเป็นพรา瓦ส โดยที่วนหนึ่งท่านออกบิณฑบาต แล้วถามชาวนาว่าทำนาทำไม เขาตอบโดยชื่อว่า ทำนาเพื่อได้ข้าวมาหุงใส่บาตร

นี้แล คือเอกลักษณ์ที่สำคัญสุดของชาวพุทธ แม้ขณะที่ปลูกข้าวและข้าวอกรวง หรือปลูกต้นผลไม้ นกมากินก็ถือว่าเป็นบุญ คนมากินก็ถือว่าเป็นทาน เมื่อได้ผลิตผลมา ประการแรกคือภาระพระเพื่อให้สังคมในอุดมคติดำรงคงอยู่ได้อย่างเรียบง่าย และบรรisanสอดคล้องกัน โดยที่สังคมส่งเสริมศีลารวัตรในทางนำข้าวบ้านได้ไปสู่ความเป็นโพธิ เหลือจากภาระจึงกินกัน แบ่งปันกันทำกับข้าว และขนมหรืออื่นๆ แม้จะให้ผู้สังเทวดา เหลือจากนั้นจึงขาย

วิถีชีวิตอย่างนี้ ไม่มุ่งเศรษฐกิจเป็นตัวนำ หากมุ่งศาสนาธรรมและวัฒนธรรม ขณะที่ทำงาน

ย่อมเป็นความสนุกควบคู่ไปด้วย ดังคำว่า งานในภาษาไทย แต่ไหนแต่ไรมีความสนุกสุขสำราญควบคู่ไปด้วยรวมถึงงานเกี่ยวข้าวลงแขก แต่งงานงานศพ งานเย็บบายศรี ทำกับข้าว จัดสำรับจัดของถวายพระ

ทุกอย่างเป็นไปอย่างประณีตงดงามประทัด เรียบง่าย ไม่เครียด มนุษย์พึงกันและกันพึงสัตว์ พึงธรรมชาติ น้ำพึงเรือ เสือพึงป่า เจ้าพึงไฟร์ นายพึงบ่ำ วัดพึงบ้าน บ้านพึงวัด

พุทธศาสนาสอนพรา瓦สธรรม ราชธรรม จักรธรรมดิวัตร ฯลฯ เพื่อความสุขของบุคคลในทางสังคมและการเมือง นอกเหนือการสอนภาษาในให้เจริญศาสนาธรรมเพื่อเข้าถึงการตรัสรู้ และไม่แต่สอน หากคนจะส่งยังเป็นตัวต้านทาน เป็นตังห้ามล้อ หรือเป็นอีกล้อหนึ่งของรถหรือรัฐ กล่าวคือ อาณาจักรต้องใช้อำนาจในกำกับของธรรมจักร จึงจักเกิดความร่มเย็นเป็นสุข ดังรถที่จะแล่นไปได้โดยสวัสดิ์ ก็ต้องมีล้อทั้งสองอย่างเสมอ กัน เกือกุล กันนั้นเอง กล่าวคืออาณาจักรต้องไม่ใช้อำนาจให้เกินเลยไป ขณะเดียวกันจะแข็งแรง บ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุข เพราะคนจะส่งไม่ต้องการอำนาจทางอาณาจักร ไม่ต้องการเออาทิทางลาภยศ หากอยตักเตือนและห้ามปราบ ตลอดจนเกือบทุนอาณาจักรในทางธรรม

ที่อาณาจักรต้องพึงศาสนาจักร ก็เพราะพระเจ้าแผ่นดินและชนชั้นปักษรของล้วนได้รับการศึกษามาจากคนจะส่งทั้งนั้น ความมากลัวเกรง อุปชัชญาณอาจารย์ในทางธรรม ความเกรงใจท่านในทางศีลารวัตรมีอยู่ และถ้าอาณาจักรไม่พัง คำเตือนจากศาสนาจักร ก็อาจเกิดหายนภัยได้อย่างร้ายแรง ดังกรณีของกรุงศรีอยุธยาตอนปลายและปลาย กรุงธนบุรีเป็นตัวอย่าง

พร้อมกันนั้น ถ้าคนจะส่งหลงไปในทางโลกธรรมมากเพียงใด ก็ไม่เอื้ออำนวยประโยชน์น

กับภารกิจเพียงนั้น ยิ่งถ้าทิ้งศิล ทิ้งสัมมาทิฐิ เสียอีกด้วยแล้ว ความหมายจะปรากวู๊ดอย่างชัดเจนและรวดเร็ว โดยที่ถ้าขาดศาสตรายาทและศาสสนบุคคล ผู้เข้าถึงกรรมธรรม มุ่งที่การตรัสรู้เพื่อเป็นแสงแห่งโพธิในการนำสังคมเลี้ยงแล้ว คงจะสังฆจะตกอยู่ใต้ความมืดของอวิชชา ไม่น้อยไปกว่ามิจฉาทิฐิในสังคมมาราVAS

พุดกันอย่างไม่เกรงใจ ก็ต้องกล่าวว่า สังคมสงฆ์ และสังคมมาราVASในบัดนี้จะเลี้ยงและเลอะเลือนเอามากๆ รวมทั้งยังมีความสับสนอยู่ด้วยทั้งคู่ การที่จะแก้ไข ก็ต้องใช้แสงแห่งโพธินั้นแลเป็นประการสำคัญ

ถ้าจะพูดถึงสภาพปัจจุบันเป็นตัวทุกข์ ก็ต้องหาเหตุแห่งทุกข์ว่า มาจากมิจฉาทิฐิที่เราไปนับถือฝรั่ง นับถือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งก็คือไสยาสตตร์อย่างใหม่ โดยเราไปนับถือและเลื่อมใสวิทยากรจากภายนอกที่มือหั้งการเป็นเจ้าเรือน ซึ่งกว่านับถือครูบาอาจารย์ที่สืบทอดคุณธรรมมาในทางคณะสงฆ์ ซึ่งอย่างน้อยก็ยังสืบทอดมาถึงบุคคลเช่นเจ้าคุณโพธิรังษี โดยถ้าเรามองที่เปลือกนอก จะเห็นแต่ว่าท่านเป็นเพียงชัวตา ซึ่งแม้จะเสกเป่าเช่นพระอาจารย์คุณกิยังไม่ได้โดยที่ท่านองค์นั้นเป็นพระราชาคณะผู้ใหญ่ไปแล้ว เอาเสียด้วยช้ำ หากท่านรูปนั้น และอีกหลายรูปได้มาซึ่งยศสถาบันศักดิ์อย่างไร คงไม่มีใครสนใจ

เดิมมีแต่ชั้นชั้นปักรองเท่านั้นที่นับถือฝรั่ง ทั้งๆที่พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าฯทรงเตือนไว้ให้หากว่ามีรู้จากเขา ไม่ให้เสียเปรียบเขา แต่อย่าไปเคราะฟเลื่อมใสเขา แต่เราไม่พังพระบรมราโชวาท เดิมเราเคราะฟเลื่อมใสจำเพาะพระรัตนตรัย แต่แล้วเวลาหนึ่งเรานับถือเงินนับถืออำนาจ นับถือศักดิ์ศรุติ และนับถือเครื่องยนต์กล ไกอย่างใหม่ๆ โดยพระก็เป็นไปกับเข้าด้วยเป็นส่วนมาก เพราะพระอาจถูกสะกดอย่างไม่รู้ตัว

จนคณะสงฆ์กลายเป็นสถาบันไป และเป็นสถาบันให้ลูกขواบ้านได้เต้าไปเป็นขันๆ ถ้าทูซึ่งบวชอยู่ ก็เพื่อจะได้เลื่อนสมณศักดิ์ไปเรื่อยๆ เพื่อจะได้มีเชื่อเสียงเกียรติยศไปในทางโลกยิ่งๆขึ้น จนเดียวันนี้ เรายังไประไปอยู่เมืองฝรั่งกันยิ่งๆขึ้นทุกที โดยมีอัลลัชชีมากกว่าลัชชีหรือไม่ เราไม่สนใจ แม้ภายในประเทศเราเองก็เข่นกัน

ถ้าพระขาดความเป็นสมณะที่ส่งบรรจับการสุมไส่ผ้ากาสาวพัสดร์ก็เป็นเพียงเครื่องหมายของอาชีพอย่างหนึ่ง ซึ่งทำพิธีแบบพราหมณ์ กินไปวันๆเท่านั้นเอง หาไม่ก็ใช้ระบบการศึกษาอันล้าสมัยของคณะสงฆ์เป็นบันไดได้เต้าไปจากชนบทสู่เมือง สู่กรุง เพื่อเรียนมหาวิทยาลัยสงฆ์ ซึ่งก็สู้มหาวิทยาลัยมาราVASไม่ได้ และมหาวิทยาลัยในเมืองไทยก็สู้มหาวิทยาลัยในต่างประเทศไม่ได้

การบวชจึงเป็นทางผ่านเพื่อออกใบมีอาชีพ การทำงาน แม้จะห่วงบวชอยู่นั้น จะได้ตรวจสอบในเรื่องศีลารวัตรเพียงใด มีเวลาเจริญจิตสิกข์บ้างไหมดูจะไม่ใช่ประเด็นหลัก ขอให้เรียบร้อยดังผ้าพับไว้ในสายตาของญาติโยมก็พอแล้ว ลับหลังจะเป็นอย่างไร จะเก็บเงินกันอย่างไร จะดูโทรศัพท์และวิดีโอทางคดีโลงกันเพียงใดจะโทรศัพท์กับสื่อการอย่างไร แม้จะอยู่กันสองต่อสองเพียงไหน ในหลายต่อหลายวัดก็ดูไม่นำพาอะไรกันเอาเลย ทั้งนี้โดยไม่ต้องเยี่ยมถึงการกินข้าวคำ การเสพสุราเมรย และเล่นการพนัน ตลอดจนเสพเมคุนธรรมรย ยิ่งเมคุนสังโcyด้วยแล้ว แม้พระผู้ใหญ่ก็ประพฤติกันอย่างเปิดเผยยิ่งๆ ขึ้นทุกที

สภาพของสงฆ์ที่เป็นเช่นนี้ ก็ เพราะ (๑) ความเชื่อพื้นฐานในทางพระศาสนาเป็นประการใดเข้าใจกันชัดเจนหรือไม่ การใช้ภาษาคนภาษาธรรม มีการตระหนักกันใหม่ ความเชื่อในเรื่องกรรมกับวิบาก เรื่องนรก สวรรค์ ภูตผี ปีศาจ เทวดามาร พระหม และวญสิงสาร ถ้าไม่ตีประเด็นนี้กัน

ให้แต่ ก็ให้ได้แต่ตีฝีปากกันมากกว่าอะไรอื่น แม่งานเขียนของท่าน เจ้าคุณพระธรรมปิฎก (ประยุทธ ปัญโต) จะช่วยได้มาก หากเป็นไปในทางปริยัติศึกษาที่คนมีความรู้น้อยเข้าไม่ถึง ยิ่งของท่านพุทธศาสนาด้วยแล้ว จะเข้าใจท่านได้ซึ่งก็ไม่ใช่ของง่าย ในขณะที่ท่านปัญญาณทะจะเน้นแต่เรื่องพุทธศาสนาที่พิสูจน์ได้ อาย่างวิทยาศาสตร์ ฝรั่งเท่านั้นเอง โดยปราศจากมิติที่ลึกซึ้งทางจิตศึกษา และท่านไม่รับคุณค่าของไส้ยาเวทวิทยาเอาเลย พร้อมๆกันนั้นก็มีหนังสือในเรื่องอิทธิปาวี-หาริย์ มีการอวดอ้างคุณวิเศษต่างๆ อาย่างเหลือเชื่อ จากพระผู้ใหญ่ที่แม่ทัพนายกองอุดหนุนมีให้น้อยรูปโดยไม่ต้องเอียถึงหนังสือประเกทปลูกเสกและอุดหนุนวัตถุมงคลและความศักดิ์สิทธิ์มหัศจรรย์ต่างๆ อีกจำนวนไม่น้อย

ในสภาพะเช่นนี้ พระหนุ่มเณรน้อยจะอยู่ในสถานะใด ทั้งนี้โดยไม่ต้องเอียถึงเยาวชนนอกรัตต์ ออกไป แม้พวกที่เข้าไปสู่โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ก็ได้ความรู้ในทางปริยัติอย่างตีฝีปากมาก กว่าในทางความลุ่มลึกแห่งพระสัทธรรม โดยไม่ต้องกล่าวถึงพระหนุ่มที่หาโอกาสจากสีกาสาวที่มาเป็นศิษย์ตนอีกด้วย

เจ้าอาวาสส่วนใหญ่ก็ไม่มีเวลาให้ศิษย์หาที่เป็นลูกวัด หากมีเวลาให้คุณหญิงคุณนาย นายทหาร พ่อค้า นักการธนาคาร เวลาที่เหลือมักหมดไปกับพิธีกรรมยิ่งวัดใหญ่ พระผู้ใหญ่ก็หมดไปกับการเมือง หรือกับการพระศาสนา ที่มากไปด้วยพิธีริตอง การอบรม สัมนา ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่ไร้สาระในทางพระสัทธรรมด้วยเช่นกัน เป็นอันว่า การพระศาสนาของเรากินบุญเก่า อาศัยพระดีที่คนมากไม่รู้จักพอช่วยพยุงสถานะไว้ได้บ้าง ในขณะที่วัดร้างเพิ่มยิ่งขึ้น พระบวชันอยู่ลงไป เณรน้อยลงไป อลังซีเพิ่มขึ้น สมมีมากขึ้น สำนักที่ขยายสัทธรรม ปฏิรูปมีมากขึ้น บางสำนักกว่ารายอย่า

มหาศาล เช่นอรรถมายแಡกไม่มีการตรวจสอบใดๆ ในทาง พระธรรมวินัยหรือในทางเศรษฐกิจและการเมือง

ถ้าเรายอมรับว่า สภาพแห่งทุกสิ่งทั้ง สังคมของเราอยู่ในยังสมุทัยที่เป็นมิจฉาชีวีในการ นับถือเงิน นับถืออำนาจ นับถือศักดิ์อัครฐาน และนับถือความรู้อย่างเป็นเสียงๆ ซึ่งเราได้มามาจากฝรั่งอย่างผิดหรือถูกก็สุดแท้ โดยเราไม่เข้าใจ คุณค่าที่แท้ของศาสนาธรรมของเราเอง ยิ่งศาสนาธรรมถูกบิดผันให้หันไปตามวิธีไทยแบบฝรั่งเมื่อ ๑๕๐ ปีล่วงมาแล้ว จนเราเริ่มสังสัยคลางแคลงใจใน ปฐมสมโพธิกถาและ ไตรภูมิกถาตลอดจนมาลัย-สูตร ซึ่งแม้จะแต่งขึ้นภายหลัง เราเคยถามถึง คุณค่าที่แท้ของงานนิพนธ์เหล่านี้บ้างหรือไม่ มิใช่ ต้องเอียถึง ปัญญาสชาดก ที่รจนาขึ้นทางเชียงใหม่ นี้เอง แล้วเวสสันดรชาดกและทศชาติ เล่า เราเห็นคุณค่าที่ลึกซึ้ง ดังสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงชินวรสิริวัฒน์ทรงตระหนักรือหาไม่ โดยที่พระองค์ท่านเพิ่งลิ้นพระชนม์ไปในรัชกาลที่๙ นี้เอง

พระหนุ่มเณรน้อยก็เหมือนเยาวชนทั้งหลาย ที่ใช้การศึกษาเป็นเพียงบันได เพื่อไต่เต้าให้สูงขึ้นไปเรื่อยๆ โดยการศึกษาดังกล่าวไม่ช่วยให้เราเป็นคนดีได้เลย แม้ความรู้ที่ได้มานั้น ก็มีประโยชน์แก่ชีวิตน้อยนัก เว้นแต่เขากลอกเราด้วยประการศีนียบัตรและปริญญาบัตรว่า มีขีดชั้นชั้นไปเรื่อยๆเท่านั้นเอง แม้จะเรียนเมืองนอกกลับมา ก็จะว่างงานกันมากยิ่งๆ ชั้น และตราบใดที่ การศึกษาคือการหลอกลวงในเรื่องค่าตัวกับการเป็นลูกจ้าง มหาวิทยาลัยเอกชนก็ย่อมเกิดขึ้นเป็นดังดอทเห็ด มหาวิทยาลัยเอกชนมีโภชยิ่งกว่ามีคุณฉันได โรงพยาบาลเอกชนก็ฉันนั้น แม้โรงพยาบาลของรัฐและมหาวิทยาลัยของรัฐก็มีโภชมากกว่ามีคุณสำหรับมหาชนด้วยเช่นกัน ทั้งนี้

รวมถึงระบบราชการ ห้างร้านใหญ่ๆ และธนาคาร ทั้งหลายด้วย ทราบได้ที่ไม่เข้าใจความข้อนี้ ก็ยาก ที่ภายในดวงตาจะมีอุลิ่นอยู่ พร้อมกันนี้ก็ต้องเข้าใจว่ามีคนดีๆ ในธนาคาร และแม้ในมหาวิทยาลัย และโรงพยาบาลเอกชน การจะแก้เหตุแห่งทุกช์ ไปสู่ความดับทุกช์ได้นั้น ประการแรก แต่ละคนต้องใช้จิตสิกขา ให้วิญญาณของก่อน ควรเริ่มกำหนดหมายใจอย่างรู้ตัวทั่วพร้อมกันว่าคือวิญญาณเจริญอาหารานาน สติภាពนารายางสมสมัยนั้นเอง

ขณะท้ายใจเข้า	กิริออยู่ร่ว่าหายใจเข้า
ขณะท้ายใจออก	กิริออยู่ร่าย
ขณะท้ายใจเข้า	ลีกลง
หายใจออก	ชาลงฯ
หายใจเข้า	ทำให้สงบ
หายใจออก	ทำให้สบายนอย่างง่ายๆ
ขณะท้ายใจเข้า	ยื้มเข้าไป
ขณะท้ายใจออก	ปล่อยวาง
ขณะท้ายใจเข้า	มีแต่ช่วงเวลาในขณะนั้นเท่านั้น
ขณะท้ายใจออก	เป็นช่วงเวลาอันอัศจรรย์แท้

ถ้าเราเข้าใจว่า ปัจจุบันเป็นเวลาอันประเสริฐสุด เราเก็บไม่ต้องมัวทวนเรียน ทบทวนเพื่อหาเงิน เพื่อมาจับจ่ายใช้สอย เพื่อเบรียบจนกับคนอื่น เพื่อซื้อของฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็น เพื่อกินและใช้ของแพงตามที่เขามोฆณาawanเชื่อ เพื่อความมั่งคั่งมั่นคงของชีวิต ซึ่งขัดกับหลักพระไตรลักษณ์ทั้งสิ้น ทั้งนี้ก็ เพราะเรารู้สึกว่าเราแท้ๆ แย่และรู้สึกขาดแคลน หรือไม่รู้สึกพอเป็นเจ้าเรือน โดยขาดสันดุจฉีดธรรม เรายังต้องการแสดงออกทางราจารย์ เพื่อความเก่งกาลักษณะความเป็นชายทางโลกจิต เพื่อความเก่งกาลักษณะความเป็นเอกทางโภสจิต เพื่อความเก่งกาลักษณะความเป็นผู้มีอำนาจ ถ้าเราใช้ลมหายใจ โยงหัวสมองเข้าถึงหัวใจ เราจะได้ใช้ไตรสิกขา เพื่อโยงจิตสิกขามาถึง ศีลสิกขา กล่าวคือสิ่งที่ทุกคนต้องการคือความไม่

เอาเบรียบจนเงยและผู้อื่น อย่างรู้ตัวทั่วพร้อมอย่างมีความสุขในบัดนี้ โดยไม่ต้องเกียกตะกายไปภายน้ำ หรือต้องการแข่งขันกับคนอื่นๆ

ศีล ๕ ท่านแนะนำในประเด็นนั้นแล แต่ที่แล้วๆ มา เราใช้ศีลกันในสังคมเกษตร ในสังคมชนบทอันเรียบง่าย การไม่ฆ่า ไม่ลักขโมย ไม่ประพฤติผิดในการ การไม่ก่อลาวาเท็จ หรือตีมห้าเม้า จึงเป็นไปตรวงๆ แต่ บัดนี้เรารู้สึกในสังคมอุตสาหกรรม ในสังคมที่ซับซ้อน เราต้องรู้ด้วยว่า โครงสร้างทางสังคมนั้นรุนแรงและอยู่ติดธรรม เราจำต้องเรียนรู้ว่าหมุนที่เราไม่ฆ่า แต่กินอย่างยินดี โคงและໄก่ที่เข้ามาให้เรากินนั้น มีขบวนการที่ leverayอย่างไรบ้าง ธนาคารต่างๆ และสถาบัน การเงินเกี่ยวข้องในทางอพินนาทางอย่างไร และใช้อบายมุขออย่างไรในการปั่นเงิน ปั่นหุ้น ยัง การโฆษณาสินค้าด้วยการเอาสุภาพสตรีมาเยี่ยมคนให้เข้าของนั้น เป็นการกระตุนราคจิตในทางศีลข้อที่ ๓ หรือไม่ และการโฆษณาทุกชนิดผิดศีลข้อที่ ๔ ด้วยใช้ใหม รวมทั้งการโฆษณาทางการเมือง และการโฆษณาขายสวรรค์ทั้งหลาย รวมถึง การยกซื้อฟ้า ตัดลูกนิมิต และสวัสดิภาพยกษัตริย์ต่างๆ ด้วย ที่สุดจนการเทคโนโลยีเขียนนักการเมือง เทคโนโลยีของ คนตายที่ leverayนั้น เป็นมุสาวาทใหม่โดยที่ความมีนมาในศีลข้อที่ ๕ ไม่ได้มาจากสุรา เมรัยและยาแม้ หรือเยโรอีนเท่านั้น แม่คำโฆษณาชวนเชื่อที่มอมมาต่างๆ ก็เข้าข่ายศีลข้อนี้กันด้วย โดยเฉพาะก็คำโฆษณาชวนเชื่อของวัดต่างๆ ซึ่งบางครั้ง พระใช้ภาษาลามก อนึ่ง การที่พระสังฆาริการ หารือนพระผู้ใหญ่มางานพิธีกรรม แล้ว ถวายเงินครัวละมากันนั้น เป็นการติดลินบนยิ่งกว่าการประกอบกุศลกิจ แม้ที่มันต์พระผู้ทรงสมณศักดิ์ต่างๆ ก็เป็นการเอื้ออาทรกันในทางอาฆาต ยิ่งกว่างานบุญงานกุศลแทนทั้งนั้น ทราบได้ที่ญาติโยมยังคงยังด้อยกับผ้าเหลืองและพิธีกรรม

พระภัยยังคงลอยนวลดีง่ายและอย่างหน้าด้านๆ สองแง่สองง่าม พุดออกไห้เข้อย่างหนากรุ้ง ชาวบ้าน ประกอบกับเพลงลูกทุ่งที่ปราศจากความไฟเระ โดยพระประศาจกความอยาได้สิ้น

เราจะเข้าใจเรื่องศิล ก็ต่อเมื่อเรามีความเป็นปกติโดยดูที่ลมหายใจจากสามารถอิภาวน แล้วปัญญาจะจะเกิด ทุกคนพัฒนาปัญญาได้ ไม่จำเพาะคนฉลาดหรือคนราย แล้วปัญญาจะเกิดได้ก็จากจิตสึกษาและศีลสึกษาเท่านั้น ความรู้อย่างฝรั่งที่เป็นเสียงงานนี้เป็นอวิชา เป็นอัตว่าทุป่าทาน เว้นเสียแต่จะหาข้อเท็จจริงจากฝรั่ง แล้วนำมารับใช้ตระสึกษา ดังที่เราเคยใช้ไสยาศาสตร์รับใช้พุทธศาสตร์มาแล้วในอดีตนั้นเอง เพราะปัญญาอยู่ในพร้อมกับการลดความเห็นแก่ตัวไปพร้อมกับกรุณ เพื่อเกื้อกูลผู้อื่น สัตว์อื่น รวมทั้งตัวไม้ แผ่นดิน แผ่นน้ำ

นอกจากท่านนัก อันที่จะประยุกต์ศิล ๕ แล้ว ท่านยังนำ เสียงธรรม มาเสนออีก ๑๙ ข้อ อย่างควรแก่การพิจารณา เช่น

ข้อ ๑) อาย่าเคราะพนับถือเชื่อฟังหรือยึดติดอยู่กับคำสั่งสอนใดๆ ทฤษฎีใดๆ หรืออุดมการณ์ใดๆ แม้จะนลึงชึ้งอ้างว่าเป็นพุทธ ควรตรึกตรองอยู่อย่างแยกบ้ายก่อนว่า นั้นเป็นระบบแบบพุทธหรือไม่ กล่าวคือช่วยแนะนำทางให้เราได้เป็นไทหรือไม่ อาย่ารับถือเชื่อฟังเป็นปรมตตถล็อกอย่างง่ายๆ

ข้อ ๔) เอօไม่ควรหลบหนีจากการสัมพันธ์

กับความทุกข์หรือทำเป็นเมินเฉย อย่าได้หลงลืมความทุกข์ของสรรพชีวิตในโลก หากหางออกไปสู่ผู้ทุกข์ยากเหล่านั้น ไม่ว่าโดยการพบปะ เยี่ยมเยียน เป็นส่วนตัว การติดต่อทางภาพที่แลเห็นหรือเสียงที่ได้ยิน เอօควรปลูกสำนึกของตัวเองและผู้อื่นให้ดีขึ้น เพื่อรับรู้ต่อความทุกข์ของผู้คนในโลก

๕) เอօจะอย่าลื้งสมความมั่งคั่งในขณะที่คนนับล้านกำลังอดอยาก ทิวโททย อย่าถือเอาชื่อเสียง ผลประโยชน์ ความร่ำรวยและอาชีวะสุข เป็นจุดหมายแห่งชีวิต จนมีชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย สะอาด กำลังงานและปัจจัยให้แก่ผู้ซึ่งสมควรจะได้รับ

๖) เอօจะอย่าเก็บความโกรธและความเกลียดไว้ในใจ ในทันทีที่ความโกรธและความเกลียดผุดขึ้นมา จงนั่งสมาธิ กำหนดเวลา เมตตา เป็นอารมณ์ เพื่อที่จะได้แผ่ความรักให้แก่ผู้ซึ่งเรา nick โกรธและเกลียด จงฝึกฝนที่จะมองดูผู้อื่นด้วยสายตาแห่งความเมตตากรุณ

๗) ขอเอօอย่าได้ติดตามอยู่กับความฟุ่งซ่าน และลิ่งแวดล้อม จงศึกษาการหายใจเพื่อที่จะกลับไปควบคุมกายและจิตอีกครั้งหนึ่งอีกทั้งเพื่อเจริญสติ พัฒนาสมาธิ และเพิ่มพูนปรีชาญาณ ทั้งหมดนี้มีอยู่ในหนังสือชื่อ พิธีกรรม สำหรับพุทธศาสนา กิริวัมสมัย ส.ศิริรักษ์ปรับปรุงจาก หนังสือสวดมนต์ ของท่านติช นทัยนันท์

(อ่านต่อฉบับหน้า ตอบจบ)

ดูหมายข่าวปาจารย์สารฉบับอนุรักษ์

พระไฟศาลา วิสาโล สารวัติยกร

อนุรักษ์เป็นจดหมายข่าวรายเดือนที่ตระหนักถึงคุณค่าของธรรมชาติและพุทธศาสนาทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างพระสงฆ์ แม่ชี ชาวสหสพท์ที่ทำงานอนุรักษ์และผู้ห่วงใยในเชิงสาธารณะของลิ่งแวดล้อม โดยมุ่งสู่คุณภาพพระห่วงชีวิต สังคม และธรรมชาติ

ผู้เป็นสมาชิกมีสิทธิ์ได้เข้าร่วมกิจกรรมพิเศษ เช่น อนุรักษ์ทศนา ได้รับหนังสือในราพีเศษและ/or พรี

ผู้สนใจสมัครโปรดส่งเงินออนไลน์ด้วยบัญชี

ธนาคารกรุงเทพ สาขาคลองสาน ประเภทออมทรัพย์ ๑๕๑-๐๕๘๗๗๔๑ สมัครไปที่ ๑๒๔ ช.วัดทองเนพุด ถ.สุเมรุเจ้าพระยา คลองสาน กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐ โทรศัพท์ ๐๘๗-๐๘๔๕, ๐๘๗๙๕๐

อนุทินเศรษฐยธรรม

រាជមស្ថុទា កុដូម

ทีปโก ภิกขุ

ในสภาวะที่เศรษฐกิจของประเทศไทยของเรา
กำลังประสบปัญหาอยู่นั้น บรรดาชาวบ้านต่างมุ่ง
หน้าเข้าหาวัด เพื่อทำจิตให้สงบบ้าง สะเดาะ
เคราะห์ต่อชะตาภัยบ้าง เพื่อแสวงหาโชคลาภกัน
บ้าง เป็นต้น วัดไหนมีเชือเลียงด้านเลข ด้านเบอร์
หรือวัดไหนมีความสามารถขัดเคราะห์ขัดโศก
ชาวบ้านก็จะนิยมไปหากัน หลายๆ วัดต่างบ่นกัน
ว่าเป็นเศรษฐกิจแย่ รายได้ลดลงมาก งานสวัสดิ์
มีน้อย ซึ่งได้ฟังแล้วก็รู้สึกเหตุที่เป็นอย่างยิ่ง
ขนาดบ้านไม่ต้องเช่า ข้าวไม่ต้องซื้อยังป่นปานนี้
นับประสาอะไรกับชาวบ้านทั่วๆ ไป ที่ต้องมีภาระ
ค่าใช้จ่ายตั้งแต่แตกต่างตามจำนวนเข้านอน ไหนจะ
ค่าน้ำ-ค่าไฟ ค่าอาหาร ค่าข้าว ไหจะค่าทำบุญ
ใส่บานตร ค่าเลือค่าผ้า ค่าเทอม ฯลฯ ซึ่งล้วนแต่มี
ความจำเป็นทั้งสิ้น ส่วนพระเรานั้นอยู่เฉยๆ แทน
จะหารายจ่ายไม่มีเลย ยังกลับบ้านถึงขนาดนี้แล้ว
ชาวบ้านญาติโยมจะบ่นขนาดไหน ผอมอยู่ภาค

อีสานในถิ่นกันดาร ได้พับเห็นปัญหามากมาย ผสม
เร่องพยาภยามทำตัวให้เป็นภาระของชุมชนน้อยที่สุด
แต่พยาภยามสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนมากที่สุด
สิ่งไหนที่เราสามารถทำได้ไม่ขัดต่อพระราชธรรมวินัย
เราควรจะทำ และจะต้องทำด้วย ไม่ใช่รอแต่จะ
สวัสด เอาซองปัจจัยอย่างเดียวหรือจ้องจะรีดໄต
(เรี้ยไร) เอาเงินเอาทรัพย์ลินของญาติโยมมาก่อ
สร้างวัตถุเพื่อจะแสดงให้เห็นถ้วนความสามารถ
(บำรุง) ของตัวเอง ผสมคิดว่าพระราชธรรมจะต้องให้ได้
มากกว่านั้นอีก

ผลอยู่ภาคอีสานมาร่วม ๗-๘ ปีแล้ว ได้
เห็นพระสังฆวงศ์僧那ที่เสียสละต่อชุมชนต่อสังคม
มาหากเพื่อสมควร และได้พบเห็นพระที่ตั้งหน้าตั้ง
ตา kob โภคประโยชน์จากการบวชโดยการ หลอก
ลงญาติโยมต่างๆ นานา สุดแท้แต่กลวิธีที่จะคิด
หาได้ ไม่ว่าบอกเลข ใบหวย พ่นน้ำมากขากน้ำ
มนต์ เป็นต้น ก็มีไม่น้อยเหมือนกัน ผลอยู่ภาค

อีสานตอนใต้ ทลายปีที่ผ่านมาเกิดรัฐกพระนักพัฒนาสังคมอยู่ไม่น้อย พวกร้าได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนพูดคุยกันถึงวิธีการช่วยเหลือชุมชน ซึ่งมีพระจากอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ยโสธร สุรินทร์ บุรีรัมย์ และจังหวัดทางภาคอีสานตอนบนด้วย หลังจากที่เราได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์กันหลายครั้งจนเกิดกลุ่มพระสงฆ์ที่มีแนวคิดร่วมกันขึ้นมากกลุ่มนี้ชื่อเรียกว่า “กลุ่มพระสงฆ์เชี่ยวธรรมอีสานใต้” พระสงฆ์กลุ่มนี้กระจัดกระจายอยู่ในชนบท ในเมือง ແບນอีสานตอนล่างได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แนวคิดร่วมกันเสมอ และมีโอกาสศึกษางาน และปฏิบัติงานร่วมกันมาตลอด ทุกๆ ๓ เดือน พระสงฆ์กลุ่มนี้จะนัดพบปะกันครั้งหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อประเมินสถานการณ์บ้านเมืองบ้าง พุดคุยแลกเปลี่ยนการทำงานปัญหาอุปสรรคในการทำงานพัฒนาบ้าง ซึ่งนับว่าเป็นนิมิตหมายอันดี ที่พระสงฆ์เราได้ใจกับปัญหาสังคมมากขึ้น

ในช่วงปลายเดือนมกราคม ๒๕๔๑ ถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ (คือ ๓๑ มกราคม - ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑) พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนา อ.กุดชุม จ.ยโสธร ซึ่งมีหลวงพ่อพระครูสุภารวัตร เป็นหัวเรือใหญ่ มีพระครูสุวิมลพัฒนกิจ (พระอาจารย์สุพัฒน์) และพระจากอุบลราชธานี-อำนาจเจริญ และสวนโมกข์ฯ มาร่วมกันเดินธรรมยาตราหารหรือธรรมสัญจรไปตามหมู่บ้านต่างๆ ในเขตอำเภอ กุดชุม โดยตลอดเส้นทางมีพระอาจารย์สุพัฒน์เดินนำและมีญาติโยมจากศพพ. และในพื้นที่ร่วมเดินตลอด ซึ่งงานนี้มีเงินกู้ได้ร่วมเดินไปกับกลุ่มพระสงฆ์ธรรมสัญจรเหมือนกัน งานนี้เป็นงานแรกที่พระกลุ่มสังฆพัฒนาได้เริ่มขึ้น ซึ่งการเดินเท้าไปตามหมู่บ้านต่างๆ นั้น ทางกลุ่มมีวัตถุประสงค์ร่วมกันเพื่อที่จะได้เผยแพร่องรมะ เพื่อศึกษาปัญหาของสังคม เพื่อเรียน

รู้แลกเปลี่ยนการทำงานของกันและกัน การเผยแพร่องรมนั้น ทางกลุ่มมีได้กระทำดังเช่นคณะสงฆ์ส่วนมากกระทำการกันกล่าวคือ เราไม่ไปอบรม หรือบรรยายธรรมอย่างกลุ่มพระธรรมทูตทำกัน กล่าวคือ ตลอดเส้นทาง ๗-๘ หมู่บ้านที่พระสงฆ์กลุ่มสังฆพัฒนาได้ค้างคืนนั้น ได้มีชาวบ้านให้การต้อนรับเป็นอย่างดี ถึงแม้ภาวะเศรษฐกิจจะย่ำแย่ ก็ตาม ช่วงค่ำพระสงฆ์ร่วมกันทำวัตร-สวามนต์-ภานา ซึ่งมีชาวบ้านร่วมเต็มศาลาทุกที่ หลังเสร็จพิธีกรรมต่างๆ แล้ว พระสงฆ์เริ่จการแบ่งกลุ่มญาติโยมซึ่งมีทั้งคนเฒ่าคนแก่ เด็กและเยาวชนโดยแบ่งตามกลุ่มที่สนใจ เช่น ผู้ได้สนใจปัญหาการบ้านการเมือง เศรษฐกิจ ก็แยกเป็นกลุ่มนี้ ใครที่สนใจเรื่องธรรมะอัมโมกีไปอีกที่หนึ่ง ส่วนเด็กและเยาวชนก็ไปอีกทางหนึ่ง แต่ละคืน แต่ละหมู่บ้าน เรายังกกลุ่มที่สนใจได้ ๓-๔ กลุ่ม ซึ่งทางคณะสงฆ์ธรรมลัญจร จัดแบ่งพระไปตามกลุ่มต่างๆ เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนและใช่องรมะสอนแทรก ในช่วงสหนนาโดยธรรมะที่สอดแทรกนั้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ และผู้ฟังสามารถมองเห็นเป็นรูปธรรมได้ด้วย ซึ่งนับว่าท้าทายความสามารถของพระเรามาก หลายหมู่บ้าน ได้มีการพูดถึงพระและร้าย ความรู้สึกที่มีต่อพระ-เณร ซึ่งชาวบ้านหลายคนเก็บกดมานาน เพราะไม่มีโอกาสได้พูดหรือมีโอกาสแต่ไม่กล้าพูด เพราะรู้สึกกลัวบап แต่ส่วนมากจะไม่ได้พูดมากกว่า เพราะส่วนมากพระของเรามากขาดการพูด (ที่เรียกว่า “เทศน์”) เพียงผู้เดียวญาติโยมมีหน้าที่ฟังอย่างเดียว แต่ครั้งนี้ญาติโยมมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ญาติโยมกลุ่มนี้ได้แสดงความรู้สึกต่อพระ-เณร เราว่า “รู้สึกพระเรานั้นเป็นภาระของสังคม ไม่เห็นจะทำประโยชน์อะไร岡จากสังคมพหุรัตน์ คือยรับกิจกรรมต่อหน้า บางรูปก็ทำตัวลงทะเบียน

กินเหล้าเมายา ม้วสีก้า ขับชีรอก เป็นตัน” นอกจากรความรู้สึกของญาติโยมส่วนหนึ่งที่นำเสนอนี้ยังมีอีกหลายฯ ประเด็นที่ยังไม่ได้พูดถึงอีก

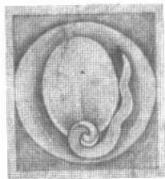
การเดินธรรมยาตราหรือธรรมสัญจรครั้นนี้ นับว่าเป็นสิ่งที่ได้ประโยชน์ต่อกลุ่มพระที่ร่วมเดินครั้นนี้เป็นอย่างมาก เพราะทำให้เราได้เรียนรู้ถึงปัญหาต่างๆ รู้ถึงความต้องการ ความรู้สึกของชาวบ้านมากmany ซึ่งสิ่งเหล่านี้ พระสงฆ์ทุกๆ รูปจำเป็นจะต้องเรียนรู้ด้วย ใช่ว่าลักษณะเดียวกันไป ผู้พึงจะปฏิบัติตามได้หรือไม่ ไม่สนใจให้ เทคน์จบแล้วรับขันเทคโนโลยีพอก ที่ว่าพระต้องเรียนรู้ ชุมชน ปัญหาชุมชน ฯลฯ พระเอกจะสามารถใช้ธรรมะ ประยุกต์ธรรมะเพื่อแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง เมื่อกับหมอรักษาโรค จำเป็นจะต้องรู้จักโรค ไม่อย่างงั้นก็จะจัดยารักษาไม่ถูกโรค สิ่งที่พระสงฆ์ กลุ่มนี้พัฒนา อ.กุดชุม ได้จัดโครงการธรรม-สัญจรนั้น นับว่าเป็นแบบอย่างที่ดีมาก หากพระสงฆ์ทั่วประเทศลงจากวัดให้ถึงชาวบ้านบ้าง ก็จะทำให้รู้จักปัญหาที่แท้จริงและจะได้ใช้ธรรมะ ประยุกต์ใช้ได้ถูกกาลเทศะเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

จากปัญหาชุมชน มาสู่ปัญหาประเทศไทย พระเอกจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้ข้อเท็จจริงบ้าง อย่าง กรณีมีอุบสมัชชาคนจน กรณีท่องก้าชหรือปัญหาความล้มเหลวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย เป็นต้น แผนโดยได้ยินพระราชるようにในภาคอีสาน ได้พูด กล่าวโภมตี ประมาณกลุ่มสมัชชาคนจน ที่ออกมาเคลื่อนไหวหลายครั้ง ว่าเป็นพวกหัวอ่อน ถูกยุ่งยิ่งจากบางคนบ้าง ก่อความวุ่นวายบ้าง ซึ่งไม่ทราบ ว่ากลุ่มคนเหล่านี้เป็นกลุ่มคนที่เข้ามา เอาห้ามมาเลี้ยงดูพระราชทานหรือเปล่า พระเจ้าจะไม่รู้ ปัญหาของเขายังไงหรือ อย่างกรณีท่องก้าชปต.ก. เมื่อกับหมอรักษาโรค พระราหularyรูปทั้งพระน้อยพระใหญ่ มากพูดเสมอว่า กลุ่มคัดค้านปต.นั้นถ่วงความ

เจริญของประเทศไทยบ้าง รับจ้างคัดค้านบ้าง พระหลายรูปบอกว่า ปต.สร้างความเจริญ เป็นการพัฒนาประเทศ ไม่ควรจะไปคัดค้านเลย ซึ่งพระที่พูดเช่นนี้นั้นท่านได้ศึกษาทำความจริงหรือมองปัญหามองประเด็นบ้างหรือเปล่า การพูดเข้าข้างปต.เช่นนี้ ก็เท่ากับเป็นการสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทย ที่มีการเข่นฆ่าคนกลุ่มน้อย เป็นการพัฒนาที่เบี่ยงเบี้ยนชีวิตสัตว์น้อยให้ญี่เป็นตัน ซึ่งพระเราไม่ได้ศึกษาให้ถ่องแท้แล้ว อาจจะมองเพียงผิวเผิน แล้วพูดออกไปโดยขาดสติ ปัญญา นับว่าเป็นการหลีกเมื่อต่อพระราชวินัย อย่างมากเลย ข้อนี้ผมเพียงตั้งข้อสังเกต ขอให้ผู้มีปัญญาช่วยวินิจฉัยว่าหากพระเราเห็นด้วยกับปต. จะเป็นการผิดวินัยหรือไม่

การที่เราอยู่ในสังคม จำเป็นเหลือเกินที่เราจะต้องเรียนรู้กันและกัน ไม่ว่าชาวบ้านกับชาวบ้าน พระกับพระ หรือพระกับชาวบ้าน จะต้องศึกษา/เรียนรู้กันและกัน ชุมชนหรือสังคมก็จะอยู่อย่างสันติ เพราะหากเราต่างศึกษาเรียนรู้ สิ่งต่างๆ เช่นศึกษาปัญหาชุมชน การหารือแก้ไขปัญหาต่างๆ หากทางออกร่วมกันทั้งพระทั้งโยม ทั้งชุมชน ทั้งสังคม สังคมหรือชุมชนย่อมมีทางออกอย่างแน่นอน ปัญหาต่างๆ ย่อมแก้ไขได้ โดยชุมชนเอง โดยกลไกของสังคมเอง ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า พระสงฆ์เราจะต้องเสียสละและเป็นผู้นำสังคม เป็นสติปัญญาให้กับสังคมได้แล้ว หากพระสงฆ์เรามีบทบาทในสังคม วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน มีประโยชน์ต่อชุมชน ต่อสังคมทั้งทางโลกและทางธรรม แน่นอนที่สุด ธรรมะของพุทธองค์ พุทธศาสนาของเราง JACK คำว่าธรรมะอยู่บันผืนแผ่นดินของเรา และจักแผ่ขยายไปทั่วโลกได้อย่างไม่มีสิ้นได้ช่วงกัน พระจะเป็นที่ยอมรับของ世人 ด้วยถ้วนหน้า

กระแสใหม่

ปัจจุบัน คัมโภบปะคำปี ๒๕๔๑

ทรัพยากรชีวภาพอาเพศ การย้ายพันธุกรรมและการต่อสืบทอดชุมชน

วิทูรย์ เลี่ยนจำรูญ

น มัสการพระคุณเจ้า กราบสวัสดีท่าน ประธานมูลนิธิ รุ่นพี่หรือรุ่นพ่อนักกิจกรรมทาง สังคม เพื่อนๆ ในแวดวงองค์กรพัฒนาเอกชน ท่าน ที่สนใจและห่วงใย นักศึกษา

ผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้รับเชิญจาก มูลนิธิโภมลคีมทองให้มาแสดงปาฐกถา ในหัวข้อ เรื่อง ทรัพยากรชีวภาพอาเพศ การย้ายพันธุกรรม และการต่อสืบทอดชุมชน ที่มูลนิธิคัดเลือกให้ผมมา แสดงหัวข้อดังกล่าว ผมคิดว่า ส่วนหนึ่งมาจากงาน สำคัญที่ผมและเพื่อนๆ เครือข่ายสิทธิภูมิปัญญาไทย ได้ร่วมกันต่อสู้ เพื่อเรียกร้องสิทธิมนุษยชน สิทธิ เกษตรกรหรือชุมชนท้องถิ่นในการปกป้องทรัพยากรชีวภาพของพวกรเข้าตลอดช่วง ๒ ปีที่ผ่านมา ซึ่ง ครอบคลุมในทุกระดับ แต่เรายังต้องการผู้คนอีก มากที่จะเข้ามาช่วยต่อสู้และแสวงหาทางออกใน เรื่องนี้ อุปสรรคของเรางามไม่ได้มีเฉพาะรัฐมนตรี ท่านหนึ่ง ซึ่งเมื่อ ๒ เดือนที่แล้ว ได้พิจารณาหยุด ยั้งการออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองพันธุ์พืชท้องถิ่น โดยเสนอแนวทางอื่นคือ การคุ้มครองพันธุ์พืช โดยใช้ระบบสิทธิบัตร ซึ่งเป็นระบบทรัพย์สินทาง ปัญญาของประเทศไทย ซึ่งในทางปฏิบัติ ไม่สามารถจะคุ้มครองพันธุ์พืชท้องถิ่นหรือคุ้มครอง สิทธิเกษตรกรได้เลย นักวิชาการหลายท่านที่เข้า

ใจในเรื่องนี้ ได้อธิบายถึงระบบกฎหมายที่เกี่ยว ข้องกับทรัพยากรชีวภาพซึ่งมีอยู่ขณะนี้ว่า มีได้ สร้างขึ้นมาเพื่อคุ้มครองชาวบ้านและชุมชน แต่ เป็นไปเพื่อประโยชน์ของบริษัทข้ามชาติแทนทั้งสิ้น อย่างไรก็ตาม เรา มีช่องทางเล็กน้อยที่จะต้องต่อสู้ ซึ่ง ตลอด ๒-๓ ปีที่ผ่านมา นั้น ผมคิดว่าเพื่อนๆ หลายท่าน ข้าราชการ นักวิชาการ นักกฎหมาย ในสังคม ไทยของเราน ได้ต่อสู้ทั้งในระดับประเทศ และในระดับสากล เพื่อที่จะผลักดันนโยบายและ กฎหมายคุ้มครองผลประโยชน์ของชุมชนท้องถิ่น ออกมาน

แต่ก่อนที่ผมจะพูดถึงรายละเอียดของ ปัญหาการย้ายทรัพยากรชีวภาพ และการต่อสืบ ของชุมชนท้องถิ่นในประเทศไทย ผมยอกจะพา

ท่านไปที่ภาคเหนือ ชึ้งเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๑๐ องค์กรพัฒนาเอกชน ผู้นำท้องถิ่นชาวปกาจญณ นักวิชาการ และข้าราชการ ได้จัดประชุมเพื่อหาทางออกเกี่ยวกับการเกษตรในที่สูงคือ ไร่หมุนเวียน ซึ่งเป็นระบบเกษตรกรรมที่มุ่งเน้นท้องถิ่นทางภาคเหนือได้รักษาสืบทอดกันมาเป็นร้อยๆ ปี แต่ถูกประณามจากคนบางส่วนว่า เป็นระบบเกษตรกรรมที่ทำลายระบบนิเวศ และเป็นต้นเหตุสำคัญของปัญหาระบบนิเวศในภาคเหนือ ทั้งๆ ที่ถ้าหากนำไปศึกษา ไปเห็นด้วยตัวเอง เราจะเห็นว่าระบบไร่หมุนเวียนที่ชาวบ้านทำนั้น เป็นระบบเกษตรกรรม ซึ่งทั้งรักษาและสร้างความหลากหลาย

เมื่อสองปีที่แล้ว มูลนิธิแห่งหนึ่งจากประเทศอังกฤษ เข้ามาสำรวจในพื้นที่ของชาวปากญอ โดยยื่นหนังสือฉบับหนึ่งให้ชาวบ้านเซ็นต์ ชี้งข้อความในหนังสือ นั้นบอกว่า จะอนุญาตให้ผู้สำรวจมีสิทธิ์ในความรู้เกี่ยวกับเรื่องสมุนไพร และทรัพยากร ด่างๆ ที่เข้ามาสำรวจโดยความเดียวใจ

ทลายอย่างที่คาดคิดไม่ถึง เราเดินทางไปที่บ้านแม่lanคำเพื่อตั้งระบบหมุนเวียนของชาวปกาญชย์ที่นั่น ซึ่งเขารายกว่าไร่เล่า ศิริ ไร่ที่ชาวบ้านปล่อยว่างไว้หลังจากทำไร่ข้าวเสร็จแล้ว โดยรอบการปล่อยทิ้งให้ว่างไว้จะมีอายุตั้งแต่ ๗-๑๐ ปี หลังจาก ๑๐ ปี เขายังจะกลับมาทำที่เดิมอีกครั้ง ไร่เล่าที่เราเดินทางไปดูนั้น ชาวบ้านทิ้งไว้แค่ ๓ ปี ขณะนั้นพืชพันธุ์ต่างๆ เติบโตขึ้นมาเปรียบเสมือนเป็นป่าแล้ว เพราะระบบเกษตรกรรมที่ชาวบ้านปกาญชย์ทำนั้น จะไม่มีการโคลนชุดหรือเผาอย่างการทำลายป่า แต่จะเลือกให้เหลือพืชเหลือโคนของต้นไม้ไว้ ฉะนั้น ไร่เล่าป่าที่ ๓ ของชาวบ้านก็เหมือนกับป่าดีๆ นี้เอง เมื่อเทียบกับแปลงปลูกยุคลิปต์สที่ปลูกห่างกันไม่เกิน ๓ กิโลเมตรนั้น ไร่เล่าของชาวบ้าน ซึ่งไม่เคยใช้งบประมาณใดๆ

เพื่อการสนับสนุนเลย มีความอุดมสมบูรณ์ของชนิดพิชัยก่าวแปลงปลูกภูมิคุ้ปตั้งอย่างเห็นได้ชัดในตอนนั้น เจ้าหน้าที่จากบริษัทสารเคมีการเกษตรแห่งหนึ่งที่ไปดูงานกับพวกเราราดวัยตั้งคำตามกับชาวบ้านว่า “ทำไม่ต้องทำไร’ ในเมื่อห่านสามารถตัดป่าในปีที่ ๗ หรือปีที่ ๑๐ ซึ่งตอนนั้นจะมีไม้อุดมสมบูรณ์ แล้วขยายให้กับบริษัทเยื่อกระดาษหรือบริษัททำไม้ อาจจะได้เงินยิ่งกว่าที่ปลูกข้าวເเอกสาร้าวไปขาย” พ่อหลวงนะ放ผู้ใหญ่บ้านแม่ล้านคำ หุงหัวข้าง ที่เชียงใหม่ ห่านพุดออกมากำหนนึง ซึ่งสะท้อนนโยบายสิ่งหลาย อย่างเกี่ยวกับทรัพยากรชีวภาพ คือ “ตัดไม้ไปขาย อาจจะได้เงิน

มากกว่าจริง แต่ในรัฐบาลเชื้อชาติ ของบรรพบุรุษ เอาไว้” พวกราชทั้งท่านที่นี้อาจจะไม่เห็นว่าคำพูดนี้สำคัญอย่างไร แต่นี่คือจิตวิญญาณ ของเกษตรกรทั้งหมดในประเทศไทยที่รักษาพันธุ์พืชเหล่านี้เอาไว้ ท่านทราบไหมครับว่า ท้องที่แม่ล้านคำซึ่งเป็นชุมชนเล็กๆ แห่งนี้ ยังปลูกข้าวมากกว่า ๕๐ สายพันธุ์ ขณะที่ ๙๐% ของพื้นที่ปลูกข้าวในปัจจุบันมีข้าวปลูกอยู่เพียง ๑๕ สายพันธุ์ นี่คือความสำคัญของชุมชนที่ได้รักษาพันธุ์ข้าวไว้ให้กับอนาคตของชาติ

เมื่อปี ๒๕๗๗ เพลี่ยกระโดดสิ่น้ำตาล
ระบาดในพื้นที่รำภากกลาง ทำลายพื้นที่ปลูกข้าว
ไปครึ่งหนึ่งของประเทศไทย ลองนึกคิดดูว่าถ้าพันธุ์
ข้าวถูกทำลายไปแบบนั้นต่อไป เราจะฝ่ากอนภาคต
ไว้ที่ไหน

ขณะนี้ ชุมชนท้องถิ่น เช่นชาวปกาเกญช์ เป็นเป้าหมายของกลุ่มนักล่าพันธุกรรมจากต่างประเทศ เมื่อสองปีที่แล้วมุสลิมได้หั่นฟันที่ของชาวปกาเกญช์ โดยยื่นหนังสือฉบับหนึ่งให้ชาวบ้านเซ็นต์ ซึ่งข้อความในหนังสือนั้นบอกว่า จะอนุญาตให้ผู้สำรวจมีสิทธิ์ในความรู้สึกว่า กับเรื่องสมุนไพรและทรัพยากรต่างๆ ที่เข้ามาสำรวจโดยความเต็มใจ

ชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ห่างไกลได้กล่าว เป็นเป้าหมายของนักล่าพันธุกรรมข้ามชาติ พวกเรารับทราบว่า มุลนิธิดังกล่าวซึ่ง มุลนิธิชีววิทยา ชาติพันธุ์ ได้ทำแบบเดียวกันนี้แล้วในป่าอเมริกา กลางและป่าอเมซอน โดยใช้ความเป็นมุลนิธิ บังหน้าเพื่อสืบค้นความรู้จากชุมชนท้องถิ่น และนำไปจดสิทธิบัตร ซึ่งกระบวนการแบบนี้ได้เกิดขึ้นในประเทศไทยเช่นกัน โดยมีนักวิชาการในมหาวิทยาลัยมีชื่อทางภาคเหนืออยู่ในทีมวิจัยด้วย นี้คือกระบวนการซึ่งจะชารอยกับกรณี เปล่าน้อย ของไทยเมื่อสิบปีก่อน ซึ่งบริษัทญี่ปุ่นได้อาไปจดสิทธิบัตรสารสกัด ที่ชื่อเปลานิโอล ซึ่งมีมูลค่าตลาดมากกว่าหนึ่งพันล้านบาทต่อปี โดยที่หั่นความรู้ พืชพันธุ์ที่เข้าใช้ แม้กระหั่นพื้นที่ป่าลึกคือแผ่นดินไทยนี้เอง นี้คือสิ่งที่เราสูญเสียจากการผลิตกระทำของบริษัทข้ามชาติ

ในหลายกรณีบริษัทข้ามชาติเหล่านี้ได้ทำยิ่งไปกว่านั้น เพราะการจดสิทธิบัตรตามระบบกฎหมายของบริษัทข้ามชาตินั้น มันลงลึกถึงขั้นจดสิทธิบัตรในเชลล์ ในเนื้อเยื่อและในพันธุกรรมของมนุษย์ด้วย ซึ่งผลกระทบล่าสุดต่อไป

หากมองย้อนประวัติศาสตร์ที่ประเทศไทย อุตสาหกรรมได้ยึดครองประเทศไทยกำลังพัฒนามาอย่างยาวนาน ในสมัยอาณานิคมนั้น จักรวรดินี-นิยมเนื่อร์แลนด์ ฝรั่งเศส และอังกฤษ ได้เข้ามา yึดครองและผูกขาดพันธุกรรมทั้งในอินเดียตะวัน-

ออก อินเดียตะวันตก ตัวอย่างเช่น ฝรั่งเศสผูกขาดพันธุกรรมในแคริเบียน โดยออกกฎหมายว่า ใครก็ตามที่เอามารอกรอกจากชาวบ้านมีโทษถึงประหารชีวิต เนื่อร์แลนด์เมื่อครองมา lange ได้ทำลายการพลุและจันทร์เทศที่นั่นทั้งหมด ให้เหลือเพียงในเก้าที่ตัวเองดูแลไว้เท่านั้น

นอกจากนี้ เรายังได้เห็นการเคลื่อนย้ายทรัพยากรของจักรวรดินียมเหล่านี้มาตั้งแต่ยุคอาณานิคมดังกล่าว ผสมยกตัวอย่างบางเรื่อง ท่านทราบไหมครับว่า ประเทศไทยเคยอิโอดีปีที่ยกจันในปัจจุบันนี้คือ แหล่งพันธุกรรมของพืชป่าลึกที่สำคัญ ๑ ใน ๑๒ แห่งของโลก กาแฟจากเออร์โอบีถูกส่งไปป่าลึกที่เนื่อร์แลนด์ แล้วนำไปปลูกในอาณานิคมของตนที่บริษัลลอกต่อหนึ่งดังนั้น กาแฟที่เราบริโภคอยู่ในปัจจุบันนั้น มาจากพันธุกรรมของประเทศไทยอิโอดีปีนั้นเอง

ยังพารากีเข่นเดียว กัน นักวิทยาศาสตร์ของอังกฤษไปลักษณะของพาราเจาของเมริกามาปลูกในสวนพฤกษาศาสตร์ในลอนดอนจำนวน ๒๒ ตัน จากนั้นส่งไปป่าลึกในแอร์เชียที่เครื่องลังกาแล้วก็แพร่พันธุ์ไปในอาณานิคมอังกฤษที่มาเลเซียในที่สุดก็ผ่านมาสู่ประเทศไทย โดยวิธีนี้อังกฤษก็สามารถใช้ประโยชน์จากพันธุกรรมซึ่งตัวเองไม่ได้เป็นเจ้าของ

แต่กรณีการเคลื่อนย้ายทรัพยากรชีวภาพในยุคอาณานิคมที่สร้างความรุนแรงที่สุดนั้น เกิดขึ้นกับอ้อยและฝ้าย อ้อยเป็นพืชที่เกิดขึ้นในแอร์เชียนี้เอง ทั้งแอร์เชียอาคเนย์ อินเดียและปากีสถาน อ้อยถูกส่งไปยุโรปตั้งแต่สมัยอเล็กซานเดอร์-มหาราช โดยในที่สุดก็ถูกส่งไปป่าลึกที่อาฟริกาและอเมริกา ส่วนฝ้ายมีถิ่นกำเนิดอยู่ ๓ แห่งคือ ที่อาฟริกา ตอนใต้ของจีนและอเมริกาเหนือ ฝ้ายถูกส่งออกไปป่าลึกที่อาฟริกาและอเมริกา เช่นกัน เนื่องจากการปลูกฝ้ายและอ้อยต้องใช้แรงงานมาก

จักรวรรดินิยมในสมัยนั้นจึงเอารือปันนำสินค้าจากยุโรปไปยังอาฟริกาเพื่อแลกภับทาส แล้วนำไปทำงานในแปลงผลิตฝ่ายและอ้อยในอเมริกา จากนั้นก็ขนสินค้าจากอเมริกากลับเข้ามาสู่จักรวรรดิของตน ทั้งอ้อยและฝ้ายจึงเป็นปัจจัยในการส่งเสริมการค้าแรงงานทาง

แต่ผู้มีว่าด้วยคัดังกล่าวยังไม่รุนแรงเท่ากับสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ก่อนหน้านี้นั้น การแลกเปลี่ยนพันธุ์พืชในหลายกรณี เป็นการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมไปพร้อมๆ กันด้วย อย่างอาหารพื้นบ้านสำคัญของไทยคือ ส้มตำซึ่งทำจากมะละกอ พริก มะเขือเทศนั้น พืชทั้ง ๓ อย่างนี้มีแหล่งกำเนิดจากอเมริกากลาง และอเมริกาได้ พืชเหล่านั้นได้ถูกปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมของเรา เช่นเดียวกันกับพืชหลายชนิดของเรานี้ ก็ไปเป็นอาหารในประเทศไทยเหล่านั้น นั่นคือระบบในอดีตซึ่งไม่มีระบบกฎหมายที่จะผูกขาดถือครองสิทธิในสิ่งมีชีวิต แต่สิ่งเหล่านี้กำลังจะเปลี่ยนไป

เมื่อเกิดการปฏิวัติเชียร์เม็กซิคเมื่อประมาณปี ๒๕๐๓ มีการตั้งสถาบันวิจัยข้าวนานาชาติขึ้น ที่ประเทศฟิลิปปินส์ ปี ๒๕๐๙ มีการตั้งองค์กรแบบเดียวกันนี้ที่เม็กซิโกเพื่อวิจัยเกี่ยวกับเรื่องข้าวโพด และตั้งองค์กรที่ใกล้เคียงกันนี้อีกในอาฟริกา องค์กรเหล่านี้ทำหน้าที่สำคัญ โดยแรงผลักดันของมูลนิอิชนาดใหญ่และรัฐบาลของประเทศอุตสาหกรรมในการวิจัยเพื่อพัฒนาพันธุ์พืชใหม่ ในกรณีข้าวหนึ้น ระยะเวลา ๒ ศตวรรษ ข้าวพันธุ์ใหม่ซึ่งถูกพัฒนาโดยสถาบันวิจัยข้าวนานาชาติ ได้เข้ามาทดแทนการปลูกข้าวพันธุ์พื้นเมืองในประเทศไทย เอเชีย อาคเนย์และเอเชียใต้แบบจะหมดสิ้น โดยปลูกใน

สัดส่วนมากกว่า ๗๐% ของพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมดในกรณีประเทศไทยเมื่อ ๓๐ ปีที่แล้ว ก่อนเริ่มโครงการปรับปรุงพันธุ์ข้าว มีหลักฐานว่า เราเคยมีพันธุ์ข้าวอยู่ย่างน้อยประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ตัว อย่างพันธุ์ เช่นเดียวกับที่อินเดีย ซึ่งเข้าอ้างว่ามีพันธุ์ข้าวอยู่ประมาณ ๒-๓๐๐,๐๐๐ สายพันธุ์ พันธุ์ข้าวหลายพันธุ์ที่เรา raksha ไว้ในอดีตนั้น เป็นพันธุ์ข้าวที่ดีที่สุดในโลก ในการประกวดพันธุ์ข้าวที่ประเทศไทยคุณภาพดีที่สุดในโลกในอดีต ตอนนี้ได้สูงสูงไปแล้ว แม้ไม่ได้ใจว่า พันธุ์ข้าวหอมมะลิที่เราคิดว่าดีที่สุดในขณะนี้ อยู่ใน๑๐อันดับแรกหรือเปล่า เท่าที่ดูไม่มี หมายความว่าภายในได้การปฏิวัติเชียร์เม็กซิคตั้งเมื่อประมาณปี ๒๕๑๐ นั้น ได้ทำลายพันธุ์พืชท้องถิ่นไปนับไม่ถ้วนและพันธุ์ข้าวที่เราปลูกขึ้นไม่ได้มีอนาคตที่ดีเลย เมื่อเราเจอแมลงระบาด พันธุ์พืชที่เราใช้ต้องพึงปุยและสารเคมีอย่างมาก

การปฏิวัติเชียร์ได้เกิดสองสิ่งไปพร้อมกัน สิ่งแรกคือการทำให้พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์หายไปจากระบบ และสั่นคลอนต่อความเป็นไทยของเกษตรกรรายย่อย ในขณะที่มีพันธุ์พืชสูญหายไปจากระบบทุกประชุม บรรษัทข้ามชาติขนาดใหญ่และรัฐบาลของประเทศอุตสาหกรรมได้จัดตั้งธนาคารพันธุ์กรรมขึ้นในพื้นที่ต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยอุตสาหกรรม โดยอ้างสาเหตุว่าต้องการเก็บพันธุ์พืชดังเดิมไว้ในสถานที่ที่ปลอดภัย ภายใต้การดำเนินการโดยองค์กรซึ่งธนาคารโลกเป็นผู้ดูแล ท่านทราบไหมครับว่าขณะนี้พันธุ์กรรมประมาณหกล้านสายพันธุ์ที่ ส่วน

การปฏิวัติเชียร์ได้เกิดสองสิ่งไปพร้อมกัน สิ่งแรกคือการทำให้พันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์หายไปจากระบบ และสั่นคลอนต่อความเป็นไทยของเกษตรกรรายย่อย

ใหญ่เก็บไปจากประเทศโลกที่สามนั้น ๖๐% อยู่ในประเทศไทย ๑๒% อยู่ในสถานีวิจัยการเกษตรระหว่างประเทศ ส่วนที่เหลือถึงอยู่ในประเทศไทยกำลังพัฒนา นี่คือระบบที่เรียกว่าการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพระหว่างประเทศ โดยองค์การระหว่างประเทศ และใน ๑๖% ของพันธุกรรมที่ดูแลโดยสถานีวิจัยการเกษตรระหว่างประเทศนั้น แท้ที่จริงแล้วก็อยู่ในมือของบริษัทข้ามชาติ เนื่องจากธนาคารพันธุ์พืชใหญ่ ๆ ๑๖ ธนาคารนั้น ๑๔ แห่งมีผู้บริหารจากบริษัทข้ามชาติและตัวแทนประเทศไทยสหกรณ์ทั้งสิ้น นี่คือการผูกขาดและการทำลายระบบเกษตรรายได้ซึ่งของการเพิ่มผลผลิตและการอนุรักษ์ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ซึ่งเกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมาทั้งหมดดังได้กล่าวไว้แล้วนั้น ผสมว่าอาจจะน้อยกว่าสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในยุคปัจจุบันที่เรียกว่า ยุคเทคโนโลยีชีวภาพ

ท่านทราบไหมครับ ขณะนี้พันธุกรรมซึ่งอยู่ในประเทศไทยกำลังพัฒนาถูกใช้ประโยชน์โดยบริษัทข้ามชาติ แต่ละปีนั้นคิดเป็นมูลค่ามหาศาล มีการสำรวจพบว่า สร้างรูปเมริการประเทศไทยใช้ทรัพยากรพันธุ์พืชสมุนไพรต่าง ๆ จากประเทศไทย กำลังพัฒนาสูงถึง ๖๕,๐๐๐ ล้านดอลลาร์ คิดเป็นเงินไทยกว่า ๓ ล้านล้านบาทต่อปี นี่เป็นแค่ส่วนที่เข้าได้จากการทรัพยากรชีวภาพเฉพาะด้านยาเท่านั้น

ผมขอยกตัวอย่างให้เห็นได้ชัดขึ้น ภายใต้การใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีชีวภาพนั้น มีเชิงเป็นเพียงการเข้ามาสำรวจ ศึกษา วิจัย เพื่อใช้ประโยชน์ หรือนำพืชนั้นๆ ไปปลูกเพื่อหวังผลทางเศรษฐกิจเท่านั้น บริษัทข้ามชาติและประเทศไทย อุตสาหกรรมได้ส่งออกสิ่งที่เรียกว่าระบบกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาอีกด้วย และสิ่งที่ขาดหลักดันมากที่สุดก็คือกฎหมายสิทธิบัตรและเพื่อให้สิทธิบัตรคุ้มครองผลประโยชน์ของเขามากยิ่งขึ้น โดย

มีเป้าหมายที่จะให้มีการคุ้มครองผูกขาดสิ่งมีชีวิต ทั้งพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ เพื่อรับการวิจัย พัฒนาและผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีของพวกเข้า ซึ่งจะปิดกั้นไม่ให้คนที่เป็นเจ้าของทรัพยากรชีวภาพนั้นใช้ประโยชน์และเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพจากความรู้ของตนเอง

กรณีเปล่าน้อยเป็นตัวอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้น เมื่อสิบกว่าปีมาแล้ว แต่ผมขอยกตัวอย่างสิ่งที่เกิดขึ้นสุดฯ ร้อนฯ เมื่อสองเดือนที่แล้ว รัฐมนตรีช่วยกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศการค้นพบโปรตีนที่ลักษณะจากมะระชื่นก ซึ่งสามารถรักษาโรคเอดส์ได้ แต่ท่านทราบไหมครับว่าก่อนหน้านี้ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๓๘ สิทธิบัตรในมะระชื่นก ซึ่งเป็นพืชที่เกิดขึ้นในเอเชียอาคเนย์นี้เอง ได้ถูกจดไว้ครบถ้วนแล้วแบบทุกขั้นตอนโดยทีมนักวิจัยของบริษัทในอเมริกา มหาวิทยาลัยและสถาบันของรัฐบาลอเมริกัน สิทธิบัตรนั้นครอบคลุมไปถึงชนิดของโปรตีน กระบวนการที่จะเอาโปรตีนไปใช้ในการรักษา วิธีการรักษา เช่นจดกสิทธิบัตรเอาไว้แล้ว มีที่วางน้อยมากสำหรับนักวิจัยในประเทศไทย กำลังพัฒนา ที่จะวิจัยในพืชทางแบบเดียวกันกับประเทศไทยเหล่านั้นดำเนินการ ถ้าหากเราไม่มีการรือกฎหมายหรือโครงสร้างนโยบายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับระบบทรัพย์สินทางปัญญา เราจะไม่มีโอกาสอีกต่อไปครับ

ยังมีสิ่งที่น่ากลัวกว่านั้นในระบบที่ผมอย่างเรียกว่า การย้าย การผูกขาดและการถือครองทรัพยากรพันธุกรรมหรือทรัพยากรชีวภาพจากบริษัทข้ามชาติ เมื่อผมได้เดินทางไปประชุมกับเพื่อนๆที่ทำงานด้านนี้เมื่อ ๒ ปีที่แล้วที่ประเทศไทย เจนตินา ผมได้พบคนไข้ชาวอเมริกันท่านหนึ่งชื่อ จอห์น ชีมาร์ ชาวแคลิฟอร์เนีย ป่วยเป็นโรคมะเร็งชนิดหนึ่ง เขาไปรักษาที่โรงพยาบาลกับหมออีกคน นายนายแพทย์เดวิด โกลด์ ซึ่งพบร้าในเซลล์

ม้ามของ จohan ชีมัวร์ มีเชลล์อยู่ชนิดหนึ่งซึ่งสามารถผลิตโปรดีตันด้านมะเร็งได้ นายแพทย์ผู้นี้ได้อาเชลล์ของมัวร์ไปจดสิทธิบัตรและขายต่อให้บริษัทแซนดอฟ มูลค่ามากกว่า ๒๒ ล้านเหรียญ สหรัฐ จากการวิจัยขึ้นนี้ ผลิตภัณฑ์โปรดีตันที่สกัดจากเซลล์ของมัวร์มีขนาดทางธุรกิจมากกว่า ๑,๐๐๐ ล้านเดอลาราหรือประมาณห้าหมื่นล้านบาท (คิดตามอัตราแลกเปลี่ยนขณะที่แสดงปาฐกถา) มัวร์ได้อาเรื่องนี้ยื่นฟ้องต่อศาลสูงที่แคลิฟอร์เนีย ศาลใช้เวลาพิจารณา ๓ ปี โดยตัดสินไปเมื่อเดือนกรกฎาคม ปี ๒๕๗๓ ว่ามัวร์ไม่มีสิทธิในม้ามของเขามอง และกฎหมายแบบนี้กำลังถูกผลักมาให้

เพื่อลดทอนบทบาทของบรรษัทข้ามชาติในองค์การค้าโลกและองค์การระหว่างประเทศ สิ่งที่เกิดขึ้นจะไม่เป็นผลดีใดๆ ต่อชุมชน เกษตรกรและผู้บริโภคในประเทศไทยกำลังพัฒนา

ยกตัวอย่างที่เกิดขึ้นใกล้ตัวเรา ที่ประเทศไทย ป้าป่วนนิวเก็น มีชนเผ่าหนึ่งชื่อว่า ชากาไช สถาบันวิจัยสุขภาพแห่งสหรัฐอเมริกาได้ไปทำตัวสมอ่อนผิดๆ เที่ยวตุดเลือดชนเผ่าต่างๆ เพื่อนำมาวิจัย และพบว่า เลือดของชาวชากาไช มีคุณสมบัติที่ใช้ในทางการแพทย์ได้ และได้จดสิทธิบัตรเอาไว้แล้ว หมายความว่า แม้ม้อวยะเนื้อเยื่อหรือพันธุกรรมของเราก็มีได้เป็นของเรากายได้ความก้าวหน้าทาง

ประเทศไทยได้ส่งออกพันธุ์ข้าวแทนทั้งหมดที่เรามีไปเก็บไว้ในสถาบันวิจัย ข้าวนานาชาติที่ประเทศไทยพิลิปปินส์ หากไทยให้สัตยาบันภายใต้อันสัญญาความหลักหลาຍทางชีวภาพ ข้าวทั้งหมดจะไม่เป็นสมบัติของชาติอีกต่อไป แต่จะเป็นสมบัติของสถาบันดังกล่าว ซึ่งบริหารโดยประเทศไทยอุดหนุน

ประเทศไทยกำลังพัฒนา

ภายในปี ๒๕๗๓ จะมีการประชุมว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญาภายใต้กรอบขององค์การค้าโลก ขณะนี้สหรัฐอเมริกาได้ผลักดันให้ยุโรปชี้ในช่วง ๓๐-๔๐ ปีที่ผ่านมา ได้ปฏิเสธกฎหมายที่อนุญาตให้มีการจดสิทธิบัตรในสิ่งมีชีวิต แต่ถึงขณะนี้ยุโรปจะอนุญาตให้ผ่านในเดือนพฤษภาคมที่จะถึงนี้ โดยจะมีการพิจารณาในวาระสุดท้ายโดยรัฐสภาญี่ปุ่น เดียว กันในเรื่องการผลักดันกฎหมายให้มีการจดสิทธิบัตรผู้ขาดในสิ่งมีชีวิต ในเนื้อเยื่อ ในพันธุกรรมแม้แต่ของมนุษย์เองได้ ซึ่งประเทศไทยอาจจะต้องรับเอกสารกฎหมายนี้มาใช้ถ้าไม่มีการเตรียมการต่อรองหรือต้านทาน หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงอนุสัญญาและข้อตกลงต่างๆ

เทคโนโลยีชีวภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

นอกจากนี้ ท่านทราบไหมครับว่า ประเทศไทยได้ส่งออกพันธุ์ข้าวแทนทั้งหมดที่เรามีไปเก็บไว้ในสถาบันวิจัยข้าวนานาชาติที่ประเทศไทยพิลิปปินส์ หากไทยให้สัตยาบันภายใต้อันสัญญาความหลักหลาຍทางชีวภาพ ข้าวทั้งหมดจะไม่เป็นสมบัติของชาติอีกต่อไป แต่จะเป็นสมบัติของสถาบันดังกล่าว ซึ่งบริหารโดยประเทศไทยอุดหนุน นี่คือสิ่งที่ผมคิดว่า Lew Raya มีความพยายามจะแปลง ความหมายของอนุสัญญาในทางที่ดีจนเกินไป และพร้อมๆ กับการสร้างระบบกฎหมายเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์ทางการค้าของเขาก็คือ การใช้เทคโนโลยีทางชีวภาพเพื่อย้ายสิ่งมีชีวิตและสิ่งนั้นกำลังจะเกิดใกล้ตัวเรามากขึ้นทุกที

ขณะนี้ที่ยุโรปที่เขากำลังทำได้คือการออก

กฏหมายควบคุมผลิตภัณฑ์อาหารได้ก็ตามที่มีการตัดต่อยืนส์ต้องติดฉลากและคนยุโรปมองก็พร้อมให้กันไม่ซึ่อผลิตภัณฑ์ที่มาจากกระบวนการตัดต่อ ยืนส์ ผลการวิจัยพบว่า ๘๕% ของผู้บริโภคไม่ซื้อผลิตภัณฑ์ที่มาจากกระบวนการตัดต่อ ยืนส์ เนื่องจากไม่แน่ใจในสิ่งที่ปรากร กะ ขณะนี้สหราชอาณาจักรกำลังบีบยุโรปโดยอ้างว่า สิ่งที่ยุโรปทำนั้นเป็นการกีดกันทางการค้า ชั่งพวกเราระเครือข่ายสิทธิภูมิปัญญาไทยและพยายามส่วนพิษามที่จะไปประสานงานเพื่อต่อสู้เรื่องดังกล่าว บางส่วนเราทำได้ บางส่วนเรายังไม่รู้ว่าจะเป็นอย่างไร

มีสิ่งสำคัญสองประการที่เกี่ยวกับปัญหาทรัพยากรชีวภาพ ประการแรกก็คือ โลกนี้ต้องมีกรอบกฎหมายอื่นนอกเหนือจากกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา ประการที่สองเราต้องการมาตราการปกป้องการนำผลิตภัณฑ์ที่ตัดต่อ ยืนส์เข้ามาใช้ประเทศไทย โดยอาศัยความร่วมมือของคนทุกกลุ่มในสังคม ๒ปีที่ผ่านมา กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ผลักดันกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืช ชั่งคุ้มครองพันธุ์พืชใหม่ที่ผลิตจากบริษัทเท่านั้น ไม่ได้ให้การคุ้มครองพันธุ์พืชดังเดิมของชาวบ้านแม้แต่น้อย ชั่งกระหวงสารณสุและหมอยาพื้นบ้านได้ต่อสู้และผลักดันให้มีกฎหมายใหม่ชื่อ กฏหมายคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ส่วนพวกเราได้ผลักดันกฎหมายคุ้มครองพันธุ์พืชท้องถิ่น ชั่งมีสาระว่าเมื่อได้ก็ตามที่มีการใช้พันธุ์พืชท้องถิ่น ต้องตอบแทนประโยชน์แก่ชุมชนและเกษตรกร เมื่อได้ก็ตามที่เอารัชต์ต่อ ยืนส์มาใช้ และเกิดความเสียหาย บริษัททันต้องรับผิดชอบสิ่งที่ทำ

ขณะนี้กฏหมายคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยนั้น ได้ฝ่าฝืนการพิจารณาของรัฐบาลชุดที่แล้วและอยู่ระหว่างการพิจารณาของกฤษฎีกา ส่วนกฏหมายคุ้มครอง

พันธุ์พืชท้องถิ่น ขณะนี้ก็ได้ร่างแล้วเสร็จ แต่ยังไม่นำเข้าพิจารณา สิ่งเหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการรักษาผลประโยชน์และคุ้มครองสิทธิชั้นพื้นฐานของเกษตรกรและชุมชน อย่างไรก็ตาม เรื่องนี้จะต้องมีการผลักดันในระดับโลกไปพร้อมๆ กันด้วยขณะนี้กระบวนการ การที่ใกล้เคียงกับประเทศไทยได้เกิดขึ้นแล้วในฟิลิปปินส์ อินเดียและ巴西ลิตตางก็ได้เริ่มทำเช่นเดียวกัน

ผมคิดว่า ณ จุดนี้ เครือข่ายของหมู่บ้าน เกษตรกร นักวิชาการ และหลายท่านที่เอาระบบที่ต่อสู้เรื่องนี้ พยายามมองเห็นความหวังอยู่บ้าง ถ้าหากการประชุมทบทวนข้อตกลงการค้าเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาชั่งจะมีขึ้นในปี ๒๕๔๒ นั้น กลุ่มผู้บริโภคในยุโรปและประเทศไทยสามารถร่วมมือกันขัดขวางการอนุญาตให้มีการจดสิทธิบัตรในสิ่งมีชีวิตได้ ความหวังของประเทศไทยที่จะมีกฏหมายคุ้มครองสิทธิชุมชนในภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรชีวภาพก็เป็นไปได้มากเหมือนกัน นี่คือความหวังเล็กๆ ที่เรามีอยู่ เกี่ยวกับนโยบายว่าด้วยทรัพยากรชีวภาพ

ผมยังจะบอกว่า การต่อสู้เพื่อรักษาสิทธิของชาวบ้าน สิทธิของคนในประเทศกำลังพัฒนาเพื่อรักษาทรัพยากรชุมชนในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรชีวภาพนั้น ไม่ใช่เพียงการต่อสู้ในเชิงกฎหมายหรือต่อสู้กับนักการเมืองดังที่ได้กล่าวในตอนต้น แต่สิ่งหนึ่งที่เราต้องต่อสู้คือ ความเชื่อที่ว่า กระบวนการพัฒนาในระบบทุนนิยมที่เน้นเงินตราอย่างกว่าคุณค่าอื่นของชีวิตนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ตัวผู้เมืองใหม่กับชนชั้นกลางในเมืองส่วนใหญ่ โอกาสที่จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับจิตวิญญาณ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ นั้น ดูห่างไกลออกไปทุกที่ บางที่เรารู้จักเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ได้จากชุมชนท้องถิ่น จากชาวไร่ชาวนา นั่นเอง เพียงแต่ได้ฟังเข้ามาดู มีเกษตรกรท่านหนึ่ง

ที่ จ. นครนายก ท่านอพยพมาจากสวนยกร่องในภาคกลางนี้เอง ท่านเอาพันธุ์ทุเรียนไป ๓๐ กว่าสายพันธุ์ เท่าที่ท่านสามารถรวบรวมได้ ไปปลูกไว้ท่านรักษาพันธุ์พิชเหล่านั้นไว้ด้วยความสำคัญ มีอยู่วันหนึ่งก่อนที่ท่านจะเสียชีวิต ท่านได้สั่งให้ลูกหลานของท่านว่า ให้ช่วยรักษาพันธุ์พิชเหล่านั้นไว้แทนพ่อด้วย เพราะพ่ออาจจะอยู่ได้ไม่นาน ลูกชายของท่านถามท่านว่า “ถ้ารักษาทุเรียนกับรักษาชีวิตเราไว้ พ่อจะເດືອກຂອງໄວ” ท่านบอกว่า ท่านเลือกทุเรียน นี่เป็นสิ่งที่ผมรู้สึกว่า มันอาจอธิบายไม่ได้ยังไงนักในความเข้าใจของพากเรา แต่คนที่มีวิถีชีวิตผูกพันกับระบบเกษตร ผูกพันกับเรื่องพิชและธรรมชาติ การรวบรวมพันธุ์พิชนิดหนึ่งไว้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้โดยง่าย เป็นสำเนียงที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติในวิถีการดำรงชีพของเขารอง

นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรท่านหนึ่งซึ่งหลายท่านอาจรู้จักดี ท่านสามารถเชื่อมโยงพิชพันธุ์กับชีวิต แม้กระทั่งเป้าหมายของชีวิตเรา ท่านเชื่อถุนธรรม แก้วคง เกษตรกรที่อ.ไฟศา จ.นครสวรรค์ ท่านพูดคำหนึ่งนะครับว่า “เมื่อแยกธาตุเราได้ทำให้เรารู้ว่าสายเลือดของเราจากสิ่งแวดล้อม เราเกิดจากบิดามารดาซึ่งก็คือพิชทุกชนิดผลไม้ทุกชนิด ถ้าเราทำลายสิ่งแวดล้อมก็เท่ากับเราทำลายตัวเราเอง ทำลายบรรพบุรุษของเรา” เพราะท่านคิดว่าใครทำลายสิ่งแวดล้อมเปรียบเสมือนคนอกตัญญูไม่รู้คุณบรรพบุรุษ ผมคิดว่าประสบการณ์ภายในที่ลุงฉลวยได้ปฏิบัติอันเกิดจากสมาริภวนะ เป็นสิ่งเดียวกับวิถีชีวิตชาวปกาณยอ ซึ่งหลายท่านบอกว่าพากเขา นับถือผืป้า ภูเขา ไร้อารยธรรม แต่ผมคิดว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งเดียวกัน คือหลักการสากล คำตามก็คือว่าพากเราจะสามารถสืบทอดและเชื่อมโยงสิ่งที่เกษตรกรส่วนหนึ่ง ชุมชนท้องถิ่นส่วนหนึ่งกำลังต่อสู้ในเรื่องนี้ได้อย่างไร เป็นเรื่องที่อาจทำได้ยาก

และไม่เท่าเทียมกับทุกคน แต่ผมคิดว่า มีสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นในขณะนี้คือ ระบบเกษตรกรรมที่อาศัยภูมิปัญญาใช้ทรัพยากรชีวภาพ ซึ่งเรียกว่าระบบเกษตรกรรมทางเลือกได้ถูกพัฒนาขึ้นแล้วในสังคมไทย พากเราสามารถช่วยเหลือกระบวนการเหล่านั้นของชาวบ้านได้โดยการช่วยซื้อผลิตภัณฑ์จากระบบเกษตรกรรมที่คำนึงถึงความหลากหลาย หรือช่วยรณรงค์ที่จะให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ นี่คือกระบวนการสำคัญที่จะช่วยกระบวนการการต่อสู้ของเกษตรกรและชาวไร่ชาวนา เพราะแท้ที่จริงแล้ว คนเหล่านั้นไม่ได้สู้เพื่อตัวเขารองแต่สู้เพื่อเราทุกคน สู้เพื่อโลกนี้

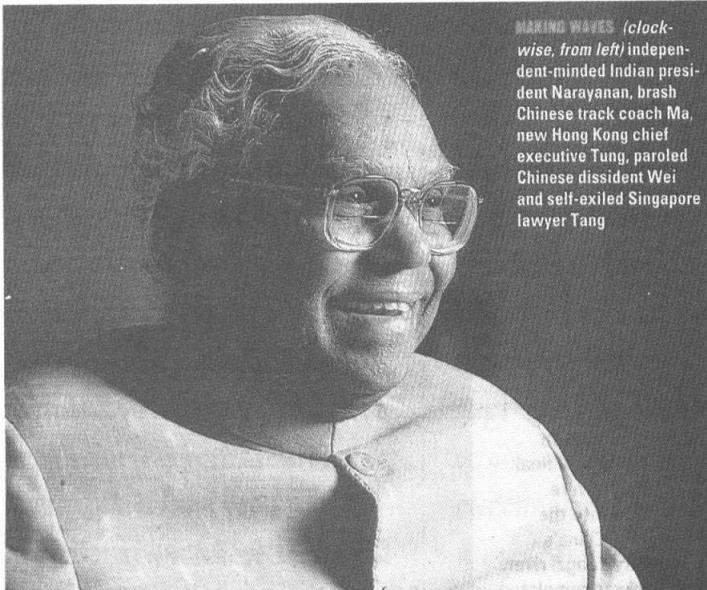

“ผมคิดว่าเรื่องห่อ ก้าวสามารถรวมหลากหลายฯ เรื่องมาอยู่ด้วยกัน ห่อ ก้าวมันยาวมากนนะ และภายในมันกลวง ในความกลวงและความยาวมันมีอะไรเยอะยะอยู่ในนั้น ต้องลองไปดูเอง แล้วคุณจะเห็นสิ่งที่เรียกว่าพลังของความรู้สึก อาย่างวันที่ผมพาคัคกี้สิริ พาแสงดาวไป ที่นอกจากไปฟังชาวบ้านแล้วได้แต่คงสิงเรียบกันหมด ป้ายแกะเล่าถึงขณะที่ปตท. เอารถจั่งตัดกินหน้าบ้านของแก แกก็งิ่งไปตะกุยดินลงมากกลบที่เดิมด้วยสองมือ ตะกุยไปร้องให้ไปไหร่ตักกี้ตักก้อก และแกลงปอร์ยสูงๆ ให้ลมพัดผ่านเข้าใส่มัน Lewแคไทน? พากชาวบ้านนี่น่าสงสาร เขาโตตเดี่ยวกำลังต่อสู้อยู่กับอะไรไม่รู้ มีริดเครื่องพากเขาก็เอาทุ่มลงในหลุมนั้นเลยพากมันเดิงเครื่องขึ้นมาแล้วชุดต่อ คราวนีชาวบ้านต้องลงไปนอนในหลุมในที่สุดก็ถูกจับไปทุกอย่างนี่เข่าเล่นะ เป็นคำอุกเล่าที่มีพลัง มีความรู้สึก มีความเจ็บปวด มีเนื้อหาที่แหลกที่ถือว่าเป็นบทกวีได้เลย ชาวบ้านเข้าพูดไม่เป็น แต่การเล่าอุกมาจากความจริง เติมไปด้วยความรู้สึก เหมือนการอ่านบทกวี...เป็นบทกวีที่ยอดเยี่ยม”

เนาวรัตน พงษ์พิญูลย์
ให้สัมภาษณ์

ไฮเตอร์ เมฆายัน ๒๕๔๗

ប្រជាវេបសមី

MAKING WAVES (clockwise, from left) independent-minded Indian president Narayanan, brash Chinese track coach Ma, new Hong Kong chief executive Tung, paroled Chinese dissident Wei and self-exiled Singapore lawyer Tang

โกจริล รามัน นารายณ์

ເອເຈົ້າ ຂົງໜໍ ເຂົ້ານ

ພໄກ ແປລ

ຖຸກປີຣະຫວ່າງເທສກາລເກີບເກີຍວ່າ
ຮັບຜູ້ພື້ນຂອງໂອນາມ ປະຊາຊົນໃໝ່
ການຕິດຕັ້ງຂອງອື່ນເຕີຍ ຈະຮ່ວມກັນຄວາມບຽນນາ
ກາຮແດ່ມຫາພລື ອົງຄົກຫັດວຽກຜູ້ທຽບຄຸນວິເຄະ
ຊື່ວັດສະນີຂອງທ່ານໄດ້ຮັບກາຮກລ່າວຂານວ່າເປັນ
ຢຸດແໜ່ງສັນຕິ ຄວາມເຫົ່າເຫັນແລະຄວາມມັ້ງຄັ້ງ
ດໍານານມີວ່າ ເຫັນເຫັນເຈົ້າສຶກເປັນທຸກໆຈາກ
ກາຮທີ່ພຣະອອງຄົມເປັນທີ່ນີ້ມຂອງປະຊາຊົນ ຈຶ່ງ
ສັງຫາພຣະອອງຄົມເສີຍ ແຕ່ກາຮຕາຍຂອງພຣະອອງຄົມ
ໄດ້ສ້າງຄວາມໂສກເສົ້າແກ່ປະຊາຊົນ ແຫ່ງເຈົ້າ
ຄູກບັງຄັບໃຫ້ຕ້ອງອນຸ່ງຍາຕໃຫ້ພຣະອອງຄົມມາແຍ່ຍືມ
ເຍື່ນປະຊາຊົນຂອງພຣະອອງຄົມ ໂອນາມຈາກຮັກ
ກາຮກລັບສູ່ໂລກມນຸ່ງຢືນໃໝ່ສັ້ນຈາ ຂອງມຫາພລື
ວ່າເປັນເວລາແໜ່ງກາຮສູ່ກສນານຮ່າເງິນຢ່າງ
ໄໝ່ຫຼຸດຫຍ່ອນ

ທຸລາຍວັນສຸດທ້າຍຂອງເທສກາລ ທຳໃໝ່

ປະຊາຊົນສ່ວນໃຫຍ່ອ່ອນເພີ້ມ ແມ້ກະນັ້ນ ມີນິ້ງວັນທັງ
ງານເທສກາລໂອນາມຈົບລົງໃນເດືອນກັນຍາຍາ ຂໍາມາລາຍາ
(ຊື່ອ່ານວ່າເມືອງເກຣາລາຄູກເຮົຍ) ຈຳນວນມາກ ໄດ້ເຮີ່ມຈັດ
ງານຈົບລົງອີກງານທີ່ນີ້ ຊຶ່ງເປັນວາຮ່າງກາຮກລັບມາຂອງ
ວິວຽບປຸງພື້ນເມືອງໃນຍຸດປັຈຈຸບັນ ຜູ້ຊື່ນີ້ມີຊີວິດຈຸດັ່ງນີ້ຍາຍ
ຊື່ອ່ານເຂົ້າຄືວ່າ ໂກຈົບລົງ ຮາມັນ ນາຮາຍັນ (Kocheril Raman
Narayanan) ຜູ້ຊື່ນີ້ເປັນອົດຕືບນັກກາຮຫຼຸດແລະສມາຊິກ
ສກາຜູ້ແທນຣາຢງົງແໜ່ງຮັບການຈົບລົງໃນຍຸດປັຈຈຸບັນ (Kerala) ຊຶ່ງເມື່ອເວົາ
ນີ້ໄດ້ຮັບເລືອກເປັນປະອານາຈີບດີຄົນທີ່ ១០ ຂອງປະເທດ
ອື່ນເຕີຍ ສິ່ງທີ່ທຳໃຫ້ຄວາມສໍາເລົງຂອງເຂົາເປັນເຮື່ອງສໍາຄັນ
ຂອງອື່ນເຕີຍຄືວ່າ ເຂົາເປັນປະອານາຈີບດີຄົນແຮກທີ່ມາຈາກ
ຄຣອບຄຣວຈັນທາລ ຊຶ່ງຕາມຄວາມເຂົ້າໂບຮາণຮູກກັນວ່າ
“ທ້າມສັມຜັສ” ເພຣະວ່າໜວຣະນະສູງຂອງອິນດູເຂົ້ວວ່າ
ກາຮສັມຜັສຄົນໃນວຽກນະນີ້ເປັນອັປັນຄລ

ນັກກາຮເມືອງຊື່ນີ້ມີຄວາມຊື່ອສັດຍືຂອງເຂົາຍູ່ເໜືອຄາ
ຕາມໄດ້ ໄດ້ຮັບເລືອກຈາກສມາຊິກຂອງສຫພັນຮີແລະສກາ

นิติบัญญัติของรัฐเกือบ ๕,๐๐๐ คน คิดเป็น
ร้อยละ ๘๕ ของคะแนนเสียงทั้งหมด โดย
ชนะคู่แข่งขันเพียงคนเดียวของเขาก็อ ที.เอ็น.
เซชัน (T.N.Seshan) ผู้ว่าท่าจารกรรมและ
พรมาน์ เขากล่าวอย่างหัวเสียในภายหลังว่า
“ที่นารายณ์ชนะนั้นเป็นเพียง เพราะว่า เขา
เป็นคนนารกรรมจันทลาล”

คำพูดของเซชันไม่ผิดที่เดียวแนก เนื่อง
จากเหตุรุนแรงระหว่างชนวรรณะสูงและ
วรรณะต่ำได้เพิ่มมากขึ้น ช่วยให้การเลือกตั้ง
ประธานาธิบดีอินเดียเป็นเรื่องของการเมือง
มีเพียงพรรคและการเมืองพรรคเดียวที่ไม่ออก
เสียงให้เขา คือ กลุ่มนิยมอินดู ศิวะ เสนา
(Shiv Sena) ซึ่งรู้กันดีว่า มีแนวคิดแบบแบ่ง
แยกชนชั้น เมื่อเร็วๆนี้ ชาวจันทลาลกล่าวหา
พรรคนิว่า เกี่ยวข้องโดยตรงหรือสมรู้ร่วมคิด
ในอุบัติเหตุที่น่าแก้ลึกลึกในบอมเบย์

เมื่อไหร่นามานี้ ชาวจันทลาลซึ่งอาศัย
ในลัมได้ก่อความวุ่นวาย เพื่อตอบโต้การดู
ถูกเหยียดหยามรุปปั้นของ ดร.เอ็มเบ็ดการ์
วีรบุรุษของชาวจันทลาล ผู้ซึ่งมีส่วนในการ
ร่วมรัฐธรรมนูญอินเดีย ชาววรรณะจันทลาล
นับพันคนแสดงความโกรธแค้นอกมา เจ้า
หน้าที่ตำรวจนิยมยิงใส่ผู้เดินบนโดยไม่มี
การเตือนล่วงหน้า ชาววรรณะจันทลาล ๙
คนเสียชีวิต เป็นที่รู้กันว่า ในอินเดีย ถ้าผู้
ชุมนุมมาจากการรณรงค์สูงกว่านี้จะไม่ได้รับ
การกระทำอันเลวร้ายเช่นนี้

ประธานาธิบดีนารายณ์ไม่สามารถ
หลีกเลี่ยงเหตุการณ์ดังกล่าวได้ ชาวจันทลาล
๑๕๐ ล้านคนถูกกดขี่ข่มเหงโดยชนชั้นสูง
เป็นประจำในอินเดีย นี้เป็นเพราะว่า เขายัง
เป็นประมุขของประเทศในระบบปรัชญาและ
ซึ่งนายกรัฐมนตรีและสภานิตสิโนใจ

เรื่องนโยบาย

กระนั้น ฝ่ายที่ทรงพลังเบื้องหลังข้อเท็จจริงที่ว่า
หลังจากได้รับเอกสารมา ๕๐ ปี อินเดียก็ได้ประธานา-
ธิบดีที่มาจากการรณรงค์ทาง มันเป็นเพียงเรื่องของเวลา
ก่อนที่ชาวจันทลาลจะเป็นนายกรัฐมนตรีต่อไป ในการ
กล่าวสุนทรพจน์แก่สมาชิกสภานิตสิโนและราษฎร หลังการ
ปฏิญาณตน นารายณ์เชื่อว่า กระแสทางการเมือง
กำลังก้าวไปสู่สิ่งที่ดีต่อชนชั้นล่างของอินเดีย “นั่นคือ
ประเทศชาติได้ผู้นำร่างตำแหน่งสูงสุดที่มาจากระดับราษฎร
หญ้า นี้คือ สัญลักษณ์ของข้อเท็จจริงที่ว่า คนธรรมดายัง
สามัญในปัจจุบันจะเข้ามาสู่กลางเวทีการเมืองของพวกรา
มันเป็นนัยสำคัญอันยิ่งใหญ่จากการได้รับเลือกของ
ข้าพเจ้า ซึ่งเป็นเรื่องน่ายินดีมากกว่าเกียรติยศที่
ข้าพเจ้าได้รับเป็นการส่วนตัว” เขากล่าว

ไม่น่าประหลาดใจที่สัญลักษณ์ของการเปลี่ยนแปลง
สังคมครั้งประวัติศาสตร์ของอินเดียเกิดขึ้นที่เกรละ ใน
การกลับไปเยี่ยมบ้านเกิดครั้งแรกของนารายณ์ หลัง
จากที่ได้เป็นประธานาธิบดี เขายังได้รับการต้อนรับอย่าง
เอ็กเกรกิ ความปิติยินดีของผู้คนในหมู่บ้านอชารูร์ ซึ่ง
เป็นหมู่บ้านบรรพบุรุษของเขามีอย่างเหลือล้น เมื่อ
นารายณ์ก้าวลงจากรถ องครักษ์ล้อมเข้า เป็นวง
ท่ามกลางผู้คนที่กรุเข้ามา และดันเขากลับเข้ารถ แต่
นารายณ์นักเลียงօอกมาสู่กลางผู้คน นารายณ์กล่าว
ภายหลังในการพูดที่หมู่บ้านว่า “ข้าพเจ้าได้รับเกียรติ
ยิ่งใหญ่นี้ เพราะว่าข้าพเจ้าเกิด เดิมโต ได้รับการศึกษา
และถูกเลี้ยงดูจากที่นี่ ผู้คนในทุกวรรณะทุกศาสนา ได้
ช่วยข้าพเจ้าให้ผ่านประสบการณ์ต่างๆมาหลาย จน
ข้าพเจ้าขึ้นมาอยู่บนจุดนี้ได้โดยปราศจากความช่มชื่น”

นารายณ์ สังกัดในกลุ่มน้ำดื่มที่ต้องชนล่างสุด
ที่มีชื่อว่าປะระวา (Parava) ในเกรละ เขายังจากการ
กดขี่ในระบบบริหาร เนื่องจากพ่อและปู่ของเขายังได้รับ
ความนับถือในฐานะเป็นหมอดินเนื่อง เมื่อยังเด็ก
นารายณ์จึงหันเที่ยวได้เสรี แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้
เดินผ่านระเบียงบ้านของเจ้าที่ติน

ตามประเพณีในอินเดียนั้น การศึกษา เป็นสิทธิพิเศษสำหรับชนวรรณะสูงเท่านั้น แต่ในเกราลา ทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้เป็นเวลามากกว่า ๑ ศตวรรษแล้ว ความชอบนี้ต้องยกให้บรรดาหมอสอนศาสนาจากยุโรป ซึ่งเปิดโรงเรียนในชุมชนสำหรับทุกคนทุกวาระ พ่อของนารายณ์เป็นผู้ที่เห็นคุณค่าของการศึกษามาก แต่เขา ก็ไม่สามารถส่งลูกทั้ง ๗ คนเข้าโรงเรียนสอนภาษาอังกฤษได้ทั้งหมด โรงเรียนซึ่งเด็กๆ เรียนอยู่ที่จะมีชีวิตอยู่ในกับจักรรดิยังกฤษและโลกกว้าง

ชีวิตของนารายณ์มีจุดเปลี่ยนอย่างน้อย ๒ จุดใหญ่ๆ จุดแรก คือ เมื่อเขายืนกรานคัดค้านความประพฤติของพ่อ ที่ต้องการให้เข้าศึกษาในโรงเรียนภาษาอังกฤษ แห่งหนึ่ง ทางโรงเรียนไม่ยอมรับเข้าเข้าเป็นนักเรียน เพราะน้ำผ้าเช่าไปฝากรเป็นนักเรียน จำวันเกิดของเขามาได้ ซึ่งความจริงวันเกิดของเขาก้อ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๔๐๔ แต่ได้บอกว่า เขาก็เกิดวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๔๐๗ ซึ่งนารายณ์ก็ใช้วันเกิดหลังตลอดมา

การเดินทางไปโรงเรียนของนารายณ์เป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากไม่มีถนน เข้าต้องเดินเท้าเป็นๆ ๑๕ กม. ข้ามลำธารน้ำแควบๆ เข้าต้องพักรการเรียนบ่อยๆ เนื่องจากพ่อของเขามีความสามารถจ่ายค่าเล่าเรียนได้ตั้งเวลา แต่ความเป็นเด็กที่กระหายความรู้เข้าจึงแอบฟังครูสอนทางหน้าต่างห้องเรียน ครูสอนเคมีมักจะอุบโลกน์ ว่า “นี่คือ หลอดทดลอง” ระหว่างสอนนักเรียน เพราะในช่วงเวลานั้นโรงเรียนประจำหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ไม่มีเครื่องมือทดลองวิทยาศาสตร์ ซึ่งก็พอแล้วสำหรับนักเรียนโดยทั่วไป การ

ชื่อหนังสือเรียนก็เป็นปัญหา แต่นารายณ์ก็ได้รับการช่วยเหลือจากพี่ชายชื่อ นีลakanian (Neelakanian) ซึ่งจะอยู่บ้านเป็นประจำเนื่องจากเป็นโรคหืดอย่างรุนแรง โดยเขามีมหังสือจากนักเรียนคนอื่น แล้วคัดลอกด้วยลายมือของเขามาให้นารายณ์

ระหว่างการเยือนเกราลา นารายณ์ได้ทำพิธีเปิดหอประชุมแห่งใหม่ของเมือง เข้าต้องประลาดใจ เมื่อมีเด็กชาย ๒ คนร้องเพลงพิเศษสำหรับเข้า “ผู้นำบางท่อนได้หันที่ จากนั้นผมก็จะได้ว่า มันคือบทกวีของผู้เออง” นารายณ์ก็ล่าว เขาร้องบทกวีนี้ขึ้นระหว่างที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมปลาย และถูกตีพิมพ์ขึ้นในชื่อ คำวิงวอนของกวี ในปี ๒๔๗๙

นอกจากนี้ในปี ๒๔๘๖ เขายังเป็นนักเรียนจัณฑาลคนแรกที่ได้รับปริญญาศิลปศาสตร์บัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง (ภาษาอังกฤษ) ในช่วงเวลาเหล่านั้น เป็นธรรมเนียมว่า ผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้รับเกียรตินิยมจะได้รับการเชิญมาเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของตน แต่นารายณ์ไม่ได้รับเชิญ เพราะความเป็นชัชวรณะต่างของเขามา เขายังได้รับการเสนอตำแหน่ง เสมือนและรางวัลเป็นหนังสือมีค่าอย่างกว่า ๓ ดอลลาร์ แต่เขามิยอมรับ เขาขอเข้ารับมหาราชาแห่งตราเวนกอร์ (Maharaja of Travancore) ซึ่งปฏิเสธที่จะให้เข้ารับเพื่อเป็นการตอบโต้ นารายณ์จึงไม่เข้าร่วมการประชุมของมหาวิทยาลัยและไม่รับปริญญา (ครั้งศตวรรษที่ห้าสิบ เมื่อนารายณ์ได้เป็นรองประธานอาธิบดี เจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยขอให้เขารับปริญญา ซึ่งนารายณ์ก็ยอมรับมันอย่างส่ง่agma)

จากนั้นนารายณ์ได้ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่สวัสดิการในโรงงานอาฐุที่เมืองเดลี แต่เขายังคงเป็นงานที่ไม่ท้าทาย เขายังหันมาเป็นทำงานหนังสือพิมพ์ โดยเป็นนักข่าวให้กับหนังสือพิมพ์ชั้นนำของอินเดียบางฉบับ เมื่อเวลาผ่านไปไม่นาน เขายังเป็นและเริ่มตั้งเป้าไปที่โรงเรียนเศรษฐศาสตร์แห่งลอนดอน (London School of Economics)

ในช่วงเวลาหนึ่งไม่มีทุนการศึกษาต่ออย่างต่างประเทศมากนัก แต่นารายณ์ก็ได้ไปศึกษาต่อที่โรงเรียนดังกล่าว (London school of Economic) โดยการสนับสนุนของนักอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นสมาชิกของชุมชนประชีชื่อ เจ.อาร์.ดี.塔塔 (J.R.D.TATA)

ในปี ๒๕๙๑ หนึ่งปีหลังจากที่อินเดียได้รับเอกราช นารายณ์นักลับจากลอนדון และได้พักกับjawaharlal Nehru (Jawaharlal Nehru) นายกรัฐมนตรีผู้ซึ่งนารายณ์ต้องการจะพบมานานแล้ว ตอนนี้ เขามีจิตหมายและนำจากศาสตราจารย์ชาโรลด์ ลาสกี เพื่อขอคำปรึกษาในเรื่องเศรษฐกิจ ด้วยระบบเศรษฐกิจเดียวที่ ๒ ในชีวิตของเขานี้ เนห์รุสัมภาษณ์เขา ๒๐ นาทีเต็ม นารายณ์ออกจากการพบปะด้วยความรู้สึกงงงวย

ไม่นานหลังจากนั้น นารายณ์เดินทางไปพม่า เนห์รุเสนองานหัวหน้าหัวหน้าบริการชาวอินเดียในต่างแดน เมื่อพม่าเกิดสังคมรากฐานเมือง เขาต้องทำหน้าที่ในการจัดส่งชาวอินเดียกลับประเทศไทย เขาเกือบจะไม่ถึงร่างกุ้งเมื่อเครื่องบินถูกอกบกภาระหรี่ยงยิ่งเครื่องยนต์ตัวบีบไปเครื่องหนึ่ง

ไม่นานหลังจากนารายณ์อยู่ที่ร่างกุ้งเมือง เขายังรู้จักกับสาวพม่าชื่อ อุษา ซึ่งต่อมาได้เป็นภรรยาของเขาระบุ

ในทุกๆ ที่ที่นารายณ์ไป ทุกๆ คนจะรู้สึกประทับใจเขาว่า ในปี ๒๕๙๑ เขายังได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเอกอัครราชทูตอินเดียประจำประเทศไทยในช่วงเวลาที่ความสัมพันธ์ระหว่างเดลีและปักกิ่งเต็มไปด้วยความตึงเครียด

หลังจากนั้น ๔ ปี ในฐานะเอกอัครราชทูตอินเดียประจำสหภาพเมริกา เขายังต้อง

ร่วมอยู่กับการสร้างสัมพันธ์ไมตรีกับคณะกรรมการรัฐบาลเรแกน

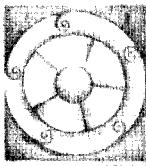
ประธานาธิบดีจากการระบุที่ “ห้ามสัมพันธ์” คนแรกของอินเดียอาศัยอยู่ในปราสาทหินทรายสีชมพูและสีครีมมีห้อง ๓๗๐ ห้อง กับพระราชและสุกสวัสดิ์ จิตรา ซึ่งทำงานอยู่ในกระทรวงต่างประเทศ สุกสวัสดิ์ ที่ส่องก็แต่งงานและอยู่ในสหราชอาณาจักร ราชภูมิคือ Rashtrapati Bhavan หรือคฤหาส์ของประธานาธิบดีอินเดีย เป็นที่อยู่ทางการที่ใหญ่ที่สุดของประเทศประกอบด้วยสวน ๖ เฮกตาร์นามแทนนิล ๙ คอร์ส สนามกอล์ฟ ๑๕ หลุม สนามโปโลและคริกเก็ต ยังไม่รวมวนอุทยานอีก “มันใหญ่เกินไปจนรู้สึกสงสัยว่า มันเป็นส่วนหนึ่งของคุณหรือคุณเป็นส่วนหนึ่งของมัน” นารายณ์นักลับ

เดือนที่แล้ว พระคริสต์การเมืองวรรณระตั้งในรัฐอุตตรประเทศ(Uttar Pradesh) ถอนการสนับสนุนัญญาติของพระคริสต์การเมืองวรรณสูง เมื่อครั้งเกิดความมรุนแรงขึ้นในสภาคองරัฐอุตตรประเทศ สภาของรัฐบาลกลางของประเทศไทยต้องการให้นารายณ์ใช้ช้อบังคับของประธานาธิบดี นารายณ์โกรศัพท์คุยกับอัยการกลาง เขายังกล่าวว่า “ผมไม่ต้องการรู้เรื่องอื่น ไม่ต้องการรู้เรื่องการเมือง ผมขอทราบว่ากฏหมายว่าอย่างไร” อัยการกลางตอบว่า ไม่มีเหตุผลที่จะบังคับใช้ช้อบังคับของประธานาธิบดี นารายณ์นักลับเป็นผู้นำอินเดียคนแรกที่ขัดต่อคำแนะนำของรัฐสภาซึ่งไม่ใช่เรื่องธรรมด้า เพราะว่าเขากำลังขัดกับพระคริสต์การเมืองที่สนับสนุนให้เขามาเป็นประธานาธิบดี เขายังเป็นคนชื่อยาย เรียบร้อย แต่จริงๆ แล้วเขายังเป็นคนที่กล้าหาญ ทำโน่นนักนั่นสือพิมพ์กล่าวว่า “เขายังเป็นเหล็กในถุงมือกำมะหยี่” และไม่มีสิ่งใดที่จะพิสูจน์คำพูดดังกล่าวได้ดีไปกว่าประวัติชีวิตของเขายัง

แปลจากนิตยสาร เอเชียไวค์ (Asiaweek)

วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๔๐

ຖຸກສ້າງຂອງສັກນ

ສັນໜ ທະສະກຸລ

ເບື່ອນຮາຍໃຈ ດວມເປັນຂອມທີ່ກລ່ນຫາຍ

ກຣນີເຂື່ອນຮາຍໃຄລສຶ່ງຜູກກລ່າວຫາວ່າມີກາຣຖຸຈົດ ເປັນເຮື່ອງສຳຄັນຊື່ຈະເກີຍວ່າເນື້ອກັບກຣນີກາຣຈ່າຍເງິນຈົດເຊຍແກ່ຮາຍງົງທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມເດືອດຮ້ອນຈາກເຂື່ອນອື່ນຈຸກມາກ ແຕ່ທີ່ຜ່ານມາ ມີກາຣນີກາຣຈ່າຍ ຈາກທາງຝ່າຍຮູບພາລແລ້ວຮາຍກາຣອອກມາທາງສື່ມວລັນເປັນຮະຍະຍ່າງຕ່ອງເນື້ອງແລ້ວສອດຮ້ອນກັນ ໂດຍໄມ່ມີກາຣນີກາຣຈ່າຍ ແຕ່ກຣນີນີ້ເປັນເຮື່ອງສຳຄັນທີ່ຄວະຈະທຳໃຫ້ເກີດຄວາມກຮຈ່າງ ຂຶ່ງຈຳຕ້ອງອາຍຸ່ຂໍ້ມູນທີ່ຮອບດ້ານແລ້ວຕຽບຕາມຄວາມເປັນຈົງ ໂດຍທີ່ນສພ.ໄດ້ລັງຫ່າວກາຣກລ່າວຫາຈາກກາຮຽນຮູ້ມາຍ່າງມາກມາຍແລ້ວ ຂຶ່ງສາມາດຫາວ່ານີ້ໄດ້ມີຢາກ ເສີຍອຮຽມຈຶ່ງຂອນເສັນອ້າຂໍ້ມູນຊື່ແຈ້ງຂອງຜູກກລ່າວຫາທີ່ສັມັກຄຸນໄວ້ປະກອບກາຣພິຈາລະນາ

ກາຣໂທເສັນອ້າຫ່າເກີຍກັບກາຣຈ່າຍຄ່າຈົດ-ເຊຍໃຫ້ຜູ້ເດືອດຮ້ອນກຣນີເຂື່ອນຮາຍໃຄລເປັນໄປອ່າງຕ່ອນເນື້ອງ ຕັ້ງແຕ່ຮູບພາລຫວານ ພຶກກໍາຍເຂົ້າມາວັບດຳ-ແນ່ງໄດ້ອາທິດຍີເດີຍ ຄອລັມນີ້ “ສັກນຜູ້ແທນ” ໃນມັດືືນ ວັນທີ ۲۷ ພ.ຍ. ۲۵۴۰ ກລ່າວ່າ “ໂຄຮງກາຣທີ່ເປັນທີ່ສັນໃຈຂອງຮູບພາລຂະນະນີ້ກີ່ອ ໂຄຮງກາຣເຂື່ອນຮາຍໃຄລ ມີຫລັກຮູ້ານຄຽບດັ່ວນວ່າ ວັດຄວິງທີ່ນີ້ກີ່ອກຮຽນຮັງທີ່ນີ້ ໂຄຮງເປັນວັດໃຈໂຄຮງເປັນກຣມກາຣຕ້ອງຄາມອົດີຄຣ ເພີ່ງເກະ ອົດີຮູ້ມູນຕີ ຂ່າວບ້ານ ເຂົ້າເຮີຍກັ້ອງວ່າໄດ້ຮັບຄ່າຈົດເຊຍເພີ່ງຄວິງເດີຍ”

ຈາກນັ້ນ ນາຍຈອງຂໍຍ ເທິງອຮຽມ ນາຍຂໍຍ ສີດືອນ ນາຍຍິ່ງພັນອົງ ມະນີກາຣແລ້ວສຸດ ນາຍພຣເຕພ ເຕະໄພບູລີ ກີ່ອກມາຕອກຍ້ວ່າ “ຕ້ອງມີກາຣຖຸຈົດເກີດຂຶ່ນຍ່າງແນ່ນອນ” ນາຍຍິ່ງພັນອົງ ຍັງກລ່າວກີ່ນ້ຳຂຶ່ນວ່າ “ສັມັກຄຸນຈົນຈ່າຍເງິນ ១០០-២០០ ບາທ ໃຫ້່ຂ່າວບ້ານມາຊຸມນຸ່ມ ຂ່າວບ້ານເທັນວ່າເປັນຄຸງແລ້ວຈຶ່ງຍອມ ແລະເປັນກາຣໄມ່ຜູກຕັ້ງທີ່ຮູ້ຕັ້ງຈ່າຍເພື່ອຈົດເຊຍໃຫ້່ຂ່າວບ້ານທີ່ບຸກຮຸກທີ່ທ່ວງ” ດ້ານກະບວນກາຣດຽວຈົບຜູ້ເດືອດຮ້ອນກົງກສັນອ້າເນື້ອງວ່າ ໄນ

ຂອນມາພາກລ “ເພີ່ງມີຄົນເຂັ້ນຕົວບອງກີ່ສາມາຮອກຮັບເງິນໄດ້ແລ້ວ” (ມັດືືນ ۲۷ ມ.ຄ. ۲۵۴۱)

ນັບຈາກ ១១ ມ.ຄ. ۲۵۴۱ ເປັນຕົ້ນມານສພ.ເຕີລິນິວີສ ໄດ້ເສັນອ້າຫ່າແບບຕ່ອນເນື້ອງ ເນື້ອຫາລະເອີດຍີບ ເກືອບທັງໝາດຕັດຈາກຮາຍງານຂອງຄະກະກຣມາອີກຮາຍໂຍບາຍແລ້ວຕິດຕາມພົງງານ ບ່ນປະມາຜາຮົມຈ່າຍປະຈຳປີ ສກາຜູ້ແທນຮາຍງົງ ແລະຂໍ້ອົດເຫັນຂອງກຣມພື້ນາແລ້ວສ່ວນເສີມພັ້ງງານ (ພ.ພ.) ກະທຽວວິທີຍາຄາສຕ່າງ ໂດຍນາຍພຣເຕພແລ້ວເຈົ້າໜ້າທີ່ພ.ພ.ໄດ້ພັນກຳຂ່າວໄປຢູ່ນີ້ທີ່ເປັນຈຸດາ ແລະນໍາມາຮົມງານ ຂຶ່ງກະບວນກາຣດ້ານ້າຫ່າສາມາຮົມເຂື່ອນຮາຍໃຄລ ໄນຕ່າງອະໄຮກັບກຣນີທ່ອກໍາຊາຍ-ພມາທີ່ຂາດ “ດຸລຍກາພ” ດ້ານຫ່າວສາມ ມີຄວາມໄມ່ຂອນມາພາກລຂອງໂຄຮງກາຣຕັ້ງແຕ່ແຮກເຮີມຈົນມີກາຣເຮີຍກັ້ອງຂອງ່ຂ່າວບ້ານ ແລະປັ້ງຈຸບັນທີ່ທ່ວງຍານຮູບພາລຂອງ່ຂ່າວບ້ານໄກທີ່ໄດ້ເປີຍປີໃຫ້ຂໍ້ມູນແກ່ສັກນຍ່າງລຳເວີຍ

ດ້ານກະບວນກາຣດຽວຈົບຜູ້ເດືອດຮ້ອນກົງກສັນອ້າເນື້ອງວ່າ ສາມາຮົມສື່ມວລັນມີຈົງ ໃນຫ່ວ່າຜ່ານມາ ເຮົກຈະ

ได้ฟังข้อเท็จจริงของกลุ่มชาวบ้านผู้เดือดร้อนและความเป็นจริงของกระบวนการตรวจสอบความเดือดร้อนอย่างตรงไปตรงมา ก่อให้เกิด

๑. ข้อมูลและความเห็นทั้งหมดที่คณะกรรมการอธิการนโยบายฯ ประมวลและนำเสนอใน “เดลินิวส์” เป็นข้อมูลของกรมพัฒนาและส่งเสริม พลังงานเพียงด้านเดียว ซึ่งโดยความจริงข้อดังนี้ ดังกล่าว ได้ขอยกตัวให้เป็นตัวอย่างดีในการประชุมคณะกรรมการ ๓ อำเภอ คณะกรรมการระดับ จังหวัด (สุรินทร์ ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด) คณะกรรมการกลางซึ่งมีนายยิ่งพันธ์ มนสิกา ร.ว. วิทยาศาสตร์ เป็นประธาน จนกระทั่งคณะกรรมการ ๔ จังหวัดได้ร่วมกับการแก้ไขปัญหาเชื่อมราชอาณาจักร ๖ ครั้ง

มติ ครม. ๖ มติให้ ๒ รัฐบาลคงไม่เป็น เรื่องเหลือใหม่ย่างแน่นอน และในเนื้อข่าว กรม พัฒนาฯ ไม่ได้กล่าวถึงว่า มีการปฏิบัติตามมติ ครม. ดังกล่าวอย่างไรบ้าง

กระบวนการตรวจสอบผู้เดือดร้อนซึ่งใช้เวลาถึง ๒ ปีเต็ม มีความชับช้อน ละเอียดอ่อน แต่คณะกรรมการก็ร่วมกันทำงานจนได้ขอยกตัวรวม กันแล้วตามลำดับ กลับถูกซึ้งใจ ใหม่โดยกรม พัฒนาฯ ว่า “เพียงชาวบ้านเชื่อมตัวรับรองกันเองก็ได้ รับเงินแล้ว”

๒. กระบวนการตรวจสอบผู้เดือดร้อน โดย แท้จริงเป็นมติของ คณะกรรมการตรวจสอบ ปัญหาอุปสรรคและความเดือดร้อนของราษฎร ซึ่ง เสนอโดยนายวงศ์ ศิริพานิช ปลัดจังหวัดศรีสะเกษ ประธานคณะกรรมการฯ ตามคำสั่งของนาย ประเทพ สูตบุตร อธิบดีกรมพัฒนาและส่งเสริม พลังงาน ที่ (บ.) ๖/๒๕๗๗ เมื่อวันที่ ๘ ก.พ.๒๕๗๗

ต่อมาคณะกรรมการจังหวัดศรีสะเกษ ประชุมวันที่ ๒๒ ก.ค. ๒๕๗๗ นายมนไท ประมูล จักโภ รองผวจ.ศรีสะเกษ ประธานคณะกรรมการ และเจ้าหน้าที่ดินจังหวัดก็ยืนยันกระบวนการ

ดังกล่าว พร้อมทั้งยอมรับข้อเสนอของนางสิริพร ไคลสูตร พอ.กองปฏิบัติการและบำรุงรักษา กรม พัฒนาฯ ที่เสนอให้ประกาศผลการตรวจสอบให้มี การคัดค้านเป็นเวลา ๓๐ วัน ซึ่งทั้ง ๓ จังหวัดก็มี การประกาศให้มีการคัดค้านดังกล่าว ปรากฏว่ามี การคัดค้านราษฎร ๖ รายในเขต อ.โพนทราย จนมีการตรวจสอบใหม่ได้ขอยกตัวในคณะกรรมการ- การระดับอำเภอ

เมื่อมีการตรวจสอบผู้เดือดร้อนเสร็จสิ้น ข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและฝ่ายราษฎรก็ได้ เชิญตัวรับรองผลในใบสอบสวนสิทธิ์เรียบร้อย

๓. กรณีที่ดินทับช้อน ๒๕๐ ราย ซึ่งได้รับ การตรวจสอบจาก คณะกรรมการสอบสวนหาผู้ ครอบครองที่ดินเพื่อจ่ายเงินค่าชดเชย ตามคำสั่ง กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ที่ ๑๗๓/๒๕๕๐ วันที่ ๑๕ ก.ย.๒๕๕๐ ระหว่างวันที่ ๑๖-๑๙ คณะกรรมการได้เรียกผู้มีรายชื่อที่ปรากฏแจ้งที่ดินทับช้อน ๒๕๐ รายมาให้การพร้อมกันต่อหน้าอนุกรรมการ และพยาน พบร่างกายต่างมีที่ดินและอยู่คุณลักษณะ แห่ง ไม่มีการทับช้อนกันแต่อย่างใด การทับช้อนเกิดจากการลงระหว่างของเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาฯ โดยลงระหว่างผู้เดือดร้อนรุ่น ๑ และรุ่น ๒ คนละ แผ่น แล้วน้ำมาระหว่างช้อนกันภายหลัง

การตรวจสอบของอนุกรรมการยังพบ การปลอมแปลงเอกสารระหว่างแผ่นที่อีก กล่าวคือ มีการวาดรูปแปลงที่ดินไว้ล่วงหน้า แล้วให้ชาวบ้าน ที่ไม่มีที่ดินมาซื้อของเอา ซึ่งทับช้อนแปลงที่ดินของ ผู้เดือดร้อนรุ่นที่ ๑ โดยเจตนา แปลงที่เขียน ปลอมชื่อบางบริเวณขึ้นเป็นตารางเรียงกันเป็น บล็อกๆ แบบบ้านจัดสรรรวม ๒๙ แปลง และเอา ชื่อชาวบ้านที่อยู่ห่างจากพื้นที่ป่าทามถึง ๑๐ ก.ม. มาลง ผู้ใหญ่บ้าน กำนันในพื้นที่ก็ยืนยันว่า คน บ้านดังกล่าวไม่เคยมีที่ทำกินແவ้น ราชภูมิซึ่ง ในแปลงทับช้อนหลายรายให้ปากคำว่า ตนมาลง

ชื่อในรูปแปลงที่ทางราชการวางไว้แล้ว

๔. ประเด็นการจ่ายค่าชดเชยให้เฉพาะผู้เดือดร้อน ๑,๑๕๔ รายที่ร่วมเรียกร้องกับสมัชชาคนจน โดยความจริงอาจมีผู้เดือดร้อนเพราะห้าจากเชื่อราซีโคลท่อมที่ติดทำกินประมาณ ๓-๔ พันคน แบ่งเป็นรุ่น ๑, ๒, ๓ ภาพข่าวถูกสร้างให้เห็นว่ากลุ่ม ๑,๑๕๔ รายเป็นผู้ได้ “สิทธิพิเศษ”

เรื่องนี้มีความเป็นมาที่ละเอียดอ่อน เกี่ยวข้องกับกลไกอำนาจ ความเชื่อฟังและกล่าวเจ้า-นายของชาวบ้านและระบบอุปถัมภ์ในสังคมชนบทรวมทั้งระบบหัวคะแนนซึ่งเกี่ยวข้องกับนักการเมือง กลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นกลุ่มที่น่าเห็นใจยิ่ง แรกที่เดียว ผู้ใหญ่บ้านบางคนก็เข้าร่วมเรียกร้องค่าชดเชย แต่ถูกห้ามและโดนบีบจากทางราชการ ฝ่ายกรมพัฒนาฯก็พยายามยืนยันนโยบายโดยการรับบุตรหลาน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านไปทำงานที่เชื่อ ทางราชการได้ทำการจัดตั้งกลุ่มคนชื่นคดค้านกลุ่มผู้เรียกร้อง จนถึงขั้นจัดม็อบชนม็อบหลายครั้ง แต่เมื่อมีแนวโน้มว่า กลุ่มผู้เรียกร้องจะได้ค่าชดเชย กลุ่มดังกล่าวจึงขอให้ชดเชยแก่กลุ่มคนด้วยพร้อมกัน แต่คณะกรรมการทุกระดับเห็นว่า ควรช่วยเหลือกลุ่มแรกก่อนและช่วยเหลือกลุ่มที่เหลือตามลำดับ โดยให้ความเป็นธรรมกับกลุ่มแรกที่ทำงานมา ๓-๔ ปี เนื่องจากและสืบเนื่องเงินทองไปมาก เข้าทำงานของคนตี้ตัวหนังหนังฉาบไปได้ครึ่งเรื่องแล้ว ก็มีคนกลุ่มใหม่เข้ามาจะให้กลับไปเริ่มฉาบใหม่ก็ไม่เป็นธรรมกับคนมาก่อน

กลุ่มชาวบ้านที่ถูกจัดตั้งเพื่อคัดค้านกลุ่มผู้เรียกร้องชุดแรกและต่อมาหันมาเรียกร้องค่าชดเชยนี้ (จำนวน ๑,๖๗๓ ราย) นานเข้ารู้ตัวว่า ถูกหลอกเป็นเครื่องมือของทางราชการ ทันไม่ได้ก็แยกตัวออกจาก เข้าร่วมชุมชนกับสมัชชาเกษตรกรรายย่อยภาคอีสาน เมื่อกลุ่มนี้หนีออกมา ทาง

ราชการและกรมพัฒนาฯก็ไปจัดตั้งคนกลุ่มใหม่ขึ้นมาค้านอีก รวบรวมคนทั้งในและนอกพื้นที่ได้ ๘,๐๐๐ ชื่อ ซึ่งนี้เริ่มมีนักการเมืองเข้ามาแทรกแซง แต่ปัจจุบันผู้เดือดร้อนจริงรุ่นที่ ๓ นี้ ก็ไม่ยอมถูกหลอกอีกต่อไป จึงแยกตัวออกจาก ๗๐๐ กว่าคนและกำลังชุมชนมุ่งหน้าทำเนียบรัฐบาลในปัจจุบัน

๕. ประเด็นกล่าวหาว่า ที่ดินเป็นพื้นที่ป่า มีน้ำท่วมถึงไม่สามารถใช้ทำกินได้ และไม่มีรองร้อยการทำประโยชน์ นับเป็นการกล่าวหาเอาง่ายๆ อย่างปิดหูปิดตา ถ้าไม่จงใจบิดเบือนและโกหกันแล้ว ในพื้นที่ดังกล่าว จะพบว่าชาวบ้านทำประโยชน์ได้มากกว่าพื้นที่นาทั่วไปเสียอีก งานวิจัยของสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯเองก็ระบุว่า มีครัวเรือนร้อยละ ๘๘.๖ มีที่นาในบริเวณบุ่ง-atham ทำกินกันมานาน ๑๐๐-๑๕๐ ปี พื้นที่เฉลี่ยครอบครัวละ ๑๐.๐ ไร่ ผลผลิตข้าวเฉลี่ย ๕๕๕.๖ ก.ก./ไร่ เพราะเป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ของตะกอนแม่น้ำ ชาวบ้านครอบครองและทำประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ราชการไม่ออกเอกสารสิทธิ์ให้ เพราะเห็นว่าเป็นพื้นที่นาทั่วมีถึง แต่ในชุมชนก็มีการยอมรับสิทธิ์ในที่ดินตาม Jarvis ประเพณี

นอกจากนี้ ตามมติ ครม. ๑๑ ก.ค. ๒๕๓๒ กรมพัฒนาชุมชนยอมรับสิทธิ์ในที่ดินของชาวบ้านมา ๙ ปีแล้ว และมีการจ่ายค่าชดเชยให้ทุกเชื่อ ถ้ากรมพัฒนาฯไม่ยอมรับสิทธิ์นี้ คงต้องพบกับปัญหามวลชนในทุกเชื่อที่จะสร้างต่อไป

๖. การกล่าวหาว่ามีการทุจริต ชาวบ้านได้ค่าชดเชยครึ่งเดียว ควรระบุให้ชัดถ้ามีหลักฐานควรได้ตรวจสอบบัญชีธนาคารของชาวบ้านว่า ได้รับเงินครบหรือไม่ ก็สามารถหาข้อยุติได้ และพบความจริงอีกด้านที่ไม่ได้เป็นข่าวคือ ชาวบ้านทุกคนได้รับค่าชดเชยครบบาททุกสถานศึกษา และ

พร้อมใจกันบริจาคเข้ากองกลางตั้งเป็น “กองทุนอนุรักษ์ป้าหมาย” เพื่อสนับสนุนการดูแลรักษาป้าที่เหลือจากน้ำท่วม ให้สามารถนำไปประกอบอาชีพส่วนหนึ่งใช้ประสานงานเพื่อแก้ปัญหาผลกระทบอื่นๆ เพราะเชื่อรำย์ไศลยังก่อผลผลกระทบอื่นอีกหลายด้าน เช่น น้ำท่วมที่นาหลังคันดิน การแพร่กระจายของน้ำและดินเค็ม ซึ่งรอวันแสดงตัวออกมากอีกไม่ช้า ซึ่งกรมพัฒนาฯ ไม่ได้แสดงความรับผิดชอบอะไรในปัญหาดังกล่าว

ข่าวกรณีรำย์ไศลถูกปั่นให้เป็น “ข่าวร้าย” ชื่อ “ขายได้” และเพื่อสกัดจุดฝ่ายค้านในการอภิปรายไม่ไว้วางใจเมื่อ ๑๘-๒๑ มี.ค. ๒๕๔๑ ที่ผ่านมา ซึ่งพระครรภูบากกิใช้ประโยชน์จากข่าวดังกล่าว

ข่าวรำย์ไศล เมื่อถึงที่สุดแล้ว จะเป็น

เครื่องมืออันวิเศษสุดที่จะอ้างไม่จ่ายค่าดูแล แก่กรณีปัญหาอื่นของสมัชชาคนจน เช่น เชื่อൺสิรินธร เขื่อนปากมูล โครงการ คจก. ฯลฯ

ถ้าหากฝ่ายต้องการให้ความจริงปรากฏออกมายาวแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความเป็นกลางไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับกรณีนี้ ได้ส่วนข้อเท็จจริงออกมายให้ลับເຍີດ ซึ่งฝ่ายชาวบ้านได้ประกาศออกมารแล้วว่าพร้อมพิสูจน์

เพราะลิ่งที่หายไปจากการณีรำย์ไศลไม่ใช่ “เงินหาย” (ตามข้อบกความในมติชน ๒๒ มี.ค. ๒๕๔๑)

แต่ลิ่งที่หล่นหายไปก็คือ “ความเป็นธรรม” นั่นเอง

หนังสือพิมพ์พุทธศาสนา

หลักศาสนาธรรมนั้นด้านหนึ่งเปรียบเสมือนเป็น “เครื่องมือ” ที่จะใช้ดัดแปลงหรือแฝงด่าง “อวิชชา” อันเป็นอุปสรรคของความสำเร็จ และเป็นเหตุปัจจัยเบื้องต้นของทุกชั้นหมอด โดยเครื่องมือนั้นจะต้องถูกใช้งานและเตรียมให้พร้อมที่จะใช้งานได้อยู่เสมอ ไม่ใช้มีไว้สำหรับบุชา ดังเช่นรูปเคราพ หลักธรรมของทุกศาสนาจะต้องสามารถใช้ในชีวิตประจำวันของผู้คนเพื่อความสงบเย็นตามอัตภาพของตนได้ พร้อมๆ กันกับนำไปสู่ที่สุดแห่งทุกชั้นในรูปแบบต่างๆ ตามครรภารความเชื่อและคำสอนของศาสดาทั้งหลาย จึงไม่มีเหตุผลอันใดที่จะมีการปิดกั้นความร่วมมือระหว่างศาสนา ในการร่วมกันเรียกร้องให้นำหลักศาสนาธรรมมาใช้ในกิจการทุกด้านของมนุษย์ ทั้งที่กระทำต่อมนุษยชาติตัวกันเองและที่จะพึงกระทำการต่อสตรีพสิ系数่างน้อยที่สุดก็ในระดับศีลธรรมเป็นอาทิ

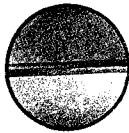
ด้วยแนวทางดังกล่าวอย่างมหماຍถึงการที่ “หนังสือพิมพ์พุทธศาสนา” จะต้องเป็นเวที เป็นสนามทางปัญญา ที่ “สหายธรรมทาน” ทั้งปวงสามารถใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างสูงสุด ตามศักยภาพที่หนังสือพิมพ์ฉบับนี้มีอยู่ “เรา” พร้อมที่จะร่วมแลกเปลี่ยนกับท่าน ทั้งนี้ โดยผ่านจดหมาย ข้อเขียน คำแนะนำ หรือข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์ กรุณาติดต่อกับกองบรรณาธิการ “หนังสือพิมพ์พุทธศาสนา” โดยตัววน ในฐานะผู้มีพันธกิจต่องกันเรื่องกับยานมิตร

จากบทบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์พุทธศาสนา ปีที่ ๖๖ เล่ม ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑

กำหนดออก : ออกเป็นรายตรีมาส ในเดือนกุมภาพันธ์ พฤศจิกายน สิงหาคม พฤศจิกายน (มีรวมเล่มบ้างเมื่อจำเป็น)

อัตราค่าบำรุง : ปีละ ๑๐๐ บาท (เริ่มใช้อัตรานี้ตั้งแต่ ปี พ.ศ.๒๕๔๑)

การส่งเงิน : ต้องส่งพร้อมกับบอกรับ ทางเชือกของขวัญ ตัวแลกเงินไปรษณีย์ หรือ ธนาณัติ สั่งจ่ายในนาม คณะกรรมการ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ไซ ๙๔๑๐

มองลอดหน้าต่างวัด

១៤ មីនាកំ កុំហួលិកបៀនលោក

ที่ ามกกลางการผุดขึ้นของเขื่อน ที่อ้างว่ามีประโยชน์อเนกอนันต์ ตั้งแต่ยุคสมัย การสร้างเขื่อนเกิดขึ้นใหม่ๆ เมื่อวิศวกรอเมริกาได้สร้างเขื่อนสูญเวอร์กันแม่น้ำโคโลราโด ได้สำเร็จ ในปี ๒๔๗๘ ในด้านกลับกัน การอาชนะธรรมชาติตัวการสร้างเขื่อน ก็ได้ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การสร้างเขื่อนในระยะหลังๆ จึงถูกต่อต้านมากขึ้นจากแทนทุกที่ทั่วโลก ทั้งจากประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ แม้แต่ภาครัฐและภาครัฐก็หันกลับมาต่อต้านเขื่อนมากขึ้น

ในปี ๒๕๗๗ นายดานียล พีเบรต์ ผู้อำนวยการหน่วยพัฒนาแหล่งน้ำ ที่เป็นหน่วยงานสร้างเชื่อนที่ใหญ่ที่สุดในอเมริกา ได้ออกมาประกาศว่า “ยุคสมัย แห่งการสร้างเชื่อนในอเมริกาได้ยุติลงแล้ว”

ที่อียิปต์ ประธานาธิบดี肖สนี Nugraha ได้ออกมาเรียกร้องให้ชาวอียิปต์ออกมาร่วมกันศึกษาผลกระทบจากการสร้างเขื่อนอัสวาน สำหรับประเทศไทย การคัดค้านการสร้างเขื่อนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐของก็ได้เกิดขึ้นในหลายโครงการ อาทิ การคัดค้านเขื่อนลำสะพุงของเจ้าหน้าที่เขตกรุงเทพมหานครสัตว์ป่าเขียว จ.เลย เมื่อปีที่แล้ว

สำหรับภาคพลเมือง การคัดค้านเชื่อง ได้แพร่ไปทุกมุมโลก ในอินเดีย ประชาชนยอมให้น้ำจากเชื่อนนาร์มาดา ท่วมตายแทนที่จะยอมรับการบีบบังคับ อพยพออกจากถิ่นฐานเดิม

ขณะที่ในบริษัท ทุกวันที่ ๑๔ มีนาคมของทุกปี ประชาชนได้กำหนดให้เป็นวันหยุดเชื่อฟังของประเทศไทย สำหรับประเทศไทย การต่อต้านเชื่อฟันได้เกิดขึ้นพร้อมๆ กับการสร้างเชื่อฟันภัยมิพล เชื่อฟันขนาดใหญ่แห่งแรกที่ถูกสร้างขึ้นในปี ๒๕๐๔

ด้วยการตระหนักรถึงความสำคัญของภาคพลเมือง ที่จะต้องรวมตัวกันเป็นเครือข่ายระดับโลกในการต่อต้านเชื้ອน ในเดือนกันยายน ปี ๒๕๓๘ การประชุมประจำปีของขบวนการคัดค้านเชื้อโนราชิล (MAB) ได้มีการเสนอให้จัดการประชุมนานาชาติของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากเชื้อไข้ขี้น หลังจากนั้น ได้มีการประชุมผู้ได้รับผลกระทบจากเชื้อไข้ขี้นจากแต่ละประเทศในภูมิภาคขึ้น สำหรับในเยอเรียได้มีการจัดประชุมครั้งแรกที่เชื่อนนาร์มาดา ประเทศไทยเดียว เมื่อปี ๒๕๓๘ โดยมีตัวแทนจากประเทศทั่วโลกเข้าร่วมด้วย

ต่อมาในวันที่ ๑๑-๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ องค์กรเครือข่ายขนาดใหญ่ในแต่ละภูมิภาค ประกอบด้วย บวนการคัดค้านเขื่อนแห่งราชอาณาจักร (MAB) เครือข่ายหยุดเขื่อนแห่งชีลี เครือข่ายแม่น้ำนานาชาติ (IRN) บวนการปกป้องน้ำมารดาแห่งอินเดีย และเครือข่าย

แม่น้ำแห่งยุโรป ได้รวมกันเป็นเจ้าภาพจัดให้มีการประชุมนานาชาติ ประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากเชื่อมขึ้นที่เมืองคิวริทีบा ประเทศบรัสเซลส์ โดยมีผู้แทนประชาชนและนักสิ่งแวดล้อมจาก ๒๐ ประเทศ รวมทั้งตัวแทนองค์กรสิ่งแวดล้อมและชาวบ้านจากประเทศไทยเข้าร่วม

นอกจากการแลกเปลี่ยนการต่อสู้เรื่องเชื่อมจากแต่ละประเทศแล้ว ที่ประชุมยังได้ตอกย้ำให้มีการประกاش คิวริทีบा เพื่อยืนหยัดความมีสิทธิ์ความเป็นมนุษย์และวิถีชีวิตของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากเชื่อม และกำหนดให้วันที่ ๑๕ มีนาคม ของทุกปี เป็นวันหยุดเชื่อมโลก โดยมีคำขวัญที่จะใช้ร่วมกันว่า “น้ำเพื่อชีวิต ไม่ใช่เพื่อความตาย”

จาก นสพ.ไทยโพสต์

สดติใหม่คนไทยเป็นหนี้ต่อหัว ๗) หมื่นบาท

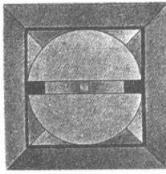
รายงานข่าวจากวารสารประชากรและการพัฒนาเปิดเผยว่า ใน การสำรวจหนี้ของประเทศไทยภูมิภาคต่างๆ มีรายงานว่า ประเทศไทยมีหนี้ต่างประเทศสูงถึง ๙๘,๙๔๑ ล้านдолลาร์สหรือ (คิดสิ้นสุดเมื่อกลางเดือนมิถุนายน ๒๕๔๐) สูงเป็นอันดับ ๒ รองจากประเทศเกาหลีใต้ ซึ่งมียอดหนี้รวม ๑๖,๘๔๒ ล้านдолลาร์สหรือ หากเฉลี่ยหนี้ของไทยต่อหัวต่อคนประมาณ ๑,๖๔๗.๓ ดอลลาร์สหรือ ๗๔,๐๘๗.๕๐ บาท ขณะที่เกาหลีใต้มีหนี้ต่อหัว ๒,๕๔๕.๒ ดอลลาร์สหรือ

ทั้งนี้ ถ้าพิจารณาการแบกรับภาระหนี้ คิดต่อหัวเป็นร้อยละของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชากรติด (จีเอ็นพี) แล้ว ประเทศไทยจะมีภาระหนี้สูงกว่าเกาหลีใต้โดยเป็นหนี้ต่อหัวร้อยละ ๖๐.๐๘ ของจีเอ็นพี ส่วนเกาหลีใต้คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๒๙ ของจีเอ็นพี หมายถึงปีหนึ่งคนไทยหาเงินได้ ๑๐๐ บาท เป็นหนี้ต่างประเทศถึง ๖๐ บาท

สำหรับประเทศไทยอาชีวันอื่นๆ เช่น อินโดนีเซีย มียอดหนี้รวม ๖๐,๖๗๖ ล้านдолลาร์สหรือ หรือร้อยละ ๓๐.๒๙ ของจีเอ็นพี มาเลเซีย ๓๒,๘๗๑ ล้านдолลาร์ คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๑๗ ของจีเอ็นพี พิลิปปินส์ ๑๖,๕๐๑ ล้านдолลาร์สหรือ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๔๑ ของจีเอ็นพี ส่วนประเทศไทยมียอดหนี้รวม ๔๕,๖๙๙ ล้านдолลาร์สหรือ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๙ ของจีเอ็นพี

จากหนังสือพิมพ์ มติชน
วันอังคารที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๑

ព្រៃអនំសីវសេចិយររម

หลักเกณฑ์ปฏิบัติ
สำหรับการใช้บริการศูนย์หนังสือเสียงธรรม

๑) หากท่านมีความต้องการหนังสือเล่มใดที่ทาง
กองสารานุรักษ์ได้แนะนำผ่านทางรัฐบัญชีสือแล้ว ขอได้ส่ง
จดหมายหรือไปรษณีย์บัตรแจ้งความจำนง พร้อมระบุชื่อ^๒
หนังสือที่ท่านต้องการ มาให้ทางเจ้าหน้าที่ได้ทราบ ทั้งนี้
โดยข้อดีครั้งละ ๑ เล่ม โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ

๒) การให้บริการดูทันสีสืบเชิงรัมณ์ เพื่อจุดประสังค์สนับสนุนการศึกษาค้นคว้าของ วิกาช สามเณร และแม่ชี เป็นหลัก ดังนั้น ภายหลังจากที่ผู้จัดทำได้ส่งหนังสือไปถวายแล้ว หากท่านมีความสนใจหนังสือเล่มอื่นอีก ขอให้แสดงความจำนงพร้อมระบุชื่อหนังสือที่ต้องการมาให้ทางเจ้าหน้าที่ได้ทราบและเขียนไว้บนรัมณ์หรือเสนอความคิดเห็นที่ได้จากการอ่านหนังสือเล่มก่อนมาด้วย

สำหรับท่านผู้อ่านที่เป็นชาวสันนิ หากร้าน
สนใจหนังสือที่เราแนะนำ ก็สามารถสั่งซื้อผ่านทางคุณพ.
ในราคากิ๊กพิเศษ ๒๐% โดยส่งรายชื่อหนังสือที่ต้องการ
การมาที่ ดูหันสือเสิยร์รอม ๑๙๔ ซอยวัดทองนพคุณ
ถนนสมเด็จเจ้าพระยา คลองสาน กทม. ๑๐๖๐๐ ชนาณตี
สั่งจ่าย นายพรพงษ์ เวชมาลีนนท์ ป.ล. คลองสาน

อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อฝึกตนให้สมบูรณ์พร้อมด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน มีชีวิตชีวา อาจหาญและมีลักษณะอันน่านับถือ แทนด้วยหลักการแห่งพยัคฆ์ ราชสีห์ ครุฑ และมังกรในฐานะของเกียรติภูมิสี่ประการ

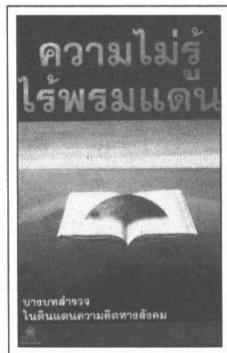
การไปสู่จุดหมายอาจจะได้รับแรงบันดาลใจจากวิธีการของ “ชัมบาลा” เพื่อให้จุดหมายดังกล่าวไม่ไกลกว่าหัวใจนักสงฆ์

ເປີດແລ້ວ

เที่ยวชมการแสดง ช้างแสนรู้ ล่องแพ ท่ามกลางธรรมชาติอันงดงามสองฝั่งลำน้ำมูลและลำน้ำชี
มีอาหารเครื่องดื่มไว้บริการ ทุกวัน...ดังเดบันดีเป็นต้นไป นักท่องเที่ยงเชิงอนุรักษ์ไม่ควรพลาด
ดำเนินการโดย กลุ่มแม่บ้านเพื่อการพึ่งตนเอง บ้านตากลาง อ.ท่าฉูม จ.สุรินทร์
ติดต่อสอบถามได้ที่ หมู่บ้านช้าง (๐๕๕) ๕๑๔-๕๕๕, (๐๑) ๙๑๐-๔๗๖

ฉบับที่ ๓๙ ปีที่ ๔ พฤษภาคม - สิงหาคม ๒๕๔๑

ເສດຖະກິບ

ความไม่รู้ไว้พรหมแด่น

วีระ สมบูรณ์ เขียน

มูลนิธิゴมลคีมทอง พิมพ์

ขายที่เดียว
ในพิมพ์ความดีด้วยความ

ด้วยโรค “โลกานุวัตระเฟือ” ถูกสนใจด้วยข้อมูลข่าวสารหรือถูกการโปรโมชันต่างๆ ล่อหลวงให้หลงว่า สิ่งใดจริง สิ่งใดหลอก นอกจากนี้ ผู้เขียนยังได้ “อ่าน” และ “แгарอย” ความคิดของนักประชัญญ์ในอดีต และปัจจุบันด้วยสีลาอันลุமลึก เช่น มาเรกซ์ รัศกิน โสกรاتิส และฟริตจอฟ คาปร้า เป็นต้น

“ความไม่รู้ไว้พรหมแด่น” จึงเปรียบเสมือนแผนที่ทางความคิด ชี้งำนวจเข้าไปในดินแดนต่างๆ ทางสังคม ผู้ที่ต้องการเดินทางท่ามกลางยุคสมัยอันวิกฤตอย่างเท่าทัน และปราณจะก้าวเดินออก จากความอับจนนี้ ถ้ารู้จักใช้แผนที่นี้ให้เป็นประโยชน์แล้วจะง่าย ย่อมไม่น่าจะหลงทางไปสู่ความมีดมีดอีก เป็นแน่แท้

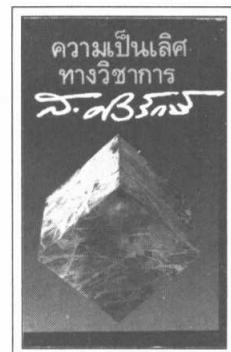

ความเป็นเลิศทางวิชาการ

ส. ศิวรักษ์ เขียน (พิมพ์ครั้งที่สอง ปรับปรุงใหม่)

สำนักพิมพ์ติชน, ขนาด ๑๖ หน้ายกพิเศษ

หนา ๑๙๘ หน้า ราคา ๙๕ บาท

หนังสือเล่มบาง ๆ ซึ่งออกแบบปกได้อ่าย่างสวยงามหรือขึ้นด้วยผลงานระดับ “มีอ่าซีพ” ของนิวติ กองเพียรเล่มนี้ ประกอบด้วยบทความของอาจารย์สุลักษณ์ ศิวรักษ์สองบทด้วยกัน กล่าวคือ บทความ ขนาดยาวเรื่อง “ความเป็นเลิศทางวิชาการ” ที่ปรับปรุงใหม่เพื่อการตีพิมพ์เป็นตอนๆ ในมติชนสุดสัปดาห์ ตั้งแต่ฉบับวันที่ ๘ เมษายนถึงฉบับวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ จากเรื่องเดิมชื่อคณะกรรมการศาสนาเพื่อ- การพัฒนาจัดพิมพ์เมื่อพ.ศ. ๒๕๓๓ โดยท้ายเล่มมีบทความเรื่อง “แนวคิดทางปรัชญาไทย” เป็นภาคผนวก

ในฐานะ “ผู้อ่าน” ที่ชื่นชมแนวคิดและทรงคุณของ “ส. ศิวรักษ์” คนหนึ่ง หากจะกล่าวโดยไม่ เกรงใจแล้ว หนังสือเล่มนี้นับได้ว่า ไม่มีอะไรใหม่ไปกว่าผลงานชิ้นอื่นๆ เพราะเมื่อสืบสานไปถึงความ พยายามแต่เริ่มต้นของผู้เขียนที่จะ “ชี้ชุมทรัพย์” แก่สังคมสยามมาตั้งแต่ก่อตั้งจากการไปศึกษาและทำงาน ในต่างประเทศเมื่อหลายทศวรรษก่อนแล้ว ถือได้ว่า นี้เป็นเพียงอีกครั้งหนึ่งในความอุตสาหะและข้าเล่า

ที่จะบอกกล่าวถึงทุกชั้น級 และสมุทัยสัจจ์อันผู้คนบนแผ่นดินนี้ฟังตระหนัก เพื่อจะได้มองเห็นนิรริสัจจ์และมารคสัจจ์ต่อไป แต่กราณ์นักตาม แม้ว่าจะมีพัฒนาการทั้งรูปแบบ-เนื้อหา และวิธีการนำเสนอให้ดียิ่งขึ้น เพียงไร เท่าที่ผ่านมา ดูเหมือนว่าจะหาคนรับฟังและเข้าใจได้ไม่ง่ายนัก มิพักจะต้องกล่าวถึงการใช้โยนิโสมนสิการเพื่อหาข้อสรุปซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติ

จะว่าไปแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้นกับความพยายามและแนวคิดของผู้เขียนความเป็นเลิศทางวิชาการ เล่มนี้ ช่างละเมียดกับเหตุการณ์ในยุคสมัยของนักประชัญญ์กริก เช่น เปลโต หรืออริสโตเตล อยู่ไม่น้อย กล่าวคือ “ความเป็นเลิศทางวิชาการ” ที่มักจะก่อผลกระทบต่อโลกอย่างลึกซึ้งในระยะต่อๆ มาของนักประชัญญ์เหล่านั้น แทนจะไม่มีอิทธิพลกับชนชั้นนำหรือมหาชนร่วมสมัยเอาเลย

บทความเรื่อง “ความเป็นเลิศทางวิชาการ” แบ่งออกเป็น ๙ ตอนสั้น ๆ ผู้เขียนเริ่มต้นด้วยการที่ให้เห็นถึงปฐมฐานของภูมิปัญญาตะวันตกยุคปัจจุบัน อันมีอำนาจครอบงำและทรงอิทธิพลต่อโลกและมนุษยชาติอย่างไม่เคยมีมาก่อน หรืออาจกล่าวได้ว่า ความเป็นเลิศและเสรีภาพทางวิชาการของตะวันตกโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะย้อนหลังไปสองศตวรรษเศษ ที่มีการขยายผลและประยุกต์ใช้จนกลายเป็นกระแสหลักของโลกไปแล้วนั้น เป็นต้นเหตุของผลกระทบต่อสรรพสิ่งมากกว่า yüคใดๆ ที่ผ่านมาได้อย่างไร

ผู้เขียนได้ดึงข้อสังเกตุและแสดงข้อมูลต่างๆ ให้เห็นว่า พัฒนาการทางวิชาการที่เกิดขึ้นในยุคปัจจุบัน ในที่สุดได้แฝงขยายไปยังสหรัฐอเมริกาและภูมิภาคอื่นๆ เป็นลำดับนั้น มีเค้าเรื่องมาจากกุศลภัท韶 สามโดยมีอิทธิชาและอัตตวุทุปาน เป็นตัวกระตุนอันสำคัญยิ่ง ทั้งนี้ โดยมีสถานการณ์การคลื่นลายตัวทางสังคมเป็นปัจจัยแวดล้อม แม้เมื่อเริ่มต้นยุคสมัยแห่งการตื่น (The Age of Enlightenment) จะมีนัยแห่งการต่อสู้เพื่ออิสรภาพและเสรีภาพของราษฎรสามัญอยู่เบื้องหลัง แต่ปรากฏการณ์เหล่านั้นก็มี “ดันมหาทางวิชาการ” ที่จะแสวงหาเสรีภาพเพื่อไปสู่ความเป็นเลิศของปัญญาชนเป็นแรงขับเคลื่อนอยู่ด้วยไม่ใช่น้อย

ขณะแสดงสาเหตุและความเป็นมาแห่งการหลงผิดทางวิชาการของโลกและของสยาม ผู้เขียนก็ได้ชี้แจงโน้มหรือกระแสใหม่ของความเป็นเลิศทางวิชาการในตะวันตกให้พิจารณาไปด้วย พร้อมๆ กับการอธิบายถึงความเป็นเลิศและความเป็นใหญทางวิชาการแบบตะวันออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแบบพุทธ ตลอดจนลู่ทางที่น่าจะร่วมกันสร้างขึ้นในแนวทางวิชาการของแผ่นดินนี้ อย่างไรก็ตาม กล่าวในเชิงมารควิช แล้ว ในบทความนี้ ผู้เขียนเน้นย้ำไปที่พระสงฆ์และมหาวิทยาลัยสงฆ์เป็นด้านหลัก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะแต่เดิมมุ่งจะแสดงความคิดนี้ต่อพระสงฆ์และมหาวิทยาลัยสงฆ์เป็นลำดับ

ในส่วนภาคผนวกเป็นบทความสั้นๆ เรื่อง “แนวคิดทางปรัชญาไทย” ซึ่งแสดงแก่ภาควิชาปรัชญาและศาสนา คณะกรรมการและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๗๑ ก็แบ่งออกเป็น ๕ ตอนสั้นๆ เช่นเดียวกัน เนื้อหาว่าด้วยการวิพากษ์ปรัชญาตะวันตกโดยย่อ และกล่าวถึงอิทธิพลที่มีต่อสังคมสยามในลักษณะที่ผู้สืบทบทวนในสังคมรับเอากระเพื่องมาใช้อย่างไม่เข้าใจหรือรู้ไม่จริง กระทั้งแยกแยะแก่นแก้มไม่ได้อาทีเดียว ทั้งในเรื่องสังคม เศรษฐกิจ การเมือง หรือกระทั่งการพิจารณา ขณะเดียวกัน ผู้เขียนได้นำเสนอความเป็น “ไทย” ในหลายมิติให้พิจารณา ในฐานะพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการวางแผนรากฐานเพื่อแนวคิดทางปรัชญา อย่างไทยอันควรมีพุทธกรรมและเป็นแนวหลัก

แม้ว่านั้นสือบางๆ เล่มนี้จะมีเนื้อหาหลักอันย่นย่อ มิได้อธิบายความโดยพิศดาร แต่ก็นับว่า nave สนใจอยู่มีใช่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่เพิ่งกระเด็นกระดอนออกจากงานด้วยผลกระทบจาก

กระแสงหลักเมื่อคราวพองสบู่แตก รวมทั้งพระภิกขุสามเณรที่มุ่งในความเป็นพุทธสาวก อันความเป็น “ไทย” ในทิภูมิจีเป็นพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งตัวยเช่นเดียวกัน และสำหรับผู้แสวงหาอาหารทางปัญญาโดยทั่วไปแล้ว “น้ำพริก” ถ้าyle็กของ ส. ศิริรักษ์ ถ้ายนี้ยังรสจัดและชวนให้ลึกลับข้าวอีกๆ ได้ เช่นเดิม

เจียม สมศรี

รายชื่อผู้บริจาคสร้างพระเพรพินาศ ๖๕๐ รูป ถวายวัด Lhumorab ของที่เบต

นายอดิศร อัมพาผล	๕๐๐ บาท	คุณเกษรากรณ์ อธิกุลวงศ์และครอบครัว	๔๕๐ บาท
คุณไชแสง-คุณย่าหอม-คุณแม่เพญแข	๒,๐๐๐ บาท	คุณยาหยหมุนเยียง แซ่ตั้ง	๔๕๐ บาท
คุณสุนิ โรงพิมพ์เรือนแก้ว	๔๕๐ บาท	คุณวิชัย ตันตระเชรุณี	๒,๗๐๐ บาท
นายกรุณา-นางเรืองอรุ่ง ฤคคลาสัย	๔๕๐ บาท	คุณบุญมา สถาปัตยวงศ์	๔๕๐ บาท
คุณเพชรรัตน์ วิกัมรุ่ใจโรจน์	๔๕๐ บาท	ศ.ดร.ปรีดี เกษมทรัพย์และคณะ	๕,๔๐๐ บาท
คุณพิศวุฒิ โภมาภก	๔๕๐ บาท	คุณจินتنا แม่นชู, คุณเพรมจิต ตันเยาวลักษณ์	
คุณสมชาย-คุณลัดดาวรรณ หาญจิตต์เงชม,	๐,๐๐๐ บาท	และครอบครัวบุตรสังชະ	๖,๖๗๐ บาท
นางประยร วัฒนวิทย์กิจ	๒,๐๐๐ บาท	คุณสจิต รัตนโฉมศรี	๔๕๐ บาท
คุณมณฑelliรุ่ง-คุณจำรัส ฤกษ์ณพันธุ์	๑,๐๐๐ บาท	คุณทองสัย พรหมดี	๙๐๐ บาท
คุณบุญรุ่ง พัฒโนทัย	๑,๐๐๐ บาท	คุณพ่อฟอง ลังเข้าแก้ว	๔๕๐ บาท
คุณคงภาพ สุทธิธรรมวงศ์และครอบครัว	๕๐๐ บาท	คุณอุลจิติก ตุลละลัมพะ	๑,๘๐๐ บาท
Ed & Lois Languak	๑,๙๘๐ บาท	อ.ธีรatham/คุณสาวนีร โนเนมารณ์	๒,๐๐๐ บาท
พระภิกขุสามเณรวัดธรรมโศกิต	๑,๗๗๐ บาท	นางมธุรส จงมั่นคง	๔๕๐ บาท
ครอบครัวสัตยาธุรักษ์ (อ.อรรถจักร)	๑,๐๐๐ บาท	คุณจิระพร ติริยานีน และคณะเพื่อน ๆ	๔,๐๕๐ บาท
น.พ.อุทัยวรรณ	๒,๖๕๐ บาท	น.ส.ธนวรรณ เขื่องจำรูญ	๕๐๐ บาท
นายกำธร ชัยสุคุณ	๑,๐๐๐ บาท	นางทัยมน อินทชัยศรี	๔๕๐ บาท
ผศ.ดร.อุทัย อาจ่อ	๙๐๐ บาท	น.ส.ระวิวรรณ ศุกรากา	๔๕๐ บาท
นายนิวติ กองเพียร	๔๕๐ บาท	นายพรชัย ตามถินไทย	๔๕๐ บาท
คุณฉัตรแก้ว ผดุงชีวิต	๑,๐๐๐ บาท	คุณนภัสสร เอื้อสลุง	๔๕๐ บาท
นายหิรันทร์ สุขวัฒน์	๔๕๐ บาท	นายจตุพร-นางยวนิดย์ สาระนาค	๔๕๐ บาท
นายพิรุณ ฉัตรวนิชกุล	๑,๕๐๐ บาท	นายศุภกร ทรงสกุลวัส	๔๕๐ บาท
ผศ.ดร.วิรัช ธรรมภรณ์	๓๐๐ บาท	นายอัษฎา ชัยนา�	๒,๐๐๐ บาท
อ.ปราโมทย์ กรรมมุก	๒๐๐ บาท	นางสาวรี-นายจตุรงค์ ปิยรัตนพงศ์	๑,๐๐๐ บาท
คุณวรัล ติษฐาภิชัย	๓๐๐ บาท	นางทิชา	๔๕๐ บาท
คุณลัดดาวรัญ ตันติวิทยาพิทักษ์	๙๐๐ บาท	วัลยพันธ์ ปิยประภัสสรานันท์	๔๕๐ บาท
คุณสมศรี หาญอันนทสุข	๒๐๐ บาท	นายวรรณพงศ์ ศรีศกุน	๑,๓๕๐ บาท
คุณชัยมงคล มะโนวรรณและครอบครัว	๔๕๐ บาท	พ.ท.อีระรัตน์ นาคนนท์	๙๐๐ บาท
คุณช่วงชัยข้าว ศิริรักษ์	๔,๕๐๐ บาท	น.ส.ศศิวรรณ สีบุญเรือง	๕๐๐ บาท
คุณปรุงจิตต์ พนាវัณวนวงศ์	๑,๘๐๐ บาท	พระพงษ์ศักดิ์ ปภาโส	๑,๐๐๐ บาท
นางสมร (จัน) จักกะพาກ	๔๕๐ บาท	นายอากรณ์ พรหมประสีทธิ์	๕๐๐ บาท
นายสมปอง จักกะพาກ	๔๕๐ บาท	คุณป่อลัง แซ่เง, คุณอรดี-ดญ.วรลีศ ศรีสุริวงศ์	
ร.ต.อ.ประจิม จักกะพาກ	๔๕๐ บาท	คุณวันชัย-คุณภานุยจนา จันทร์เต็ม	
ร.ต.อ.สุเจตัน จักกะพาກ	๑,๘๐๐ บาท	คุณเรณู เลิศวิเศษชัย	๑,๓๕๐ บาท
นางคอมคำ ญาณวิรัต	๔๕๐ บาท	นางวิไลพร สีบีจากตี	๔๕๐ บาท
คุณพัฒนจิตต์-คุณพรชัย ตีรสิน	๔๕๐ บาท	คุณหญัยรัตน์ แซ่เอว	๔๕๐ บาท
คุณอดิศักดิ์-คุณเบญจมาศ			
-คุณชุมพนท ทองไช่มาก	๔๕๐ บาท		

(จำนวนหน้า ๒๐)

รัฐบาลคุณเปิดบูรพาฯ ปรีดี พนมยงค์

สันติ หัตถีรัตน์

เป็นโอกาสอันดีงามของรัฐบาลที่จะได้เผยแพร่เกียรติคุณของประเทศไทย ด้วยการเสนอชื่อ พันธุ์ ปรีดี พนมยงค์ ต่องค์การยุเนสโกแห่งสหประชาชาติ เพื่อพิจารณาประกาศเกียรติคุณในฐานะบุคคลที่โลกควรยกย่องเชิดชู เนื่องจากพันธุ์ ปรีดี พนมยงค์ได้ทำคุณประโยชน์ต่อโลกและต่อประเทศไทยเป็นอ恩กประการ เช่น

๑. ท่านเป็นผู้นำขบวนการ “เสรีไทย” เพื่อต่อต้านการทำสิ่งงานที่รัฐบาลไทยได้เข้าร่วมกับรัฐบาลญี่ปุ่นในการทำสิ่งงานโลกรั้งที่สอง ซึ่งเป็นการสร้างสันติภาพให้แก่โลกและให้แก่ประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยไม่ต้องตกอยู่ในสภาพของประเทศไทยผู้แพ้สิ่งงาน ถูกยึดครองและปลดอาวุโสโดยประเทศจีนและประเทศอังกฤษ

๒. ท่านเป็นผู้นำฝ่ายพลเรือนในการเปลี่ยนระบบการปกครองในประเทศไทยจากระบอบสมบูรณາญาลีธิราชย์ เป็นระบอบประชาธิไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขสืบทอดมาถึงปัจจุบัน

๓. ท่านมีบทบาทสำคัญที่สุดในการทำให้ประเทศไทยเป็นเอกสารทางศาล (สามารถยกเลิก “สภาพนอกอาณาเขต”) และเป็นเอกสารทางภาษีคุลากากร (สามารถยกเลิก “ภาษีร้อยชักสาม”) ได้สำเร็จ

๔. ท่านได้ปรับปรุงกฎหมายประมวลรัชฎากรใหม่ ทำให้การจัดเก็บภาษีอากรเป็นไปด้วยความเป็นธรรมมากขึ้น

๕. ท่านได้จัดตั้ง “ธนาคารแห่งประเทศไทย” ทำให้ระบบการเงินการคลังของประเทศไทยมีเสถียรภาพและวินัยทางการเงินการคลัง จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป

๖. ท่านได้จัดตั้ง “มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง” เพื่อให้เป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่ให้การศึกษาแก่ทุกเพศทุกวัย ให้มีความตื่นตัวในความยุติธรรมและการเมือง จนสามารถผลิตบัณฑิตออกมายกเป็นผู้นำประเทศไทยในด้านต่างๆ เป็นจำนวนมาก

๗. ท่านได้ปรับปรุงแก้ไขระบบบริหารราชการแผ่นดิน ทำให้มีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ในรูปแบบของเทศบาลและอื่นๆ เป็นต้น

สำหรับข้อกล่าวหาเกี่ยวกับ “การลอบปลงพระชนม์” ที่เกิดจากการใส่ร้ายป้ายสีของผู้ที่แสวงหาอำนาจทางการเมืองและรับใช้เผด็จการ ก็ได้รับการพิสูจน์ด้วยคำพากษาของศาลแล้วว่า พันธุ์ ปรีดี พนมยงค์ เป็นผู้บุริสุทธิ์

อันที่จริง พันธุ์ ปรีดี พนมยงค์เป็นผู้ที่จริงใจต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ด้วยพฤติกรรม

และการกระทำมากกว่าผู้ที่ชอบอวดอ้างว่ารักและเชิดชู ตัวอย่างความจงรักภักดีต่อสถาบันกษัตริย์ของฯพณฯปรีดี พนมยงค์ เช่น

๑. ขัดขวางความพยายามจะโคนล้มสถาบันกษัตริย์ในรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม

๒. เป็นผู้นำเสนอรัชวงศ์สายมหิดลขึ้นครองราชย์ เมื่อพระบาทสมเด็จพระปกาเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงสละราชสมบัติและเป็นผู้นำเสนอพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวองค์ปัจจุบันนี้ขึ้นครองราชย์โดยทันทีภายในวันที่ลั่นเกล้าฯรัชกาลที่ ๕ ถูกกลบoplงพระชนม์

๓. เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ที่รับใช้เบื้องพระบรมฯและประทุมศึกษาติเป็นอย่างดียิ่งจนได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯให้เป็น“รัฐบุรุษอาวุโส” คนแรกและคนเดียวในประเทศไทย

๔. ไปร่วมงานเฉลิมพระชนมพรรษาที่สถานเอกอัครราชทูตไทยในประเทศฝรั่งเศสทุกปี ตั้งแต่ลี้ภัยไปอยู่ที่ประเทศฝรั่งเศส

๕. อดทนอดกลั้น ยอมรับความทุกข์ยากหักห้าม ด้วยการไปอาศัยอยู่และเสียชีวิตในต่างประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยเกิดความสงบเรียบร้อย และไม่ยอมเปิดเผยเรื่องราวใดๆ อันอาจก่อให้เกิดผลที่น่าหวั่นไหว เป็นต้น

มุốnิธิรชนประชาธิปไตยถือว่าฯพณฯ ปรีดี พนมยงค์เป็นวีรชนประชาธิปไตยของประเทศไทยและของโลก ที่สมควรได้รับการยกย่องเชิดชู และจะเป็นการเพลิดเพลินที่มีความรู้สึกว่า “ประเทศไทยเป็นมหาอำนาจ” ให้โลกได้รับรู้ว่า ประชาชนและรัฐบาลไทยปัจจุบันยกย่องเชิดชูความจริง (สัจจะ) ความดีและคนดี ไม่ปล่อยให้ความเห็น การใส่ร้ายป้ายสีและการโกหกหลอกลวง เป็นวัฒนธรรมของนักการเมืองและผู้มีอำนาจจึงอึกตือไป

การเสนอชื่อฯพณฯปรีดี พนมยงค์ให้ส�ทประชาธิพิจารณาประกาศเกียรติคุณ เป็นรูปธรรมที่ทำได้ง่าย แต่ต้องการความกล้าหาญและความจริงใจของคณะกรรมการที่ได้ให้สัญญาประชาคมว่าจะปฏิรูปการเมือง เพื่อการปฏิรูปการเมือง คือการปฏิรูปมาตราฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองด้วย

รายการบรรยายของ ส.ศิริรักษ์ ตั้งแต่ พ.ศ.-ก.ศ. ๒๕๔๑

๙ พฤศภาคม	สอนสมัชชาคนจน ที่อาศรมงค์สันติ
๑๗ " "	ชั้นศึกษาที่ศึกษาจุฬาภรณ์ (ห้องพากผี)
๑๘ " "	กล่าวอันุสติ “๖ ปี พฤศภาฯ สู่การสร้างสรรค์ประชาธิปไตย” โรงเรียนรัตนโกสินทร์
๒๐ " "	ประชุมคณะกรรมการสำนักพัฒนาศีลป์
๒๑ (เข้า)	อภิปราย “ธรรมรัฐกับการยกเครื่องเมืองไทย” ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๑ (ค่ำ)	อบรมพritchmann ผู้เชี่ยวชาญ “การพัฒนาในต่างประเทศ” ณ พุทธมณฑล
๒๓ พฤศภาคม	ประชุมติดตามงาน โครงการ ๑๐๐ ปีนายปรีดี พนมยงค์ ครั้งที่ ๕ เวลา ๑๓.๐๐ น. ห้องประชุมสถาบันปรีดีฯ
๒๕ "	โครงการปาฐกถาพุทธศาสนาิกขพุทธมหารามเกรุครั้งที่ ๕ หัวข้อ “pmenianพุทธศาสนา กับอนาคตสังคมไทย” ณ สรุนไนกขพลาราม สุราษฎร์ธานี
๓๐ "	อภิปราย “การจัดการความขัดแย้งทางทรัพยากร : วิพากษ์กรณีห่อ ก้าวไทยพม่า” เวลา ๑๓.๔๕-๑๓.๕๕ น. ณ สถาบันปรีดีฯ
๓๗ มิถุนายน	บรรยายเรื่อง “ศาสนาและวัฒนธรรมในเชิงลัทธิและวัฒนธรรม” ณ วิชรพยาบาล

เหตุการณ์เมื่อเดือนที่แล้วยืนยันว่าการปีตอเรเลียมแห่งประเทศไทย(ปตท.) ไม่เพียงแต่จะทำหน้าที่จัดหาน้ำมันเพื่อการบริโภคภายในประเทศเท่านั้น หากยังผลิตคำมดเท็จป้อนให้แก่สังคมไทย มาโดยตลอดนับแต่โครงการท่อก๊าซไทย-พม่าได้เกิดขึ้น

ฉบับ โภก ปตท.

พระไพศาล วิสาโล

โภกค้างปี

เพียงไม่กี่วันหลังจากเริ่มต้นสอบสวนข้อเท็จจริงโดยคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหากรณีโครงการท่อส่งก๊าซธรรมชาติจากแหล่งยาดานา ซึ่งรัฐบาลได้ตั้งขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมาสังคมไทยก็ได้พบความจริงที่ปตท.ปกปิด บิดเบือน หรือจงใจทำให้คลาดเคลื่อนสับสนติดต่อ กันมาหลายปี ตัวอย่างหนึ่งก็คือ การยืนยันตั้งแต่ระดับผู้ว่าการและผู้อำนวยการปตท.ว่า ปตท.(หรืออีกนัยหนึ่งคือประเทศไทย) จะต้องเสียเงินถึงวันละ ๑๐๐ ล้านบาทหากการส่งมอบก๊าซจากพม่าไม่สามารถทำได้ ในวันที่ ๑ กรกฎาคม ศกนี้ (๑๐ ล้านเป็นค่าปรับให้กู้มบริษัทผู้ร่วมทุน และอีก ๖๐ ล้านบาทสำหรับค่าน้ำมันเพื่อป้อนโรงไฟฟ้าราชบูรีแทนก๊าซธรรมชาติที่ยังไม่ได้ส่งมา) ปตท.ยืนยันเช่นนี้เพื่อบอกปัดข้อเสนอจากฝ่ายอนุรักษ์ธรรมชาติ ที่ต้องการให้หटบทวนเล้นทางวางแผนท่อ ก๊าซ หรือให้มีการทำประชาพิจารณ์

แต่แล้วในที่สุดปตท.ก็ยอมรับต่อคณะกรรมการดังกล่าว ซึ่งมีนายอาันนท์ ปันยารชุนเป็นประธาน ว่าวันส่งมอบก๊าชนั้นแท้จริงคือวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ นั่นหมายความว่าถ้าจะมี “การปรับ” ได้

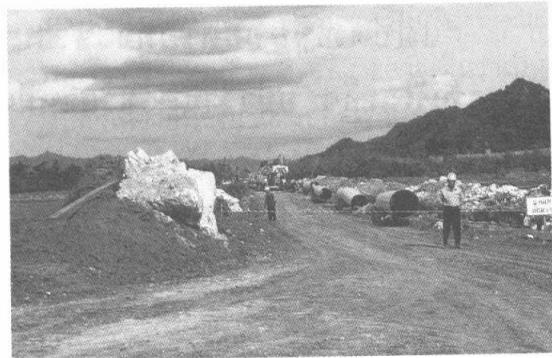
เกิดขึ้น ก็ต้องนับจากวันนั้นไปแล้ว อย่างไรก็ตามความจริงประการต่อมา ก็คือว่า ปตท.ไม่ต้องเสียค่าปรับใดๆ หากรับมอบก๊าซจากพม่าซักว่ากำหนดจริงอยู่ปตท.ต้องจ่ายวันละ ๕๐ ล้านบาทให้กู้มบริษัทผู้ร่วมทุน แต่นั่นหาใช่ค่าปรับไม่ หากเป็นเพียงเงินค่าก๊าซที่จ่ายล่วงหน้าไปก่อน ต่อเมื่อโครงการวางแผนท่อ ก๊าซของปตท.ครบถ้วนสมบูรณ์ ปตท.ก็จะได้รับก๊าซในปริมาณรวมเท่าเดิม โดยทางพม่าจะเพิ่มปริมาณส่งก๊าซต่อวันในปีถัดๆ มา นายจีระ จอมทิมเวท วิศวกรโครงการนี้ของปตท.ยอมรับว่า “จริงๆ แล้ว เราจ่ายเพียงดอกเบี้ยเท่านั้น” (คือดอกเบี้ยที่เสียไปเนื่องจากการจ่ายเงินก่อนแล้วได้ของตามมาทีหลัง) ดอกเบี้ยดังกล่าวคาดว่าจะอยู่ในราوا ๕-๕ ล้านบาทเท่านั้นหากจะต้องชะลอการจ่ายก๊าซออกไปสามเดือน ส่วนอีก ๖๐ ล้านบาทที่ปตท.อ้างว่า จะต้องเสียทุกวันเพื่อเป็นค่าน้ำมันสำหรับโรงไฟฟ้าราชบูรี หากวงท่อ ก๊าซไม่เสร็จทันกำหนด (ไม่ว่าเป็น ๑ กรกฎาคม หรือ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๙ ก็ตาม) นั้น เอาเข้าจริงๆ ก็ไม่มีโอกาสที่จะเป็นเช่นนั้นได้ (ด้วยเหตุผลซึ่งล่าม)

เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ปตท.ยกมากล่าว

อ้างอยู่เสมอเพื่อบอกปัดข้อเสนอที่ให้มีการชะลอโครงการก็คือ เพื่อรองไฟฟาราชบุรีจะสามารถผลิตไฟฟ้าได้ทันกำหนด (๑ กรกฎาคม ๒๕๔๑) ปตท.ต้องการให้คนไทยเข้าใจไปว่า โรงไฟฟาราชบุรีพร้อมจะดำเนินการได้เมื่อถึงวันนั้น ขอเพียงแต่มีเชื้อเพลิง ป้อนเข้ามาเท่านั้น ปตท.ยืนยันเข่นนี้มาโดยตลอดทั้งๆ ที่รู้อยู่เต็มกว่า โรงไฟฟาราชบุรีไม่สามารถสร้างเสร็จทันกำหนดดังกล่าว นายศิริหัต กลั่นความดี ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายแผนและนโยบายของกฟผ.ให้การกับคณะกรรมการฯว่า โรงไฟฟาราชบุรีจะเสร็จล่าช้ากว่ากำหนดอย่างน้อย ๑ เดือน ก่อนหน้านั้นไม่กี่วันนายวีรวัฒน์ ชลายนต์ ผู้ว่าการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ก็ยอมรับว่ากำลังเตรียมเจราภับปตท.เพื่อขอเลื่อนส่งก้าชาจากพม่า เนื่องจากโรงไฟฟาราชบุรีอาจเสร็จไม่ทันตามกำหนด เพราะขาดสภาพคล่องทางการเงินและค่าก่อสร้างถูกตัวสูงขึ้น

ความจริงเรื่องบ้านอีต่อง

คำมั่นเท็จดังกล่าว ถูกเอกสารเขียนมาเพื่อกดดันให้คนไทยยอมเปิด“ไฟเขียว”ให้แก่โครงการนี้ในช่วงที่กำลังอยู่ในระยะหัวเสียหัวต่อที่สำคัญ นั่นคือช่วงที่กำลังวางแผนก่อสร้างป่าอุดมสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งของไทย เงินค่าปรับ ๑๐๐ ล้านบาท ต่อวันถูกยกขึ้นมาเพื่อคนไทยจะได้ยอมให้ปตท.ตัดไม้ หลายคนโอบน้อมร้อยนับพันตัน ซึ่งมีผลกระทำอย่างมากต่อสัตว์ป่าหายาก ไม่เฉพาะช้างแต่รวมถึงปูรากชินี และค้างคาวกิตติ ซึ่งหาที่ไหนไม่ได้ในโลกยกเว้นที่ป่าตะวันตกผืนนี้ เราต่างถูกสะกดให้จำแนกต่อพฤติกรรมดังกล่าวด้วยคำตามว่า “จะเอา ก้าชาหรือเอาช้าง” แต่น้อยคนนักที่จะถามปตท.กลับไปว่า “เอา ก้าชาโดยไม่ต้องเสียช้าง จะได้ไหม?” คำตอบคือ “ได้” แต่ปตท.เลือกที่จะ

ไม่ตอบ และสังคมไทยถูกกล่อมหลอกให้ลืมคำตามนี้ เพราะปตท.ตั้งใจอยู่ไว้ล่วงหน้าแล้วว่า จุดรับมอบก้าชาจาก พม่าจะอยู่ที่บ้านอีต่อง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี เมื่อยอมรับเงื่อนไขนี้ตั้งแต่แรก ก็หมายความว่าจะต้องยอมให้ป่าถูกทำลายด้วย เพราะจากบ้านอีต่องไปโรงไฟฟาราชบุรีนั้น ทางที่ลับที่สุด (และใช้เงินน้อยที่สุด) ต้องผ่านอุทยานแห่งชาติไทรโยคและป่าสำคัญเช่นห้วยเชียง ห้วยปากคอก โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นป่าต้นน้ำลำธารและลุ่มน้ำชั้น ๑ เอ หลายลิบิกโลเมตร

แต่ทำไมต้องรับมอบก้าชาที่บ้านอีต่อง? นี้เป็นคำถามที่ค่าใจผู้คนจำนวนมาก ในเมืองสามารถจะส่งก้าชาเข้าทางอ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรีได้เลย โดยผ่านแหล่งเยตากุนชึ่งอยู่ใกล้กับราชบุรีมากกว่าบ้านอีต่อง เป็นไปได้อย่างยิ่งที่จะวางท่อก้าชาโดยไม่จำเป็นต้องผ่านจ.กาญจนบุรีเลย ซึ่งนอกจากจะไม่ทำลายป่าสำคัญแล้ว ระยะทางยังล้นกว่าเดิมถึงร้อยละ ๓๐

ปตท.ยืนยันเสมอว่า เส้นทางนี้เป็นความเห็นพ้องต้องกันระหว่างไทยกับพม่า เป็นนัยบ่งบอกว่านี้เป็นเส้นทางที่ให้ผลประโยชน์ที่ดีที่สุดสำหรับทั้ง ๒ ฝ่าย แต่ในที่สุดนายส่งเกียรติ ธานสัมฤทธิ์ ผู้อำนวยการฝ่ายประชาสัมพันธ์ของปตท.ก็ยอมรับกับคณะกรรมการฯว่า พม่าเป็นผู้เลือกจุดส่งมอบก้าชาให้ปตท.เอง ปตท.เพียงแต่ตัดสินใจว่าจะซื้อหรือไม่เท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง ปตท.ถูกพม่าบีบให้

“แต่ปตท.มีสิทธิหรือที่จะห่วงล้อมและกดดันคนไทยทั้งประเทศ ด้วยข้อมูลที่เป็นเท็จ อาย่าร่าแแต่รัฐวิสาหกิจซึ่งอาศัยเงินภาษีของประชาชนเลย แม้แต่บริษัทเอกชนก็ไม่อาจอ้างความชอบธรรม หรือบรรทัดฐานใดๆ มาสนับสนุนการกระทำเช่นนั้นได้”

เลือกเส้นทางนี้ ทำไม่มาถึงต้องการเส้นทางนี้มากนัก คำตอบก็คือ เพื่อจะได้ชัดชนกลุ่มน้อยที่อาศัยชายแดนไทยเป็นฐานที่มั่นตั้งตัวเป็นปฏิปักษ์ กับรัฐบาลพม่า เห็นได้ชัดว่า สัญญาที่ปตท.ทำกับพม่า ทำให้ไทยถูกใช้เป็นเครื่องมือของพม่า แม้เราจะไม่รู้แน่ชัดว่าเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำจัดชนกลุ่มน้อยตามชายแดนหรือไม่ แต่สำพังการที่เราต้องทำลายป่าของเรางเพื่อสนองประโยชน์ของพม่าก็ฟันว่าร้ายแรงแล้ว

ถ้อยคำกับความเป็นจริง

ยังมีตัวอย่างโกหกของปตท.อีกมากมาย ขอยกเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในพื้นที่อาทิ เช่น

-ปตท.ยืนยันว่า เมื่อวานท่อก๊าซได้ดินแล้ว จะปลูกป่าให้คืนสู่ภาคเดิม แต่เมื่อถูกชักด้วยคณะกรรมการฯ ก็เปิดเผยว่า จะไม่ยอมให้มีการปลูกพืชที่มีรากลึกบนพื้นที่เห็นอห์ก๊าช เนื่องจากรากจะเป็นผลเสียต่อตัวห่อได้ ชาวบ้านจะปลูกได้ก็เฉพาะพืชที่มีรากสั้น เช่น กล้วย อ้อย

-ปตท.ประชาสัมพันธ์ว่า จะลดความกว้างของแนวห่อก๊าซจาก ๒๐ เมตรเหลือ ๑๒ เมตร และจะทำงานในพื้นที่ป่าอย่างระมัดระวัง แต่รีดโอลี่ฝ่ายต่อต้านเสนอต่อคณะกรรมการฯ กลับบ่งชี้ในทางตรงกันข้าม การคันดันไม่ใหญ่ส่งผลกระทบต่อผืนป่าเป็นแนวกว้างกว่า ๒๐ เมตรด้วยซ้ำ โดยเฉพาะเมื่อต้นไม้ใหญ่ล้มลงมาหากกับต้นไม้อื่นๆ นอกแนวดังกล่าว

-ปตท.ยืนยันว่าจะไม่มีการใช้ระเบิดในพื้นที่ป่า แต่ข้อมูลของมูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าฯ ชี้ว่า อย่างน้อยปีกิโลเมตรที่ ๒๓ มีการใช้ระเบิดดันไม้ด้วยฝีกแคระเบิดด้วย

-คณะกรรมการฯ ได้พบว่า เจ้าหน้าที่ปตท.บางคนบอกชาวบ้านว่า ก๊าซธรรมชาตินั้น หากเกิดระเบิดแล้วจะไม่ติดไฟ เนื่องจากก๊าซมีลักษณะเป็นตินชีโคลน และหากเกิดการรุ่วไฟลุยของก๊าซก็จะกลายเป็นพืชป่ายลงตินจึงยืนยันได้ว่า เป็นโครงการที่ไม่มีอันตรายใดๆทั้งสิ้น (ทั้งๆ ที่ก๊าซนี้ติดไฟได้) นึกเขนเดียวกับที่นายปิติ ยิ่มประเสริฐ ผู้จัดการใหญ่ปตท.ฝ่ายก๊าซธรรมชาติยืนยันว่า “ห่อก๊าซปลดภัย ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์” (ทั้งๆ ที่ไม่เคยมีเทคโนโลยีใดๆ ในโลกที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าปลดภัยถึง ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ แม้กระทั้งยา rakhaRoc)

-ปตท.เอารูป “ล้อมดันไม้” เผยแพร่ไปทั่วประเทศ เพื่อให้เข้าใจว่า ปตท.ห่วงเห็นดันไม้ทั้งๆ ที่ไม่ที่ใหญ่กว่าในภาพ ขนาดหอยคนโอบ ถูกโค่นทิ้งเป็นอันมากเพื่อวางห่อก๊าซปตท.

-ปตท.ระบุว่าแนวห่อก๊าซจะผ่านป่าสมบูรณ์เพียง ๖ กิโลเมตร แต่ความจริงกลับผ่านป่าที่ระบบนิเวศน์สลับซับซ้อนเป็นระยะทางไม่น้อยกว่า ๒๐ กิโลเมตร

ความผิดที่ไร้โทษทัณฑ์

กรณีท่อก๊าซปตท.นั้นเป็นมากกว่ากรณีสิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชนและการ

พัฒนาเสียอีก ถึงที่สุดแล้ว พฤติกรรมของปตท. เองทำให้กรณีที่ก้าวกล้าเป็นปัญหาทางจริยธรรมขึ้นมาอย่างไม่อาจปฏิเสธได้ แม้ว่าคณะกรรมการฯ จะจงใจไม่สรุปพฤติกรรมของปตท.ว่า “ให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ” หากเพียงแต่ระบุว่าปตท.ให้ข้อมูล “ค่อนข้างหละหลวยและไม่ครบถ้วน” บ้าง “สับสนและคลาดเคลื่อน” บ้าง ในบางครั้งก็หลอกเลี้ยงที่จะเอี่ยวปตท.เข่นแทนที่จะพูดว่า “ปตท.ให้ข้อมูลช่าวสารบางประการที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง” ก็เปลี่ยนเป็น “ข้อมูลช่าวสารบางประการที่ชาวบ้านได้รับยังไม่ตรงกับความเป็นจริง” แต่โดยเนื้อหาสาระและโดยต้องคำลามัญญที่ใช้กัน ปตท.ได้ทำสิ่งที่คนทั่วไปเรียกว่า “โกหก” หรือ “มดเท็จ” นั่นเอง ปตท.อาจมีสิทธิที่จะทำงานอย่างไม่โปร่งใส เพราะกฎหมายเปิดช่องไว้ แต่ปตท.มีสิทธิหรือที่จะหัวนล้อมและกดดันคนไทยทั้งประเทศด้วยข้อมูลที่เป็นเท็จ อย่างว่าแต่รัฐวิสาหกิจซึ่งอาศัยเงินภาษีของประชาชนเลย แม้แต่บริษัทเอกชนก็ไม่อาจอ้างความชอบธรรมหรือบรรทัดฐานใดๆ มาสนับสนุนการกระทำเช่นนั้นได้

จุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของโครงการนี้ไม่ได้อยู่ที่ “ขาดความโปร่งใสและไม่ได้คำนึงถึงความคิดเห็นของประชาชนเท่าที่ควร” อย่างที่คณะกรรมการฯ สรุปเท่านั้น การขาดจริยธรรม ไม่ยึดถือความสัตย์ ต่างหากคือข้อบกพร่องร้ายแรงของโครงการนี้ ดูเหมือนว่าคณะกรรมการฯ ทำให้ปัญหาข้อมูลและข้อเท็จจริงของปตท.ถูกลดทอนกลایเป็นเรื่องเทคโนโลยี (ดังใช่คำว่า “หละหลวย” บ้าง “สับสน” บ้าง และเห็นว่าเป็นเรื่องไม่โปร่งใสที่ต้องแก้ด้วยการปรับปรุงกฎหมาย) ทำไม่ก็ทำให้ปัญหาความขัดแย้งกล้ายเป็นเรื่องของโลกทัศน์หรือ “ปรัชญาความคิดที่แตกต่างกัน” รวมกันว่าปตท.ไม่ได้ทำอะไรที่ผิด จริยธรรมหรือทำนองคลองธรรมเสีย

ประเด็นทางจริยธรรมอาจเป็นเรื่องที่คณะกรรมการฯ จงใจกันออกไป เพราะอาจเห็นว่าเป็นเรื่องที่ถูกเตียงกันได้มาก แต่การที่สรุปอยู่ในที่ว่าปัญหาทั้งหมดไม่ใช่ความบกพร่องของโครงการหรือของปตท. หากเป็นความบกพร่องของระบบหรือกระบวนการตัดสินใจ ก็เท่ากับกำลังบอกว่าปตท.ไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบกับการโกหกหรือการลงใจให้ข้อมูล “ที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง” ของตนเอง ถ้าเช่นนั้นจะหมายความว่าทราบได้ที่ระบบยังไม่โปร่งใส ข้าราชการ หน่วยงานราชการ และรัฐวิสาหกิจ ตลอดจนรัฐมนตรีทั้งหลายที่อยู่ภายใต้ระบบดังกล่าวก็มีสิทธิโกหกมดเท็จได้ใช่ไหม

การที่ปตท.ไม่ถูกดำเนินโดยคณะกรรมการฯ เลยในเรื่องที่หลังคำเท็จออกมายุ่บอย่าง (ทั้งๆ ที่นั่นก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการต่อต้านปตท. จนถึงกับต้องแพ้ปิดป่า) ทำให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจทั้งหลายได้ว่า ตนมีสิทธิที่จะโกหกได้ตราบใดที่ระบบยังไม่โปร่งใส และไปฯ มาๆ ก็อาจเป็นบทเรียนสอนสังคมไทยได้ว่า การโกหกของหน่วยงานเหล่านี้เป็นเรื่องที่ยอมรับได้ (อันที่จริง แม้เพียงการให้ข้อมูลที่สับสนคลาดเคลื่อนโดยไม่ใจไปโกรห ก็สมควรที่จะถูกดำเนิน ในเมื่อเป็นโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวาง)

สังคมทุกสังคมจะอยู่อย่างสงบสุขได้ต่อเมื่อมีจริยธรรมเป็นพื้นฐานวิธีการหนึ่งที่จะผลดีจริยธรรมในสังคมได้ ก็คือการทำให้ผู้ที่ละเอียดจริยธรรมมี “ค่าใช้จ่าย” ที่จะต้องเสียอย่างน้อยก็เพื่อป้องปราบไม่ให้เขาทำเช่นนั้นอีก จะโดยผลลัพธ์หรือจิตใจก็แล้วแต่

คำถามก็คือแล้วปตท.ล่ะมีอะไรต้องสูญเสียบ้างจากการโกหกมดเท็จเป็นอาชิน?

จากจดหมายข่าว อธุรักษ์ มีนาคม ๒๕๔๑

รู้จักเกิดนามผ่านการทำบ้านขอมเมือง

อวยพร เขื่อนแก้ว

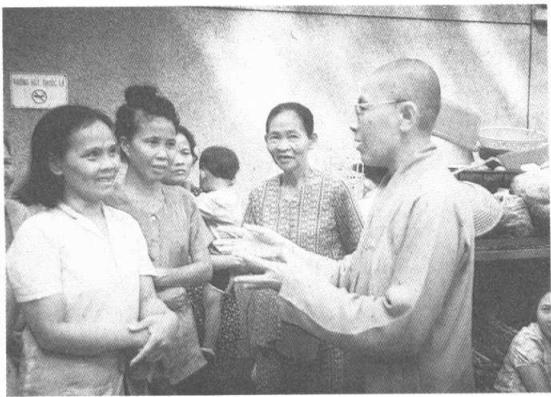
หังจากปีใหม่เมื่อต้นเดือน มกราคม พ.ศ.๒๕๖๓ ผู้เขียนมีโอกาสไปเยี่ยมดูการทำบ้านของแม่ชีพุทธศาสนาที่กิจกรรมมหายาน ประเทศเวียดนาม โดยคณะกรรมการสถานทูตไทยประจำเวียดนามได้เลือกให้ไปเยือนแม่ชีที่เมืองโซจิมินต์ (ชื่อเดิมคือ “ไซ่ง่อน”) และเมืองเว้ที่ตั้งอยู่ทางตอนใต้และตอนกลางของประเทศไทยตามลำดับ

แม่ชิกลุ่มแรกที่เราไปเยี่ยมอยู่ที่เมืองโซจิมินต์ ความแตกต่างอย่างแรกในด้านศาสนาเมื่อเทียบกับบ้านเรามีเรื่องที่เราไม่สามารถจะพากันไว้ด้วยคำใดๆ ก็ได้ เนื่องจากภูมิปัญญาของเวียดนามห้ามสถานที่เหล่านี้รับชาวต่างชาติเข้าพำนักระยะหนึ่ง แต่เมืองโซจิมินต์เป็นสถานที่ที่จะสังเกตการทำงานและการปฏิบัติภารกิจวัตรประจำวันของแม่ชีอย่างใกล้ชิด แม่ชีท่านแรกที่เราไปเยี่ยมคือท่านติชนูชีไซ สำนักของท่านตั้งอยู่ในย่านจตุจักรแห่งหนึ่งของเมืองโซจิมินต์ ท่านมีลูกชิ้นสำนักประมาณ ๒๐ รูป ซึ่งรวมทั้งสามเณรด้วย ๕ รูป สำนักของท่านมีลักษณะคล้ายห้องแควรสองห้องติดกัน สูง ๓ ชั้น โดยมีพื้นที่ว่างด้านหน้าเล็กน้อยใช้สำหรับปลูกต้นไม้ระดับชั้นล่างของตึกมีห้องโถงขนาดค่อนข้างใหญ่ที่ใช้เป็นห้องพระสำหรับสวดมนต์และภารนาโดยที่ชั้น ๒ และ ๓ เป็นที่อยู่อาศัยและรวมถึงห้องเรียนของสามเณร แม่สำนักจะดูแลห้องข้างคับแคบแต่ก็มีความสะอาด เรียบร้อยและเงียบสงบ ท่านมาจากครอบครัวคนชั้นกลางที่มีโอกาสไปเรียนหนังสือในประเทศตะวันตก ในหมู่แม่ชีของเวียดนามนี้ถือได้ว่า ท่านเป็นแม่ชีที่ทำงานเพื่อสังคมตัวยิ่งและอยู่ในชั้นแนะนำที่ได้รับความเคารพนับถือจากพระสงฆ์ แม่ชีและชาวราษฎรทั้งในและนอกประเทศเวียดนาม เมื่อยุคคอมมิวนิสต์รุ่งเรืองและทำการปราบปรามนักบัวที่ทำงานเพื่อสังคมนั้น ตัวท่านเองถูกจำคุกนานถึง ๕ ปี คงจะเป็นเรื่องที่ยากที่สุดของท่านที่ต้องทนอยู่ในคุกนานขนาดนี้ แต่ท่านก็สามารถรอดชีวิตได้โดยการอ่านหนังสือและฟังเสียงธรรมะที่แม่ชีสอน แม่ชีสอนให้ท่านรู้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ของเวียดนาม รวมถึงเรื่องความเชื่อในศาสนาพุทธและภูมิปัญญาที่สำคัญ เช่น การสอนธรรมะของแม่ชี เป็นการสอนผ่านการทำบ้าน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการสอนในทุกที่ทุกสถานการณ์ที่ท่านทำงานกับผู้คน มีใช้การเทคโนโลยีบันธรรมาสน์ โดยที่ท่านเองเป็นผู้ออกแบบและสร้างบ้าน ไม่ได้รอให้คนมาหาที่สำนัก เราประทับใจมากกับภาพที่เห็นท่านตักอาหารมังสวิรัตแก่คนไข้romoรังและในขณะเดียวกันก็สอนธรรมะไปด้วย

งานของท่านส่วนใหญ่จะเป็นการสนับสนุนทางการเงินและวัสดุอุปกรณ์ให้แก่พระสงฆ์ แม่ชีรวมถึงชาวราษฎรที่ทำงานช่วยเหลือสังคม เช่น โครงการ

ติชนูชัยอันและคณะครุภัตเต็ก้า ในโครงการดูแลเด็กก่อนวัยเรียน ที่เขตชนบทเมืองเว้ เวียดนาม

ติชนูชีไซกำลังพุดคุยกับชาวบ้านขณะเขาของไปแจ้ง
ที่ใช่ก่อน เวียดนาม

การศูนย์เด็กเล็ก โครงการช่วยเหลือเด็กกำพร้าและเด็กพิการ โครงการช่วยเหลือผู้ป่วยยากจนที่ไร้ญาติ โครงการฝึกอาชีพเย็บผ้าแก่ผู้หกถึงในย่านชุมชนแออัด โดยที่โครงการหลังสุดนี้เป็นโครงการที่ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ชิ้งท่านนำไปแจกตามสถานที่ต่างๆ และยังรวมไปถึงการประสานงานให้เกิดโครงการผลิตเสื้อผ้าให้โรงงานได้หัวน นอกจานนี้แล้ว ยังมีอีกโครงการหนึ่งที่น่าสนใจคือ มีแม่ชีท่านหนึ่งทำโครงการผลิตภัณฑ์เรื่องพระพุทธเจ้า ซึ่งนำออกขายไปทั่วประเทศและได้รับความประเสริฐเป็นอย่างดี งานเหล่านี้ทำให้ติชนูชีไซได้รับเงินและอุปกรณ์มาจากการบริจาคของคนเวียดนามที่อยู่ต่างแดน

จากใช่ก่อนเราเดินทางต่อไปเมืองเว้ ที่นี่ประชาชนส่วนใหญ่ยังใช้จักรยานเป็นพาหนะซึ่งต่างไปจากใช่ก่อนที่เต็มไปด้วยมอเตอร์ไซด์และรถยนต์ เมืองเว้เป็นบ้านเกิดของท่านติชนูชันห์ที่พำนกเรารู้จักกันดี และอาจพูดได้ว่าเมืองนี้เป็นศูนย์กลางของพุทธศาสนาในเวียดนาม เพราะมีวัด พระสงฆ์และแม่ชีมากกว่าเมืองอื่นๆ ของประเทศ ภายในท้องที่ประเทศเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบคอมมิวนิสต์ ชาวเวียดนามถูกบังคับให้เลิกนับถือศาสนาพุทธ จนเมื่อไม่กี่ปีมานี้เองที่รัฐบาลผ่อนปรนให้ข้าวเวียดนามหันมานับถือพุทธศาสนาอย่างออกหน้าได้ แม่ชีที่เราตั้งใจไปเยี่ยมคือท่านติชนูชัยอัน สำนักของท่านอยู่อุอกนกเมืองไปรษณีย์สามกิโลเมตร อันเป็นระยะทางที่เหมาะสมสำหรับคนของเราที่จะเข้าจักรยานแบบเข้าไปเย็นกลับ แต่เดิมสำนักของท่านเป็นโรงเรียน เมื่อเลิกใช้ แม่ชีก็เข้ามาบูรณะและปรับใช้เป็นสำนักชี ปัจจุบันมีแม่ชีพำนักอยู่กว่า ๕๐ รูป แม่ชีสาวส่วนใหญ่ยังเรียนหนังสืออยู่ด้วยแต่ระดับมัธยมไปจนถึงมหาวิทยาลัย ทุนที่ใช้เรียนมาจากกรุงศรีอยุธยา จังหวัดเชียงใหม่ แม่ชีสอนภาษาอังกฤษและภาษาไทยให้เด็กๆ ที่นี่มีวัดที่สอนพุทธศาสนาให้แก่แม่ชีโดยเฉพาะ จะเปรียบไปก็คงคล้ายๆ กับที่บ้านเรามีมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่เรียนได้แต่เฉพาะพระสงฆ์ โครงการหลักของท่านติชนูชัยอันคือ จัดตั้งสถานศูนย์เด็กเล็กก่อนวัยเรียน อายุระหว่าง ๓-๕ ปี โดยที่แม่ชีจะสนับสนุนเงินเดือนและการอบรมให้ความรู้แก่ครูและอุปกรณ์การเรียน การสอนที่ท่านได้มายากการบริจาคของชาวเวียดนามต่างแดน ท่านให้การสนับสนุนศูนย์เด็กเล็กเป็นจำนวนถึง ๓๗ แห่ง โดยที่ส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ตามเขตชนบทห่างไกลหรือไม่ก็อยู่ในแหล่งชุมชนแออัด ในเมืองจากการเยี่ยมเยียนดูงานของแม่ชีทั้งสองเมืองนี้เราได้ขอสังเกตหลายประการ เช่น

๑. การที่รัฐบาลเพิ่งผ่อนปรนให้ประชาชน นับถือศาสนาพุทธ ทำให้พระและแม่ชีสามารถออกมาราบานช่วยเหลือสังคมได้เมื่อสองสามปีที่ผ่านมานี้เองและงานเหล่านี้ถูกจำกัดให้เป็นเรื่องงานสังคมสังเคราะห์เป็นส่วนใหญ่ การสอนสามอิหรือโครงการที่เผยแพร่สาระของพุทธศาสนา นั้นยังไม่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการ

๒. แม่ชีที่นี่ได้รับการยกย่องนับถือไม่แพ้ พระสงฆ์ สังเกตเห็นได้จากการที่แม่ชีมีสำนักอัญเชง ไม่ไปแบะอยู่กับวัดหรือพระ แม่ชีเองบอกเราว่า ในหลายพื้นที่ชาวบ้านยังชอบที่จะ

สนับสนุนช่วยเหลือแม่ซึมอกกว่าพระเสียอีก

๓. การบวชซึ่งที่นี่ถือว่าเป็นการบวชตลอดชีวิต เป็นการบวชที่มาจากเจตนาจะใช้ชีวิตบนเส้นทางธรรมะนี้ มิใช่เพื่อใช้เป็นทางผ่านแห่งโอกาสเพื่อการศึกษาเล่าเรียน เข้าบกเราว่าแทบจะไม่มีการลึกในหมู่แม่ชีเลย เราคาดว่ามันอาจเป็นพระสถานะของแม่ชีของฝ่ายมหาyanนั้นได้รับการยกย่องนับถือจากสังคมไม่ด้อยไปกว่าพระสงฆ์ ไม่ว่าจะเป็นประเทศใด หวันหรือเกาหลี ซึ่งต่างไปจากแม่ชีข้างฝ่ายธรรมที่อย่างน้อยบ้านเราก็เห็นกันได้ชัดเจน

๔. ที่นี่มีการร่วมมือทำงานระหว่างพระสงฆ์ แม่ชี ชาววัดอย่างแข็งขันและเสมอมา ให้ลูกน้ำใจต้องคุรุพุทธศาสนาที่มีชื่อว่า ฟูรอน เรานี้ความพยายามของคนกลุ่มนี้พยายามยืนหยัด ต่อสู้ที่จะรื้อฟื้นศาสนาพุทธกลับมาโดยใช้สันติวิธี โดยการผ่อนปรนตามเงื่อนไขของรัฐบาล แต่ในขณะเดียวกันหลายท่านก็บอกเราว่า พากษาความหวังว่าการเปลี่ยนแปลงที่ดีจะเกิดขึ้นในเมื่อชา

ขอเชิญร่วมงาน!

ธรรมยาตราเพื่อทะlesenสังฆาริธิที่ ๑ ร่วมกับกุฎุชุน...จากภูเขากู่ทะเล

วันที่ ๙-๒๕ พฤษภาคม ๒๕๔๑
กับระยะทาง ๑๕๗ กิโลเมตร
จากต้นน้ำคลองอู่ตะเภาไปจุดทะlesenสังฆาริธิที่แหลมโพธิ์
ต้องการรายละเอียดเพิ่มเติมหรือประสังค์จะบรรจุจาก

ติดต่อ

กรุงเทพ : คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา

๑๒๔ ซอยวัดทองนพคุณ

ถนนสมเด็จเจ้าพระยา

เขตคลองสาน กรุงเทพฯ ๑๐๖๐๐

โทร. (๐๒) ๔๗๗-๔๔๔๕ โทรสาร (๐๒) ๔๗๗-๔๔๕๐

สังฆา : โครงการธรรมยาตราเพื่อทะlesenสังฆาริธิ

๑๑๒/๑ ซอย ๑๐ ถนนราชภัฏรัฐกิจ

อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสังฆาริธิ ๙๐๑๑๐

โทร. (๐๗๔) ๒๗๐-๖๘๕๕, ๒๗๙-๕๕๘๘

โทรสาร (๐๗๔) ๒๗๐-๒๗๙๙

รายชื่อผู้บริจาคสมายกุปต์เสียธรรม

๑. คุณนิวติ กองเพียร ๒๐๐ บาท

ให้เจ้าอาวาสวัดอبانาจเจริญ

๒. คุณมธุรัส จงมั่นคง ๒๐๐ บาท

ให้พระยุทธนา เดชปัญโญ

๓. พระกมล อัคค้อ้มโน ๒๐๐ บาท

ให้แม่ชีสุกตา ครรซุธรรม

รายชื่อผู้สมัครสมายกุปต์เสียธรรม

๑. คุณสุนี(โรงพิมพ์เรือนแก้ว) ๒๐๐ บาท

๒. คุณบุญมา สถาปัตยวงศ์ ๒๐๐ บาท

๓. พระวิชัย ปิยชโย ๒๐๐ บาท

๔. พระอรุณ พุทธินันโท ๒๐๐ บาท

๕. คุณลัดดา สุตติเกียรติพิวงศ์ ๒๐๐ บาท

๖. คุณสัมพันธ์ อารணย์พานิช ๒๐๐ บาท

๗. คุณลงภรรณ์ ศุภมันดา ๒๐๐ บาท

๘. คุณเกรียงไกร วงศ์มาลีวัฒนา ๒๐๐ บาท

๙. สำนักพิมพ์เลี่ยงเชียง ๒๐๐ บาท

๑๐. คุณปรุงวิตร์ พนานวัฒวงศ์ ๒๐๐ บาท

๑๑. คุณประลักษณ์ ชัยเจริญพงศ์ ๒๐๐ บาท

๑๒. สำนักงานคณะกรรมการ

วัฒนธรรมแห่งชาติ ๒๐๐ บาท

๑๓. คุณเอกพงศ์ วรพงษ์พิเชษฐ์ ๒๐๐ บาท

๑๔. คุณมาณีชรา ทองน้อย ๒๐๐ บาท

๑๕. คุณปักมา ทองมั่ง ๒๐๐ บาท

ກອສນດມທິດລອນຸສຣນີ ລາດັກ ກົມາລັຍ ອິນເດີຍ

จากการประทagnarขององค์พระไหลาມະ

ในปีนี้ คณะกรรมการร่วมของมูลนิธิเพื่อการศึกษาพุทธศาสนาแห่งได้วัน ได้กรุณาบริจาคพระไตรปิฎกภาษาจีนให้อีกด้วย

พวกเราขอขอบคุณอาจารย์สุลักษณ์ คิรากษ์เป็นอย่างยิ่งที่กรุณาจัดหาพระไตรปิฎกภาษาไทยและบาลีสำหรับหอสมุดแห่งนี้

ในส่วนที่สอง นอกจากหนังสือทั้งหมดของพุทธศาสนาทุกนิกายแล้ว เราหวังว่าจะมีหนังสือของศาสนาอื่นๆ สำหรับอ้างอิงและใช้ศึกษาศาสนาเปรียบเทียบอีกด้วย พวกเราวางว่าจะมีเครื่องคอมพิวเตอร์และพระไตรปิฎกบนชีดีรอม รวบรวมเทพและวิตีโอซึ่งบรรจุคำบรรยายของนักประชัญญาและผู้รู้ที่มีชื่อเสียง

หอสมุดได้เปิดให้บริการกับทั้งคนในห้องถินและผู้มาเยือนจำนวนมากจากต่างประเทศ

ลดาดกเป็นหนึ่งในต้นแเดนที่เก่าแก่ที่สุดที่พุทธศาสนาอยู่รอดในทีอกเชาทิมาลัย ตรงชายแดนอินเดียติดกับทิเบต

ลดาดกดึงดูดผู้มาเยือนจำนวนมากจากทั่วโลก เก็บทั้งหมดมีแนวโน้มที่จะศึกษาและปฏิบัติตามหลักพุทธศาสนา พวกเราวางว่าหอสมุดนี้จะเป็นประโยชน์ช่วยบริการประชาชนจำนวนมากซึ่งจะมาลดาดกเพื่อศึกษา วิจัยเกี่ยวกับพุทธศาสนาและปฏิบัติธรรม

ຂອບພະທິຍາສໍາຫຼວກການບໍລິຈາກຂອງສມເຕີຈ

พระเจ้าพี่นางເຮືອເຈົ້າກໍລາຍານິວັດນາ ແຫ່ງປະເທດໄທ ຊຶ່ງໃຫ້ພວກເຮົາສາມາດກ່ອສ້າງຫອສຸດກາຍໄດ້ພຽນາມຂອງພະບໍມຣາຊນກ ເຈົ້າກໍ່າຍມທິດລອງຄົກໂນໄດ້ສໍາເຮົາ ເພື່ອໃຫ້ເຫັນກໍລາຍຸ້ນ ນັກວິຈີຍ ຜູມເຢືອນ ສາມີກແລະເຈົ້າຫ້າທີ່ຂອງໂຮງເຮົານ ປະຈຳມາໂພຣີ ສູນຍືຟິກສາມາດີນານາຈາຕິມາໂພຣີ ແລະບ້ານພັກຄນຮາໄດ້ໃໝ່ປະໂຍ່ນ໌

ຫອສຸດນີ້ຈະມີພະໄຕປິປົກທຸກນິກາຍຫລັກທັງການໄທ ທີເບຕ ຈິນ ບາລີທັງທີ່ໃຊ້ຕັວອັກຊະເຫວະາີແລະຕັວອັກຊຣໂມມັນ ຕລອດຈົນພະໄຕປິປົກຂອງທີເບຕລັບສົມບູຮນ໌ Kangyur ແລະ Stangyur

อาจารย์สุลักษณ์ ศิริรักษ์เป็นผู้วางศิลป์สถาปัตย์ของหอสมุดนี้ในปี ๒๕๗๕ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของงานฉลองห้องประชุมฟ้าชายมหิดล ด้วยการอุทิศตนทำงานหนักของอาจารย์สุลักษณ์ พวงเรารเจิงได้รับการบริจาคจากสมเด็จพระพี่นางเธอ เจ้าฟ้าหญิงกัลยาณิวัฒนาแห่งประเทศไทย หอสมุดนี้ได้ทำพิธีเปิดโดยองค์พระไอลามะเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๘๐ พร้อมกับตึกศูนย์ฝึกสามารถ

พวกเราราชวพุทธลดาดักของขอบพระทัยต่อสมเด็จพระพี่นางเรือฯ เป็นอย่างสูง ขอบคุณอาจารย์สุลักษณ์ และพุทธศาสนาที่รับความกรุณาของพวกเข้า และความสนับสนุนการขยายศูนย์ฝึกสามารถนานาชาติมหาโพธิ เลี้ยง-ลาดักซึ่งนำคุณค่าของพระธรรมและปกป่อง ส่งเสริมพระพุทธศาสนาในภูมิภาคที่มาลัยสูง เท่าๆ กับสำหรับพื้นฟูพุทธศาสนาในส่วนอื่นๆ ของอินเดีย ซึ่งเป็นที่กำเนิดของพุทธศาสนา

หอสมุดมหาวิทยาลัยสุรินทร์จะเป็นจุดเริ่มต้นแห่งมิติรากพื้นเมืองที่สำคัญของพุทธศาสนาที่สืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ที่จะสืบทอดและส่งต่อภูมิปัญญาที่มีค่าแก่ชาวกาดังและไทย

ขอให้หอสมุดนี้จะเป็นกำเนิดของแสงและปัญญาอันยิ่งใหญ่แก่มวลชนทั้งหลาย

ขอให้สรรพชีวิตคงมีแต่ความสุขสวัสดิ์

สังฆศา กิตา

ประรานศนย์スマารินานาชาติมหาโพธิ์

ເລື່ອງ-ຄາດ

ປ່າຍງານຂະບົດ ບ້າຜົ່ງທຍດເດືອກ : ບກສັບກາເຫັນ ລ.ສິວຮັກເຊີງ

ສະກັດລາຍລັມມືຕຣ ພິມພົງຮຽກ ດຕ ພຖ້ມກາຄມ ແກ້ວມະນຸດ, ໂມ໌ນ ມີການປະກອບ ຮາຄາ ១០០ ນາທ

หนังสือเล่มเล็กๆ หนาไว้กว่าร้อยหน้ากระดาษนี้รวมเอาไว้ด้วยบทลัมภากษณ์ และ “คำให้การ” ของส.คิริวักษ์ ตั้งแต่ครั้งที่มีให้กับคณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหากรณีโครงการท่อก๊าซธรรมชาติ จากแหล่งยานาดิ สหภาพพม่า ที่นายอานันท์ ปันยารชุนนั่งเป็นประธานอยู่ เรื่องมายังถึงคำให้บุญเบิก(ทองผาภูมิ)ในคดีที่เขากูกพ้องในข้อหาร่วมกันขัดขวางการวางแผนท่อก๊าซของบริษัตรีเเดiemang แห่งที่มีการยกขบวนกันไปจับกุมกันอย่างເอกเกริก โดยนายดิเรก อุทัยผล ผู้ว่าราชการจังหวัด ณ เชิงเขา บุญจน์บุรี เมื่อตอนเที่ยงของวันที่ ๒ มีนาคม ที่เพิ่งจะผ่านพ้นมา

ค่าให้การทั้งสองขั้นของส.ศิรรักษ์ ปัญญาชนสยามผู้กล่าวมายเป็นปัญญาชนขบคิดคนนี้ พร้อมด้วยบทสัมภาษณ์ขนาดยาวที่เจ้าตัวมีให้กับหนังสือพิมพ์ ๓ ฉบับ ผนวกกับเรื่องราวอันเกี่ยวเนื่อง ทั้งหมดนี้มีเนื้อหាដื่นถ้วนเพื่อการซึ่งแสดงเหตุผลของความไม่ชอบคลื่นในโครงสร้างทางสังคมฯ ที่นายกราชวน หลักภัย เคยกล่าวแก้ต่างไว้มาในสภาค่าว่า “ตลอดเวลาที่ผ่านมาธุรกิจทุกธุรกิจต่างล้วนสนับสนุนให้มีการดำเนินการเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ” หากหาได้เคยยอมเอียถึงเรื่องที่ตนเองได้นั่งเป็นประธานอยู่ในพิธีลงนามในสัญญาเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ปี ๒๕๔๗ ที่ระบุว่า “มาเป็น ผู้กำหนดจุดว่าจะวางท่อก๊าซจากแหล่งผลิตมาที่ชายแดนไทยตรงบ้านอีต่อง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรีไว้ในที่ดีๆ ไม่

ความนัยลึกเร้นลับปါยิ่งกว่านี้ จะได้รับการชุดคุยขึ้นมาตีแผ่ใน การพิจารณาคดีที่ศาลกาญจนบุรี(อ.ทองผาภูมิ)โดยกำหนดเริ่มต้นพิจารณาสืบพยานฝ่ายโจทก์เป็นนัดแรกในวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ นี้ เวลา ๑๐.๐๐ น. ก็คงต้องรอคุณต่อไปว่า ข้อเท็จจริงในคดีที่ปั้นญาชันชนบทคนนี้ต้องตกเป็นจำเลยนั้น จะกล้ายเป็นเช่นกับน้ำผึ้งหนึ่งหยดที่ลูกลม ขยายกระจาจายออกไปสร้างผลกระทบกระเทือนให้กับสถานภาพและผลประโยชน์ของชาวบ้านคนหรือห้าไม่

อนึ่ง รายได้จากการจำหน่ายหนังสือ จะได้นำไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการต่อสัมมนาต่อไป

ຕາഴ ຈາරັກເຢ່າ

ສມາຄມວັນລວມແທ່ບກັດ

ວັດຕາຊີ ຈາරັກເຢ່າ (Tashi Dharkye) ເປັນໜຶ່ງໃນວັດຈຳນວນນັກຂອງທີເບີຕື່ງເຄຍເປັນຄູນຍົກລາງໃນດ້ານພຸຖອສຶກຂາກ່ອນທີ່ຈະຄູກຈິນຍືດຄລອງ

ເມື່ອອົງຄໍທະໄລ ລາມະເສດີຈອກຈາກທີເບີພຣ້ອມດ້ວຍພຣະສົງໝັ້ນພັນແລະຜູ້ອພຍພອື່ນາ ພຣະສົງໝັ້ນຂອງວັດຕາຊີໄດ້ຕິດຕາມອອກມາດ້ວຍ ພວກທ່ານໄດ້ກ່ອດັ່ງສັບຕະລົກາແຫ່ງໜຶ່ງໃນຊຸມຊັນທີເບີທີ່ດັ່ງໜຶ່ນໃໝ່ໃນກອລເລກັ້ນ ເຊີມໂຂ່ວ້ນ ຮັງການນາຕະກະ ອິນເດືອຍີຕີ ພຣະສົງໝັ້ນຈຳນວນນັກຂອງວັດຕາຊີກຳລັງເຮັດວຽກແລະສອນທີ່ວັດເຊີມປຸງແລະເຊົາ ຂຶ້ງສ້າງຂຶ້ນໃໝ່ເອັກຮັງເຂັ້ມງັນໃໝ່ຮັງການນາຕະກະ ໃນຮູ້ນະເຈົ້າວາສົກີຕິມັກົດີ່ ຂ້າພເຈົ້າ ຄູກຂອ້ວັງທັງແຕ່ເມື່ອ ១០ ປີກ່ອນໃໝ່ຂ່າຍຈັດທາພຣະພຸຖອຮູປ່ ແລະຂ້າພເຈົ້າກຳລັງສໍາວົຈຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະສ້າງພຣະພຸຖອຮູປ່ເຫັນນັ້ນໃນອິນເດືອຍແລະແນປາລ ຫາກໃນການເຢີມເຢີນກຽງເທິພາເນື່ອຕັນປີ ១៩៨៤ ຂ້າພເຈົ້າເປັນໜຶ່ງໃນຜູ້ເຂົາຝັ້ນສົມເຕີພຣະສົງມຣາຊແຫ່ງປະເທດໄທ ຂຶ້ງທຽບພຣະກຽມສັນນຸ່ງການການບຣິຈາກພຣະພຸຖອຮູປ່ທັງ ១,០០០ ອົງຄົນຮູ້ນະຂອງຂວັງຢູ່ຈາກພຸຖອສາສົນກິຂນໜ້າໄທ ເນື່ອໃນວຽກສເຊີລິມຸລຕອງພຣະພຸຖອຮູປ່ພີເຊີກຢູ່ຈາກີເຊົກ ພຣະພຸຖອຮູປ່ເຫັນນີ້ສ້າງດ້ວຍວິທີກາຮ່ອລ່ວະກ່າວຈະສໍາເຮົາຈີເຮົາບ້ອຍເພື່ອຂັ້ນສົ່ງໃນປີ ១៩៨៦ ຕາມປະເປົນໄທ ວັດຖຸສໍາຫຼັບພຣະພຸຖອຮູປ່ຕ້ອງພສມດ້ວຍແຜ່ນໂລກະພິເສີ່ງຈຳກິດດ້ວຍພຣະສູຕູ ເປັນຕັ້ນ ສໍາຫຼັບແບບຫລ່ອຂອງພຣະພຸຖອຮູປ່ແລະແຜ່ນໂລກະພິເສີ່ງທັງໝົດນັ້ນ ອົງຄໍທະໄລມະໄດ້ກຳນົດກຳນົດພິເພີ້ພຸຖອຮັກີເຊົກໂດຍຈຳກິດພຣະສູຕູແລະມັນຕຽບນັ້ນແຜ່ນໂລກະເຫັນນັ້ນດ້ວຍ

ວິທາຮີທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນນີ້ຈຶ່ງເຫັນວ່າພຣະພຸຖອຮູປ່ພັນອົງຄົນ ຂຶ້ງຈະກຳລາຍເປັນສິ່ງສໍາຄັນໃນດິນແດນຂອງພຣະພຸຖອເຈົ້າ ບນທີ່ດິນຂາດ ២ ເອເຄືອර ຂຶ້ງຍູ້ງ່າຍໃນຊຸມຊັນທີເບີທີ່ກອລເລກັ້ນ ໂດຍວິທາຮີພຣະພຸຖອເຈົ້າພັນອົງຄົນນີ້ຈະເປັນສ່ວນແຮກຂອງໂຄຮກກາຮະຍາວໃນຮູ້ນະຄູນຍົກລາງແຫ່ງໄໝມ່ຂອງຄືລປະແບບວັດ

ວິທາຮີນີ້ຄູກອົກແບບດ້ວຍແນວຄິດທີ່ຈະໄທເປັນຕົວແທນເຂົ້າສຸມເຮົາ ໂດຍໄດ້ແຮງບັນດາລິຈາກວັດສາມເຢ່າ (samye) ຂຶ້ງເປັນວັດໂບຮານໃນທີເບີ ແບບສັບຕະກິດກົມນີ້ຈະກຳລາຍເປັນຈຸດສໍາຄັນທີ່ວັດນອມອິນເດືອຍພຸຖອແບບໄທແລະທີເບີມາຮັບກັນ

ເຮົາສາມາດຄັດກາຮີໄດ້ລ່ວງໜ້າວ່າ ການເປີດວິທາຮີນີ້ຈະເປັນເຫດກາຮີສໍາຄັນທາງປະວັດສາຄົຕົວເຫດກາຮີນີ້

ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນກາຮີກ່ອສ້າງວິທາຮີນີ້ປະມານ ៦០ ລ້ານຮູປ່ ແລະຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນາ ປະມານ ៥០ ຮູປ່ ເຊັ່ນຄ່າກ່ອສ້າງຫ້ອງສຸດ ມັງກອນ ສ້ານກຳນາງ ແລະກາຮີຈັດຂຶ້ອງອຸປະກິດ ເປັນຕັ້ນ ຂຶ້ງເຮັດວຽກກາຮີສໍາວົຈສັນນຸ່ງ

ລາມະໂດບຸນ ຕຸລຸກ
ເຈົ້າວາສົກີຕິມັກົດີ່

ສັຖານທີ່ຕິດຕ່ອ ຖີເຕີບ ສັນຕະພາບ ສັນຕະພາບ ສັນຕະພາບ

Phone : 4611515 Fax. 4625536

พิธีอุปสมบทกิกขุณี ณ พุทธคยา ประเทศไทย กับอนาคตนักบวชสตรีไทย

พระศรีปริยัติโมลี

(สมชาย กุสสจิตต์โต ปธจ., พธบ., PhD.)

ปัญหาเรื่องการบวชสตรีเป็นกิกขุณี ได้เริ่มคลื่นลามไปในทางบวกยิ่งขึ้น เมื่อมีข่าวว่า คณะกรรมการพุทธศาสนาจากใต้หัวจะเป็นเจ้าภาพใหญ่ ให้การอุปสมบทกิกขุณีครั้งนี้ เป็นการจัดขึ้นในระดับนานาชาติ ณ บริเวณสถานที่ ตรัสรูขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าคือ พุทธคยา ประเทศไทยเดียว อันมีต้นพระคริมมหาโพธิ พระเจดีย์ ตรัสรูเป็นประจักษ์พยานอีกด้วย

ประการแรก เป็นการบวชสตรีนานาชาติ ครั้งใหญ่และครั้งแรกในอินเดีย

ประการที่สอง ได้เลือกสถานที่ในการอุปสมบท ณ บริเวณพุทธคยา ใต้ต้นพระคริมมหาโพธิ ไม่แห่งการตรัสรู พระเจดีย์พุทธคยาและวัดเจ็น

ทั้งนี้ เพราะ ผู้จัดการอุปถัมภ์การบวชสตรีนานาชาติครั้งนี้ ได้กล่าวชี้แจงกับสื่อมวลชน ณ โรงแรมอโศก สนามบินเมืองกัลกัตตาว่า “เดิมที่ กิกขุณีก็ถือกำเนิดในอินเดียแล้วก็แพร่ขยายไปสู่ ศรีลังกา ประเทศไทยและประเทศอื่นๆ ตามลำดับ ด้วยความสำนึกในบุญคุณ พากเราริ่งได้เลือกพุทธคยา เป็นสถานที่ให้การอุปสมบทสตรีครั้งนี้ เป็นการนำพระกิกขุณีส่งมายังอาชีนอินเดีย”

พุทธคยา : ศูนย์รวมใจของชาวพุทธทั่วโลก
ผู้เขียนเคยไปกราบต้นพระคริมมหาโพธิ มา

สายธารให้กลับ

การอุปสมบทสตรีเป็นพระกิกขุณีครั้งนี้ นับเป็นครั้งประวัติศาสตร์ของวงการพระพุทธศาสนาในอินเดีย เพราะว่า

ครั้งหนึ่งแล้วเมื่อ ๑๖-๑๗ ปีก่อน สมัยที่ยังศึกษาอยู่ในอินเดียปลายปีพ.ศ.๒๕๒๔ เมื่อมีโอกาสได้เดินทางไปอีกครั้งสักยินดีปรีดามาก แต่ก็มิได้ตื่นตามากเหมือนครั้งแรก ที่เมื่อเดินทางด้วยสามล้อจากสถานีคยาไปยังบริเวณโพธิมณฑล ตามจะพญาามจับจ้องมองไปข้างหน้า พ้อได้สัมผัสกับพระมหาเจติย์ตรัสรู้และต้นศรีมหาโพธิแล้ว จิตใจปลาบปลื้มปิติและสงบปริมายมากอย่างบอกไม่ถูกເອົາที่เดียว

ปัจจุบัน พระมหาเจติย์ตรัสรู้ถูกกลุมด้วยผู้รักไม่ใช่ เข้าใจว่ากำลังซ้อมแซมทำความสะอาดบริเวณรอบโคนต้นพระศรีมหาโพธิ์ดูสะอาดเรียบร้อยดี เพราะมีพระภิกษุสงฆ์จากสมาคมมหาโพธิมาค่อยๆแลওຢູ່ตลดด เวลาไม่ประสงค์จะเข้าไปกราบต้นพระศรีมหาโพธิหรือพระพุทธรูปภายในวิหารเจติย์ ก็จะได้รับการดูแลพิเศษ อย่างกรณีผู้เขียนเข้าไปกราบสาวดม念佛ต่อหน้าพระพุทธประทาน เขาจะค่อยกันไว้มือให้คนอื่นเข้าไปบูรกวัน เป็นต้น

บริเวณโพธิมณฑล พุทธคยา ดูเหมือนว่าจะขยายออกไปเรื่อยๆ มีอาณาบริเวณไม่น้อยกว่า ๒๐ ตารางกิโลเมตรแล้ว จำนวนวัดของชาวพุทธนานาชาติกเพิ่มขึ้นอึกหลายวัด ที่น่าสังเกตก็คือชาวพุทธหลายานโดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นนักบวชเชื้อเชิญยิ่งชื่น เวลาองค์ทະไสามะเส็จมาประกอบพิธีนัยว่าจะมีผู้คนมาประชุมกันเป็นเรือนแสน มีชาวต่างดันกันนับหมื่นคน เศรษฐกิจของคนที่เบต็ก์มั่นคงขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นเหตุให้วัดพุทธแบบที่เบตขยายสถานที่และจำนวนมากขึ้น

เมื่อข้าพเจ้าไปกราบต้นพระศรีมหาโพธิ และเจติย์พุทธคยาเป็นครั้งแรกเมื่อ ๑๖-๑๗ ปีก่อน เพียงแต่ได้มองเห็นยอดพระเจติย์ ต้นพระศรีมหาโพธิไกลง ก็ปิดปลาบปลื้มใจอย่างบอกไม่ถูกแล้ว ไปคราวนี้ยิ่งดีขึ้นคือ มีโอกาสไปกราบไหว้

สวัตมනต์ และชมสถานที่เกี่ยวเนื่องกับการตรัสรู้ของพระพุทธองค์เกือบครบถ้วน ก็ยิ่งปลาบปลื้มปิติเป็นอย่างมาก ดูสมกับสถานที่แห่งนี้เป็นดินแดนศักดิ์สิทธิ์ ดินแดนแห่งสันติภาพ และดินแดนของพระอรหันต์ ทั้งหลาย ความสงบร่มเย็นและความเมตตากรุณาของพระอรหันต์ทั้งหลาย ยังคงแผ่ซ่านเชื้อมชาบอยู่บนพื้นดิน พิชพรรณตันไม้และบรรยายกาศ จนเราสามารถสัมผัสได้ด้วยอายุตันที่ ๖ คือใจของเราเอง

พิธีการบวชภิกษุณิณ พุทธคยา จะทำกันณ วัดเจ็นทางทิศเหนือของต้นพระศรีมหาโพธิ ติดกับถนนไปทางวัดไทยพุทธคยา ส่วนพิธีรับศีลพระโพธิสัตว์จะทำกัน ณ บริเวณใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ

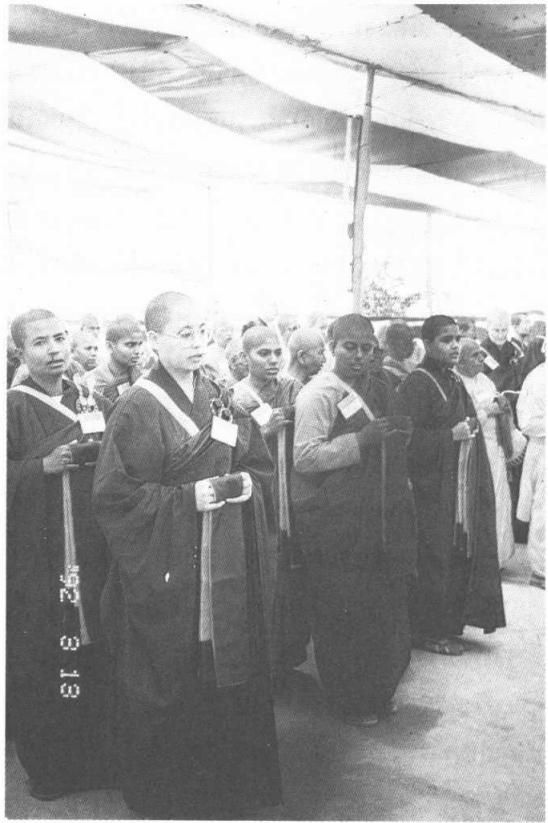
โดยจะเริ่มพิธีเตรียมบัวตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ไปสิ้นสุดเอวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙

พิธีการบวชภิกษุณิณครั้งประวัติศาสตร์นี้ จะดำเนินการโดยพระภิกษุจีน สังกัดนิกายมหายานคือ คณะวัดฝ่อง gwang shan (Fo Kuang shan) ซึ่งมีสำนักงานใหญ่อยู่เมืองเกาเชียงหรือเกาชุง (Kaohsiung) ตอนใต้ของเกาะฟอร์โมเซาหรือไต้หวัน อาจารย์ใหญ่ของสำนักนี้คือท่านชิงยุน (Hsing Yun) หรือท่านชิงหวิน

อาจารย์ชิงยุนและฝ่อง gwang shan

พระธรรมผู้ซึ่งจะปฏิบัติหน้าที่อุปचามายใน การให้การอุปสมบท ณ พุทธคยา คราวนี้คือท่านอาจารย์ใหญ่ ชิงยุนหรือชิงหวิน แห่งสำนักฝ่อง gwang shan แห่งเมืองเกาเชียงประเทศสาธารณรัฐได้หวัน

ท่านอาจารย์ใหญ่ชิงยุน เป็นชาวจีน แผ่นดินใหญ่ กำเนิดเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๙ ได้บรรพชาเป็นสามเณรเมื่ออายุได้ ๑๒ ปีและ

อุปสมบทเป็นพระภิกษุเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้รับการศึกษาอบรมตามระบบของพระสงฆ์จีนในประเทศไทย นับแต่บวชเป็นต้นมา

เมื่อประเทศไทยเกิดสังคมกลางเมืองระหว่างพระครคอมมิวนิสต์จีนและพระครก็อกมินตั้งท่านชิงยุนก์ได้อพยพไปสู่เกาะใต้หัวเมืองปี พ.ศ. ๒๕๑๒ จากนั้นก็ได้เริ่มงานพื้นฟูพระพุทธศาสนาตามแบบฉบับของจีนขึ้นในประเทศไทยตั้งแต่วันนี้

สิ่งที่สะท้อนให้เห็นความสำเร็จของงานนี้ ก็คือ จำนวนวัดที่เกิดขึ้น สิ่งติพิมพ์ งานสังคม สงเคราะห์ การศึกษาและวัฒนธรรม ซึ่งผุดโผล่ขึ้นภายใต้การขึ้นนำของท่าน ผ่านสมาคมชาวพุทธ กារหน้านานาชาติ (IBPS) ต่อมาคุณย์กลางของพุทธศาสนาเพื่อรับใช้มุนษ์และวัฒนธรรมจีนก็ได้เกิดขึ้นในหลายมุมของโลก

ท่านอาจารย์ชิงยุน มีวิธีการเผยแพร่พระพุทธศาสนาที่ใหม่แปลกดเพื่อสนองตอบความต้องการของผู้คนยุคปัจจุบัน การเปิดสมาคมพุทธประทีปนานาชาติ (BLIA) ของท่าน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๗๕ ทำให้มีสาขาขยายไปทั่วโลกถึง ๑๐๐ สาขา สาขาเหล่านี้ มีเพียงแต่ได้เปิดวิถีในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาไปสู่ทุกทั่วทั้งทั่วโลกเท่านั้น แต่ได้ทำให้พระพุทธศาสนาเข้าสู่สังคมโลกใหม่อีกด้วย

ด้านผลงานหนังสือนั้น ท่านอาจารย์ชิงยุนได้เขียนงานวิชาการไว้หลายเล่ม นอกจากผลงานพุทธศาสนาแบบจีน ๔ เล่มแล้ว ท่านยังเป็นหัวหน้าบรรณาธิการจัดพิมพ์พจนานุกรมพุทธศาสนาฉบับฝอกวง ๘ เล่ม (๒๕๓๑) คัมภีร์อ acum ๑๖ เล่ม (๒๕๒๗) และคัมภีร์นิกายฉาน ๕๐ เล่ม (๒๕๓๗)

นอกจากนี้ ท่านยังแต่งหนังสือธรรมะทั่วๆ ไปอีกหลายเล่ม เช่น ศากยมุนีพุทธเจ้า (๒๕๐๔) ทสมหาพุทธสาวก (๒๕๑๒) พระสตอร์ แห่งการตรัสรู้ญี่ปุ่น ๙ คราว นอกจากนี้ก็มีหนังสือประมวลรวมบทปารูปถกฯ บรรยายของท่านพิมพ์เผยแพร่ไปหลายเล่ม ทั้งภาษาจีนและอังกฤษ ส่วนภาษาไทยก็มีแปลไปแล้วหลายเล่ม เช่น อินยอมพร้อมใจ โดยลูกศิษย์ ๗ สนับสนุนโดย มูลนิธิส่งเสริมพุทธศาสนาเพื่อสังคม ซึ่งมีสำนักงานอยู่เขตหัวขวาง กรุงเทพมหานคร

ในด้านการส่งเสริมการศึกษา ท่านชิงยุนก็ประสบความสำเร็จอย่างมากมาย เช่น ได้ก่อตั้งวัดชีไหล ที่ลอสแองเจอลิส อเมริกา มหาวิทยาลัยฝอกวงที่เมือง ILAN ในประเทศไทยตั้งแต่วันนี้ และได้เป็นประธานจัดประชุมสัมมนานานาชาติครั้งสำคัญ เช่นการประชุมขององค์กรพุทธศาสนาสัมพันธ์แห่งโลก ที่ลอสแองเจอลิส

ท่านชิงยุนได้รับการยอมรับว่าเป็นพระอาจารย์เซนผู้โดดเด่นและเป็นสังฆนายกองค์ที่ ๒๘

แห่งนิกรายรินไซอีกด้วย

วัดฝ่องกว่างชาน ณ เมืองเกาชุง ท่านชิงยุน ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๒ นัยว่าเดิมที่อยู่ห่างไกลมาก พื้นที่มีแต่ความกรังแร้งและป่าเชา ไม่เรียบงู เจริญตาเลย เดียวตนทั้งใหญ่โตและส่งงานนักพร้อมกันนี้ก็เกิดมีสาขาอยู่ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก ทั้งในประเทศไทย สหรัฐอเมริกา นิวซีแลนด์ แคนาดา และฟริการาได้ อเมริกาได้ รวมสาขาทั่วประเทศได้ หวานและประเทศอื่นๆ มีกว่า ๗๐ แห่ง

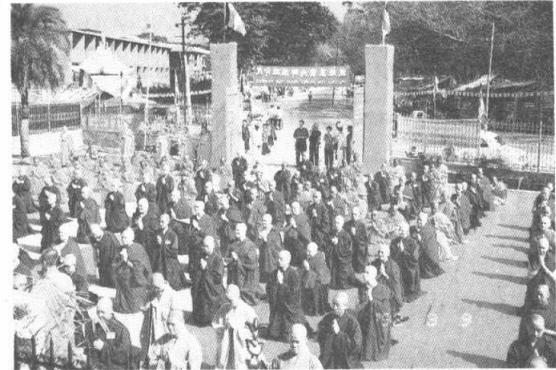
ในการจัดการอุปสมบทภิกขุณีครั้งนี้ นอกจะจะได้ท่านชิงยุนเป็นอุปัชฌาย์แล้ว ยังมีหลวงพ่อ(ลีมชื่อเลี้ยงแล้ว)จากช่องกงและท่านเจ้าอาวาสวัดจันท์พุทธคยาเป็นกรรม瓦าจารย์และอนุสาวนาจารย์ตามลำดับ

นอกจากนี้ ผู้จัดการอุปสมบทคราวนี้ ซึ่งเป็นฝ่ายมายานแล้ว ก็ยังมีการนิมนต์พระฝ่ายธรรมชาติจากศรีลังกาและไทยไปร่วมด้วยหลายรูป เช่นท่านวิปุลสารธรรม แห่งสมาคมมหาโพธิ ท่านวชิรญาณ จากอังกฤษ เป็นต้น ส่วนพระทิเบตก็มีนิมนต์มาร่วมด้วยเพียง ๑ รูป

ระเบียบพิธีการบวช

อาจจะกล่าวได้ว่า การอุปสมบทพระภิกขุณี ณ พุทธคยาคราวนี้เป็นทำสัมมารมร่วมกันระหว่างพระสงฆ์สองฝ่ายเป็นครั้งแรกฯ สมรสสองฝ่ายในที่นี้หมายถึงฝ่ายธรรมชาติและมายาน (รวมเอวารชรยานหรือทิเบตเข้าด้วย) มิใช่สองฝ่ายเฉพาะฝ่ายภิกขุณีสองฝ่ายเท่านั้น ส่วนขั้นตอนการบวช ก็มีถึงสามขั้นตอนหรือสามช่วงด้วยกันคือ

ช่วงแรก จะให้นาค (ทั้งชายและหญิง) ผู้ประสงค์จะบวช ขอบวชเป็นสามเณร(รวมทั้งสามเณร) รักษาศีล ๑๐ ก่อน จากนั้นฝึกอบรมต่อไปอีก ๓-๔ วัน

ช่วงที่สอง ให้สามเณรขอบวชเป็นภิกขุณี จากพระภิกขุณีสองฝ่ายก่อน เป็นเรื่องที่ภิกขุณีสองฝ่ายจัดการบวชให้กันเอง นัยว่าได้ทำต่อนอกกลางคืนจากเที่ยงคืนไปเกือบๆ ใกล้อรุณจึงบวชเสร็จจากนั้นจึงเป็นหน้าที่ของภิกขุสังฆทำหน้าที่ให้บัวอีกครั้งหนึ่ง

ช่วงการบวชของพระภิกขุสังฆนี้ ดำเนินการตามหลักวินัยของนิกายธรรมคุปต์ ซึ่งก็ไม่ต่างจากของธรรมชาติ แปลกแต่ภาษาที่ใช้สอดคล้องดุลกัมม瓦จาใช้ภาษาจีนเป็นหลัก และมีแปลเป็นอังกฤษ สิงหพ อินดีและภาษาอี เป็นต้นประกอบกันไป มีการสมมติสีมาง่ายๆ ภายในอาคารหลังหนึ่งของวัดจันพุทธค yan นั้น มีท่านชิงยุนเป็นพระอุปัชฌาย์ หลวงจีนอีกสององค์เป็นกรรม瓦าจารย์และอนุสาวนาจารย์ มีการสอบตามอันตรายกธรรมก่อนแล้ว เริ่มด้วยญัติหนึ่งครั้งและอนุสาวนาสามครั้ง คล้ายฝ่ายธรรมชาติทำกัน แต่ในพิธีบวชนี้ค่อนข้างจะไม่สนใจเรื่องรักษาหัดตนบาสماกนัก นาคผู้ประสบจะบวชก็เข้ามาเป็นชุดใหญ่ ชุดหนึ่งเกินกว่า ๑๐ คนขึ้นไป ทั้งนี้อาจจะเนื่องด้วยมีผู้ขอบวชมากก็ได้ พิธีบวชของฝ่ายภิกขุสังฆจึงเริ่มเมื่อ ๗.๐๐ น. เช้า ไปเสร็จเวลา ๑๑.๐๐ น.

ช่วงที่สาม พระภิกขุณี(รวมทั้งภิกขุรา

๑๕ รูป) ได้ประชุมร่วมกัน ณ บริเวณต้นพระศรีมหาโพธิในวันต่อมา เพื่อรับคือลพระโพธิสัตว์เพิ่มเติมอีก คือพระโพธิสัตว์มีอยู่ ๕๘ ข้อ เช่น ถ้ามีคนเดือดร้อนมากขอความช่วยเหลือแล้วปฏิเสธถือว่าศีลขาด

เมื่อเสร็จการบัวชช่วงที่ ๒ จากภิกษุสงฆ์ได้ถ่ายภาพร่วมกันดูมีส่วนรากศีล นำเลื่อมครัวท่อนมาก คงไม่ต้องพูดถึงความรู้สึกของสตรีที่เข้าบัวชครัวนี้ว่าจะปลาบปลื้มปิติเพียงใด คุณพิคเพลิน กตัญญูตา สรีไทร์เพียงคนเดียวที่ได้เข้าบัวชเป็นภิกษุณีกับเข้าด้วยครัวนี้ ได้บอกว่า ตัวเองปิติปลาบปลื้มมาก ร้องให้ถึง ๕-๖ ครั้งกว่าจะพิธีบัวชกับภิกษุณีสงฆ์จะเสร็จสิ้น

ปัญหาเรื่องพระวินัยที่ต้องถกเถียงกันต่อไป

มีชาวแวดวงออกมาร่วงหน้าว่า ก่อนจะมีพิธีบัวชภิกษุณี ณ พุทธศาสนา องค์พระไลلامะได้เสด็จมาเป็นประธานประกอบพิธีการพاشักร ณ พุทธศาสนา แต่เมื่อถูกทูลเชิญให้เข้าร่วมพิธีด้วยพระองค์กลับปฏิเสธ ข้อเท็จจริงนี้ ผู้เชียนเมื่อไปร่วมประชุมสัมมนาเรื่อง การส่งเสริมและเผยแพร่พระพุทธศาสนาตับโลก ณ กรุงเกียรติ ประเทศญี่ปุ่น (๖-๘เมษายน) ยังได้ทูลถามเรื่องนี้กับพระองค์และได้รับคำยืนยันว่า พระองค์เป็นห่วงในปัญหาเรื่องพระวินัย ซึ่งสงฆ์เกรวาวท์ถือตามบาลีปฏิโมกข์ของเกรวาวท์ ที่เบตใช้ปฏิโมกข์ภาษาล้านสกุตของนิกายมูลสรวาสดิวาร ขณะที่มหา-ยานใช้ปฏิโมกข์วินัยของนิกายธรรมคุปตะ สงฆ์ทั้ง ๓ นิกายยังไม่เคยประชุมกันเพื่อหาข้อยุติหรือประนีประนอมกัน การอุปสมบทภิกษุณีจะเอาอย่างไรให้บัวชได้หรือไม่ได้ จะเอาแค่ไหนก็ต้อง ว่ากันให้ชัด แล้วพุดไปที่ศาสนาเดียวกัน อาย่าชัดແยังกัน พระองค์เสนอแนะให้จัดประชุมนานาชาติเฉพาะพระภิกษุผู้สันทัดจัดเจนเรื่องปัญหาพระวินัย จากนิกายทั้ง ๓

คือ เกรวาว มหาyan และวัชราyan

สำหรับปัญหาเรื่องพระวินัยในการจัดการบัวชภิกษุณี ณ พุทธศาสนา ในสายตากองเกรวาวอย่างผู้เชียนคิดว่า พ่อรับได้ แต่เกรวาวอื่นๆ อาจไม่รับก็ได้ โดยเฉพาะประเด็นสำคัญ ๆ ดังนี้

๑. การประชุมทำสังฆกรรมร่วมกันระหว่างพระภิกษุฝ่ายเกรวาวและมหาyan เป็นไปได้หรือไม่ในแบบพระวินัย โดยเฉพาะประเด็นนานาสังฆส

๒. การอ้างว่าพระภิกษุณีสงฆ์ฝ่ายมหาyan ในได้หัวนบัวชสืบมาแต่ภิกษุณีในครีลังกา พิสูจน์ได้อย่างไรว่า ภิกษุณีวงศ์สีบุกอดมาอย่างไม่ขาดสายจนถึงปัจจุบัน

๓. การบัวชภิกษุณีครัวนี้ ดูเหมือนฝ่ายมหาyanไม่พูดถึง นางสิกขามาดา ผู้หญิงเตรียมบัวชถือศีล ๖ ข้อให้ครบสมบูรณ์ภายในสองปีจึงจะมีสิทธิของบัวชเป็นพระภิกษุณีได้ แสดงว่าฝ่ายมหาyanเลิกปฏิบัติตามครุธรรม ๔ ประการแล้วหรือไร้ถ้ามหาyanทำได้ เกรวาวจะมีจุดยืนอย่างไร

๔. การสวัตให้การอุปสมบทเป็นภาษาบาลี มงคลให้ถูกต้องตามอักษรวิธี เป็นองค์ประกอบสำคัญของการบัวชชั้น(สำเร็จ)หรือไม่ ของเกรวาวถ้าสวัตไม่ชัดก็ถือว่า กรรม瓦จากพร่อง(ก้มมาเจาะบัต) การประกอบพิธีการก็เป็นโมฆะ แต่ในการบัวชครัวนี้ ฝ่ายมหาyanใช้ภาษาจีนเป็นหลักไม่ต้องพูดถึงอักษรวิธีว่าชัดเจนหรือไม่ อย่างนี้เกรวาวจะยอมประนีประนอมได้หรือไม่ รวมไปถึงเรื่องสีมา การรักษาหัตถสถาบันด้วย เกรวาวจะยอมได้เพียงใด

ปัญหาสำคัญอยู่อย่างนี้ ถ้าได้มีการพูดจัดกลงกันให้ชัดเจนเสียก่อนดังองค์พระไลلامะทรงแนะนำไว้ ก็อาจจะสร้างความเป็นเอกภาพและร่วมมือกันระหว่างกันได้ง่ายขึ้น

ถึงอย่างไรก็ต้องอนุโมทนาขอบพระคุณ

ท่านชิงยุนและฝ่องวงชานที่เลี้ยงสละอันยิ่งใหญ่ ทำให้สตรีทั่วโลกมีโอกาสและได้แสดงบทบาทมากขึ้นในปัจจุบันอนาคตของนักบัวชสตรีไทย

อนาคตนักบัวชสตรีไทย

เมื่อหันกลับมาดูบรรยากาศของสังคมสตรีพุทธไทยแล้ว ดูเหมือนว่าของเรายังล้าหลัง ศรีลังกาก oy มาก เท่าที่ทราบ ในศรีลังกามีสำนักสงฆ์นักบัวชถือศีล ๑๐ เรียกว่า ทศศีลมາตा (คุณแม่ถือศีล๑๐) ออยมากมายทั่วทั้งเกาะ บางสำนักใหญ่มีจำนวนนักบัวชหญิงนับร้อยคน พัน และแต่ละแห่งก็มีการศึกษาฝึกอบรมกันอยู่แล้วเรียกว่า เขา มีความพร้อมที่จะก้าวเดินไปสู่การเป็นนักบัวชหญิงที่สมบูรณ์หรือเป็นพระภิกษุณีพ่อสมควร ดังเช่น การบวชภิกษุณีที่พุทธศรีราวนี้ มีทศศีลมารดาจากศรีลังกาไปขอบวชถึง ๒๒ รูป จำนวนนี้ได้รับการบวชแล้วก็สามารถกลับไปศึกษาฝึกอบรมกันเองในศรีลังกา ไม่ต้องไปฝึกถึงวัดฝ่องวงชาน ดังภิกษุณีจีนและชาติอื่น

ข้อที่น่าสังเกตอีกอย่างหนึ่งก็คือ คณะภิกษุณีศรีลังกากำลัง ๒๒ รูป มีได้มากันโดยลำพัง แต่มีพระกระแสผู้ใหญ่ให้การสนับสนุนอย่างแข็งขัน เช่น มหานายกของศรีลังกา ระดับอธิการบดีมหาวิทยาลัยและประธานสมาคมมหาโพธิ เช่นท่านวิปุลสารามหาเถระ ท่านวิชรญาณมหาเถระ แต่ละท่านล้วนเป็นพระมหามาestre หลักชัยในศรีลังกาทั้งด้านความรู้ความสามารถ และผลงาน แฝงแฝงพระศาสนาเป็นที่ยอมรับทั้งนั้น

เมื่อกลับมาดูตัวเอง บรรยายการดำเนินองค์ของเรามีน้อยมาก สตรีไทยเราก็มีความตื่นตัวเรื่องนี้ บางแห่งก็เกิด แม้จะมีเสียงพูดออกมาก บางที่ไม่ได้เสียงกี่ท่าน เสียงจึงค่อนข้างน้อย แต่ก็ไม่ได้ยินชัด ประกอบกับประสงฟ์ไทย ผู้เห็นความสำคัญของในเรื่องนี้ ก็ห่างเหินหรือแทบไม่เลยก็

ว่าได้ แม้ในประวัติศาสตร์จะมีสตรีไทยเคยบวชเป็นสามเณรและภิกษุณีมาแล้ว หรือในครั้งนี้ก็มีคุณพิศเพลินไปขอบวชด้วยก็เป็นเรื่องความประสงค์ ส่วนตัว สังคมยังเจริญอุเบกขายอย่างหนักแน่น บางครั้งดูเหมือนไม่ยอมรับทราบເອົາດ້ວຍຫ້າໄປ

ดังนั้น อนาคตของนักบัวชสตรีพุทธไทยคงต้องใช้เวลาอีกพอสมควร อาจจะเป็น ๑๐ - ๒๐ ปีก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหรือตัวแพร่หลายอย่าง ความกระตือรือร้นของสตรีไทย น่าจะเป็นปัจจัยหลัก ความเป็นคันของปัญหาสังคม การที่

สตรีไทยมีการศึกษาดีขึ้นและความเป็นโลกรุ่งเรือง สตรีไทยเข้าไปมีส่วนร่วมกิจกรรมพุทธศาสนาตั้งแต่โลกมากขึ้น เป็นต้น อาจเป็นตัวเร่งให้เกิดมีชุมชนสตรีนักบัวชขึ้นในสยามประเทศได้เร็วขึ้น

ในขั้นตอนนี้ ผู้เขียนคิดว่า พวกราษฎร์ ความคิดเห็นร่วมกันว่า สตรีไทยคือครึ่งหนึ่งของประชากรไทย หรือสตรีคือครึ่งหนึ่งของพลเมืองโลก น่าจะมีโอกาส มีทางเลือกในการดำเนินชีวิตของตน ถ้าหากเราจะดำเนินชีวิตเป็นนักบัวชได้ เช่นกับบุรุษแล้ว อาจจะเกิดผลดีมากตามมา ปัญหาต่างๆ ทั้งเรื่องโสเกณ โรคเอดส์ การซ่อนชื่น การทราบสตรี ฯลฯ คงจะเบาบางลงได้ พวกราชร่วมกันหวังหลักหรือปูஜานเพื่อการนี้ไว้ให้พร้อมด้วยการ

๑. รณรงค์ให้สตรีที่มีการศึกษาดี มีฐานะทางสังคมและครอบครัวตีมากศึกษาปฏิบัติให้มาก หรือขั้นสนใจจะใช้ชีวิตนักบุรษามาก

๒. เร่งปรับปรุง ขยายและตั้งสถาบันการศึกษาพระพุทธศาสนาแก่สตรีไทยให้กว้างขวางทั่วถึงมากขึ้น เริ่มตั้งแต่สถาบันการศึกษาเพื่อแม่ชีไทย อาชีวศึกษาหารือกับคณะกรรมการผู้บริหารมหาวิทยาลัย สองฝ่ายเพื่อหาวิธีการที่ลัดชั้นและรวดเร็วยิ่งขึ้นได้

จัดทำแผนงานบริหารและพัฒนาคณะแม่ชีไทย ทั้งในแง่งค์กร งบประมาณ การศึกษา และการรับรองสถานะเป็นนักบุรษามีถูกต้อง เพื่อหนุนเนื่องให้แม่ชีไทยมีบทบาทสร้างสรรค์สังคมต่อไป

ข้อเสนอแนะทั้ง ๓ นี้ คงเป็นเรื่องกว้างๆ ยังไม่ครอบคลุมนัก ท่าจะให้ได้แล้ว คงต้องมีองค์กรหน่วยงานจัดประชุมพบปะกันเพื่อพูดคุยกันโดยละเอียดต่อไป โดยเฉพาะการประชุมระหว่างพระสงฆ์ แม่ชี สตรีชาวพุทธและผู้บรรณาธิการทั่วๆ ไป

บทสรุปท้าย

ในการปรับร่วมงานบวชภิกษุณ尼นานาชาติ คราวนี้ ในฐานะนักศึกษาพระพุทธศาสนาและผู้ทำงานเผยแพร่พุทธศาสนาไปต่างประเทศ จัดว่า ตัวเองได้เรียนรู้อะไรมากพอควร โดยเฉพาะพิธีการอุปสมบท ๓ ขั้นตอนคือ บวชเป็นสามเณร ภิกษุณ尼และถือศีลพระโพธิสัตว์ เมื่อก่อนเวลาอ่านหนังสือแล้วก็ไม่เข้าใจนัก พิธีการอุปสมบท แม้จะบกพร่องอยู่บ้าง ก็เป็นธรรมชาติของจัดงานใหญ่ๆ เช่นนี้ แล้วจดโน้นเดียวและจดข้ามนิภัย ความเชื่ออีกด้วย

โดยภาพรวม ก็ต้องขออนุโมทนาบันทึก ซึ่งยุนและฝ่องงานที่ได้เสียสละมากมาย เพื่อให้โอกาสแก่สตรีชาวโลกและเพื่อความมั่นคง

ของพระศาสนา ถ้าผู้เขียนเป็นผู้หญิงคงต้องก้มกราบแล้วกราบอีกพัวมหั้งหยาดหน้าตาที่เดียว

ปัญหาเรื่องพระวินัยที่ได้เกริ่นไว้บ้างแล้วนั้น เห็นที่จะต้องจัดพับประพฤติคุณจริงๆ เสียที ระหว่างเอกสาร หมายเหตุและวัชรียน เพื่อชัดความเห็นที่ยังขัดแย้งกันอยู่ และออกเป็นมติไปทางเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อให้การบัวสตรีเป็นไปอย่างเป็นเอกภาพ มีพลังสร้างสรรค์จริงจังยิ่งขึ้น

ในด้านสตรีไทย แม้จะล้าหลังชาติอื่นในเรื่องน้อย ก็เป็นเรื่องน่าเห็นใจ น่าจะได้เร่งพูดคุยกันในระดับชาติหรือกลุ่มย่อยๆ เพื่อริเริ่มทำอะไรจริงจังเสียที ทั้งนี้เพื่อปูทางไปสู่การมีสังคมนักบัวสตรีสมบูรณ์ ดังพุทธศาสนาในประเทศไทยอีก เช่น ใต้หวน เกาหลีและครีลังกา

ความมั่นคงของพระพุทธศาสนาที่นี่ พระพุทธองค์ฝ่ากิ่วภูเขาตีโลกตีโลก ๔ ในฐานะชาวนุทธรที่ดี คงไม่อาจจะเอาตัวรอดไปเพียงลำพัง แล้วปล่อยให้ผู้อื่นโดยเฉพาะพลเมืองครึ่งประเทศไทยหรือครึ่งโลก ต้องล้าหลังชาติการพัฒนา และจะปลักอยู่กับกองทุกข์ประสบปัญหานานาประการได้ เพราะมิใช่พวกเรอเท่านั้น แม้หากเราหรือพระพุทธศาสนาโดยรวมก็สูญเสียประโยชน์อันมหาศาลไปอย่างน่าเสียดาย

อ่านเสร็จธรรมแล้ว ควรอ่านปราชารยสารควบคู่กันไปด้วย เจ้าของเดียวกัน นิตยสารทั้ง ๒ นี้ ให้ความรู้ทางคดีโลกคดีธรรม ที่ต่างไปจากกระแสหลักพระภิกษุสามเณรและแม่ชีขอฟรีได้ ส่วนนราวาสสมครเป็นสมาชิกได้ปีละ ๒๕๐ บาท โปรดติดต่อ ปราชารยสาร ๖๐/๒ ติวานนท์ ๗๔ ถนนบุรี ๑๑๐๐ โทรศัพท์ ๕๘๐-๗๙๑๑

ป กิณ กะ

อนุสักรวิถีที่ต้องบอญในกาลสี่แยก กิจารณ์ ช่วงหลังแห่งชีวิต ของ ส.ศิรรักษ์

โดย ตัวนัน ลี เชิง

ประมาณ ๑๐ ปีก่อน อาจารย์ ส.ศิรรักษ์ ได้พิมพ์หนังสือช่วงแห่งชีวิตอุ่นมา ชื่อข้าพเจ้าได้เขียน บทวิจารณ์เรื่อง “จะไม่เป็นวัวที่ลีมตีน” ซึ่งลงพิมพ์ในนิตยสาร ไชนีสโอลเวอร์ซี (Chinese Overseas) ภาษาหลังได้แปลเป็นภาษาไทยด้วย ข้าพเจ้าได้เขียนในบทวิจารณ์นี้ว่า “จากประสบการณ์ของอาจารย์ ส.ศิรรักษ์ เรา มีได้เห็นเฉพาะช่วงชีวิตส่วนตัวของท่าน หากแต่ได้เห็นถึงในสมัยนั้น นี่เป็นลักษณะที่เห็นได้อย่างเด่นชัดของ หนังสือช่วงแห่งชีวิตของ ส.ศิรรักษ์”

อาจารย์ ส.ได้ใช้ความเพียรพยายามในการแสวงหาบรรพบุรุษต้นตระกูลของท่าน ได้บรรยายถึงคุณปู่และน้องชายอุ่นมาจากชาติบ้านเดิม อพยพมาตั้งถิ่นฐานในเมืองไทยเป็นเวลานานกว่า ๑๐๐ ปี มีบรรพบุรุษ ๓ ช่วงอายุคนและได้สืบสายตระกูลแซ่เชียวซึ่งเป็นตระกูลใหญ่ ทั้งยังบรรยายถึงบุคคลสำคัญ ของต้นตระกูลของท่านอย่างละเอียดเช่นหนังสือประวัติต้นตระกูล เป็นการสะท้อนให้เห็นภาพของคนจีนที่อพยพมาเมืองไทยในสมัยนั้น รวมทั้งความทรงจำในสมัยเด็กของท่าน จากลูกของครอบครัวธรรมชาติ ไปสู่ความเป็นนักเขียนที่มีบทบาทสำคัญต่อสังคมไทย

เมื่ออ่านหนังสือช่วงแห่งชีวิตของ ส.ศิรรักษ์ ทำให้เรารู้สึกยังมีอรรถรสที่ไม่หมดลิ้น และอยากรู้อ่านอย่างต่อเนื่อง

๑๐ กว่าปีผ่านไป เมื่ออาจารย์ ส.เอาหนังสือช่วงหลังแห่งชีวิต มีความหนามากกว่า ๖๐๐ หน้า มอบให้ข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้ามีความสามารถรับความตื่นเต้นดีใจได้ และใช้เวลาในการอ่านอย่างละเอียด เมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้จบลง มีความรู้สึกมีemeteryอย่างที่อยากรู้จักเขียนบรรยาย ความรู้สึก

ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าช่วงหลังแห่งชีวิตของ ส.ศิรรักษ์ เป็นการสืบท่อลักษณะพิเศษของ ช่วงแห่งชีวิต ซึ่งสะท้อนให้เห็นช่วงสมัยที่เมืองไทยได้เปลี่ยนจากการปกครองแบบเผด็จการทหาร มาเป็นระบบ การเมืองแบบประชาธิปไตย โดยผ่านประสบการณ์ของ ส.ศิรรักษ์ เอง

อาจารย์ ส.ศิรรักษ์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๔๗๖ (ค.ศ.๑๙๑๗) หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกของไทย ๕ เดือนอาจารย์กล่าวว่า คุณแม่ของท่านตั้งครรภ์ในวันที่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรก ดังนั้นอาจารย์ ส.ศิรรักษ์ จึงเกิดพร้อมกับรัฐธรรมนูญฉบับแรกของไทย

การเกิดรัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศไทย เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้เห็นถึงสังคมไทยได้เปลี่ยนจากระบบทสมบูรณ์แบบสิทธิราษฎร์ไปสู่ระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นองค์พระประมุข แต่ไม่ได้หมาย ความว่า เมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญแล้วสังคมไทยจะเป็นประชาธิปไตยทันที แต่ต้อง

ใช้ระยะเวลาอันยาวนาน บางครั้งอาจจะประสบปัญหาและอุปสรรค ซึ่งช่วงหลังแห่งชีวิตของ ส.ศิริรักษ์ ได้สะท้อนให้เห็นถึงระยะหัวเลี้ยวหัวต่อจากระบบสมบูรณ์สู่สิทธิราชย์ไปสู่ระบบประชาธิปไตย

พ.ศ.๒๕๘๕ (ค.ศ.๑๙๔๒) อาจารย์ ส.ศิริรักษ์ เป็นชายหนุ่มที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาจากประเทศอังกฤษ ได้เชื่อมต่อกับนักวิชาการที่มีประชาธิปไตยอันมีเด่น อาจารย์ ส.รังเกียจระบบเผด็จการ อีกทั้งท่านเป็นผู้รักชาติ และเป็นผู้อ่อน懦ก์วัฒนธรรมไทย อาจารย์ ส. ประดานาที่จะได้เห็นประเทศไทยเป็นประเทศที่เจริญรุ่งเรืองและเป็นประชาธิปไตย จะนั้น เมื่อจบการศึกษาจากอังกฤษแล้ว จึงได้ร่วมขบวนประชาธิปไตยของมวลชน ใช้วีโโอลีฟนาเสรีภาพ วัฒนธรรมภาคคัดค้านเผด็จการ อันเป็นวิธีการที่ปัจจุบัน ทั้งฝ่ายขวาและซ้ายใช้ปัจจุบัน และประสบผลสำเร็จ

พ.ศ.๒๕๘๕ (ค.ศ.๑๙๔๒) เข้าร่วมทำงานที่สำนักพิมพ์สังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย และได้เริ่มต้นใช้ “วัฒนธรรม” เป็นอาชีพเพื่อให้บรรลุเชิงประชาธิปไตย pragmatic ในช่วงระยะเวลานี้ อาจารย์ ส. ได้เป็นบรรณาธิการพิมพ์หนังสือที่ดีเยี่ยมสำหรับการโฆษณาวัฒนธรรมของไทย เช่น หนังสือเรื่องความทรงจำถึงหญิงใหญ่ ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้แปลและพิมพ์หนังสือภาษาอังกฤษแนะนำสหรัฐอเมริกา เช่น เคนเนดีประธานาธิบดีให้ประวัติศาสตร์อเมริกัน การศึกษาในสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ในขณะเดียวกันได้พิมพ์หนังสือแนะนำประวัติศาสตร์ของจีนบ้าง เช่น พุทธศาสนาในประวัติศาสตร์จีน บ่อเกิดแห่งวัฒนธรรมตะวันออก และประวัติศาสตร์จีน เป็นต้น งานที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ได้เผยแพร่ความรู้สู่สังคมไทย และวางแผนรุ่นรุานที่จำเป็นให้แก่การสร้างประชาธิปไตยในสมัยหลัง เพราะว่าระบบประชาธิปไตยที่ทันสมัยจะไม่สามารถตั้งอยู่บนพื้นที่ที่มวลชนส่วนใหญ่อยู่ในสภาพโจรเข้าและด้อยการศึกษา

พ.ศ.๒๕๐๖ (ค.ศ.๑๙๖๓) จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้เสียชีวิตลง ทำให้มีช่องทางที่ประชาชนชาวไทยจะหลุดพ้นจากการทหาร และแสวงหาท่านทางในการพัฒนาประเทศแบบสหรัฐอเมริกา ในช่วงนี้ อาจารย์ ส. ได้ทำงานกับวารสารสังคมศาสตร์ปริทรรศน์ ซึ่งมีมูลนิธิเอเย่นต์สนับสนุน วารสารนี้ได้เผยแพร่ในหมู่นักศึกษาและประชาชน และเป็นเวทีที่แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีของเหล่านักคิด

วันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ.๒๕๑๖ (ค.ศ.๑๙๗๓) ร้านหนังสือศิริเมืองไทย ได้เปิดขึ้นอย่างเป็นทางการ เพื่อส่งเสริมงานวิชาการและวัฒนธรรม โดยมีได้มีจุดมุ่งหมายเพียงเพื่อแสวงหาผลกำไรเพียงเท่านั้นทำให้เยาวชนและนักศึกษาได้มีศูนย์แห่งวัฒนธรรมของตนขึ้น

ต่อมา ได้ตั้งสำนักพิมพ์เคล็ดไทยขึ้น เพื่อส่งเสริมความเจริญทางด้านวัฒนธรรมและการศึกษา โดยผ่านการพิมพ์เป็นหนังสือที่ดีเป็นจำนวนมาก เพื่อยกระดับและพัฒนาความรู้ของประชาชน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงระบบสังคม-การเมือง

อาจารย์ ส. เป็นนักกรบทางวัฒนธรรม และเป็นผู้ต่อสู้เพื่อความเป็นเสรีและประชาธิปไตย ท่านไม่เคยปฏิเสธงานที่ก่อผลดีกับประชาชน เช่น ท่านได้ร่วมสถาปนามูลนิธิเรือร้ายโกเคน-นาคะประทีป มูลนิธิโภมลีคงมหอง และมูลนิธิวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ท่านได้เข้าร่วมการบริหารและก่อตั้งสมาคมสังคมศาสตร์ รวมทั้งร่วมงานกับสหภาพสมาคมชีวภาพวิชาการของไทย ไปแสดงปาฐกถาและบรรยายในสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งในมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ เขียนบทความให้กับหนังสือพิมพ์และวารสาร รวมทั้งการให้สัมภาษณ์ทางวิทยุและโทรทัศน์ในรายการต่างๆ โดยได้ใช้

โอกาสนี้ยกย่องบุคคลผู้มีคุณูปการต่อวัฒนธรรมไทย เช่น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา ดำรงราชานุภาพ เสนาธิการโภศศิ นายนรีด พนมยงค์ อาจารย์ป้าย อึ้งภากรณ์ เป็นต้น หนังสือมติชนสุดสัปดาห์ ได้มีการกล่าวถึงอาจารย์ ส.ไว้ว่า

“ไม่ว่าจะขอบหรือไม่ขอบอาจารย์ ส. ก็ตาม ไม่ว่าใครจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับแนวความคิดของส.ศิวรักษ์ ก็ตาม แต่ในประวัติศาสตร์ของไทย โดยเฉพาะประวัติศาสตร์ทางความคิด ประวัติศาสตร์ทางวรรณกรรม มีอาจารย์ไม่มีนามของ ส.ศิวรักษ์ ได้อย่างเด็ดขาด”

แน่นอนว่าพวกที่ไม่เห็นด้วยกับแนวความคิดของ ส.ศิวรักษ์ โดยเฉพาะพวกที่สันทัดในด้านการปกคล้องเผด็จการจะไม่ปล่อยอาจารย์ ส.อย่างง่ายดาย

พ.ศ.๒๕๒๗ (ค.ศ.๑๙๘๔) อาจารย์ ส.ถูกจับ ในกรณีที่มิ่นพระบรมเดชานุภาพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ต่อหน้าภัยที่มาโดยฉับพลัน อาจารย์ ส. ได้แสดงให้เห็นถึงความไม่ยอมจำนนต่ออำนาจดังเช่น กวง อั้ง นักเขียนบทละครผู้มีชื่อเสียงในราชวงศ์เหวียน “เป็นห่วงทองเหลืองที่มีเสียงดัง ๆ ซึ่งไม่อาจนั่งสุกและต้มให้เปื่อยได้” ในที่สุดอาจารย์ ส.ได้ออกมาจากคุก ภายใต้การสนับสนุนเรียกร้องของลือมวลชนไทยและต่างประเทศ

ปัจจุบันนี้ สังคมไทยได้หลุดพ้นจากการปักครองแบบเผด็จการทหาร และเข้าสู่เส้นทางประชาธิปไตยที่ถูกต้อง พระราชกรณียกิจที่รับเลือกตั้งและเป็นรัฐบาลของประชาชน อาจารย์ ส.ศิวรักษ์ มีโอกาสจะเข้าร่วมพระราชกรณียกิจที่รับเลือกตั้งเป็นสภาคูปแห่งราษฎรหรือไม่ก็เข้าไปเป็นรัฐมนตรีในรัฐบาล แต่อาจารย์ ส.มิได้ทำเช่นนี้ ท่านยังคงใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายเช่นเดิม อีกทั้งพยายาม ส่งเสริมการพัฒนาทางวัฒนธรรมและความก้าวหน้าของสมาคมเหมือนอย่างเดิม

พ.ศ.๒๕๓๖ (ค.ศ.๑๙๘๓) เป็นวันคล้ายวันครบรอบอายุ ๖๐ ปี ของอาจารย์ ส.ศิวรักษ์ นักศึกษาและปัญญาชนไทยได้จัดให้มีการสัมมนา เพื่อฉลองวันเกิด ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการสัมมนาครั้งนี้มีผู้เสนอว่า “ถ้าหากจะสร้างอนุสาวรีย์ให้อาจารย์ ส.ศิวรักษ์ จะต้องดังอยู่ในทางสีแยก” ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับความคิดเห็นและคำกล่าวว่า เมื่อมองย้อน ๖๐ ปีที่ผ่านไป ชีวิตของอาจารย์ ส.ได้ต่อสู้เพื่อเสรีและความเป็นประชาธิปไตย เป็นเส้นทางที่ไม่ช้ายและไม่ขาว ท่านได้เลือกเส้นทางที่มีใช้การต่อสู้เพื่อกำลัง แต่โดยวิธีการและหลักธรรมในพุทธศาสนา รวมทั้งใช้วัฒนธรรมเป็นอาวุธ อาศัยความเฉลียวลาดกอปรด้วยความเป็นธรรม ความซื่อสัตย์ของปัญญาชน มิได้คุล้อยตามความเชื่อของวัฒนธรรมตะวันตกหรือติดยึดในวัฒนธรรมตะวันออกเพียงด้านเดียว หากแต่เป็นการผสมผสานวัฒนธรรมทั้งสองเข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมความก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

สุภาษิตจึงกล่าวว่า เมื่อคนตายแล้วจึงจะลงความเห็นให้แน่นอนได้ แต่สำหรับอาจารย์ ส.เพิ่งจะมีอายุ ๖๐ กว่าปีเท่านั้น ยังมีระยะทางอันยาวนานที่จะไปสู่ปลายทางแห่งชีวิตของท่าน ท่านยังมีภารกิจอีกมากมายที่จะต้องกระทำ ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่าอาจารย์ ส.จะใช้ชีวิตของท่านในการเขียนหนังสือช่วงสุดท้ายแห่งชีวิตของท่านอย่างรุ่งโรจน์กว่าหนังสือช่วงแห่งชีวิตและช่วงหลังแห่งชีวิตของท่านที่ผ่านมาอย่างแน่นอน

เรียบเรียงจากนสพ. ขั้นจงเขียนเป็น
ฉบับวันที่ ๕-๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑

สัตว์รวมทุกน้ำเงินแก่เจ็บตาย เรื่องหมาฯ

คันคร

สุนัขหรือหมา เป็นสัตว์เลี้ยงที่ใกล้ชิดมนุษย์ คนที่รักสุนัขมีเวลาให้ความรัก ความอบอุ่นแก่สุนัขจะสัมผัสได้ว่า สุนัขมีจิตใจรับรู้อะไรได้คล้ายคน คนหนึ่งในบ้าน เป็นหนึ่งในสมาชิกของครอบครัว คนไทยสมัยก่อน หากมีลูกเมียล่านที่ເອີ້ນຕູຮັກໃຈເປັນພິເສດ ຈະອຸທານວ່າ ອື່ມາຫຼືອ້າຍໝາ ເປັນຄໍາຫຍອກລ້ອຍຢ່າງໄກລ້ອືບສິນທສນມ ແມ່ນຄົນທີ່ຂ່ອໜາກີ່ຢັງມີ ທີ່ເລື່ອເກີດໄຄຣົກດໍາເປັນໜາກີ່ມີ ສຸນັ້ນຈຶ່ງມີອຸປະນິສັຍທີ່ເປັນທັງລັກໝະແດ່ນ ລັກໝະແດ່ນດ້ວຍ ສາມາດເຫັນເຫັນເຫັນໄດ້ໄກລ້ອັບຄົນ ບາງຄົນທີ່ຍ່ອທັກກັບຈະຕາຊີວິຕິສົງກັບສົບຄວ່າ ເກີດເບີນໜາດີກວ່າ ແຕ່ໜາບາງຕັກີ່ມີວາສານາດີກວ່າບາງຄົນ ໄດ້ຮັບການເລີ່ມດູຍ່າງດີ ປະປບປະຫງມ ນອນບັນເຕີຍເດີຍກັບເຈົ້າຂອງໃນທ້ອງປັບອາກາສ ໄສສ້ອຍທອງ ກິນຫມູຍຫຍອງເປັນອາຫາວ່າງ ແຕ່ອັນຈາ ມາບາງຕັກີ່ບອກວ່າ ໄນຂອເກີດເປັນໜາດີກວ່າ ເພຣະຄູກເຂືອດລູກເດືອຍ ຈຶ່ງໄຕຮ່ອຍກເຮື່ອໝາຍ ມາໃຫ້ອ່ານເລີ່ນເປັນອຸທາຮຽນ

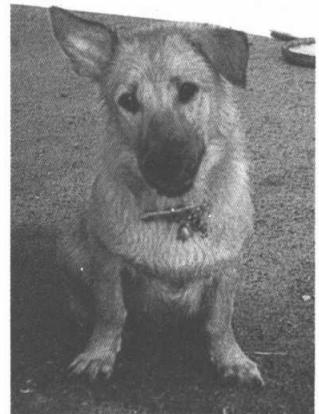
ນັກວິຈີຕາດຂອງມາຫວິທາລີແທ່ງທີ່ໃນສຫຮັງ ໄດ້ສໍາວັດລັກໝະແດ່ນໝາຍພົກຂອງຜູ້ຮັກແລະນິຍມເລີ່ມເລີ່ງສັດວິເລີ່ງຕ່າງໆ ໂດຍສຽບປະດັບນີ້

ສໍາຫຼັບຄົນທີ່ຮັກສຸນໜັນ ຄຸນສາມາດເຂື່ອດືອແລະໄວ້ວາງໃຈໄດ້ ເນື່ອຈາກຄົນກາລຸ່ມນີ້ຈະເປັນຄົນທີ່ນີ້ສັຍຕຽງໄປຕຽມມາ ຮັບຜົດຂອບຕ່ອ້ອນນ້າທີ່ກາງຈານ ຂໍ້ອສັດຍີແລະຍືດມັນໃນຄາສານາ

ສມເຕັຈພະພຸມາຈາරຍ໌(ໂຕ)ພຣມຮັງເຊີ “ໜານນີ້ດີກວ່າຄົນ ເພຣະສັດວິເລີ່ນນີ້ເປັນສັດວິທີ່ມີຄວາມທຽງຈຳໃນທາງຮະບປະສາທິກວ່າມນຸ່ຍໍ ເຮັດວຽກວ່າມນຸ່ຍໍ ລອງສອນໃຫ້ມັນນອນຕຽງໃຫມັນກີ່ນອນຕຽງນັ້ນ ຕ້າບອກມັນວ່າຕຽງນີ້ຍ່ອຍ່າໄປ ຄົນກີ່ຢັງໄປ ທີ່ເລື່ອຄ້າສຶກໜາໃນຫລັກແທ່ງຄວາມຈົງຂອງກາງປັກປອງແຕ້ວ້າ ທ່ານກ່າວວ່າ ພານນີ້ຂໍ້ອສັດຍີຈົງຮັກກັດຕີ່ຕ່ອ້ເຈົ້າຍົດີກວ່າຄົນອັກ ຄົນທີ່ເລົາກວ່າໜາມມີເຍຂະແຍ ແລະ ພຣະາຈາໄມ່ເຄຍຕາຍພຣະໝາ ພຣະາຈາຕາຍພຣະອຳມາຕິ ພຣະາຈາຕາຍພຣະເຫຼົ່າບູໂຮທິຕ ພຣະາຈາຕາຍພຣະເຫຼົ່ານາງສນມກຳນັດ ພຣະາຈາຕາຍພຣະເຫຼົ່າຫ້າລວງກາຍໃນ ພຣະາຈາໄມ່ເຄຍຕາຍພຣະສຸນໜ້າເລີຍ ສຸນັ້ນມີແຕ່ຄວາມໜ້ອສັດຍີທີ່ຈະປັບກັນພຣະາຈາໄມ່ໃຫ້ຄູກຜູ້ອື່ນທໍາລາຍ”

ພຣະຈະນັນ ທ່ານຈະເຫັນວ່າ ຕ້າຄຸນອຮມແທ່ງຄວາມໜ້ອສັດຍີກົດຕັ້ງຢູ່ງາກຕເວທີແລ້ວ ມາຫຼືອສຸນໜັນນີ້ມີຄວາມກົດຕັ້ງຢູ່ງາກຕເວທີທີ່ຕ່ອ້ລັດວິໄລກາກກວ່າມນຸ່ຍໍ ພານນັ້ນຄ້າສັງເກດຕີ່ ດ້ວຍຄຸນກີ່ຢັງໄປ ທ່ານຍາກລຸ່ມໃຈ ພາຈະພລອຍ ກລຸ່ມໃຈຕາມ ດ້ວຍຄຸນກີ່ຢັງໄປ ພາຈະຮູ້ສຶກຕີ່ໃຈຕາມ ຂະນັນ ອັນນີ້ເປັນກູງອຮມດາຂອງສັດວິທີ່ມີຄວາມກົດຕັ້ງຢູ່ງາກຕເວທີ

ກິຈວັດຂອງສມເຕັຈໂຕ ເລື່ອຍື່ວັດຮະພັນນັ້ນ “ອາຕມາຕິ່ນທີ່ຫ້າ ຕື່ນມາກີ່ສວດມັນຕົ້ນໜັ້ງສມາຮີ ສອງໂມງເຂົ້າອາຕມາຕິ່ນເຫັນໃນຫລັກແທ່ງອຣມະ ສາມໂມງເຂົ້າຕົ້ນເລີ່ນກັບໜາກີ່ສັດຍີທີ່ຈະປັບກັນພຣະາຈາໄມ່ໃຫ້ຄູກຜູ້ອື່ນທໍາລາຍ”

ຫວັດຕີຢ່າ ພມໜ້ອນໜີຢ່າ

ท่านพุทธกาสแห่งสวนโมกพาราม มีน้ำใจเมตตาสัตว์ เวลาท่านนั่งฉันบริวารมากมายเต็มไปหมด ท่านฉันไปให้แมวกินไก่กินหมากินสัตว์อื่นมา กินร่วมกับท่านโดยท่านไม่ได้

ท่านอยู่กับดิน ไม่ยอมอยู่ตึก ใช้วิธีศึกษาธรรมะจากธรรมชาติของสัตว์ จนได้หลักอุปมาอุปมัย อาย่างง่ายๆ เรียนจากหมา เช่น อาการยกหูหางของสุนัข เปรียบเหมือนคนที่มีอัตตาของฟู หรือการศึกษาแบบหมาหางด้วน หรือเปรียบเปรยว่า หมาไม่เป็นโรคนอนไม่หลับ หมาไม่เป็นโรคประสาท แม้จันคนที่ไปขอוחวยจากท่าน ท่านก็ให้ไปขอจากสุนัขชื่อสมพala (สมพala ตีก่าว่าคนตรงที่ไม่เล่นการพนันกระมัง)

มีเรื่องเล่าเกี่ยวกับ สมพala หมายความว่า คนเข้าไม่ค่อยชอบมัน เพราะว่ามันชอบไปนั่งอยู่หลังท่านอาจารย์ เวลาคนจะกราบ มันก็ชอบทำแบบที่คนไม่ค่อยชอบ พระก็ไม่ค่อยชอบ และมันไม่เป็นมิตรกับใคร มันจะอยู่กับท่านอาจารย์โดยตลอด ใครเข้าไปมันก็เห่า ก็กัดอะไรอย่างนี้ มันถือว่ามันเป็นภัยแก่คนเดียว ขึ้นตรงกับสำนักนายก เรียกว่าไม่ผ่านผู้ใดอย่างนั้น ต่อมาไม่นานก็ทราบข่าวว่า มันถูกวางยา

สุนัขพันธุ์ปักกิ่ง ในวัดของทิเบต แม้จะมองแรม ชนยา辱รุ้ง จนมองไม่เห็นลูกตา มองแต่ใกล้ เหมือนกองผ้าซึ่ริ้ว พระทิเบตมีความเชื่อว่า สุนัขเป็นสัตว์แห่งพระเจ้า เป็นอวตารของพระพุทธเจ้าผู้ได้พระไตรปิฎก จึงให้ความเคารพไม่ทำร้าย

ภัตตาคารแห่งหนึ่งที่ช้าสถา ประเทศจีน มีรายการอาหารพิเศษที่น้อยคนจะมีโอกาสสัมผัส เนื่องจากราคาแพงคือ ลูกสุนัขตุ่น เป็นลูกสุนัขที่ได้มานาจากการผ่าท้องของหมาแม่ลูกอ่อน หากบรรยายรสชาตของอาหารแล้ว เกรงว่าคนรักหมาจะสำรองออก

กรุงโโยจิมินห์ ประเทศเวียดนาม ทุกเข้าจะมีรถมอเตอร์ไซด์บรรทุกตะกร้าสำนักงานสุนัขนานาพันธุ์นานาชนิดจำนวนนับสิบตัว แออัดยัดเยียดกันเพื่อนำไปเชื่อดเป็นเนื้อสุนัขขายกลางตลาด

เดียวนี่ มีกิจกรรมแบบใหม่ที่ชัยภูมิ รับแลกเปลี่ยนสุนัข โดยราคาชีวิตลูกสุนัข ๒ ตัว หรือสุนัขตัวใหญ่ ๑ ตัว และถังพลาสติกได้ ๑ ใน ชีวิตสุนัขที่ชัยภูมิ ด้วยค่าเหลือเกิน

สำหรับนักบวชชาวพุทธ พระพุทธเจ้ามีข้อห้ามบัญญัติไว้ในวินัยปิกว่า

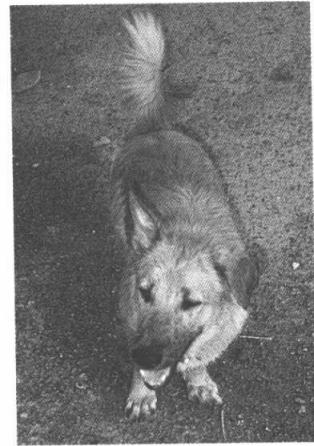
๑. ทรงห้ามฉันเนื้อมนุษย์

๒. ทรงห้ามฉันเนื้อสัตว์ที่ไม่สมควรอึก ๙ ชนิด คือ เนื้อช้าง เนื้อหมา เนื้อสุนัขบ้าน เนื้อยุ้ง เนื้อราชสีห์(สิงโต) เนื้อเสือโคร่ง เนื้อเสือดาว เนื้อหมีและเนื้อสุนัขป่า

หากพระพุทธเจ้าไม่ทรงห้าม สัตว์ในโลกนี้คงจะสูญพันธุ์ไปมากและเร็วกว่านี้

สุภาษิตโบราณจากพื้นที่ประเทศไทย กล่าวว่า “ชีวิตของตนเป็นของทายาทเท่าไร ชีวิตของผู้อื่นก็ปานกันสัตบุรุษจะลึกซึ้งน้อยเสมอเป็นนิตย์ และมีเมตตากรุณาแก่สัตว์มีชีวิตทั่วไป”

ท้ายสุดนี้ มีข้ออุปมาอุปมัยว่า ในบรรดาสัตว์สี่เท้าหงายหลาย สุนัขเลวที่สุด เพราะสุนัขนี้ถึงจะเลี้ยงให้อิ่มอย่างไร มันก็ยังชอบกินขี้ แต่น่าคิดว่า สิ่งที่มันกินลงไปนั้นเป็นสัญชาตญาณเพื่อความอุ่นรอดของมัน โดยยังไม่ไปทำร้ายสัตว์ ส่วนคนที่กินได้สารพัดสัตว์นั้นจะเปรียบกับอะไร

อัปคาراجัน

มูลนิธิเสรียรโโคเศค-นาคประทีป แม้จะมีชื่มูลนิธิที่มั่งคั่ง หรือเป็นองค์กรใหญ่โต หากแต่ มีวัดถุประสัมพันธ์คงในทางอุดหนุนเกื้อกูลนักเขียน นักประพันธ์ กวี ให้สามารถมีวีธีที่อาจสำแดงออกซึ่งนฤมิตกรรมสรรศ์สร้างตามแนวทางของตนอย่างต่อเนื่องตลอดมาเป็นเวลาจะครบ๗ ทศวรรษอยู่แล้ว กล่าวจำเพาะตัวบุคคลซึ่งมูลนิธิมีส่วนสนับสนุนอยู่ด้วยบ้างนั้น ย่อมมี เพื่อให้พิทักษ์ อังคาร กัลยาณพงศ์ ปรีชา อรชุนกะ ฯลฯ เป็นอาทิ

เมื่อมองไปให้พั่นกาว่าระดับของปัจเจกนับแต่เริ่มก่อตั้ง มูลนิธิยังได้ดำเนินริเริ่มในทางอุดหนุนให้เกิดห้องสมุดอนุมานราชอนไว้ในหอสมุดแห่งชาติ เพื่อเป็นแหล่งรวมสรรพผลงานการประพันธ์ของเสรียรโโคเศค-นาคประทีป ตลอดจนอุปกรณ์เครื่องใช้ในการรังสรรค์ผลงานนั้นๆ ของท่านผู้ประพันธ์ เพื่อความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าแก่บรรดาชน รุ่นหลังผู้มีใจใฝ่รู้ ประกอบกับเป็นเครื่องช่วยให้ได้รับลึกนึกถึงนามและคุณค่าความสำคัญของท่านผู้เป็นบุรพาราชีในทางวรรณคิลป์ โดยกตเวทิตาธรรม เช่นเดียวกับที่มีการประสานความร่วมมือให้มีช้อยอนุมานราชอนขึ้นทางแบบถิ่นที่อยู่ของท่านเสรียรโโคเศคด้วย

ไม่แต่เพียงนั้น มูลนิธิแห่งนี้ยังได้มีส่วนเอื้ออำนวยให้เกิดอาคารมองค์สันทิ ขึ้นทางอำเภอครรภ์จังหวัดนครนายก วัดถุประสัมพันธ์เพื่อเป็นแหล่งสำหรับคนรุ่นใหม่ที่แสวงหาวิถีชีวิตรทางเลือกอันไปพั้นกระแสแห่งลัทธิบริโภคนิยมอันกำลังพัดอยู่อย่างเชี่ยวกราก ให้เป็นรมณียสถานอันสัป-

ปายะรื่นรม ดุจดังอารามยุคใหม่ซึ่งเป็นจุดศูนย์รวมของนักคิด นักเขียน ตลอดจนบรรดาศิลปินแห่งต่างๆ จนมูลนิธิสามารถกระดมทุนรองเพื่อก่อสร้างเป็นอาคารประจำสำหรับใช้เป็นที่ประชุมและประกอบพิธีกรรมอย่างประยุกต์ขึ้นอย่างสมสมัยได้สำเร็จ ตั้งชื่อว่า สันฐานาร เพื่อเป็นนิมิตหมายบ่งบอกถึงความร่วมมือ ร่วมความคิดและจิตใจของผู้เข้ามาพำนักระดับอยู่ร่วมกันในอาคารมองค์สันทิแห่งนี้ ดุจเดียวกับเหล่าเจ้าแห่งลิจฉวีที่ประสานปรองดองอยู่ด้วยกันโดยอาศัยหลักสารณียธรรมซึ่งก็คือสามัคคีธรรมนั่นเอง พร้อมกับสันฐานาร มูลนิธิได้ร่วมกับบรรดาท่านสาสุนหัดทดสอบผ้าป่าพันธุ์ไว้ แล้วนำมายถูกประดับไว้เป็นสวนรายรอบอาคาร เพื่อการก่อตั้งเป็นอนุสรณ์สถานพระยาอนุมาน-พระสารประเสริฐขึ้นณ อาคารมองค์สันทินี้ ในเวลาถัดๆ มา มูลนิธิจึงได้รับการอุดหนุนให้จัดสร้างวรรณราคารขึ้น เพื่อใช้เป็นอาคารหอสมุดกลางน้ำ ทำการค้นคว้าวิชาความรู้ต่างๆ จากตำรับตำราหลักหลาย และตั้งหลักศิลป์ที่จำหลักไว้ซึ่งว่าทະภायีตั้งใจของท่านทั้งคู่ผู้เป็นเจ้าของนามแห่งมูลนิธิ โดยได้ประดิษฐานลงไว้ ณ ทางเข้าสู่วรรณราคารนั้นเอง

ทั้งนี้มีได้นับรวมถึงเรือนเสงี่ยมเสมอ ซึ่งบันไดใช้เป็นโภชนาการ รวมถึงบรรดาภูมิวิจิราณ และโรงเรือน ซึ่งใช้เป็นที่พักอาศัยของบรรดาบุคคลผู้ประสัมพันธ์ที่จะเดินทางมาใช้ชีวิตอยู่ในอาคาร ซึ่งได้ตั้งชื่อตามนามหรือเพื่ออุทิศให้กับนักเขียนศิลปิน คนสำคัญฯ เช่น กุญแจสัญญา ธรรมศักดิ์ กุญแจพระสอนถุกระบวนการ กุญแจโภค คีมทอง ฯลฯ

โดยในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่จะมาถึงนี้ อังคาร กัลยาณพงศ์ ผู้ซึ่งเป็นประดุจกิริแก้วแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ จะมีอายุครบ ๖ รอบนักษัตร คือ ๗๒ ปี อันนับว่าสูญเข้าสู่วัยวัยของความเป็นรัตตัญญแบบอย่างของศิลปินสยาม ร่วมสมัย คุณภาพการของอังคาร กัลยาณพงศ์นั้น นอกเหนือไปจากบรรดาเรื่องราวแลคำประภาศ เกียรติคุณยกย่อง ซึ่งได้รับจากสถานที่ต่างๆ แล้ว ก่อนหน้านี้ครอื่น อังคาร เคยได้รับรางวัลเกียรติเด่น ของมูลนิธิเสี้ยรโกเศศ-นาคประทีปมาแต่เมื่อ วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ แน่แล้ว โดยมูลนิธิได้ยกย่องความสามารถของอังคารว่า “ความเป็นศิลปินของผู้เชียนผู้มีมนต์ราในปากกาสามารถเล็กสร้างสุนทรีย์และลักษณะที่ยังความปราโมทย์ และถึงโดยแก่ใจผู้อ่านได้อย่างเต็มและถึงชื่อ “ถึงขีดสุด” (สูจิบัตรงานนิทรรศการภาพถ่ายและผลงานของเสี้ยรโกเศศ-นาคประทีป)

อันนี้ หัวเรื่องการ ที่สร้างไว้นั้น ไม่ สะตอกับการเก็บหนังสือ จึงต้องการใช้หอนั้น เป็นที่อ่านหนังสือและสังสนานมากกว่า โดยย้าย หนังสือไปไว้ในอาคารใหม่ ซึ่งจัดเป็นหอสมุดที่

รวบรวมสรรพวรรณคดีและเอกสารทางเลือกต่างๆ ในทางความงาม ความดี รวมทั้งการเมืองสีเขียว เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ และไตรลิกขาสมัยใหม่ โดยขอตั้งชื่ออาคารใหม่นี้ว่า อังคารภัณ เพื่อเป็นเกียรติแก่อังคาร กัลยาณพงศ์ ศิลปินและเกียรติที่สำคัญยิ่งแห่งสมัย เนื่องในโอกาสชาติการครบรอบ ๖ รอบนักษัตรของบุคคลผู้นี้ ในวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒

พร้อมๆ กันนี้ ทางมูลนิธิสร้างอาคารใหม่อีกหลังหนึ่งเคียงข้าง อังคารภัณ เนื่องในโอกาสที่มูลนิธิตั้งมาครบ ๓๐ ปี โดยขอตั้งชื่อ อาคารหลังนี้ว่า สมพรภัณ เพื่อเป็นเกียรติแก่ทาง สมพร หุตานุวัตร โดยที่ลูกหลานและญาติมิตร ของท่านผู้นี้ปริจាកทุนทรัพย์สร้างอาคารดังกล่าว ส่วน อังคารภัณ นั้น ถ้าท่านผู้ได้ประสังค์จะมี ส่วนร่วมสร้าง อังคารภัณ เพื่อเป็นเกียรติแก่เกียรติคุณร่วมสมัย สามารถบริจาคได้ โดยขอให้ ส่งใบบริจาคไปที่ เลขที่ ๖๐/๒ ติวานนท์ ๗๕ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

ข้อความเจ้า.....	
ที่อยู่.....	
ขอรับจากเพื่อสร้าง อังคารภัณ	โทรศัพท์
เป็นจำนวนเงิน..... บาท (.....)	
โดยส่งเป็น	
เช็คเงินสด ในนามนายสุลักษณ์ ศิรรักษ์	
ธนาณัติ ในนามนางพูลสวี เรืองวิชาธร ปณ.นนทบุรี	
โอนเงินเข้าบัญชีออมทรัพย์ “อาศรมวงศ์สินทิ” ธนาคารกสิกรไทย สาขาถนนติวานนท์	
เลขที่บัญชี ๒๖๔-๒๔๙๘๐-๔	
(ในกรณีโอนเงิน กรุณาแจ้ง ชื่อที่อยู่ และวันโอนเงิน ให้ทราบทางโทรศัพท์ ๙๕๐-๖๖๐๑-๓ หรือส่งไป นำฝากเงินพร้อมรายละเอียดทางโทรศัพท์ ๙๕๐-๗๗๑๑)	

ป้าฉึกตามุทธรยาสวีกบุมหาระ ครั้งที่ ๕

๑๖๘

กรณา ภูษลาສัย

ଟଙ୍କା ପରିମା ଅଛିଲେ

ବାର୍ଷିକ ଉପରେ

ณ งานพิพิธภัณฑ์ สวนโมกข์พลาaram ใช้ยา

งานพุทธทาสร์ลีก

໨୩-໨୪ ພରିଷକାମ ୨୯୯୯

ເປົ້າ ພ.ສ. ດຣ	ໄລຍະ ພ.ສ. ດຣ	ໄລຍະ ພ.ສ. ດຣ	ໄລຍະ ພ.ສ. ດຣ	ໄລຍະ ພ.ສ. ດຣ
ກໍາວັດທະນາ-ສມາເອົາກວາງໜາ				
ເມືດ ຄະຫຼາ	ພັກຜ່ອນພາມອັນຍາສັຍ	ດາມຮອງຫຼຸດທຸກທາງ...ໃຫ້ໄລ່ໄວ່ເປົ້າກວາງໜາ	- ສວນໂມເກີດ - ວັດຖຸບສ - ວັດຍາວານ - ຄຕາດພູມເງິນ ລາສາ	ເສັນໂນໂລຢີວັນນີ້ກັບປົມເນາຂອງທຸກທຸກທາສ ເຕີມທ່ານຈັກ ສວນໂມເກີດ ເຊື່ອນໝາ - ອຽມມາຄວາມອຽມມາຖຸ - ອຽມມາຄວາມອຽມມາຄາ (ອາຫາວເຫັນທີ່ ອຽມມາຄວາມກວາງໜາຫຼາຍ)

๕๙๓

ภาค เช้า

๐๙.๐๐ ํ๔. ตั้งภาษาศาสตร์ (สถานที่โน้นเดิม)	พัฒนาระบบความอ่อนยาวย	๐๙.๐๐ ํ๔. ตามรอยพุทธศาสนา...ที่สำคัญของวัฒนธรรมฯ	- สวนไม้生机ที่ทำ - วัดอุบล - วัดชัยราษฎร์ - คลาดพุมเรือง ฯลฯ	๐๙.๐๐ ํ๔. สวนไม้生机ที่บ้านพิมานของพุทธศาสนา เดินทางจาก สวนไม้生机 เยื่อเมฆ - ธรรมศาสตร์ธรรมชาติ - ธรรมศาสตร์ธรรมชาติ (อาหารเช้าที่ ธรรมศาสตร์ธรรมชาติ)	๐๙.๐๐ ํ๔. เหตุ : ธรรมชาติพุทธศาสนา

กานต์

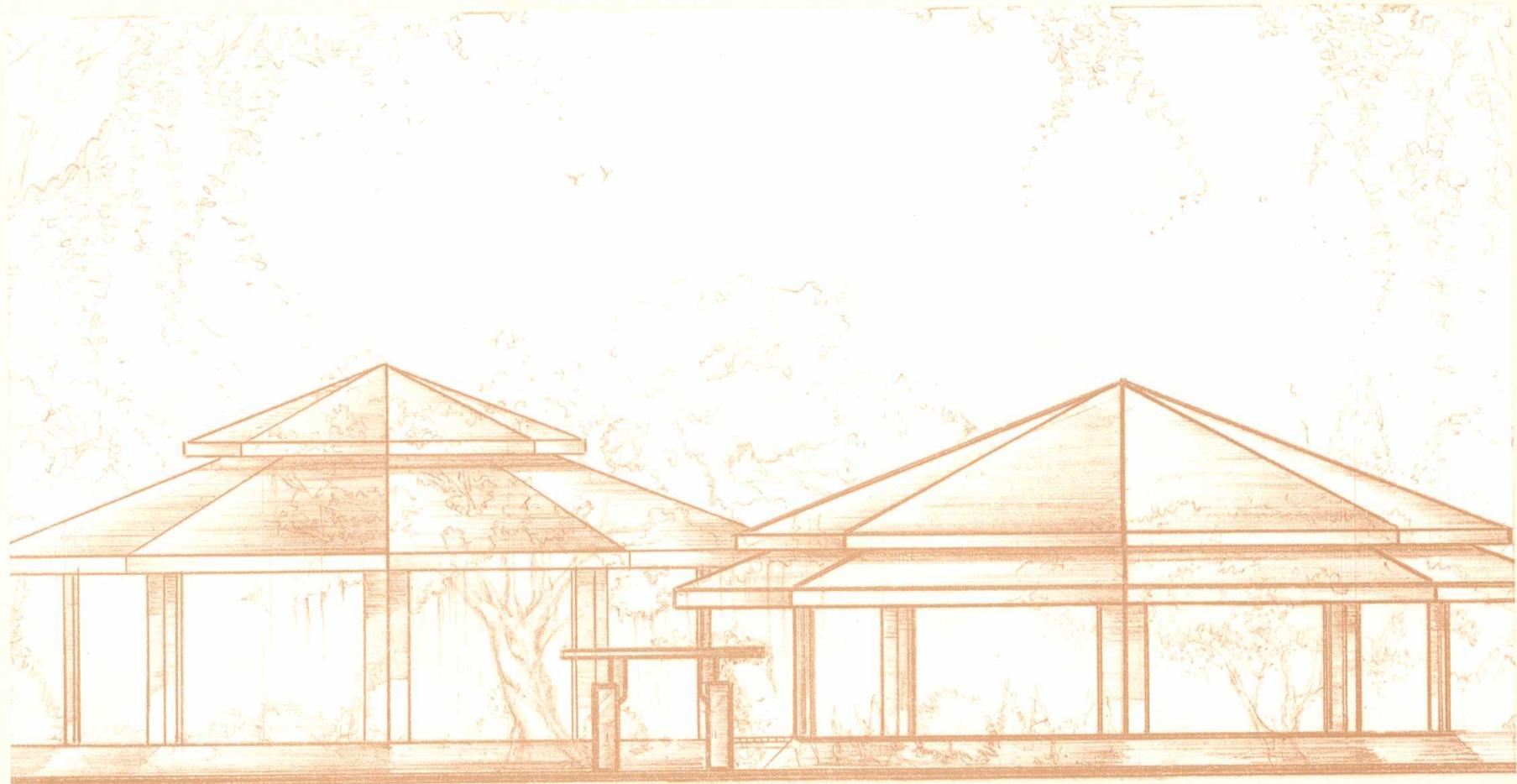
๑๕.๐๐ น. ธรรมชาติฯ	๑๕.๐๐ น. บรรยายสรุป-ตอบปัญหา ธรรมชาติฯ (สถานที่นั่ง)	๑๖.๐๐ น. เสวนาเรื่องยกหอก้าส “วันนี้...กับเรื่องที่เหลือไว้” (สวนเมืองท่า)	๑๖.๐๐ น. เสวนา - อ่านบทกวี “ทุกห้อง - ทุกห้อง” ในค่าวีร์ อังการ กอลยาณพงศ์ (เช่าห้องท่อง)	๑๖.๐๐ น. เหเป : บรรยายครุฑหอก้าส

๑๖๙

๑๙.๓๐ ๑. ธรรมยาจกชาติ (ต่อ) (สถานที่นัดหมายท่านอาจารย์)	๑๙.๓๐ ๑. บรรยาย “ความอุปถัมภ์ทาง” ประจำ ศุภานุรัตน์ (สถานที่นัดเดิม)	๑๙.๓๐ ๑. บรรยาย “ปฏิบัติงานพุทธศาสนา อนาคตสังคมไทย” อธ.สุชาติ ศิริรักษ์ (สถานที่นัดเดิม)	๑๙.๓๐ ๑. ปาฐกถาพุทธศาสนา เศรษฐี ๕ “ท่านพุทธกาลในความทรงจำของผม” โดย อ.กรุงนา ฤกศารศี (สถานที่นัดเดิม)	๑๙.๓๐ ๑. เปิด : ธรรมจากพุทธศาสนา

องค์กรร่วมจัด : สวนโมกข์พาราม, ธรรมทานมูลนิธิ, มหาวิทยาลัยลักษณ์, สวนสร้างสรรค์นาคร-บวรรัตน์, เสมศิกาลัย, มูลนิธิโภกลศิเมทอง, คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา (ศพพ), หนังสือพิมพ์พงษ์สว่าง

แบบ อังคารกวัน และสมพรกวัน ณ อาคารมวงค์สันิท
สถาปนิก นายคณิน พุฒานุวัตร
ผู้ควบคุมการก่อสร้าง นายยงยุทธ บูรณะเจริญกิจ
ช่างก่อสร้างล้วนเป็นชาวบ้านรอบ ๆ อาศรม

ภาพวาดสีน้ำมันเปร大事 พนมยงค์ โดย อร่ายัน เลาสัตบ์